

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

22'nci Birleşim
20 Aralık 1994, Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	2936
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A. BİLGİYE SUNULANLAR	
1. Yurt dışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Atay A. Raşit'e, İçişleri Bakanı Sayın Taner Etkin'in vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi.	2937-2938
2. Yurtdışına giden Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'a, Sağlık Bakanı Sayın Ergin A. İlktaç'ın vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Tezkeresi.	2938-2939
III. ÖZEL GÜNDEM	
1. Program 08, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesi	2940-3051
2. Program 12; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesi	3051-3222

I. GELEN EVRAK

YASA TASARILARI

1. Kamu Görevlileri (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:190/2/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 20.12.1994) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine)
2. Merkezi Cezaevi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:191/2/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 20.12.1994) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesine) (Halkın Bilgisine)
3. Kuzey Kıbrıs Bankalar Birliği Yasa Tasarısı (Y.T.No:192/2/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 20.12.1994) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine)
4. Sahilleri Koruma (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:193/2/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 20.12.1994) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine)
5. Cezaevi Disiplin (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:194/2/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi:20.12.1994) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine) (Halkın Bilgisine)
6. Köpekler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:195/2/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 20.12.1994) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesine) (Halkın Bilgisine)
7. Toprak Ürünleri Kurumu 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Y.T.No: 196/2/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi:20.12.1994) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesine)
8. Merkezi Cezaevi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:197/2/94) (Başkanlığa Geliş Tarihi:20.12.1994) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine)

TEZKERELER

9. Yurt dışına giden Gençlik, Spor ve Çevre Bakanı Sayın Serdar Denktaş'a, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Sayın Ahmet Kaşif'in vekalet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa Geliş Tarihi: 20.12.1994)

- 2937 -

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.50

BAŞKAN - Ayhan Halit ACARKAN

KATİP - İsmail BAŞARIR

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, III'üncü Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 22'nci Birleşimini açıyorum. Ad okunmak sureti ile yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı mevcuttur. Şimdi gündem gereği görüşmelere geçiyorum. Önce Başkanlığın Genel Kurula sunuşları yapılacaktır. Okutulup bilgiye sunulacaklar bölümünde ;

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. Yurt dışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Atay Ahmet Raşit'e İçişleri Bakanı Sayın Taner Etkin'in vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. Okuyunuz lütfen.

KATİP -

KUZey KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı: 191/94

Lefkoşa,

8 Aralık, 1994

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

İlgi: 8.12.1994 gün ve 88/141/76/5 sayılı Başbakanlık yazısı Hk.

8 Aralık, 1994 tarihinde yurt dışına gidecek olan Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Atay Ahmet Raşit'e, İçişleri Bakanı Sayın Taner Etkin'in vekâlet etmesi hakkındaki ilgi Başbakanlık yazısı onaylanmıştır.

Bilgi ve gereğini saygı ile rica ederim.

Rauf R. DENKTAŞ
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN- İkinci sırada; yurt dışına giden Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'a, Sağlık Bakanı Sayın Ergin İlkaç'ın vekalet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. Okuyunuz lütfen.

KATIP -

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Lefkoşa,

8 Aralık, 1994

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

İlgi: 8.12.1994 gün ve BB/141/76/5 sayılı Başbakanlık yazısı Hk.

8 Aralık, 1994 tarihinde yurt dışına gidecek olan Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Mehmet Ali Talât'a, Sağlık Bakanı Sayın Ergin Abdullah İktaç'ın vekâlet etmesi hakkındaki ilgi Başbakanlık yazısı onaylanmıştır.

Bilgi ve gereğini saygı ile rica ederim.

Rauf R. DENKTAŞ
Cumhurbaşkanı.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri; şimdi Genel Kurulca sunulan görüşme programı uyarınca, 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısını görüşmeye devam ediyoruz.

III. ÖZEL GÜNDEM

Sayın milletvekilleri; günlük program gereğince önce Program 08, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERSONEL GIDERLERİ TL	CARI GIDERLER TL	YATIRIMLAR TL	TRANSFERLER TL	ALT PROGRAM TOPLAMI TL	PROGRAM TOPLAMI TL
<u>08</u> BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	<u>01</u> YÖNETİM HİZMET- LERİ	8 Milyar 485 Milyon	564 Milyon	-	-	9 Milyar 49 Milyon	
	<u>02</u> PLANLAMA VE İNŞAAT DAİRESİ	67 Milyar 619 Milyon	584 Milyon	577 Milyon	-	68 Milyar 780 Milyon	
	<u>03</u> KARAYOLLARI DAİRESİ	127 Milyar 370 Milyon	4 Milyar 310 Milyon 700 Bin	374 Milyar 400 Milyon		506 Milyar 80 Milyon 700 Bin	
	<u>04</u> POSTA DAİRESİ	33 Milyar 739 Milyon	6 Milyar 187 Milyon 300 Bin	200 Milyon	3 Milyon	40 Milyar 129 Milyon 300 Bin	

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERSONEL GİDERLERİ TL	CARİ GİDERLER TL	YATIRIMLAR TL	TRANSFERLER TL	ALT PROGRAM TOPLAMI TL	PROGRAM TOPLAMI TL
	<u>05</u> TELEKOMÜNİKASYON DAİRESİ	118 Milyar 522 Milyon	4 Milyar 65 Milyon 700 Bin	20 Milyar	360 Milyar	502 Milyar 587 Milyon 700 Bin	
	<u>06</u> LİMANLAR DAİRESİ	23 Milyar 241 Milyon	3 Milyar 462 Milyon	155 Milyar 100 Milyon	---	181 Milyar 803 Milyon	
	<u>07</u> SİVİL HAVACILIK DAİRESİ	54 Milyar 936 Milyon	2 Milyar 354 Milyon	60 Milyar 90 Milyon	---	117 Milyar 380 Milyon	
	<u>08</u> METEOROLOJİ DAİRESİ	13 Milyar 17 Milyon	1 Milyar 434 Milyon	1 Milyar	---	15 Milyar 451 Milyon	1 Trilyon 441 Milyar 260 Milyon 700 Bin

BAŞKAN - Sayın milletvekiller; Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı?... Başka söz isteyen var mı?... Sayın Bakan Ahmet Kâşif Bey, Sayın Gülşen Bozkurt, Sayın Mehmet Bayram söz istedi. Başka söz isteyen var mı?...

Buyurun Sayın Bakan.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KAŞIF - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yorucu bir gün ve akşamından sonra 95 Bütçesinin Bakanlığımı ilgilendiren bölümünü konuşmaya başlıyoruz. Ben ilk konuşmacı olarak kısaca Bakanlığı devraldığımız günden bu güne dairelerimizde yapılan işler hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum. Ondan sonra yapılacak olan tüm eleştirilere açığız, gerekli cevapları vereceğiz. Eleştirilerin yapıcı olması ve her türlü eleştirinin de dikkate alınacağını ben sözlerimin başında belirtmek isterim.

Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığına bağlı 9 daire mevcuttur. Bunları sırası ile; Planlama İnşaat, Karayolları, Posta, Telekomünikasyon, Limanlar Dairesi, Sivil Havacılık, Meteoroloji Dairesi ve iki tane de KİT. Denizcilik Şirketi ile Kıbrıs Türk Hava Yolları Şirketidir. Planlama İnşaat dairesi devlet kamu ve kuruluşlarına ait binaların projeleri, bakım, yapım, kontrolleri ve tamirat işlemlerini yapmaktadır. Dairemiz ihale usulü ile veyahutta emanet usulü ile birçok işler yapmıştır. Bunları sıralamama gerek yoktur.

Karayolları Dairesi olarak 94 yılı içerisinde yine yolların bakım, onarım, master plan çerçevesinde planlı olan işler yapılmıştır. Bunun yanında yolların bakımı, trafik güvenliği açısından muhtelif yollarda trafik işaret levhaları, kenar taşlar tamiri ve sinyalizasyonlar konmuştur. Aynı zamanda yol çizgilerinin çizim faaliyetleri de yapılmıştır.

Karayolları bunun yanında okul ve spor sahalarında gerekli hizmetleri vermiştir.

Posta Dairesi 94 yılı içerisinde öngörülen pul emisyon programı çerçevesinde 7 seri pul çıkarmıştır. Pullarımız ülkemizin tanıtılması açısından Avrupa ve Amerika da okunan dergilere plateli dergilerine reklam şeklinde verilmiştir. Bu yıl içerisinde Near East'teki şubemiz ve Karaoğlanoğlu'ndaki şubemiz faaliyete geçmiştir. Yıl sonuna kadar da Lefke Üniversitesi'ndeki ve Hamitköy Posta Şubeleri de faaliyete geçecektir ve bunun yanında diğer büyük yerleşim birimlerinde, bilhassa beledi sınırları, belediye olan yerlerde de posta şubeleri açmaya çalışmalarımız devam etmektedir.

Telekomünikasyon Dairesi olarak bu yıl içerisinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye arasında kurulan denizaltı fayber optik sistem devreye verilmiş ve Türkiye ve üçüncü dünya ülkelerine bağlantımız ışık hızı ile sağlanmıştır. Bunun yanında 10 adet kırsal alan santrali, fayber optik kablo üzerinden hizmete alınmış ve bölgelere kaliteli haberleşme sağlanmıştır. Kırsal alan santrallerine yeni jeneratörler konmuştur. 14 adet kırsal alan santrali montajı yapılarak hizmete alındı, 7 tanesi yeni kurulmuştur. Hiç telefonu bulunmayan 22 yerleşim yerine yaygın telefon hizmeti götürülerek, 5 yerleşim yerindeki yetersiz telefon şebekesi de yenilenerek yaygınlaştırılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda mevcut telefon abonesi sayısı 59,000'i bulmuştur. O da %30'ları aşmıştır ki dünya standartlarına göre teknik olarak haberleşmede çağı yakalamış durumdayız.

Bunun yanında, bu yıl içerisinde yap, işlet, devret sistemi ile yeni bir teknoloji olan cep telefonu ihalesi, bu ay sonunda sonuçlanacak ve halkımızın hizmetine bu modern haberleşme sistemi de verilmiş olacaktır. Önümüzdeki yıl içerisinde kırsal alandaki telefon yaygınlaşması devam edecektir. Biz, yılbaşında bütçeyi konuşurken, 1994 Bütçesini konuşurken, 1994 yılı sonuna tüm yerleşim birimlerimize telefonu ulaştıracağız sözünü vermiştik. Biz, buradan halkımızdan özür dilemek zorundayız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hah, aferin.

AHMET KÂŞIF (Devamla) - Çünkü, memleketimizde yaşanan anormal ekonomik kriz nedeni ile ve Türkiye Cumhuriyetinde alınan 5 Nisan kararları nedeni ile, ihaleyi almış olan firma, işleri aksatmıştır. Hatta şu an ihaleyi alan firma, işleri daha da aksatma seviyesine gelmiştir. Biz, tüm işlerimizi Telefon Dairesinin elindeki mevcut yetersiz sayıda diyeceğim ben, mevcut elemanlarla götürmekteyiz ve insan gücü ile çalışma yaparak bu elemanlarımız, vatandaşlarımıza telefon hizmetlerini, haberleşme hizmetlerini götürmek için devamlı çalışma içerisindeyiz. Eğer programımızda bir aksama olmazsa, 1995 yılının ilk yarısında tüm yerleşim birimlerimize, programımıza göre bu haberleşme aracını götürmüş olacağız.

Limanlar Dairesi olarak, bu yıl içerisinde limanlarımıza gelip giden tüm gemilere liman hizmetleri ve gemilerle birlikte gelen yolcularımıza da gerekli hizmetler verilmiştir. Bunun yanında, mevcut olan dairemizin uhdesinde bulunan vinçlerin, araç ve gereçlerin bakımları ve onarımları yapılmıştır. Aynı zamanda müdürlüğümüze ait binaların bakım ve onarımı yapılmış, Girne Turizm Limanının geliştirilmesi, güzelleştirilmesi babında buraya bir sağlık odası yapımı, muhaceret odası yapımı, üç adet yeni pasaport kontrol kabini inşası yapılmıştır ve aynı zamanda liman hudut çevresi kapatılmıştır. Gazi Mağusa Limanında bulunan, atıl vaziyette diyeceğim, buluna dairenin bir kısmı yeniden

restore edilerek Limanlar Dairesi tarafından ve Planlama İnşaat Dairesinin elemanlarının çalışmaları ile meteorolojiye yeni bir çalışma dairesi yapılmıştır ve şu an Mağusa Meteoroloji Dairesi bu binada hizmet vermektedir.

Mevcut fenerlerimizin bakım ve tamiri yapılmış, iki adet yeni fener başlığı temini için de bağlantısı yapılmıştır.

Yeni Erenköy balıkçı barınağının çalışmaları devam etmektedir.

1995 yılı içerisindeki çalışmalarımızda, bilhassa yıllardır söylenen roro taşımacılığının, roro gemisinin inşası için gerekli finansman sağlanması çalışmalarına devam edilmektedir.

Sivil Havacılık olarak, bu yıl içerisinde Ercan Havaalanına sefer yapan tarifeli ve tarifersiz uçaklara ve hava sahamızdan geçen transit tüm uçaklara hava trafik kontrol hizmetleri verilmiştir. Bunun yanında, Ercan Havaalanındaki mevcut tıkanıklığın giderilmesi için de planlanmış olan Ercan Havaalanının terminal binasının geliştirilmesi projesi de başlatılmış ve inşaatı halen devam etmektedir. Aynı zamanda apron genişletme çalışmaları için de ihaleye çıkılmış ve ihalesi sonuçlanma aşamasına gelmiştir.

Meteoroloji Dairesi olarak, bu yıl içerisinde meteorolojide çağı yakaladık diyebiliriz. En son yapılan "data" bağlantı sistemi ile dünyanın her tarafı ile meteorolojik bilgileri anında almak ve bilgisayarda işleme koymak şekli ile, insan gücü ile yapıla çizim haritalarının, beş dakika gibi kısa bir sürede bilgisayarda yapıp tüm halkımızın

ve bilhassa uçaklarımızın uçuşlarımızın bilgisine verilmektedir ve uçuşlarımızın salimen yapılmasını sağlamaktayız.

Kıbrıs Türk Havayolları Şirketi olarak kendi uçakları, kendi kokpit ve kabin ekipleriyle ve ülkemizde mevcut sınırlı bakım ve yer hizmetleri ekipleriyle kendi ikram hizmetlerini ve satış rezervasyon sistemleri ile gerçek bir havayolu olma durumuna gelme çalışmaları devam etmektedir.

Bu yıl içerisinde mevcut olan üç adet Boeing 727 ve Türk Havayollarından kiralanan bir adet 727'le seferler yapılmakta, yaz sezonundaki sıkışıklığı gidermek için de Luflansa'dan kiralanan bir A 310 Airbus ile yolcularımızın ve bilhassa ekonomik krize neden olacak konfeksiyon taşımacılığının önüne geçmek için de Boeing 727'yi iki sefer kargo şekline dönüştürüp, konfeksiyoncuları rahatlatmak için iki sefer Ercan-Londra seferi yapılmıştır.

Deniz şirketi olarak 94 yılı içerisinde gemi işletmeciliği ve acente işletmeciliği faaliyetlerini sürdürmüştür. Şirkete ait Sea Bird, Çaldıran ve Preveze gemileriyle Avrupa'da ve üçüncü ülkelerde gerekli taşımacılık yapılmakta, bunun yanında yine gemi acentelerinin, Mersin-Mağusa arasında Tekirdağ feribotunun düzenli çalışması sağlanmış olmaktadır.

Ben bu giriş, kısa konuşmadan sonra esas cevapları ve genel bilgileri yapılacak olan yapıcı eleştirilerden veya tenkitlerden sonra yapacağım. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bakan. Söz sırası Sayın Gülşen Bozkurt'ta. Buyurun Sayın Bozkurt.

GÜLSEN BOZKURT (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son derece geniş kapsamlı olan bir Bakanlığın eleştirisini yapmak bugün bana düştü. Umarım gözlemlediğimiz bazı konuları, bazı uyarıcı önerilerimiz, yapıcı önerimizle dikkate getireceğiz.

Şimdi Sayın Bakanın da dediği gibi, dokuz daireyi kapsamına alan son derece geniş, işlevi son derece önemli olan bir Bakanlık, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı. Bir ada oluşumuz nedeniyle ulaşımın ne kadar önemli, ne kadar yaşamsal olduğunu tekrarlamaya zannediyorum gerek yoktur. Ulaştırma derken, tabii ki ulaştırma, deniz, kara ve havayollarında üç boyutlu sürmektedir. Bunları ben kendime göre bir sıraya koymak istedim . Fakat ondan evvel Bayındırlık Bakanlığının Bütçesine bir göz attığımda özellikle Bakanlığın ve Plânlama İnşaat Dairesinin teknik kadrolarının son derece boş olduğu dikkatimi çekmiştir. Bu münhallerin herhalde doldurulması, özellikle teknik elemanların doldurulması ile buralarda sunulan hizmetler çok daha iyi, çok daha yeterli, çok daha kaliteli olacaktır. Bu benim ilk fbakışta dikkatimi çeken önemli bir konu olmaktadır.

Şimdi ulaştırmaya geçecek olursak, önce her gün yaşadığımız karayollarından bahsetmekte zannediyorum büyük yarar vardır. Karayolları küçük bir ülke olmamıza rağmen, karayollarımızın yenilendiğini günden güne görüyoruz. Bu konuda gerçekten güzel işler yapıldığını görmekteyiz. Yalnız bunun yanında aksayan, eksikliği olan birtakım konular var, onları da gündeme getirmenin zannediyorum yararı olacaktır.

Karayollarında her gün hepimizi derinden sarsan, Üzen trafik kazalarına şahit olmaktayız. Bunların çoğu ölümlü veya ağır yaralanmalarla sonuçlanmaktadır. Buralarda, tabii ki karayollarındaki eksik birtakım koruganların, sinyalizasyon sisteminin eksikliği birçok kazada önemli faktör olarak gözümüze çarpmaktadır. Bunlara somut örnekler vermek gerekirse, her gün gördüğümüz, Lefkoşa-Girne anayolunun virajlarında koruganların mevcut olmadığı, hepimizin dikkatini çekmektedir ve bu virajlarda biraz sürat yapan vasıtaların kontrol edilemeyip, virajdan aşağı uçtuklarını sık sık görüyoruz, rastlıyoruz.

Yine sinyalizasyonla ilgili son günlerde iki önemli kavşağa sinyalizasyon yerleştirilmiştir. Bu, gerçekten güzel bir olay. Fakat, tabii ki elektrik kesintileri nedeni ile bunlar da yeteri kadar çalışmamaktadır. Ama bunun yanında, çok çok acil ve çok gerekli gördüğüm bir noktayı da buradan vurgulamayı bir görev bilmekteyim. Bu da, Lefkoşa Devlet Hastanesinin önündeki, karşıdan karşıya geçişlerde sık sık şahit olduğumuz kazalar. O yol, çift şeritli ve çok süratli bir anayol olması hasebi ile, karşıdan karşıya geçişlerde devamlı kazalar olmakta, çoğu ölümlü sonuçlanmakta veya ağır yaralanmalarla sonuçlanmaktadır. Buraya çok ivedi bir şekilde sinyalizasyon ışıklarının, bunun yanında yine alt ve üst köprülerle değişik bir şekilde karşıdan karşıya geçişlerin sağlanması lâzımdır. Ve orada çalışan bir hekim olarak ben, yıllarca bunlara şahit oldum. Gözümüzün önünde ölen insanlar olmuştur. Bunlar, zannediyorum küçük bir ilgi ile bu sinyalizasyon ışıkları konmak suretiyle bu kazaların önüne geçilebilecektir.

Yine yol bakım ve tamirleri sırasında çoğu kez uyarıcı levhalar, sürücülerin görebileceği bir mesafeye ve görebileceği bir şekilde konmamaktadır. Özellikle Magosa-Girne anayolunun yapımı sırasında pek çok kazalara şahit olmuşuzdur. Bunlar da, bu yol inşaatları sırasındaki özellikle gece ışıklandırmanın olmayışı nedeni ile mevcut çukurlara vasıtaları uçarak kimisi ölümlü, kimisi sakatlık bırakacak ağır yaralanmalarla sonuçlanan

kazalardır. Bunlar, sanıyorum çok büyük bir yatırımı da gerektirmeyen, sadece üzerine dikkatle eğilmesi ile halledilecek önlemlerdir, tedbirlerdir. Bunları kısa vadede yapmak lâzımdır. Özellikle bu tamirat işlerinde uğraşan ekiplerin bu konuya birinci derecede önem kazandırması lâzımdır. Sürücüleri uyarmak açısından ve bunun da mesafesi, arızanın olduğu yerin hemen yanına değil, bunun belli bir mesafe uzağına konması lâzımdır. Bu konuyu da ayrıca dile getirmenin yararı olacağına inanıyorum.

Yine yollarda yeteri kadar uyarıcı levhaların bulunması ve levhalarla sürücülerin yönlendirilmesi son derece önemlidir. Bütün çağdaş toplumlarda yollarda levhalarla hiç bilmediğiniz yolları çok süratle bulabilirsiniz. Bizde de öyle olması lâzım. Özellikle liman çıkışından mevcut yol haritaları ile sürücülere yollarını bulabilmeleri konusunda rehberlik edilmesi lâzımdır.

Yine karayollarımızda herhangi bir kaza veya arıza anında bu kaza veya arızayı herhangi bir merkeze bildirecek telefonlarımız ne yazık ki yoktur. Karayollarımızda bu telefon, karayollarında belirli mesafelere konacak telefonlarla yollarda gelişen kazalar, arızalar yine merkezlere bildirme şansı olacaktır.

Evet, karayolları ile ilgili olarak gözlemleyebildiğim konulardan bir diğeri ise, Lefkoşa'nın giriş ve çıkışında yaşanan izdihamlardır. Bunları her gün hepimiz yaşıyoruz. Özellikle sabahları ve akşamları iş geliş ve gidişlerinde çok büyük kaoslar yaşanmaktadır ve bu Lefkoşa giriş ve çıkışlarının bir sıra ile projelendirilerek rahatlatılması, zannediyorum son derece yaşamsal görülmektedir.

Bunun yanında, belki bu belediyeleri daha çok ilgilendirir, ama son yıllarda şehirlerde trafik kargaşalığından, vasıtaların bolluğundan yayalara yürüyecek yer kalmamaktadır. Arabalar, kaldırımlar da dahil, pek çok yeri işgal etmişlerdir. Şehirlerimiz artık beton ve demir yığınınından oluşan, yeşilden yoksun bir yapılar halinde göze çarpmaktadır

ve bu yapıların daha çok soluk alacakları, daha rahat, daha çok yürüyebilecek, yeşili bol şehirler haline getirilmesinin plânlanması lâzımdır. Bugünlerde büyük bir zenginliğimiz olan ve temiz hava, parlak güneşi de zannediyorum yakında ısınmanın odun ve kömüre dönmesine, elektriğin yokluğu nedeniyle ve trafik yokluğundan dolayı çıkacak eksoz gazları nedeniyle zannediyorum yakında temiz havamızı da kaybedeceğiz. Bu bakımdan şehir içerisindeki ulaşımı rahatlatmak için birtakım çağdaş projeler geliştirilebilir. Bunlara birtakım örnekler gördük bazı Avrupa kentlerinde, şehir içindeki ulaşımın...

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Gülsen Hanım, bütçede yoksa hiç, yoksa boştur, yine geçmez. Bu sene de bitti.

GÜLSEN BOZKURT (Devamla) - Evet burdan ben kısa bir görüşüm ve önerim olarak getireyim bunu artık...

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Hiç söyleme. Baktık bütçede yok.

GÜLSEN BOZKURT (Devamla) - Düşünülürse bütçede böyle bir proje yoktur, bu belediyeleri daha çok ilgilendiriyor ama...

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Ne siz umutlanın, ne de bize moral veriniz.

GÜLSEN BOZKURT (Devamla) - Şehir içinde özellikle bisikletle ulaşımın teşvik edilebilmesi lâzım. Bu bazı çağdaş Avrupa kentlerinde vardır. Örneğin bir Cambridge'ye gitmiş olanlarınız varsa, orda yaşayan insanların %50'sinden fazlası bisikletle ulaşımı sağlamaktadırlar şehir içinde...

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KAŞIF (Yerinden)- Hem de spor yaparlar.

GÜLSEN BOZKURT (Devamla) - Ve Karayolları da şehir içi yollarda bisikletlilerin emniyet içinde seyahat edebileceği özel bisiklet yolları vardır. Biz de bunları projelendirebiliriz ileriki günler için. Bunlar akla gelebilir.

Evet, karayollarının bakım ve onarımı yine büyük projelerle Türkiye'den gelen paralarla yapılmaktadır. Fakat karayollarının bakım ve onarımı burdaki Bakanlığın uhdesinde olan bir konudur. Bu bakımdan karayollarının bakım ve onarımında çok önemlidir sanıyorum. Yine bir örnek vermek gerekirse, tabii çok daha fazla örnekler var ama, bence çok önemli bir yol olan bir yol vardır, bu Kaymaklı'dan Lefkoşa'ya giriş teşkil eden bu ve pek çok yabancıların da gelirken kullandığı bir ana cadde görünümünde olup, son derece bakımsız bir cadde vardır. Mağusa'dan Kaymaklı yoluyla Lefkoşa'ya giriş yolu iki tarafı çamur derya içinde, son derece bakımsız kaldırımları olmayan bir anayoldur. Ve bu yolu hepimiz, her gün kullanmaktayız ve üstelik ülkeye gelen yabancıların kullandığı bir yoldur ve ülke hakkında izlenimlerinin edindiği bir yoldur. Bu yolun artık Karayollarıyla birlikte mi, belediyeler mi yapacak, en kısa sürede bakımlı bir hale getirilmesi. En azından bu kış gününde yayaların yürüebileceği kaldırımlar yapılması çok önemli gibi görünmektedir. Bunu da burda ayrıca gündeme getirmeyi gerekli gördüm.

Yine ulaşım ile ilgili olarak havayollarında yaşanan problemleri, havayollarının yönetimi ile ilgili yaşanan problemleri her gün basında izlemekteyiz. Bu huzursuzluk herhalde hem çalışanları, hem de Bakanlık personelini, Sayın Bakanı rahatsız etmektedir. Bu sorunun aşılması için

zannediyorum yakında da uygun bir ortam oluşmak üzeredir. Bugün Türkiye'de gelişmekte olan, özelleştirme plânı, programı çerçevesinde Türk Havayolları da özelleştirilmek üzeredir. Bu dönemde biz de bu fırsatları kaçırmadan hisselerinin bir kısmını alarak kendi uhdemizde, kendi denetimimizde bir havayollarına sahip olabiliriz.

Yine Sayın Bakan da söylediler, Ercan'daki yolcu terminali artık hizmet etmemektedir. Kapasitesi çok daralmıştır. Özellikle yolcu gelişlerinde, ülkeye girişlerdeki yolcu salonu son derece dardır ve yazın sıcaklığında, kışın soğukunda pek çok yolcu belki de salonun dışına taşarak beklemektedir. Bunun süratle genişletilmesi sağlanmalı, bunun projelerine ağırlık verilmesi önemlidir.

Yine hepimiz sık sık seyahat etmek zorunda kalıyoruz ve bu seyahatlerimizde dikkati çeken birtakım özellikler vardır uçaklarda. Kısa mesafeli uçak seyahatlerinde sunulan ikramlar çok da böyle arzu edilen düzeyde değildir.

Bu, ne bakımdan önemli? Bugün turist taşımacılığı da yapıldığına göre, uçak şirketleri de bir hava yolunun prestijini yükseltmek açısından bu ikramlar çok önemlidir. Fakat kısa mesafelerdeki ikramların çok iyi ve çok kaliteli olduğunu ne yazık ki söylemek mümkün değildir.

Hava yolları ile ilgili olarak yine benim dikkatimi çeken ve son yıllarda sık sık duyduğumuz, basından takip ettiğimiz, uçaklarla ilgili bir konu vardır. Bildiğiniz gibi, Boeing tipi uçaklar son yıllarda sık sık arıza yapmakta ve kazalar yapmaktadır. Bu bakımdan, bizim de, bildiğim kadarı ile hava yollarımızda Boeing tipi uçaklar mevcuttur. Ve bunların bir tanesi de, zannediyorum yeni alınmıştır. Yeni alınan uçaklar içindedir.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KAŞIF (Yerinden)-
Yok.

GÜLSEN BOZKURT (Devamla) - Yanlışsam düzeltin lütfen. Bu konuda güvenli bir şekilde uçuşların sağlanması için, yeni uçak alımlarında, özellikle güvenliği yüksek uçakların tercih edilmesi, sanıyorum her bakımdan, her yönden çok önemlidir, çok gereklidir.

Evet, hava ulaşımı ile söylediklerimizden sonra, deniz ulaşımında konuşulacak konuların başında hepimizin zaman zaman yaşadığı, özellikle arabası ile seyahat eden, yurt dışına gitmek isteyen insanların büyük sıkıntılar içinde şahit oldukları bir Magosa-Mersin yolculuğu, ki bu her zaman çok büyük sıkıntılara neden olmaktadır. Bu iki liman arasında seyreden gemiler, özellikle belirli zamanlarda, bayramlarda son derece yoğun, fazla yolcu kapasitesi ile pek güvenilir olmayan taşımalara neden olmaktadır. Bu bakımdan deniz ulaşımı, özellikle ekonomisini de turizme bağlamış bir ülke olduğumuza göre, deniz ulaşımında güvenli ulaşım yollarının sağlanması, güvenli gemilerle sağlanması çok önemlidir. Bir roro gemisinin yapılmakta olduğu

Bütçede gözlemlenmektedir. Fakat buna ayrılan 40 milyar lira ile acaba bu gemiye ne oranda sahip olunabilecektir? O projede, bu yıl için, sanıyorum pek gerçekleşecek bir proje değildir.

Yine her seferinde vurgulamakta yarar vardır. Bir deniz ülkesi olan ülkemizde bugün balıkçılık sektörü son derece zayıftır. Balık bulmak veya buna sahip olmak, çok kolay değildir, çok pahalıdır. Bu bakımdan, balıkçılığı teşvik etmek, son derece önemlidir. Balıkçılığı da teşvik ederken, balıkçı barınaklarının gündeme gelmesi ve balıkçı barınaklarının yapılanması, zannediyorum önemli konulardan birisi olarak dikkatimizi çekmektedir.

Yine deniz ulaşımı ile ilgili, ayrı bir konu belki, ama bugün Magosa sahillerinde, özellikle yazın plâja gidenler bilirler. Katran ve naylon torba kirliliklerinden geçilmemektedir. Bunlara neden olan gemilerin buna neden olmaması için, zannediyorum gerekli tedbirlerin alınması büyük bir bütçe istemektedir. Bunların uyması gereken kurallar ve koşulların konması ve sahillerimizin bu kirlilikten kurtarılması lâzımdır. Bu, hakikaten yazın plâjlarda yaşadığımız, şahit olduğumuz çok ciddi, çok önemli bir konu olarak gözümüze çarpmaktadır.

Haberleşme alanına gelince; günümüz bir iletişim çağıdır. Artık bugün telefon hayatımızın bir parçası olmuştur ve bundan vazgeçmek mümkün değildir. Bugün ülkemizde halen daha pek çok köyümüz vardır telefon beklemekte olan. Sayın Bakan biraz önce bahsettiler projenin yürümediğini...

AHMET KAŞIF (Yerinden) (Devamla) - Yürüyor.

GÖLSEN BOZKURT (Devamla) - Ve kendi imkânları ile yürütmeye çalıştıklarını. Bu konuda umarız bu dönem, ki Bütçeye 20 milyar gibi bir para konduğu görülmektedir. Fakat bu 20 milyar, sanıyorum bu isteklere cevap verecek bir boyutta, bir seviyede değildir. Çünkü İçişleri Bakanlığı Bütçesinin tartışmasında Sayın İlkay Kamil bahsetmişti. Bugün Karşıyaka gibi deniz kenarında, turistik bir köyde bile bir tek telefon bulunmaktadır, ki bu çok acıdır. Yine ona çok yakın olan Lâpta, hepinizin bildiği, son derece turistik bir beldemizdir ve orada da telefon açığı çok büyük boyutlardadır. Belki bir Karşıyaka gibi tek telefonu yoktur, ama, pek çok evde halen telefon yoktur ve büyük bir beklenti içindedir orada yaşayan insanlar. Tabii bu ve bunun gibi pek çok örnekler vardır. Bu bakımdan telefon projesinin de hayata geçilmesi, zannediyorum çok çok önemli görülmektedir.

Bu arada yine teknisyenlerden öğrendiğimiz kadarı ile, biraz evvel Sayın Bakan da bahsettiler, TC-KKTC arasında döşenen denizaltı fiber optik kablosundan bahsettiler.

Bu kablonun son derece yüklenmiş olduğu ve kalitesinin artması gerektiğini yine bize birtakım bu işle ilgili olan teknik insanlar aktarmışlardır. Bunu burdan söylemenin zannediyorum yararı olacaktır.

Tüketiciler olarak telefon faturalarıyla ilgili birtakım şikayetler kulağımıza gelmektedir son günlerde. Geçmişte tabii telefon faturaları hiç gelmemekteydi, şimdi geliyor. Geliyor fakat gelen faturalar çoğu zaman geçmişteki ödendiği halde mevcut bakaya faturalar tekrar fatura edilmektedir. Bunlar şikâyet konusudur. Yine dikkatimizi çeken bir konu da, özellikle uluslararası konuşmalar için hiç bir detay bildirilmemektedir. Bu nasıl olabilir? Uluslararası konuşmalarda konuşmaların hangi ülkeye olduğu, hangi saatte olduğu ve bunun faturasının ne olduğu, bu detaylar yazılması halinde hem Telefon Dairesine duyulan güvenlik artacaktır, hem de abonmanlar daha bir emin olacaklardır. Çünkü hakikaten zaman zaman birtakım yanlışlıklar yapılmaktadır ve ödendiği halde faturalar tekrar eski bakayalarla gelmektedir. Bunların düzeltilmesi zannediyorum kompütöre geçilmekte olduğu bugünlerde çok da imkânsız değildir. Bir çok Avrupa ülkelerinde bu böyledir. Herkes faturayı aldıktan sonra baktığında nereye konuştuğunu görüyor ve bir yanlışlık olursa da bunu düzeltiyorlar.

Telefon ücretleri de yine Avrupa ve Amerika'ya göre pahalı. Bunu ben söyleyebiliyorum çünkü kısa bir süre önce iki ay kadar Amerika'da kaldıktan ve iki ay Amerika'da haftada iki kez telefon kullandıktan sonra Kıbrıs'a geldiğimde Kıbrıs'tan çocuğumun Amerika'ya yaptığı dört konuşma, orda iki ayda yaptığım konuşmalardan çok daha pahalıydı. Bu bakımdan bu telefon ücretlerinin de hangi kıstaslar içinde tespit edildiğini bilmiyorum ama, Avrupa ve diğer ülkelere göre çok pahalı olduğunun farkındayım, özellikle ben bunu yaşadığım için.

Evet, son olarak ulaştırma konularını özetledikten sonra Plânlama İnşaat ve Meteoroloji Dairelerinden, tabii ki Postayı söylemedim, ama Sayın Bakan söylediler, köy ve beldelere posta hizmetlerinin geliştirilmesiyle bu hizmetlerin daha iyiye ulaşacağını söylemek mümkündür.

Plânlama İnşaat Dairesi konusunda yine çok çok önemli işlevleri olan bir Daire. Bütün devlete ait, bakanlıkların binaların bakım ve onarımından sorumlu olan Daire. Burada başta da söylemiştim, teknik kadronun açıklığı ilk bakışta dikkat çekmektedir. Gerek mühendisler, gerek teknik elemanlar, ustalar yetersiz görülmektedir. Sanıyorum bunların, bu münhal kadroların doldurulması çok daha iyi, çok daha yeterli hizmetler olacaktır.

Yine Plânlama İnşaat Dairesindeki teknik konularla ilgili aldığımız birtakım bilgilere göre bilhassa makine parkında bulunan kamyon, dozer, silindir, grayder, finişer, yol boya aracı gibi araçların...

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞIF (Yerinden)-
Karayollarında?

GÜLSEN BOZKURT (Devamla) - Karayollarında evet, ekonomik ömrünü tamamlamakta olduğunu ve bunların yenilenmesi gerektiğini burada çalışan birtakım kıymetli teknik personel bize aktarmıştır. Ben de burdan aktarmayı uygun gördüm.

Evet, son olarak Meteoroloji Dairesinden de kısa, bir kaç gözlemimi aktararak, konuşmama son vermek istiyorum. Meteoroloji Dairesi tabii ki son derece önemli. Bütün bütün atmosfer olaylarını, yer hareketlerini, depremlerin takibini yapacak olan bir Daire.

Her bakımdan kara hava ulaşımında, yine tarımla uğraşan insanlar da ve bütün herkesin günlük yaşamında çok önemli olan bir daire. Sayın Bakan söylediler. Çok modern bir kompütrlü bir sistem kurduk. Dünya ile iletişim sağlıyoruz ve bütün atmosferik hareketleri anında takip ediyoruz dediler. Gerçekten güzel bir haber. Yalnız benim dikkatimi çeken, kısa bir süre önce de Kıbrıs'ta İnşaat Mühendisleri Odasının yaptığı bir toplantıdan açıklanan suçlara göre, ülkemiz kritik deprem kuşağında olan bir ülke ve sismolojik araştırmalar için bu yılki bütçede hiçbir araştırma bütçesi bu bütçeye para konmamış. Dilerim bu bütçeyi de zenginleştirerek bizi bu tehlikelerden zamanında uyarır ve zamanında bilgilendirirsiniz. Evet hepimize burdan saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bozkurt. Söz sırası Sayın Mehmet Bayram'da. Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; gerçekten 1995 ve 94 , 95 gelecek olan, 94 yılında yaşamış olduğumuz bütçe hakkında görüşlerimi sunarken, gerçekten eskiden bulunduğum bir görev olması hasebiyle onun zorluklarını yaşıyorum. Yalnız şunu ifade edeyim. Gönül arzu ederse ki, bu bakanlık eski yıllarda olduğu gibi hizmetlerini sürdürsün ve bu hizmetlerin sonuçları burda tartışılsın. Hizmetleri sürdürülsün ki burda yapılan hizmetlerin daha iyi yapılabilmesinin yolları ortaya konsun, tartışılsın ve eğer yanlış yollar varsa düzeltilsin. Ama görüyorum ki, gerçekten 1994 kaybedilmiş bir yıl. Çünkü bildiğiniz gibi bu Bakanlık şimdi kısım kısım alıp da ortaya koyacağız onları da. Yatırımcı bir bakanlıktır. Ülkemizin temel kalkınmasını sağlayan ve hükümetin bir noktada alt yapı yatırımının aynası olan bir Bakanlıktır. İşte maalesef bu aynaya baktınız, 1994'te hiçbir şey görmüyorsunuz. Maalesef tüm ödenekler TC kaynaklı, yıldızlı projeler ve bu yıldızlı projelerin sonucunda da gelmeyen

ödenekler ve ufak tefek yapılan işlerle geçirilen koskoca bir yıl. Heba edilen ve hiçbir sonuç almayan bir yıl olarak geçmiştir. Zaten Hükümetin kuruluşunda Hükümetteki Bakanlıklar ve daireler veya bağlı kuruluşlar bölüşümünde zaten yıllardan beri bu ülkede yaşanan ve sonuçta yapılan bağlantılarla Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Bakanlığının bir Bakanlık altında toplanmasının getirdiği yararlar, sayısız yararlar ortada iken, tabii ki, bu yeni Hükümet, bölüşüm hükümeti. Kadro, bakanlık bölüşen. Uzman bölüşen bir Hükümet olarak ortaya çıktığı için, makam bölüşen bir Hükümet olduğu için bunu da bölüşmek durumunda kaldılar. İşte bu bölüşümün yarattığı sıkıntıları şimdi beraberce ortaya koyuyorlar ve beraberce aynı Hükümette Hükümet eden kişiler, bir turizm konusundaki koordinasyon eksikliğinden ve turizm konusundaki bu eksikliğin, dolayısıyla ulaştırmanın başka bir bakanlıkta, turizmin başka bir bakanlıkta olması dolayısıyla yaratılan kaos. Turizm Bakanlığında söylemiştim.

Ne demiştım? Eğer Turizm Bakanlığı Ulaştırma Bakanlığı ile beraber olmuşsa, şunu söyleyım, Sayın Turizm Müsteşarının ta Rusya'ya gitmesine ihtiyaç olmayacaktı. Sayın Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Rusya'ya kadar boşuna gitmiştir. Eğer bir nebze bırakın tabii ki bir koordinasyon eksikliği bu hükümette var, ama o bütünsellik bozulduğu için, sorma ihtiyacını bile duymadan, sanki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin ulaştırılması oraya kadar uzanabilecekmiş gibi hareketle, piyasa araştırması, yeni piyasalar içerisine giriş. Bu, işte bu hükümetin kuruluşunun başında yapılan hataların en büyüğüdür. Bakıyorsunuz, tabii ki gayri resmi olmakla beraber bir kanadın gazetesinde, ulaştırma ile ilgili, bahsus Kıbrıs Türk Hava Yolları ile ilgili yayınlar, bir taraftan diğer bir gazete de o yayınları tam tersini yazmayacak şekilde, ama onu da müdafaa edercesine görüşler ortaya koyarak, bir kaos yaşamaktayız ve devletin kuruluşları zedelenmektedir, ülkenin şeref ve haysiyetini zedelemektedir. İşte bu yanlış tutum, yanlış politika listesinde bugün, gerek Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde, gerekse Türkiye Cumhuriyetinde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bir bakanlığının ve hatta o bakanlığın üzerinde olan hükümetin ve hatta onun üzerinde olan Cumhurbaşkanlığı makamını bile, bu yaratıcı ortamda küçük düşürücü durumlara düşürmüştür. Bunlar tabii ki, bir hükümet kuruluşunda koordinasyonun ve bölüşümün yarattığı mutlak surette, iyi niyetle ve işleyici şekilde yapılmamasından dolayı kaynaklanmıştır. Geleceğiz, o bahse geldiğimizde, onları da ortaya koyacağız. Çünkü bir moda oldu, herkes çıkıyor, birşey söylüyor bu toplumda ve söylenenin ne olduğunu kimse izah edemiyor. Bu topluma izah etmek mecburiyetindedesiniz.

Kıbrıs Türk Hava Yolları konusundaki hisse oranının Kıbrıs Türk Hava Yollarına niçin Türkiye Genel Müdürlüğünün taşındığı konusunu da izah etmek durumundasınız. Burda, yalnız gazete beyanlarında, Sayın Başbakan ve Sayın Başbakan Yardımcısının ve hiç ilgisi olmayan İhtiyat Sandığını da çıkararak işte hisselerini alacağız demesi, nereye götüreceğiz bu şirketi? Bunu halka anlatmak mecburiyetindedesiniz. Çünkü, bu sizin malınız değildir. Bu kamu kuruluşudur, bu devletin malı, hepimizin malıdır. Bunun geleceği hakkında ne olacağını ve nelerin olabi-

leceği konusunda bizlerin de bilgisi ve bu konuda da bu bilgiyi bilgilendirmek mecburiyetimiz vardır.

Şimdi dedik ki; 1994 yılı kayıp bir yıl. gerçekten üzüntü ile belirtmek isterim. Çünkü 94 yılına baktığımızda, uygulanan politikalar ve Hükümet Programında ortaya konan görüşlerin hiç bir tanesini, sanki Hükümet Programında yazılanlar göstermelik teftiş fırçası gibi. Göstermelik teftiş fırçası var ya, bilmem bu hikayeyi bilir misiniz? Anlatayım.

Bir orduda teftiş yapılıyor. Tabii ki teftişte biliyorsunuz, askerın giyimi, ayakkabısı, silahı, düğmesinden şeyine kadar her şey kontrol ediliyor. Bir de sırt çantası var tabii. Sırt çantasında da malzemeler bulunuyor. Komutan kontrol ediyor, herşey mükemmel. Sorar. Oğlum diyor, bu sırt çantasındaki, bu yağmurluk tipi bir şey var, pelerin gibi. Bu nedir? Komutanım diyor, yağmurluktur diyor. Yağmur yağdığında bunu giyeriz ıslanmayız. Oğlum bu nedir? İşte bu, efendim mataradır, içine su koyarız içeriz. En sonunda bir fırça çıktı. Dedik ki, oğlum bu nedir? Efendim, dedi, bu teftiş fırçasıdır. Yani askere teftişten teftişe verilen dış fırçasıydı.

Demek ki; yani o fırçanın görevi, teftişteydi. Dolayısıyla arkadaşlar; bu yıl teftiş fırçası gibi geçmiştir.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sembolik.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Hükümet Programına güzel şeyler yazılmış, yıllık programa çok güzel şeyler yazılmış. Bütçe ödeneklerine geldiğinizde, tamamen tümü de TC kaynaklarına aktarılmıştır.

Ve bakanlık ancak bir arkadaşımızın burada ifade ettiği gibi, küçük delik kapayan, ot söken ve hatta elindeki projeleri bile yürütemez hale gelmiştir. İşte bunlar gerçeklerdir. İşte bu gerçekler ışığında ben size 1995 yılının da genel projesini, projeksiyonunu ortaya koyacağım. Burada arkadaşlar ortaya koyarken, eski bulunduğum bir bakanlığın kötülenmesi ile ilgili değil. Yıllarımı verdiğim bir görevde sonra o bakanlığın bir şevk içinde ve başarı içerisinde devamını arzu ettiğimden dolayıdır. Dolayısıyla tenkitlerimi bu şekilde almanızı rica edeceğim.

Şimdi baktığımızda, bugün ülkemizde en büyük ana alt yapı yatırımı karayollarıdır. Tabii ki, bugün ülkemizde ana alt yapı yatırımı olarak karayollarının öngörülmesinin nedeni, ada olmamız dolayısıyla ve ülkemizde taşımacılığın temelde tekerlekli araçlar üzerinde yapıldığından dolayı ve bizde demiryolu ve iç ulaşım yolları olmadığı için temelde büyük bir ağırlık kazanan bir husustur. Tabii ki, hükümetler geçmiş dönemde bunun bilinci içerisinde ve bu bilince bağlı olarak yapmış oldukları plân ve programlarda bunları hep gündeme getirmiştir. Ve bu gündem içerisinde bir zamanlar 1986-87 yıllarında, 86 yılında rahmetli sayın, o dönemin Başbakanı Turgut Özal'la, Sayın Eski Başbakan Derviş Eroğlu'nun imzaladığı protokol maddelerinde yer bulmuştur. Ama gelin görün ki, o günlerde bugün Hükümet ortağı olan Cumhuriyetçi Türk Partisi, o işbirliği protokolünü öyle sert bir şekilde eleştirmiştir ki, öyle konular ortaya koymuştur ki, öyle felâket tellalığı yaratmıştır ki, bugün ancak onlar da Hükümete geldikten sonra bu İşbirliği Protokolünün maddelerinden istifade ederlerse, ancak yüzleri biraz olsun aklanabilir. Aksi takdirde bu ekonomik koşullar içerisinde, bu ekonomik koşulların yarattığı ortam içerisinde demin de bahsettiğim gibi, hiçbir iş yapmadan halkın huzuruna gitmez duruma düşerler. Şimdi o protokolda ne vardı? O protokolda master plânlar vardı. Bu ülkenin alt yapısını tamamlamak için Karayolları Master Plânı hazırlanmıştı. Ve o dönemde 1989 yılında bu master plân uygulanmaya başlamış ve

uygulama sonucunda bu ÷lkemizde sayın milletvekilimizin burda ifade ettiği gibi, Karayollarında çok güzel işler yapılmıştır. Bu işler yapılmıştır, ama bunun takibinin, bunun devamının ve eksik olan tarafının da tamamlanması icap ettiğini ortaya koymuştur. İşte Sayın Milletvekili, o dönem imzalanan İşbirliği Protokolunun gerektirdiği bir maddenin sonucunda, bugün ÷lkemizin ana alt yapı yatırımları yapılmıştır. Yoksa bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kendisi, ana alt yapı yatırımlarına kaynak ayıracak bir durumu yoktur.

Dolayısıyla tabii ki, bizim şikâyetimiz nedir? O zaman nedir şikâyetiniz? Şikâyetimiz şu. Başlatılan ve devam eden master plân takip edilemedi. Sonuçlanılmadı ve 1994 yılı boşuna geçti. Yani 1994 yılında her yıl o master plâna göre 2002 yılına kadar yapılacak işler aksadı, yürümedi, yürütülmedi veya takip edilemedi. Şimdi yine şikâyetimiz 95'te nedir? İşte bizim endişemiz budur. 94 kaybedilmiştir bu sahada. 95'te kaybetmeyelim. 95'te bu protokola imza atan devleti, bu protokola imza atan tarafları ortaya koyarak bu ÷lkenin kalkınmasının temel alt yapısı olan, alt yapılarımızı bir an önce bitirelim.

Bugün tabii ki bunların yapılmaması da, ayrıca sosyal dengeler açısından da dengesizlikler meydana gelmiştir. Çünkü bu master plan belli bir ağırlıkla yapılacağı için, bölgeler arasındaki farklılığı kaldıracağını ortaya koymuştu. Ben o dönem Bayındırlık Bakanı olarak, master planının batı yollarından başlaması sureti ile ve batıdan doğuya gitmek sureti ile yapılmasını, Girne ile beraber Güzelyurt'a bağlanması konusunda hiçbir itirazım olmamıştı. Ama gelin, görün ki, esasmen-subu olduğum ve yaşadığımız bölgede master plandan hala daha nasibini alamadık. Çünkü biz, o günlerde bu tenkitleri yapanlara, kardeşim bu bir plandır. Plan uygulanır, günü geldiğinde hizmet alınır dedik. Ama ne zaman? 94 kaybedildi. 95'de görüyoruz, yine belli oranda bir aktivite, belli oranda bu işin hayatiyete geçeceğine herhangi bir görüntü yok. Öyle bir uydurum, öyle bir görüş, öyle bir görüntü göremiyoruz.

Dolayısıyla Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; bu konu önemli. Çünkü, bugün gerçekten Magosa şehrinden, kasabasından ta Yeşilirmak'a kadar rahatlıkla seyahat sağlanmıştır. Bugün, Magosa'dan ta Güzelyurt'a, Güzelyurt'dan Girne'ye kadar gayet modern bir ulaşım sağlanmıştır. Ama bugün gelin, görün ki, acaba Magosa'dan Salamis-Bay'a gidilebilir mi? Acaba Magosa'dan Karpaz'a gidilebilir mi? Acaba Magosa'dan, eski Magosa-Lefkoşa yolu diye kastettiğimiz, veyahutta ismini öyle belirttiğimiz ve yılların yolu olan Mesarya'yı bir baştan bir başa bölen ve ayrıca esas Anayolun yükünü, bir kısmını yüklenecek olan büyük arterle ilgili çalışmalar ne oldu? Dolayısıyla umut ederiz ki, 94 kaybedildi, inşallah 95 yılı sonucunda, 96 Bütçesinde tenkit ederken, bunları söylemeyelim. Eğer bunlar söyler duruma gelirsek, zannedersem burda gerçekten büyük üzüntü ile karşılaşmış olacağız.

Şimdi bir arkadaşım ifade etti, ben tekrar ifade etmek isterim. Şudur arkadaşlar. Karayolu demek, tabii ki yolların bakım ve onarımıdır, yolların standartların geliştirilmesidir, yeni yolların açılmasıdır, yapılmasıdır. Tabii ki bunun yanında sinyalizasyondur, ışıklandırmasıdır. Bütün bunlar da beraber mütala edilir. Trafiktir.

Şimdi benim görebildiğim, şunu söyleyim. Benim dönemimde ot mücadelesi yapılıyordu. Yalnız muhterem arkadaşım; ben ilk defa sizde gördüm panketin dışındaki otlarla uğraşmanızı. Panketin dışındaki otlarla uğraşmanızı ilk defa gördüm. İlk defa müşahade ediyorum.

TANSEL DORATLI (Yerinden) (Devamla) - Karakışta yağmur yağarken.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Arkadaşlar; bizim dönemimizde ot mücadelesi yapılıyordu. O zaman, panket olmadığı zaman, panketin dar olduğu yerlerde ve otların görüş seviyesini bozduğu yerler var. Bunlarla mutlak surette mücadele edilmelidir, mücadele içine alınmalıdır. Ama Magosa-Lefkoşa yolu üzerinde, Anayolumuz biliyorsunuz 8 metre, panketlerimiz de 3'er metredendir. Yoksa...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hepsi 11 metre.

MEHMET BAYRAM (Devamla) Hepsi 11 metre galiba. 11 metre. E, biz hala daha panketin altındaki otları kesmekle meşgul oluyoruz. Nedir bunun hikmeti anlayamadım? Ben de eski bir bakan olarak, gerçekten bu ot mücadelesine önem veren bir kişiydim. Ama panketin dışındaki otlarla işimiz ne? Arkadaşlar; siz zannediyorsanız ki, turizm ve turizmde turistlerin rahatsızlık, kirlilikler denirken, tabiyatın yarattığı ottur, çok yanılıyorsunuz. Esas turizmde bahsedilen kirlilik, insanoğlunun kendi eli ile yarattığı pisliliktir. Naylondur, çöptür, görüntüleri bozan tabelalardır. Memleketi bir baştan bir başa bozan yapılaşmadır.

Budur. Yoksa şunu söyleyim. Hiçbir turistin ağzından "bu ülkede ot vardır, otlar kirlilik yaratıyor" diye bir şikâyet göremezsiniz. Dolayısıyla bu iş gücüdür. Bu iş gücü devletin ödediği ve öderken de Toplu Sözleşme ile ödeme koşulları gayet iyi olan bir ödeme şekli ile ödenen işçilerden en iyi şekilde yararlandırmanın yollarını bulmak lazım.

Dolayısıyla gelin bir tafsiyemi dinleyin ve anketleri ile, her şeyi ile asfaltlanmış yolların dışında olan otlarla uğraşmayın. Bırakın tabiat onlarla her yıl mücadelesini verir. Doğar, ölür. Tekrar doğar, tekrar ölür. Dolayısıyla siz tabiatla uğraşmayın. Tabiatla şey edemezsiniz.

Dolayısıyla bu karayolları konusunda gerçekten endişemiz vardır. Bir taraftan baktığınızda yıllık plâna, yıllık programda sorunlar kısmında gerçekten müşahede yerinde. Diyor ki, araç-gereç eksikliği vardır. Araç-gereç eksikliğinin giderilmesi lazım. Dolayısıyla tabii ki, bu ifade olunca mecburen bir muhalefet milletvekili olarak, hatta şunu söyleyim, Sayın Bakana tavsiye ederim. Plânda hazırlanan bir madde böyle olduktan sonra bütçeyi açar insan. Çünkü, ifade ortada, ifade edecek. Yani ordaki güzel cicili bicili laflar, o lafların tatbikatını yapacak olan bütçeye koyacaksınız. Bakıyorsunuz, yerel kaynaklardan bir kuruş yok. 1,900,000,000 konmuş. 3 araç alınacak. Tek bir yerel kaynak ifadesi yok. Yani yıldızlı proje. Yani gelirse olacak. Gelmezse olmayacak. Arkadaşlar, eğer gerçekten plânda ve programa da girecek derecede önemli adfedilen bir hususta, bunun yapılabilmesinin yüzde yüz yolu yalnız dış yardım değil. Bugün yalnız bütçemizde dış yardımlar yer almaktadır. Bunun dışında yerel kaynaklarla yapılan sistemler vardır. Ve bu gerçekten doğru bir teşhistir. Plânda teşhis doğrudur.

Ama bütçedeki çare, çare değildir. Çare olmayacaktır ve orda kalacaktır. Çünkü bugün ülkemizde dış yardımlarla yapılan gerek yatırımlar, gerekse diğer araç-gereç alımlarının yüzde kaç nisbetinde tahakkuk ettiği konusunda bilgiler mevcuttur. Bugün ülkemizde alınız, ister Ulusal Birlik Partisi dönemi, ister sizin döneminiz, dış yardımlara endekslenen araç-gereç alımı, dış yardımlara endekslenen yatırımlarda gerçekleşme oranı herhalde bilmiyorum, 1994'te %20'leri buldu mu? %20'lerin de altındadır. Ama yerel kaynaklardan olan hususların tatbikatı ve sonuçlandırılması, şunu söyleyim, büyük bir başarı, %100'dür. Niçin? Çünkü ihtiyacı hisseden bakanlık, ihtiyacı karşılayacak olan da ilgili Maliye Bakanlığıdır. Ve bu diyalogla bu ihtiyaçlar giderilir.

Dolayısıyla biz beklerdik ki, bu bütçede teknik adam yetiştirme ile ilgili tabirlerin yanında, araç-gereçle ilgili tabirlerin yanında şunu söyleyim, 1994 yılında bekliyorduk ki, uzman teknik personel yetiştirilmesi ile ilgili konulara ağırlık verilsin. Yani bu Hükümet iş başına geldiği günden itibaren 1100'lere varan... Ona da geleceğim. 1100'lere varan ve sayısı sayfalar dolduran ve halâ daha Meclisteki soruya verilen yanıtta, arkadan ek ilâvelerle gelen işçi alımı yerine, uzman alımı yerine partizanlık ve adam kayırma yerine, bütçedeki münhaller açısından ve bu ülkenin mühendislik okulu yoktur. Vardır üniversitelerde. Ama esas mühendisliğin tatbikat okulu bugün ülkemizde Bayındırlık Bakanlığıdır.

Bugün Bayındırlık Bakanlığının gerek karayollarında, gerekse Planlama İnşaat Dairesinde çalışan mühendisler, ikinci bir okula, yani bitirdikleri okulun tatbikatı ile beraber olgunlaşmasını sağlayan ve bu olgunlaştıktan sonra, isterler verimli çağlarında devlet kademelerinde, isterlerse serbest piyasada da hizmet vermek sureti ile ülkemizin kalkınmasına yardımcı olurlar. Dolayısıyla, bir taraftan planı yazıyorsunuz, programa koyarsınız, bir taraftan tatbikatta bunu göremiyoruz. Bunun üzüntüsü içindeyiz.

Dolayısıyla, biz umut ederiz ki, bu politik nedenlerden dolayı, çünkü biz de yaşadık, biz de bu ülkede bir noktada görev yaptık. Politik amaçlar için işçi alımı, politik amaçlar için uzman alımı, politik amaçlar için sözleşmeli personel alımı yerine, bu ülkenin gerçek görevi sürdürecektir kamu görevlilerinin münhallerinin doldurulması sureti ile bu ülkenin gerçek teknik personelin yetişeceği yerlere personel alınsın ve bunlar yetişsin.

Şimdi çok orjinal birşey daha ortaya koyacağım. 1995 ödenekleri Bayındırlık Bakanlığının yapacağı işler konusunda ve bahsus karayolları konusunda. Şimdi gelin, görün arkadaşlar; şimdi bu ülkede bir taraftan master plandan şikayet ediyoruz. Haklıyız. Yürümüyor, yürütülemiyor ve o konuda da endişeleriniz var. Şimdi tabii 190 Milyar Türk Liralık master plan uygulaması ile ilgili bir ödenek kondu. Ama şunu sormak lazım ki, onu Maliye Bakanlığı Bütçesinde soracağız. Yani bu rakamları anlaştığımız Türkiye Cumhuriyeti Anavatan, bize vereceği konusunda bir anlaşma yaptınız mı? Yoksa oturup burda kendi kendinize bir bölüşüm mü yaptınız? Bir kere bunun cevabını almak lazım. Ve bu ödeneğinin, tabii ki bu cevaptan sonra, ödeneğin gelip gelmeyeceği konusu da ayrı bir husustur. Onu şu anda münakaşa etmekte, ona atıfta bulunmak bana göre hata olur. Ama 94 yılı bizi üzmüştür. 94 yılının üzüntüsü ile 95'den ümidimizi yitirmişiz.

Onun için gündeme getirdim. Ama yalnız master plan mıdır bu ülkede karayollarının sorunu? Değildir. Çünkü, master plan da yapılacak işler, o plan çerçevesi içerisinde sınırlandırılmış ve o çerçeve içerisinde yapmanız icap ettiği ortaya gelmiştir.

Dolayısıyla, siz, onun dışında yapacağı işlerle ilgili bu bütçeye ne ödenek koydunuz? Söyleyim. Çok büyük bir rakam. Çok iddialı bir rakam olarak gelmiş ve şunu söyleyim. Çok büyük ve çok iddialı olan bu rakam, yine önümüzdeki sene burda duracaktır.

Girne ikinci çift yolun yapımı ile ilgili 156 Milyar Türk Lirası ödenek konmuş arkadaşlar. Düşünün, bir yerel bütçe için 156 Milyar bulan bir hükümet, bu yolu yapmak için kullanacağı araç gereci, ki 2 Milyardır. Bütçede görülüyor ki, bu yeterli değildir. Onu da söyleyim yeterli değildir. 2 Milyarlık ödeneği yıldızlı projelere havale etmek sureti ile bu 156 Milyar Türk Lirası ödeneğin harcanacağı araç gereçler, bu 156 Milyar harcanacak esas teknik personelden sakınıyor ve buraya göstermelik...

TANSEL DORATLI (Yerinden) (Devamla) - Sahtekarlıktır bu yahu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Göstermelik bir rakam olarak ortaya koyuyor.

Arkadaşlar; eğri oturalım, doğru konuşalım. Bir devletin gücü ortadadır. Devlet yapacağı ve yapabileceği oranda olan yatırımların rakamlarını burda telafuz eder. Bugün ülkemizde yaşanan ekonomik kriz ve 1995'de görünen kara bulutlar felaket tellallığı değildir. Bu kürsüden defalarca dile getirdim ve söyledim. Arkadaşlar; gelin, biraraya gelelim, Ülke yangın bir yere dönüştü. Bakın Mecliste ne rahat konuşuyoruz. Hem ısınıyoruz, hem ışıklandırılıyor, hiçbir sorunumuz yok, milletvekili olarak da hiçbir şikayetimiz yok. Uzerimiz pak, ısınmış, ışıklar içerisinde rahat. *Milletvekili olarak hiçbir şikayetimiz yok*

ERTUĞRUL HÂSİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Vatandaş?...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Vatandaş ne yapıyor?

Bu küçük politika değildir. İlk günden söyledik. Yalnız bu da değildir. Arkadaşlar; bugün bir elektrik sorunu vardır, dün bir gaz sorunu vardı. Bunlar geçicidir, geçici. Ama esas memleketin yuvarlana yuvarlana gittiği ekonomik uçurumdan kimse durduramaz. Gelin buna çare bulalım. Böyle burda göstermelik 156 milyar ödenekler koyarak Girne yolunu ikinci yol, çift yol, duble yol yapacağız diye bu topluma mesajlar vermeyelim. Arkadaşlar; siz Hükümet olarak bu vatandaşın cebinden kuruş kuruş toplanan İstikrar Fonunun paralarını mecburiyetten maaşa çevirdiniz. Ona gelince onda da konuşacağız. İstikrar Fonu Yasasının temel amacı o değildi. İstikrar Fonunda temel amaç bütçeye %50 irat kaydetmek suretiyle memur maaşını karşılamak değildi. Orda temel amaç istikrarı sağlamaktı. Onu bile sağlayamadık ve artan ödeneğin %50'sini bütçeye irat kaydettik, arkasından döndük yeni bütçeyi hazırlarken de bunu daha da yasallaştırarak, yani İstikrar Fonunun Yasasını unuttun; İstikrar Fonu Yasasındaki yazılanlar artık tatbik edilmeyecek, İstikrar Fonundan toplanan para maaş yapılacak deyin, öyle bir kanun teklifi getirin ki artık bir de ekmeğe, süte, tarıma ve diğer sübvansiyon edilecek temel girdilere sübvansiyon yapılmayacağını bilelim, ona göre ekonomimizi düzeltelim, buna göre davranalım. Dolayısıyla burda böyle büyük rakamlar koyarak ve yapılması mümkün olmayan ve bugün teknik araç gerecini bile alamayacak durumda olan bütçe ile ve kadrosuz bir bütçe ile bu yatırımı burda ifade etmek bana göre bir kandırmaca olur. Bir hakikatın ifadesi olmaz. Dolayısıyla bu seçilen hedeflere de bakalım. Yine bu sahada seçilen hedefler. Yine arkadaşımız gündeme getirdi ve burda ifade ettiler. Plânda park yerleri konusu gündeme geldi, gayet güzel bir teşhis. Şunu söyleyim, gerçekten plânı incelediğiniz zaman 1995 kısmı, ki inceleme fırsatını

buldum, gerçekten mükemmel. Şunu ifade edeyim, mükemmel bir plân. Tamamıyla eski plânların devamını ve esas temellerini o plân üzerine dayamış ve Ulusal Birlik Partisinin ekonomik felsefesini benimseyen bir görüşü ihtiva eden bir plândır. Dolayısıyla plânı ben şahsen benimsiyorum ve onu takip ediyorum. Şimdi oraya baktığımızda plânda park yerlerinden bahsedilir. Şimdi arkadaşlar; tabii ki park yerleri şehir merkezlerinde olur. Şehir merkezlerinin dışında da olabilir, ama temelde bugün burda ortaya koymaya çalışılan şehir içindeki sıkışıklığı ortadan kaldırmaktır. Tamam, güzel, bunu yazdınız. Ama bununla ilgili herhangi bir ödenek ifadesini bir yerde bulmak mümkün değildir. Tabii ki belki bu plânda Bayındırlık Bakanlığının, ulaştırma sahası ile ilgili sahada görülmekle beraber belki yerel idarelerin sahasındadır diyeceksiniz ama ona da baktık, Devlet bir bütündür. Biz konuya şöyle bakıyoruz. Devletin bütünlüğü içinde bakıyoruz. Biz falan bakanlık seninkinde yoktur, sen kurtuldun, sen çekil kenara, gel sen obürü diye birşey yok. Hükümet bir bütündür, Bakanlar Kuruluna müşterek sorumluluk düşer. Eğer buraya yazılmışsa, bunun ifadesi olarak da bunların bir fizibilite ile, bir plânla ortaya konması lâzım. Denmesi lâzım ki arkadaşlar; Mağusa'da bir, Lefkoşa'da iki, Güzelyurt'ta bir, Girne'de iki oto part yeri yapılacak. Bunun yeri budur. İstimlâkı budur. Devlet malı yoksa, devlete ait bir mülk yoksa istimplâkı da budur, bunun alt maliyeti de budur, birinci yıl ödeneği de budur diye ortaya konur. Herhalde yanlış anımsamıyorum. Herhalde diyeceksiniz ki bunu özel sektör mü yapacak? Çok katlı park yapacak ve toplumun park sorununu çözecek. Arkadaşlar öyle dersiniz esasında bugün bütçeyi ve plânı incelediğiniz zaman %70'e varan kamu sektörüdür esas bugün ülkede yatırım yapan.

Dolayısıyla yani bunu siz özel sektöre yüklemeniz mümkün değil. Hele belediyelere yüklemeniz hiç mümkün değildir. Çünkü belediyelerin durumu meydanda. Sayın İçişleri Bakanlığı bütçesinde konuşuldu, belediyeler yürekler acısıdır yani bir yasal düzenlemeyle gelirlerin artırılması ve çıkmaz içinde olan sorunların çözümlenmesinin arayışı içindedirler. Dolayısıyla onlar bugün hangi belediyeyi alırsanız alınız personeli ödemekle ilgili sıkıntılar var. O durumda olan yerel kuruluşlara herhalde bunu yaptıracağız dersiniz o zaman da bizi çok saf bulursunuz eğer bunu biz de kabul edersek. Dolayısıyla yine planda toplu taşımacılık teşvik edileceği konusunda bir madde var. Belki yine Sayın Bakan diyecek ki beni ilgilendirmez. Şimdi toplu taşımacılık dendiği zaman tabii ki İçişleriyle Bayındırlığı ilgilendirir, ilgilendirmese orda komisyonda üyeniz olmazsa ve temelde şunu söyleyeceğim, ileri bir adın atılarak mutlak surette toplu taşımacılık olsun iç ulaşım olsun, iç ulaşım konusunda da Bayındırlık ve Ulaşım Bakanlığı uhdesine verilmesinde büyük fayda vardır. Ben onu kendi dönemimde bunu başaramadım, ama inşallah yeni dönemde bu kordinasyonun sağlanması için bu Bakanlığın uhdesinde olmasında büyük fayda var ve size radyoyu, televizyonu bağlayacaklarına, onlarla ilgili yasaları yükleyeceklerine zannedersenem bunu görev olarak versinler çok daha başarılı ve toplumun beklentileri açısından çok daha hizmetler vermiş olursunuz. Buna da bakıyoruz, teşvik verecekmiş, toplu taşımacılık yapanlara. Nerden? Hangi yasayla? Neyi teşvik edeceksiniz? Yani neyi murat ediyorsunuz burda? Otobüs alımını mı murat ediyorsunuz? Taksi alımını mı murat ediyorsunuz? Yoksa %80 toplu taşımacılığı yapan kişiler bugün ülkemizin gerçeği ve arkadaşlar %80 toplu taşımacılık kendi araçlarıyla yapılan taşımacılıktır. Bu da bir gerçek. Hangisini teşvik edeceksiniz? Siz köy otobüslerini mi? Taksicileri mi yoksa bütün yükü çeken özel kesim kendi aracıyla sağladığı taşımacılıkla mı teşvik edeceksiniz. O da burda bir ifade yok. O da havada kalmış bir ifade. Dolayısıyla baktığınızda bu sahada karar çok, yasa yok. Ödenek yok, para yok, pul yok. Dolayısıyla gerçekten sözlerimin başında

ifade ettiğim gibi onun için 94 yılının tamamen boş geçtiği de 95'de de umutlarımızı yitirdiğimizi ortaya koyduk. Çünkü eğer siz 95 için bana getirir ve planı verirseniz ve buraya gayet güzel şeyler ifade ederseniz ve bunun karşılığı olarak ödenekleri ve tedbirleri almazsanız o zaman benim bu plâna, bizim Ulusal Birlik Partisi olarak bu plâna güvenimiz kalmaz. Dolayısıyla güvenimizi artıracak ve bizim de bu güven artışı içerisinde sizlere topluma yönelik mesajlar vermek suretiyle bu ülkenin sorunlarına çare bulalım. Şimdi tabii ki Bayındırlık bir kısmı Sayın Bakan burda şeyleri sayarken bir çok Dairenin ve kuruluşun bağlı olduğunu söyledi. Dolayısıyla ben daire daire alacak değilim. Bir Plânlama İnşaat Dairesi tabii ki bu ülkede konuşmalarım arasında bahsettim, aktif olarak orda görülmeyen bir dairedir ama bizim dönemimizde uygulanan ve bu politikanın değişmediğini görmekten mutlu olduğumu söylemek isterim. Devletin yatırımlarını ve yapılarının ihale suretiyle yapılmasının devam edilmesi konusundaki devamlılığın sağlanmasıdır. Bu konuda kesin hem kişi olarak hem de parti olarak görüşlerimiz vardır. Biz kesinlikle bu işlerin özel sektör kanalıyla, özel sektör eliyle yapılmasını ve bu özel sektör eliyle yapılan işlemlerin de çok etkin bir denetimden geçirilmesi suretiyle bu dairenin yaptırımları içerisinde olmasını, küçük tamirat ve bakım onarımlarının da bu daire eliyle yapılması konusunda görüşlerimiz var.

Dolayısıyla işte bunları yerine getirmek için de personele ihtiyaç vardır. Bu dairenin baktığınızda kadrolarına gerçekten karayolları için söyleyeceğim sözler bunlar için de geçerlidir. Zamanınızı fazla almamak için tekrar dile getirmek istemiyorum. Çünkü gerçekten bu ülkede mühendis yetiştirmek istiyorsanız, mimar yetiştirmek istiyorsanız, gerçekten bu iki dairede çalışan kişiler, yeni bir okuldan geçmiş oldular.

Şimdi arkadaşlar; ulaşım deyince tabii ki ülkemizde kara taşımacılığını yüklemeyelim Sayın Bakana, çünkü kara taşımacılığı İçişlerinde konuşuldu. Burda bir nebze ilintisinden bahsettim. Buraya bağlı olmuş olsaydı bugün deniz ve hava ulaşımından bahsedilecekti. Dolayısıyla hava taşımacılığımıza baktığımız zaman gerçekten 89-93 döneminde yine plân rakamlarında göreceksiniz kargo 4003 tondan 4620 tona, yolcu 368,600'den 700,660'a çıkmıştır. Yani 1989-93 döneminde hava ulaşımındaki kargo ve yolcu taşımacılığında büyük bir aşama kaydedilmiştir. Şimdi tabii ki bu dönemde yalnız kamu sektörü değil, bu saydığım dönemde, geçmiş dönemde Ulusal Birlik Partisi döneminde özel sektörde bu sahada büyük yatırımlar yapmıştır. Bugün memleketimizde faaliyet icra eden, hava yollarında büyük yatırımlar yapmışlar ve bu yatırımlar içerisinde bu gelişmeler ortaya çıkmıştır. Yani bu yalnız Devlet sektörünün yapmış olduğu yatırımlar sonucunda ortaya çıkmış bir başarı değildir. Bu tabii ki burda Devlet sektörünün yapmış olduğu yatırımların sonucunda ve çalışmaların sonucunda sağlanan başarının nispeti olarak ortaya koyduğunuzda %75'e yakını Devlet sektörü, %25'i özel sektördür hava ulaşımında. Şimdi ne yaptık? Hükümete geldiğimiz gün, bu müesseseyi yıpratmak için, bu müesseseyi yıkmak için elimizden gelen her türlü gayreti bilinçli veya bilinçsiz ortaya koyduk. Çünkü şunu ifade edeyim; hiçbir devlet görevlisinin ister siyasi, ister kamu görevlisinin kendi Devletinde yaratılan bir kamu idaresini, kamu teşebbüsünü kötüye gitmesini arzu edecek konuşmalar, beyanlar ve ifadelerde bulunamaz. Ben öyle kabul ederim ve öyle bilirim. Ama gelin görün ki Hükümet kurulduğu gün tabii ki bu başlangıcı yapan, yanlış başlangıç yapanın başında Sayın Bakandır. Bu yanlış başlatan ve bu ateşi yakan

Sayın Bakandır. Ne yapmıştır? Göreve geldiği gün, bir gün, iki gün sonra neyse, Kıbrıs Türk Hava Yolları Yönetim Kurulunu görevden almıştır, telefoniye. Telefoniye "Arkadaşlar sizi görevden aldım". Hatta şunu söyleyim. Gülme Sayın Bakan. Kendisi şahsen bunu söyleyemedi kendisi, çünkü gerçekten şunu söyleyim ben de orda bulunan eski bakan olarak bir kişiyi görevden almak, gerçekten zor bir görevdir. Çünkü çok küçük bir toplumda yaşıyoruz. Herkes birbirini tanıyor. Dolayısıyla müdür seviyesinde olan bir arkadaşını koymak suretiyle telefon ettirmiş ve "Sizi görevden aldım" demiştir.

Şimdi arkadaşlar bu bir devlet görevidir. Bir şirketin... Bu bir Kamu İktisadi Teşebbüsüdür. Ve bu şirket ortaklık bir şirkettir. Türkiye ile ortaklık bir şirkete sahipsiniz. %51 Türkiye Cumhuriyeti kanadının, %49 da İnkişaf Sandığının. Yani Devletin sahip olduğu hisseye sahipsiniz. Siz... Bu şirket Şirketler Yasasına göre kurulmuş ve Şirketler Mukayyitliğinde tescil edilmiştir. Siz acaba Sayın Bakan, bu faaliyete girerken, hiç yanınızda, Bakanlıkta hukukçu da vardır, hiç sormak ihtiyacını duymadınız mı?

Ben, falan, falan, falan görevlerdeki değişikliği yapacağım, bunun hukuki prosedürü nedir. Şirketse şirketin günleri vardır. Gerek yönetim kurulu toplantı günleri vardır gerekse şirketin genel kurulları vardır. Genel kurulda hissedarların konuşma hakları vardır ve hissedarların yönetim kurulunu değiştirmek hakları vardır. Ama bunlar yasayla düzenlenmiş, yasal bir prosedür içerisinde düzenlenmiş ve bu yetkiler verilmiştir. Yani benim keyfim geldi Hasan sen git, Mehmet sen gel diyemem.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ahmet kahraman.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu Devlet Hukuk Devletidir.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KAŞIF
(Yerinden) - Farazi konuşma.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Hukuk Devletidir. Dolayısıyla tabii ki bu girişim sonucu, bu girişim sonucu bir kere...

SAĞLIK BAKANI ERGİN ABDULLAH İLKTAÇ (Yerinden) -
İyi bilim bu işleri.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Biliyorum Sayın Ergin Abdullah.
Biz görev sürdürürken Sayın Ergin Abdullah, yasaları...

ERGİN ABDULLAH İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - İzini belli etmezdin sen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yasaların öngördüğü yoldan hareketle görevimizi yerine getirirdik ve şunu da söyleyim, bu görevi yerine getirirken insancıl koşulları da ortadan kaldırmadan ve insanları kırıp dökmeden bu görevi yerine

getirmeye çalışırdık. Ben size söyleyim, ben şahsen benim de başımdan geçti, çok sevdiğim iki arkadaşımı görevden aldım. Çok sevdiğim iki arkadaşımı görevden aldım ve yeni kişiler atadım. Onun için bunun ne demek olduğunu gayet iyi biliyorum.

Benim burda vurgulamak istediğim şu. Başlangıç olarak siz bir şirkete kamu iktisadi teşebbüsü olan bir şirkete bu şekilde bir girişimle başlarsanız sonuçların ne olacağını kestirmek o kadar zor olmaz. Siz bir taraftan yasayla size verilen hakları bile kullanırken, yasaların dışına sarkar ve bir faaliyet yapmaya kalkarsanız acaba sizin ortaklarınız ne der. Tabii ki kopukluk başlamıştı ve kopukluk başladıktan sonra tabii bu kopukluğu da üst makamlara taşımıştır. Gerek basın yoluyla, gerek Hükümette herhalde bu konular tartışılmıştır bilemeyeceğim dolayısıyla üst makama düşmüştür. Başbakan Yardımcısı beyanat vermiştir, Başbakan beyanat vermiştir, en sonunda onlar da yetmedi Sayın Cumhurbaşkanı da yanıtıldı, evet yanıtılarak Cumhurbaşkanı beyanat vermiştir.

Şimdi arkadaşlar, herşeyden önce şunu ifade edeyim. Tabii ki hava ulaşımını sağlayan bir şirket olan Kıbrıs Türk Hava Yolları, bizim bir milli şirketimiz olarak çalışmasını hepimiz canı gönülden arzu ediyoruz ve bunun çalışmalarını herhalde Sayın Bakan gittiği zaman Bakanlığında bu konuyla ilgili yapılan görüşmelerin, tartışmaların hangi boyutlara kadar gittiğini, hatta bu işin Ankara'da kaç kere tartışıldığını ve sonuç olarak sonuçlanması için bazı yasal prosedürlerin meydana gelmesi icap ettiğini bilecekler.

Şimdi herşeyden evvel şunu söyleyim. En büyük birinci şikayet neydi? Efendim Kıbrıs Türk Hava Yollarının merkezi İstanbul'a taşınmış. Arkadaşlar siz yaptınız. Siz Hükümet olarak oturdunuz ve Kıbrıs Türk Hava Yollarının İstanbul'a tescili için, bir Türk Şirketi olarak Türkiye'ye tescilinin emrini verdiniz ondan sonra yarattığınız emrin döndünüz şikayetçisi oldunuz. Arkadaşlar bilmiyor muydunuz eğer Türkiye'de kayıtlı bir şirket eğer orda tescil eden Türk Şirketi olarak tescil edilirse, Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre merkezi de orda olacak. Sonra bu bir sorun değildi. Yani burda esas merkezin İstanbul'da, Kıbrıs'ta olması bir sorun değildi. Bu sorun da çözülebilirdi. Orda bir küçük büroyla bu iş yürütülebilirdi, temel yine Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bu yürütülebilirdi ama idari bir kararla, Ama bunu zorla ve sanki yapılan işlem onların hatasıymış gibi göstererek üzerine gidilerek bu diyalogu koparmak ve ortaklar arasındaki işbirliğini ortadan kaldırmak suretiyle bu şirketi iki başlı hale getirdiniz. Bugün gerçekten üzüntü vericidir. Şunu ifade edeyim Yenidüzen Gazetesi yazmıştır, Türkiye'de Kuruluş Yıldönümü yapılmıştır. Hiçbir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden bir tek ilgili kişi davet edilmemiştir. Şunu söyleyim ben de üzüntülerimi belirtmek isterim, çünkü gerçekten hasbel kader bizim de hizmetlerimiz geçmiştir. Biz de bu 20'nci yılını kutlayan bu kuruluşun böyle bir gününde gerek burda gerek başka yerde belki orda davet edilsek bile katılmadık ama, burda olmuş olsa mutlak surette katılmak suretiyle o kuruluşun durumunu görmek isterdik.

Ama bunu yaratan nedenleri ortaya koymak lâzım. Bunu yaratanları ortaya koymak lâzım. Diyalog yasa çerçevesinde görüşme varken, işbirliği şeklinde çalışma varken, ansızın büyük bir kavga, bir Yönetim Kurulu üyesine şunu söyleyim, insaf ölçülerini aşacak derecede saldırı yapmak suretiyle bu ülkede diyalog koparılmıştır. Şunu söyleyim, o Yönetim Kurulu üyesi de yerden göğe kadar haklı değildir. yerden göğe kadar yapmış olduğu icraatlarda kendisi haklılığını ortaya koyamaz. Ama temelde eğer ordaysa ve orayı temsil ediyorsa, bu diyalogun ve bu işbirliğinin hukuk çerçevesinde yürütülmesi ve ülkenin çıkarları doğrultusunda bu işin götürülmesi icap ederdi. Şimdi dışta görülen hava ki gerçek de odur, Kıbrıs Türk Hava Yolları ortada kalmış, kimsenin idare edemeyeceği bir kuruluş haline getirilmiştir. Bundan dolayı üzüntülerimiz var. Bugün ülkemizin %75 ulaşımını sağlayan, hava ulaşımını sağlayan bir şirketin,, ve bu şirketin kısa süre içerisinde 1989-93 yılında üç uçak sahibi olması da büyük bir başarı vardır. Sayın milletvekilimizin bir ifadesi var, onu ben burda ifade etmek istemiyorum, çünkü o uçakların alımında benden önceki Ulaştırma Bakanı arkadaşım da bulunmuştur. Son alınan uçak konusunda benim de görüşüm vardır. Boing 727 uçakları küçümsenecek uçaklar değildir. Belki bir jenerasyon evvelki uçaktır. Son jenerasyon air bus'tur ve 737'lerdir. Yalnız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşlarının ilk elden bu uçağa sahip olması mümkün değildi. Bir de şunu söyleyim, uçakların uçuş güvenliği açısından her uçak pistten kalktığı anda diğer fabrikadan çıkan yepyeni bir uçak gibi bakımının yapılmış olması icap eder. O şekilde kabul edilir. Yani eski uçak, yeni uçak yoktur. Uçak pistin başında hep yenidir. Dolayısıyla burda gerçek plânlanan şeydu: 727'yi alıp kaynak yaratmak ve bu yaratılan kaynakla bu ülkenin daha modern bir ulaşımı sağlayacak air bus tipi bir uçağın alınması ile ilgili hususları plânlamıştık ve gerçekten bu plânlar devam ediyor. Basında

takip ediyoruz, alınmasıyla ilgili de prosedürlerin yürüdüğü konusunda bize ifadeleri vardır. Bu bizi memnun etmiştir. Tabii ki burda söylemek istediğim, eğer bu işler bir diyalogla, bir işbirliği ve hukuk kuralları çerçevesinde yapılmış olsaydı bütün bu zaman kaybına, bütün bu kopukluğa neden olacaktı.

(Meclis Başkanı Ayhan Halit Acarkan, Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkan Yardımcısı Olgun Paşalar'a devreder.)

Şimdi yeni bir sayfa açıldı. Yeni sayfa şöyle açıldı. Türkiye Cumhuriyetinde özelleştirme ile ilgili yasa geçti, hemen bizim burdaki arkadaşlar beyanat. Türk Hava Yolları özelleşiyor. Biz hisselerimizi alalım. Şimdi güzel, bizim de duygularımız bu. Ama bakıyoruz bir Devlet kuruluşu çıkıyor, ben diyor hisselerimi alacağım, diyor. Arkadaşlar; her şeyden önce bugün bütün dünyada özelleştirme ve özel teşebbüse açılma varken, halâ daha o eski moda, o eski moda, modası olan ülkelerde modası geçmiş, modası geçtiği için o ülkeler yıkılmış olan ülkelerin görüşlerini taşıyan devletçi politikalarla hisseleri satın alma isteminin anlamını anlamak mümkün değildir. Gayet milliyetçi bir kuruluş. Hemen hisseleri devralacakmış.

Şimdi arkadaşlar; ben size daha açık bir ifadeyle şunu söyleyim: Eğer Kıbrıs Türk Hava Yollarının hisselerini o bahsettiği (A) hisseleri ki %51'i ifade ediyor, eğer alırsanız, Kıbrıs Türk Hava Yolları diye bir şirket kalmaz. Ne olur biliyor musunuz? Kıbrıs'ta kayıtlı bir acenta olur.

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağus) (Yerinden) - Şimdi kimindir Sayın Bayram?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Acentalardır arkadaşlar. İzah edeceğim Sayın Hüseyin Celal size özel sohbetlerimde anlatmaya çalıştım ama herhalde anlatamadım. Bir acenta olur. Yani bilet kesin acenta olur. Ulaşım şirketi olmaz. Arkadaşlar, gerçekleri bilelim, gerçeklere göre hareket edelim. Siz eğer ulaşım sahasında yani uçak uçurmak, tarife yapmak, slot almak istiyorsanız uluslararası her ülkeye uçmak istiyorsanız bunun kesin kuralı şudur. Bunu bilin, halk bilsin. Hisselerin %51'ini TC ortaklarına verilmesi icap eder. Bu bir gerçektir. Bu bizim yapabileceğimiz, bizim aşabileceğimiz husus değildir. Lütfen muhterem arkadaşım okuyun, Türkiye Sivil Havacılık Yasasını okuyun, Türkiye Sivil Havacılık Yasasında ulaşımın nasıl yapılacağını, hangi şirketlere hangi statü altında ulaşım imkanı verildiğini araştırın ve bu ortaya çıkan, yani böyle nutuklar atmak suretiyle işte millileştirelim bu şirket bizim olsun, bütün hisseler bizim olsun, kimse bize tahakküm etmesin. Bunlar güzel ama boş laflar. Çünkü söylediğim şekilde bu hisseleri devraldığınız gün, şirket olur Kıbrıs Türk Hava Yollarının acentası. Neyin acentası bilmeyiz artık ne olur. Uçak tescil aynı işlem içinde, şirketin uçuş hakları alması aynı şirkette ve ancak bu şekilde kurulan bir şirketin havaalanından slot alması mümkündür. Onun dışında mümkün değildir. Bugün misalleri vardır. İstanbul Havayolları misali, Onur Air misali, diğer misaller. Hepsi de yaşanmıştır. Tabii ki bunun misalleri vardır. Bunun misallari var. Bunun misalleri günü geldiğinde belki muhterem arkadaşına söyledim, söyleyeceğim de var yani isterseniz bütün mesele idarededeki üçte ikiyse mesele onu çözenin yolları var. Yani niyetiniz üzüm yemekse biz de yardımcı oluruz üzüm yersiniz. Ama niyetiniz bağcıyı

dövmekse Sayın Hüseyin Celal, bağcıyı dövemeyecen.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Sen halâ niyeti anlamadıysan sana ne yapalım.

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sen muhafızısın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Değilim ben. Dövemeyecen çünkü kanuni haklarından dövemeyecen, hele sen bir kanun adamı olarak ve kanunlara saygılı bir kişi olarak böyle bir kişiye çapulcu demeni üzüntüyle karşılarım. Hukuk yönünden söylüyorum Sayın Arkadaşım. Hukuki yönden dövemezsiniz çünkü sana üzüm yemek hakkı verilmiştir, bağcıyı dövme hakkı verilmemiştir. Hukuken yazıyor madde 1 diyor, gelecek Hüseyin Celal üzüm yiyecek. Madde 2, bağcıyı dövmeyecek.

HÜSEYİN CELAL (Yerinden) (Devamla) - Ne yapalım zamanında öyle yaptınız anlaşmayı.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Anlaşma değildir, size izah ediyorum diyorum ki, Türkiye Sivil Havacılık Kanunu vardır, siz o Sivil Havacılık Kanununa göre uçuyorsunuz ve o kurallara uymak mecburiyetindedesiniz onu söylemek istiyorum, onu anlatmaya çalışıyorum. Yoksa burda söyledik, hiçbir kimsenin Devletimizin üzerine tahakküm etmesini, hiçbir kişinin yetkilerinden istifade ederek bu ülkede hüküm sürmesini asla ve katla kabul etmeyiz. Hiç kimseye de ayrıcalık tanınmasına müsaade etmeyiz. Buna müsaademiz yoktur. Ama hukuk kuralları içerisinde hakkımızı hukuken koruyalım. Bizi son memnun eden bir durum, halâ daha demek ki diyalog devam ediyor ve Air Bus alımıyla ilgili çalışmalar devam ediyor. Gerçekten bizi memnun etmiştir. Gerçekten bu toplum buna layıktır, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Türk Halkı Air Bus'la uçma hakkına sahiptir ve bu hakkı mutlak surette verilmesinde büyük fayda var. Şimdi tabii ki havayolunda sorunlar bunlar mıdır? Sayın Cumhurbaşkanımız beyanda bulundular ve dediler ki işte bu kadar yıldır sivil havacılık bir sistem aygıtı alınmadı onun için gelemedik. Arkadaşlar bu toplum nereden nereye gelmiştir, Sayın Cumhurbaşkanı çok iyi biliyor. Olabilir, eksiklerimiz olabilir.

Ama eksiklikler de olabilir, fazlalıklar da olabilir. Bugün unutmayalım ki, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki radar sistemi, Avrupa ülkelerini imrendirecek ölçüde kurulmuş bir sistemdir. Olabilir, bazı eksiklerimiz olabilir. Ama, bunu hep, şimdiki hükümet gibi Sayın Cumhurbaşkanımızın da geriye indekslemek suretiyle ortaya koymasını gerçekten üzüntüyle karşıladık. Çünkü, hükümetler gelip geçer, yaptıkları ve yapamadıklarıyla beraber hesap verirler. O hesap sonucunda halk hesabını görür. Ama her sözün arkasında, her olmayan birşeyin arkasında eskiye atıfta bulunarak çare aramak çare değildir, çaresizliktir. Dolayısıyla biz umut ederiz ki, hem yalnız uçak şirketleri değil. Hava alanımızdaki radar sisteminin mükemmel çalışması, hava alanımızdaki yeni temeli atılan karşılama giriş salonunun süratle bitirilmesi, süratle bitirilirken, bütün dünyanın uygulandığı ve bütün dünyanın lâayık olduğu insancıl ve uyarca bir bagaj sisteminin getirilmesi ve ayrıca şunu da temenni edeyim, insanca ve uyarca bütün dünyanın sahip olduğu bir gümrükleme sistemine de sahip olalım. Biz halâ daha Afrika ülkesi gibi, aç valizi, kapa valizi. Beğendim seni, beğenmedim seni diye işlemlere devam ediyoruz. Bugün dünyada bunu görmek mümkün değildir. Bugün dünyanın hassas olduğu bazı maddeler vardır. O maddelerin sıkı takipçisidirler. O konuda da benim Maliye Bakanlığım döneminde de bu sıkı takip konusunda, bizi tanıtmalarına rağmen, dış ülkelere büyük bir bağlantıyla ve işbirliğiyle çalıştık. Onun dışında artık dünya globalleşmiştir. Bugün yurttaşın valizinden efendim, iki gömlek getirdim gümrük al, yahut da bir fazla iç çamaşırını getirdim bundan gümrük al diyerek bu devlet ayakta durmaz. Bu devletin ayakta durması için, konuşmamın bir yerinde bahsettim. Gerçekten büyük tehlikeler var 1995 yılında. Dünya bir taraftan globalleşiyor, dünya bir taraftan entekre oluyor. Biz ise kısır döngüler içerisinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde elektrikle boğuşuyoruz, suyla boğuşuyoruz, gazla boğuşuyoruz,

bir taraftan Mecliste, Bütçeyle boğuşuyoruz. Dolayısıyla bırakalım bunları. Daha öne doğru bakalım. Daha güzel günlerin sağlanmasının, geleceğin sağlanmasının yollarını arayalım, beraber bulalım. Dolayısıyla bu işbirliği çağrısını tekrar burda dile getirmek istiyorum.

Tabii ki, deniz taşımacılığına gelince; gerçekten Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin geçmiş hükümetlerinin en büyük başarısız olduğu sahalardan bir tanesidir. Bunu açıklıkla ifade edeyim. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin geçmiş hükümetlerinin en başarısız ve şahsen benim de uzun bir süre bu düşündüğüm görev ve sorumluluktan şunu ifade edeyim. En başarısız olan bölümlerden bir tanesidir. Yalnız şunu söyleyeyim. Limancılık açısından söylemiyorum. Deniz taşımacılığı açısından söylüyorum. O da yolcu açısından ve Türkiye'ye bağlantı açısından söylüyorum. Bugün şunu söyleyeyim. Yük taşımacılığında hiçbir sorunumuz yoktur. Yük taşımacılığında eğer siz ne yaptığınızı biliyorsanız, hiçbir sorununuz yoktur. Bizim bütün derdimiz, esas başarısızlığımızın esas nedeni, Mağusa- Mersin arasındaki yük taşımacılığıdır. Esas bizim başarısızlığımız orda. Yoksa onun dışında, buyurun limana gidelim, dünyanın her yerinden gemilerle yükler, hatta Türkiye'den, bakın işbilen dedim, işbilen kişiler, Türkiye'den de eşyalarını çok rahatlıkla ve çok süratli bir şekilde götürüp getirmektedirler. Esas burda sıkıntının teşhisi zamanında konmuştur ve yıllarca bu Meclis kürsüsünden tartışılmış, hükümet düzeyinde tartışılmış, hatta bundan üç, dört yıl önce yine bu soruna çözüm bulunsun diye heyetler kurulmuş, dışarıya gönderilmiş, yalnız sonuç olarak çıkan rakamların büyüklüğü, gerçekten bizi korkutmuştu. Ama zaman içerisinde, yine bu göreve atanmamdan sonra, bu iş bitecek diye bir görüş de ortaya çıktı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ya bitecek, ya bitecek.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Sayın Tansu Çiller'in tabirini kullanmak istemiyorum. Bu iş bitecek görüşüyle ortaya çıktık ve teknik adamlarla aynı görüşü paylaşarak bu konunun nasıl bitirilebileceği konusunda hükümetten de onay alarak, bu konunun bitirilmesi için Bakanlığımıza görev verilmesini talep ettik.

Çünkü şunu söyleyim, en kıt olanaklar içerisinde bile, bir zamanların ucubesi olarak duran Lala Mustafa Paşa Romörkörü de o zaman bitirilemez, yapılamaz denen o dönemde başarı ile bitirilmiş ve bugün halâ daha denizlerde hizmet veren bir romörkürümüzdür. Gayet büyük bir romörkördür ve biz bunun inancı içerisinde hükümetten de bu güveni alarak ve yasal yoldan bunun da teminatını alarak yola çıktık ve roro yapımı ile ilgili, anlatacağım burada, çünkü hep konuşuluyor. Konuşulduktan sonra açılmalı ki herkes bilsin. Tabii ki neydi istenen? Ortaya koyduk. Bugün Avrupa ile istediğiniz bağlantıyı sağlayabilirsiniz. Belki fiyatta biraz fazla fiyat olabilir, fiyatlar konusunda tabii ki yük oranına ve limanlarınızın uğrayan gemiler açısından yoğunluğuna bağlıdır fiyatlar da. Çünkü serbest piyasada oluşuyor deniz ulaşımının fiyatları. O da söylediğim nedenlerle oluşur. Esas sıkıntı Mersin-Magosa. Çünkü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin temela tüketim malları Mersin'den gelmekte ve en süratli şekilde de ancak bu yolla gelmektedir. Yani tekerlek üzerindeki hareketle en süratli şekilde sebze, meyve ve diğer tüketim mallarımız geleceğinin teşhisi yapılmış ve bunun çözümü alınmıştır. Konuşmamda bahsettiğim gibi, çözüm de, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, hatta şunu söyleyim, bu çok evveliyata dayanır. Türkiye ile yapılan görüşmelerde, İşbirliği Protokolünde, KEK Protokollerinde bir roronun buraya ayrıca tahsis edilmesi ve yalnız burada çalışması konusunda da görüşler yıllarca tartışılmış ve sonuç olarak açık ifade edeyim, Türkiye'den bize verilen ifade şuydu; Bizim 13 disnasyonumuz var, yani 13 yere gidiyor gemileri bir yerden bir yere. Bizim istediğimiz tipte gemiler. Bizim 14 tane veyahut da 15 tane zannederseniz gemimiz var dediler. Dolayısıyla beklemeyin bizden size bu gemilerden bir tanesini verelim. Bir tanesini verdiğimizde biz bir tanesini kaldırmış olacağız. Dolayısıyla kendi çarenizi, kendiniz bulunuz ifadesinden sonra, gerçekten bu konunun bitmesi icap ettiğine inandık ve hükümetten aldığımız yetki ile o günün Limanlar Dairesi Müdürünü ve kurulan Teknik Heyete süratle bir roro gemisinin nasıl yapılacağı konusundaki yasal prosedürü ortaya koymasını istedik. Ve getirdiler. Bunun önce bir plânının çıkması lâzım. İstemlerin ortaya konması lâzım. Arkasından çıkan plânın finansmanı ve motor güçleri ve diğer donanımlar konusu

ortaya konur ve bu iş bu şekilde ihale edildir ve yürür dendi ve prosedür başlandı. Hükümetten alınan yetki ile plân çıkarıldı, proje çıkarıldı. Yine hükümetten alınan yetki ile motorların siparişi verildi, ön ödeme de yapıldı, tabii ki geldik 1993 Aralığına. Hükümet değişti. O günlerde bütçede Sayın Salih Coşar'dı. Sordu o zaman kurulan hükümete. Bir roro projemiz vardı, bunun ödemeleri de yapılmıştır, ön ödemesi de yapılmıştır. Efendim, suçlama. Siz 1994 bütçesine koymadınız. Dedik tamam, olabilir çünkü prosedür olarak devamlılığı başka türlü sağlıyorduk. Bakanlığın kararlarına isnat edilerek kaynak sağlanırdı, ondan sonra bütçeleştiriyoorduk dedik. O zaman tamam, biz hata yapmış olabiliriz, buyurun siz koyun. 1994 Bütçesine roroyu yapacaksınız diye ödenek koyun. Gerekirse bir kuruş koyun, ödenek açılsın ama. Ödenek orada olsun. Cevap; lüzumsuz efendim. Ne lüzumu var? İhtiyat Sandığı verecek, Sigorta verecek, falan verecek, filân verecek. Geçti boşu boşuna bir yıl. Şimdi merak ederim. Acaba bizim bağlantı kurduğumuz o ciddi Avrupa şirketi bize nasıl bakıyor? Nasıl düşünüyor? Diyor ki nasıl devlet, nasıl hükümet bunlar? Herşeyi anlaşıyorlar, motorların siparişini veriyorlar, ön ödemeyi de yapıyorlar, ondan sonra sesleri kesiliyor, kayboluyorlar.

Ortaya çıkmıyorlar. Bir yıldır bu konu, yalnız ulaştırma ile ilgili, deniz ulaşımıyla ilgili hususlar gündeme geldiği zaman, gündeme geldi ve orda kaldı. Arkadaşlar, şimdi ise bakıyoruz 40 milyar yıldızlı proje. Arkadaşlar, birbirimizi kandırmayalım. Lütfen burda, ciddiyetle, eğer bu hükümet Mesin-Mağusa arasındaki ulaşımın, deniz ulaşımının çözülmesini istiyorsa, bu işin fizibilitesi bir tarafa ki yapılmıştır. Fizibilitesi bir tarafa, yapılmıştır. Bu bir ihtiyaçtır arkadaşlar. Ben şunu misal verdim. Eğer siz, karayollarında bir nehir geçiyorsa bir yerden ve o nehirin karşısına bu halkı geçirmek mecburiyetiniz varsa, siz o köprünün fizibilitesi ni yapacaksınız? Geçmek mecburiyetindedesiniz. Çünkü karşı sizin. İşte bizim de Mersin'le olan bağlantımız bu. Çünkü birçok arkadaş, bizi bununla suçladı. Efendim, işte hesapsız, kitapsız bir proje. Hatta şunu memnuniyetle söylemek isterim ki, o günün bürokratları savundular. Çünkü, gerçekten burda, ne benim şahsi bir görüşüm vardı, şahsi görüşüm derken, bir bağlantım ve o günün bürokratları hayır dediler, bu proje gerçek ihtiyacın temsili olan bir projedir ve yapılması icabeden bir projedir diye savundular. Ona memnun olduğumu belirtmek isterim. Şimdi, tabii ki bu gerçekler ortadayken, tabii ki gel, git İhtiyat Sandığı, tabii haklı olarak İhtiyat Sandığı bir kuruluştur. Yasası var. İnceletti. Kendine göre fizibil bulmadı. Sigorta, zaten sigorta zannedersen onu geldiğinde konuşacağız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Parası mı var? Zaten battı.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- O günlerde şunu söyleyeyim. Bol döviz de, bol birikimi de vardı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Şimdiden antrenman yapayım.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- O günlerde bu birikimi, şeyi de vardı. Dediler ki işte sigorta da yapabilir. Sigorta da alabilir. Şimdi, son günlerde duyuyoruz ki sigorta değil bir finansman yaratmak, kendi giderlerini karşılamak için sigorta borçlanmak durumundaymış. Tabii ki onu Çalışma Bakanlığı Bütçesinde arkadaşlar ortaya koyacaklar. O konuda ben konuşmak istemiyorum. Dolayısıyla muhterem arkadaşlar, bu iş bu şekilde durdu, bitti ve Ro-Ro da bizim zoro oldu. Dolayısıyla Sayın Hükümet, sayın bakan...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Roro battı. Deniz dalgalandı battı.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Sizden ricam şu: Bu konuya lütfen ciddiyetle eğilelim. Bu konuya inanıyorsanız gelin burda ödenek koyun. Girne yolu için burda göstermelik 156 milyar koyan Maliye Bakanlığı, lütfen gelsin, burda da 5 milyar, 10 milyar koysun. Yeterli değildir. Ama ödenek açıl-sın. Ödenek bağlansın, arkasından eğer yetmezse ek bütçeyle bağlanır. Budur yöntemi. yani burda, çıkıp da kürsüden, işte bağlantı kurduk, işte izin aldık, ihaleye çıkacağız, onu yapacağız, bunu yapacağız. Bu bizi inandırmaz. Biz ancak, hukuki belge olan Bütçe Yasasında, bütçe ödeneklerinde ve bütçe ödeneklerinde derken, sizin insiyatifinizde olan sayın bakan, sizin istediğiniz zaman ödeneği açılabilen ödenek-lerden karşılanmasını istiyoruz. Yoksa, 800 milyar, 1 trilyon, 2 trilyon koyarak, sene sonunda 9 aylık uygulamaya girdiğinizde %5, 10 uygulanan bir yatırım plânıyla karşımıza gelirsiniz, yine bizi hüsrana uğratırsınız. Siz de hüsrana uğrarsınız, biz de hüsrana uğrarız. Başka çaremiz yok sayın bakan. Bu konu bitirilmelidir. Çünkü bu devlet, bu küçük devlet, bir şirketi vasıtasıyla uçak sahibi olmuştur, bu devlet bu iş başarmıştır. İlk üç tane almıştır, dördüncüsü air-bus almakla ilgili girişimleri vardır. Bunu çözmüştür. Ama bir Mağusa limanından Mersin Limanına gidecek bir yurttaşın ulaşımını çözemedi. Dolayısıyla biz, şunu söyleyeyim, tabii konuşurken, bir arkadaş yerinden, yüreği yanıktır dedi. Yanık-tır tabii. Yanıktır. Çünkü gerçekten çok büyük hayallerle kurduğum ve gerçekten başaracağımı ümit ettiğim bir projeydi. Tabii hükümet ayrıldıktan sonra proje aksamıştır. Onun üzüntüsü içerisindeyim. Dolayısıyla bu konunun mutlak surette önemine dikkatinizi çekmek için bu sözleri söyledim.

Şimdi bir de şunu söyleyim arkadaşlar. Tabii ki yalnız roro alma meselesi değildir. Şimdi bir de şu var. Limancılık meselesi var. Çünkü bugün deniz taşımacılığı dediğinizde yalnız gemi değil. Limanlar Dairesi var, Serbest Liman, Denizcilik Şirketimiz var, işçilerimiz var, gemi yük acentelerimiz var, bunlar toplam olarak bir araya gelirlerse ancak bunlar bir ulaşım, deniz ulaşım bölümünü oluştururlar. Yalnız şimdi biz işte roro işini konuştuk, bu iş tamam, hadi eyvallah olmaz. Bu birşey çözmez. Burada temelde, limanların da, modern çağa uyacak şekilde modernleştirilmesinde, reorganizasyon olmasında ihtiyaç vardır. Gerekirse Limanlar Dairesinin kurumlaşmasını getirmek lâzımdır. Gerekirse ayrı bir kurum şeklinde çalışmasını getirmekte büyük fayda vardır. Çünkü bütün dünyada görülen odur ki, bugün özelleştirme denilen ekonomik hareketin altında yatan sistem kendi kendine yeterli hale gelmek ve üretim yapabilmenin imkânlarını yaratmakla ilgili girişimlerdir. Dolayısıyla gerekirse Limanlar Dairesi bir otorite olarak, port-otorite olarak da kurulabilir ve Serbest Limanla da beraber bir araya getirilebilir ve gelirleri ile rahatlıkla bu ülkenin ulaşımında, deniz ulaşımında ve limancılık hizmetlerinde büyük yararlar sağlar. Tabii ki bunda biraz güçlük çekeceksiniz. Çünkü ben de eski bir Maliye Bakanı olarak, maliyecilerden bir kere maliyeciler geçit vermez. Çünkü maliyeciler parayı toplar, vermeye gelince vermez. Çünkü tabii onlar da haklıdır. Çünkü öncelikle onların görevleri maaşları ödemektir. Çünkü maaşları ödemeyen bir devlet, bir saniye bile oturamaz ama limana ödenek vermezseniz Sayın Ahmet Kâşif, söylenir söylenir durur, birşey yapamaz tek başına. Dolayısıyla gerçekten buraya bu dönemde eğilirseniz, bugün özelleştirme ile ilgili konular gündemdedir. Rahatlıkla bu konu toplum tarafından da benimsenebilir ve çok daha ileri adımlar atılabilir. Çünkü gerçekten yine burada baktığım zaman, 155 milyar ödenek konmuş, limanların gelişmesi ile ilgili ama tek bir kuruş yerel kaynak yok. Hep yıldızlı. Bu tam şey oldu, binbaşı. Yani Limanlar Dairesi binbaşı oldu yıldızdan. O kadar çok yıldız kondu ki bu binbaşı olarak çıktı. Yerel kaynak bir kuruş yok. Yani Limanlar Dairesi kendisi, bizim verdiğimiz vergiler, limanlardan toplanan gelirler ve diğer sağlanan gelirlerden, bizden alacağı hiçbir kuruş yok. Ne var? Vinç işletmesinden alacak, bütçeye memur maaşı. Liman hizmetlerinden alacak, bütçeye maaş. Gemi konma, gemi konma değil de gemi demirleme ve fener, ondan alacak

memura maaş. Ne alacak? O zaman limanlar, her taraf çökecek mi? Dolayısıyla bu konuda da gerçekten yerel bütçede ödenek görülmesini arzu ediyorduk. Bunu görmedik. Bunun üzüntüsü içerisindeyiz. Bir de şunu söyleyeyim. Gerçekten sayın Bakanı tebrik ederim, o eski Liman Dairesi olarak kullanılan, gümrük binası olarak kullanılan binanın, bizim dönemimizde tadil edilmiş ve Limanlar Dairesi oraya yerleşmişti. Meteorolojinin de oraya taşınması iyi bir girişimdi.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞIF (Yerinden)-
Gümrüğü de taşıyacağız.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İyi bir girişim. Dolayısıyla gerçekten pek büyük bir proje olmamakla beraber gerçekten güzel bir harekettir, tebrik ederiz.

Şimdi arkadaşlar; tabii ki dedik ya bizim, bu Bakanlığın bütçesinde o kadar sahalar geniş ki, o kadar sorumluluklar yüklenmiş ki, bütün ekonominin alt yapısı buraya yüklenmiş .

Şimdi haberleşmeye bir bakalım.

BAŞKAN - Sayın Bayram; konuşmanız uzayacaksa, öğleden sonraya ertelemek durumundayım. Kısa ise...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yok var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki. Sayın milletvekilleri; oturumu kaldığımız yerden devam etmek üzere, saat 14.30'a erteliyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 13.00

İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 14.35

KÂTİP - Mustafa Arabacıoğlu.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin III'üncü Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 22'nci Birleşiminin, İkinci Oturumunu açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Okur musunuz lütfen?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlık Bütçesini görüşmeye kaldığımız yerden devam ediyoruz. Konuşmasını tamamlamak için Sayın Mehmet Bayram'a söz veriyorum. Buyurun Sayın Mehmet Bayram.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sabahki oturumda Ulaştırma Bayındırlık Bakanlığının Daireleri konusunda bir kısım daireleri konusunda görüşlerimi ve önerilerimi ortaya koydum. Şimdi ise eksik kalan kısmı tamamlamak sureti ile fazla zamanınızı da almadan, süratli bir şekilde konuşmamı bitirmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi gerçekten 1975 sonrası telekomünikasyon hizmetleri KKTC'de pek de 1974 Mutlu Barış Harekatından sonra kalan kaynak olarak görülecek bir kaynak kalmamıştır. Yani şunu söylemek istiyorum. Pek de günün koşullarına uygun ve o çağın, o zaman gelişmiş haberleşme sistemleri kalmamıştır. O dönemlerde maalesef tek Mağusa'da olan ve o günlerde devreye girecek olan bir sistem kurulmuştu. O da "cross bar"dı. Onun dışındaki sistemler ise İkinci Dünya Harbinin modeli olan İngiliz yapımı sistemler mevcuttur. Çok ilkel sistemler mevcuttur. Ve bu sistemlerle ülkemiz haberleşme meselesine el atmıştır. Tabii ki zaman içerisinde haberleşme sistemi gelişmiş ve KKTC'nin de bu sistemden istifadesi için çeşitli zamanlarda, çeşitli girişimler Türkiye ile görüşmeler neticesinde yine gururla bahsedeceğimiz İşbirliğinin protokolunda haberleşmenin yer alması ile KKTC haberleşme sektörünün temel altyapı yatırımları yapılmıştır.

İşte o dönemde gerçekten çok eski olan analog sisteminden sayısal sisteme geçilmiş ve o günün koşullarında 1989 yılında analog sistemle beraber 28000 aboneden sayısal sisteme geçişle beraber 1993 yılında 61.500 aboneye çıkmıştır. Çok kısa bir süre içerisinde merkezi santraller geliştirilmiş, merkezi santrallara bağlı transmission sistemi geliştirilmiş ve ülkemizi baştan sona bir haberleşme sistemi ile donatılmak bu master plan çalışmasının başlangıcında başlamıştır. Tabii ki bu master plan kapsamında içerisinde kırsal bölgelerin tamamıyla bağlanmsı ve kırsal bölgelerde her kişinin teker teker telefon alabilme projesi yoktu. Temelde master planda merkezi sistemlerin geliştirilmesi, transmission geliştirilmesi ve geliştirilecek bu sistemin Türkiye ile bağlayacak bir fiber optik kablonun denizaltı kablosu ile bağlanması konusu bağlanmış, bunun dışındaki kırsal alan projesi ise, master projeye girme-mişti. İşte 1991-1992 yıllarında bu projelerin çalışması başlatılmış ve 1992 yılında bütün hazırlıklar tamamlanmıştı. Bu yapılan hazırlıklar sonucunda o günün hükümeti Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığına borçlanma yetkisi vermek suretiyle tüm sistemlerin bir an önce hayata geçirilmesi konusunda proje başlatılmış ve bu proje tüm malzemesi temini Bakanlığa ait olmak üzere yalnız yapımı ile ilgili teknik bilgiler ve yapım ihalesi suretiyle bağlanmıştı. Tabii ki Sayın Bakan burda tüm yerleşim birimlerine telefon verilmesi sisteminin verilen sözlerin yerine getirilmediğini söyledi; ve üzüntülerini beyan ettim. Gerçekten doğrudur, biz de üzüntülerimizi beyan etmek isteriz. Çünkü gerçekten çok iyi hazırlanan ve her türlü teknik malzemesi ile, yapımcı firması ile beraber teslim ettim, ama daha sonra seçim neticesinde ilgili firmanın ilgisizliği diye dile getirildi. Tabii ki ben burda bu konuyu irdelleyip de firmanın ilgisizliği midir, başka eksiklikler mi var, onu irdelleyecek değilim. Ama bir gerçek varsa bu proje yapılmamıştır ve bugün hâlâ daha 1994'ün son günlerindeyiz ve bugün birçok kırsal bölgede hâlâ daha bir girişim

de sürdürülmemektedir. Dolayısıyla gerçekten devletimizin milyarlarca Türk Lirası harcanarak ortaya koymaya çalıştığı ve ilk defa Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bu denli büyüklükte bir projeyi kendi iç kaynaklarımızla, kendi iç kaynaklarımızı zorlamak suretiyle yaptığımız projenin mutlak surette başarılı olması hepimizin gönlünün arzu ettiği bir husustur. Dolayısıyla bu konuda hükümet 1994 yılında maalesef, bana göre gerekli çalışmayı yapmamıştır. Dolayısıyla hâlâ daha 1994 bittiği halde ümit ederiz, açık söyleyeyim ki 1995 yılı sonuna kadar eğer bitirebilirse, biz yine de burdan memnun olacağımızı ifade etmek isterim. Çünkü görünen odur ki gerçekten hâlâ daha birçok yerleşim merkezlerinde, kırsal bölgelerdeki yerleşim merkezlerinde bir faaliyet sürdürülmemektedir. Ayrıca bir de şunu ifade edeyim sırası gelmişken; bu faaliyetler sürdürülürken tabii ki Bakanlık uhdesinde bulunan hem telekomünikasyon, hem de karayolları bir müşterek hareket içinde olmalıdırlar ve yıllardan beridir benimde dönemimde dile getirilen ve devamlı surette iki müdürün dikkati çekilen bir husustu. Maalesef yine devam ediyor. Telefon, kazıp da hatlarını geçirdiği, borularını geçirdiği yol bozuklukları tamir edilememekte ve aylarca vatandaş o çukurlara çarpmak suretiyle Hükmetimize ve Devletimize karşı duyduğu saygısını yitirmektedir. İsterseniz misal olarak vereyim, Yayla köyünün projesi yapılmıştır.

Ama yollar delik deşiktir projeden dolayı. Basit bir yamalama ile o yurttaşların tüm şikayetleri giderilebilir. Ziyamet Köyünün santral binasına bağlantı yapılmıştır. Aylardan beridir orda yola her vuran şöför o yolun kesik olan kısmına çarpan her yurttaş hep bizi hatırlamaktadır. Dolayısıyla bu işlemler yapılırken gerçekten bunlara dikkat etmek lazım. Belki bunlar küçük şeylerdir. Ama bu küçük şeyler sırasında vatandaşları büyük bir zarara uğratacak durumda olan durumlarda hasıl olabilir. Dolayısıyla bu kırsal proje ve diğer projeler tatbik edilirken mutlak surette iki dairenin sıkı bir koordinasyonu ile vatandaşların mağduriyetinin de giderilmesinde büyük fayda vardır. Şimdi tabii ki bu kırsal projeyi takip edeceğiz. Çünkü bu kırsal projeyi zamanında hazırlayan hükümetin bir mensubu olarak bu projenin gerçekten sosyal adalet ilkesine ve vatandaşın hür haberleşme sisteminin eşit şekilde, tüm ada satında yayılmasının temel ilkesi olarak kabul edildiği için bu kadar önem verilmiş ve bu kadar para masraf edilmiştir. Yani ortaya koymak istediğim şu. Her yurttaş nerde oturursa otursun, hangi bölgede oturursa otursun nasıl ki bir yurttaş kasabada otururken bu imkanı sağlayabiliyorsa nasıl ki kasabadaki yurttaş elektrik, sudan istifade ediyorsa köyde oturan yurttaş da elektrik, sudan istifade eder gibi telefon hizmetinden istifade etmelidir. Zaten bu görüş doğrultusunda yine hükümetimiz döneminde bölge içindeki konuşmaları da bir fiyat politikası ile yani bugün ben hasbel kader köyde oturuyorsam siz de kasabada oturuyorsanız Siz daha çok, köyde oturan daha çok ücret ödemesin diye düzenleme yapmıştık. ve bugün bölge içerisindeki görüşmeler tamamen aynı fiyata getirilmiştir. Bunun temel felsefesi her yurttaşın haberleşme özgürlüğünden ve haberleşme imkanından eşit şekilde yararlanmasının sağlanmasından dolayı idi. Dolayısı ile biz biz... bir de şunu gündeme getirmek istiyorum bunu ortaya koyarken. Telefon fiyatları konusunda görüşümü ortaya koymak istiyorum.

Şimdi muhterem arkadaşlar; Sayın Başkan, bir kere telefon bir ekonomik hadise olarak görülmemelidir. Tabii ki ekonomik altyapının bir temel taşıdır. Ama bugün sosyal hayatın da temel taşları arasında telekomünikasyon vardır ve bugün telefon gerçekten sosyal hayatımızın ve ekonomik hayatımızın da en iyi bir şekilde yürütülmesini sağlayan bir araçtır. Yani bu araca yapılacak yatırım ve bu yatırımdan sonra elde edilecek gelirden sonra ve birinci finansmanı sağladıktan sonra, bu yatırım devletin cari hizmetlerini karşılayacak, personel giderlerini ödeyecek bir mekanizma olarak görülmemelidir. Bu yatırım sosyal devlet anlayışına uygun olarak yurttaşın haberleşme özgürlüğü ve eşit imkanlara sahip olacak şekilde ve herkesin de alabileceği bir hizmet olmalıdır. Ama bütçede bunu inceliyoruz ve görüyoruz ki 1994 yılında 150 milyar civarında olan gelir 1995 mali yılında 625 milyar gibi öngörülüyor. Tabii ki enflasyon diyeceksiniz. Enflasyonun da önemi var. Ama rakamları ortaya koyduğumuzda bu kadar büyük bir enflasyon olmayacağı bir gerçektir. Dolayısıyla gerçekten bir de bu iç politika ile ilgili fiyatlar konusunda söylediklerim. Bir de şu arkadaşlar. Bildiğiniz gibi sabah bir arkadaşımız gündeme getirdi. Ama uluslararası görüşmeler uluslararası fiyatla yapılır. Yani bir noktada bugün siz eğer İngiltere ile görüşürseniz, siz burda İngiltere'yi telefonla aradığınız zaman ödediğiniz ücretle, İngiltere'den burayı aradığınız ücret arasında bir farklılık yoktur. Ama şunu söylemek istiyorum. Bu demek değildir ki İngiliz yurttaşı, İngiltere'de yaşayan bir İngiliz yurttaşı veyahutta Fransa'da yaşayan bir Fransız yurttaşı veyahutta Almanya'da yaşayan bir Alman yurttaşı ile KKTC'de yaşayan bir yurttaşın hizmeti alırken, eşit şekilde ücret alması sosyal adalet ilkelerine uyar diye bir iddiada bulunamazsınız.

Her ülkenin alım gücü vardır, her ülkenin bir asgari ücreti vardır. Her ülkenin kendi çapında ekonomisi vardır. Dolayısıyla eskiden uygulanan sistemden zannederseniz bir kısım taviz vermek mecburiyetiniz vardır. Aksi takdirde dış görüşme yapacak babayığit bulmak mümkün olmayacaktır. Çünkü tamamen dövize bağlı, döviz dış sisteme bağlı ve dıştaki fiyatlara uygulanan bir sistemle uygulanıyor. Düşünün ki siz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yaşayan yurttaşlar aynı sistem içerisinde gelirlerini artırmıyorlar ki. Ama diyeceksiniz ki kamu görevlisine eşel mobil veriliyor. E, madem kamu görevlisine eşel mobil veriliyor da diğer kesimler ne yapıyor. Dolayısıyla bu konuda gerçekten bu önümüzdeki dönemde de gerek iç görüşmelerindeki fiyat politikası ile uluslararası görüşmelerindeki fiyat politikasında hükümette daha hassas olmasını ve bunu yalnız yatırım veya yatırımın geri ödeme meselesi olarak görmemesini, bunun ayrıca bir sosyal ve bir ihtiyaç olduğunu düşünerek fiyat ayarlamalarının insaf ölçüleri nisbetinde yapılmasını söylemek istiyoruz. Çünkü gerçekten bugün bütçede öngörülen miktarlarda bir fiyat ayarlamasına, ki yeni tabiri ile, zammın yeni tabiridir, bakanlar Kurulu sözcüsünün yeni tabiridir, fiyat ayarlamasına gidilirse...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Eski bir sözcü olarak destekleyiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden) - Öz Türkçe
bir tabirdir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Gerçekten öz Türkçedir.
Birşey söylemedim Sayın Bakan, onun için siz açıklıyorsunuz
zamları falan diye...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Desteklemeniz lazım.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yeni bir ifade bulundu, güzel birşey. Dolayısıyla bu fiyat ayarlaması yapılırken, bu fiyat ayarlamasının bir insaf ölçüsü içerisinde ve bir denge içerisinde yapılması icap ettiğini vurgulamak istiyorum. Yoksa yaşanan bu enflasyon içerisinde hizmetlerin fiyat ayarlaması yapılmayacaktır diye bir görüşün sahibi değiliz. Mutlak surette devlet hizmetlerinin yürütülmesi için o ülkede yaşanan enflasyonun da dikkate alarak sosyal hayatında ve milli gelirin de ve vatandaşın ve yurttaşın yaşantısı da dikkate alınarak mutlak surette fiyat ayarlaması yapılması gereği de vardır. Ama bizim vurgulamak istediğimiz...

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Vardır madem ki Saray önünde niye bağırdın?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İstediklerimiz... İşte sayın Civa bizim saray önünde bağırdığımız işte bu ölçüsüz, hesapsız, kitapsız, vicdansızca yapmış olduğunuz zamlardır. Yoksa biz bu ülkede enflasyon yaşıyorsa mutlak surette enflasyona uygun olarak fiyat ayarlamasının yapılacağını bilen bir partiyiz ve bunu zamanında uyguladık.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Civa'nın tavuk kadar vicdanı yoktur ki.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şimdi...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bir de bu tabii ki gönül arzu ederdi kırsal haberleşme bittikten sonra son günlerde konuşulan ve gerçekten çağın en son haberleşme sistemi olan GSM sistemi ile ilgili sistemin bir an önce bu proje ile ilgili halkın bilinçlendirilmesine ihtiyaç vardır. Çünkü

bu proje ile ilgili görüşmeler devamlı kamunun, kamuoyunun bilgisine getirilmekte, ama bu konuda geniş ve etraflı şekilde bu sistemlerin kurulması ile getirilecek hizmetin ne olduğunun, bu hizmetin sonrasında ödeme koşulları ve devlete gelecek yükün ne olduğunu bu hizmeti acaba ülkemizde kaç kişinin kullanabileceğini, yani bir noktada bu geliştirmeye çalışılan sistemin fizibilitesi ile ilgili raporun ve uygulamanın sonuçları konusunda halkın ve bizim bilinçlendirilmeye ihtiyaımız vardır. Çünkü bu konuda gerçekten eski bir bakan olarak benim bile şüphelerim vardır, ki daha öyle bir rapor görmedik. Daha öyle bir rapor sunulmamıştır. Dolayısıyla bu ihale konusunda da hazırlıklı olmadığı şundan bellidir. Devamlı surette ertelenmektedir. Bir tarih veriliyor, arkasından bir tarih daha veriliyor, bir tarih daha veriliyor. İnşallah bir daha ertelenmez. Ama temelde gerçekten bu proje ile ilgili raporun, ilgili kuruluşlar tarafından ve bu ülkede ekonomiyi yöneten makamlar tarafından iyice irdelenmesinde ve ondan sonra hayata geçirilmesinde büyük fayda vardır.

Biz bunu bir uyarı olarak... yoksa bu toplumun, bu sisteme ihtiyacı yoktur veyahutta bu sistem gelmesin diye bir görüşe sahip değiliz. Şimdi yine diğer dairelerimizde olduğu gibi yine bakanlıkta baktığım zaman ve yine plana baktığım zaman, haberleşme ile ilgili şöyle ifadeler görüyorsunuz. Sistemlerin devamı için ödenek temin edilecek, bir haberleşme geliştirilmesi devam edecektir diye planda gayet güzel bir hedef konmuştur. Ama yine bakıyoruz bütçeye. Bütçede 625 milyar yerel gelir sağlamasına karşılık, tek bir kuruş yeni bir ifade yoktur. Yalnız eski borçla ilgili, alınan kredi ile ilgili kırsal kesimin projelendirilmesi ile ilgili projenin, borç ödemesi ile ilgili ifade eder. Yani şunu anlamak istiyor. Acaba 1995 yılında haberleşme ile ilgili yeni yatırım yapılacak mı? Yani hiçbir yeni yatırıma ihtiyaç yok mudur? Onu mu anlıyoruz? Çünkü yalnız ordaki ifade borcun ödeneceği konusudur. Herhangi bir yeni projenin ortaya konacağı konusu yoktur. Dolayısıyla bu da bizim dikkatimizi çeken hususların başında gelmiştir. Bir de şunu hatırlatmak istiyorum. Gerçekten modern çağın harikası sayılan fiber optik'le KKTC ile TC'nin bağlanması sonucunda bu hizmetten daha çok hizmetler bekleniyor. Yani bu yalnız bir telekomünikasyon meselesi bir transmissionun, yani bir KKTC'deki santrallardan çıkan sesin başka ülkelere nakledilmesi projesi olmuş olsaydı, bana göre bu kabloyu Türkiye Cumhuriyeti milyarlar ödeyerek oraya sermesinin anlamı yoktur. Bu sistemi KKTC ekonomisine sosyal hayatına ve diğer sektörlerle getireceği daha çok sistemler vardır. Bunlarla ilgili hiçbir çalışmayı göremiyorum, hiçbir ödenek göremiyorum. Demek ki biz 1995 yılında fiber optik kaplo, serilen ve dünya kadar para harcanan bu kaplodan yalnız haberleşme ile ilgili bir transmission cihazı olarak görüyoruz.

Arkadaşlar, gerçekten yazık olur. Bu çok büyük paralar harcanarak, çok büyük projeler hazırlanılarak, hazırlanan bir projedir. Dolayısıyla bunun diğer işlevlerinin de... burda saymak istemiyorum. Teknik arkadaşlar bu konuları çok daha iyi bilirler. Birçok hizmetleri sunmanın imkan vardır bu sistem içerisinde. Dolayısıyla biran önce

bunların da projelendirilip kuruluşlandırılması ve toplumun önüne getirilmesinde büyük fayda vardır. Dolayısı ile haberleşme ile ilgili görüşlerimiz bu. Yalnız birşey daha söylemek isterim. Diğer Bakanlıklarda ve dairelerde olduğu gib Sayın Bakana hitap etmek istiyorum. Gerçekten özür dilerim Sayın Başkan tabii genel kurul da beraber. Haberleşme ile ilgili atılımlar Türkiye'nin katkıları ile ve KKTC'nin verdiği imkânlarla bir noktaya doğru götürülmektedir. Gerçekten iyi bir noktaya götürülmektedir. Ama bu sistemleri ve bunları yürütmek için elemana ihtiyaç vardır. Yalnız şunu size söyleyim. 650 personel vardır bütçenizde, 650 veyahut da 550 civarında. Şu anda çalışan 200'ün altındadır. Yani şunu söyleyim. Gerçekten burda yetişmiş teknik elemana ihtiyaç vardır. Yalnız bunu ifade ederken sakın ola tekrar kaş, göz altında işçi istihdamı, ahabap, arkadaş istihdamı yapın demek istemiyorum. Söylemek istediğim bu sistemleri yürütecek, bu sistemleri bir adım daha ileriye götürececek, sistemleri ortaya koyacak teknik elemanların yetiştirilmesi ile ilgili hususlarda kullanılsın ve bu kadrolar tamamlansın. Diyeceksiniz ki sizin zamanınızda niçin almadınız. Almadık. Çünkü sistem daha tamamlanmamıştı. Sistem tamamlanmadan herhalde personel alıp bu devletin üstüne bir yük daha yüklemek istemedik. Dolayısıyla zannedersen zamanı gelmiştir. Dolayısıyla süratle önümüzdeki günlerde mutlak surette telekomünikasyon hizmetlerinin münhalleri açılıp bu sahada yeni yeni elemanların alınmasında büyük fayda vardır.

Şimdi tabii ki bu konuşmaların arasında bir tek Posta Dairesi kalmış. Ona da bir kaç söz söylemek isterim ki sözlerimi öyle bitireyim.

Şimdi muhterem arkadaşlar; Sayın Hükümet Meclise bir soru üzerine, almış olduğu 1993 ile 1994 yılları arasında almış olduğu işçilerin isimlerini isteyen bir soru sorulmuştur ve Hükümet bu soruya yanıt vermiştir. Listeler halinde buraya sunmuştur. Yalnız şunu söyleyeyim gerçekten benim dikkatimi çeken ve gayri ciddi bulduğum bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Posta Dairesinde 03 işçisi olmadığı malumlarıdır. Hiçbir zaman da olmadı. Hiçbir dönemde. Hiçbir zaman Posta Dairesinde 03 kadrosu olmamıştır ve yoktur da şu anda. Gelen yanıtta bir özürlü, bir temizlik işçisi, ki özürlü ayrı bir kalemdir, temizlik işçisi yine ayrı bir kalemdir. Beş tane de 03 işçisi olarak gösterilmiştir.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Kadro olmadığı halde.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Evet. Şimdi araştırıldığında gerçekten...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Rahat ol, rahat ol.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Gerçekten...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu isimlerin 23 kaleminden alındığını...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Alacak cevabını.

BAŞKAN - Lütfen Sayın Adaoğlu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ve 23 kaleminde çalışanlar olduğunu araştırmamız da ifade edildi. Ama...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Çok şaibelisiniz bu konuda. Onun için hiç bu konuda konuşmayın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Araştırıldığı zaman... Sayın Civa geleceğiz, geleceğiz, hiç merak etme.

BAŞKAN - Sayın Civa, lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Onu da söyleyeceğim Sayın Civa ve bize şaibeli olmaya çalışan bakanları şimdi göreve çağıracağım. Bekle, sabret biraz.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Çağır bakalım bir günde 100 kişi alırsınız, sonra burda...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sabret sen.

BAŞKAN - Sayın Civa, lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Fazla sabırlı olma. Alacaksın sen de şeyini, o isimlerle, o diğer isimleri tutmadığı görülmüştür. Yani bu Meclise sunulan isimlerle 23 kaleminde alınan isimler aynı değildir ve ayrıca rakam olarak da orda gösterilen rakamlarla, Meclise sunulan rakamlar da birbirini tutmuyor. Dolayısıyla bu bir araştırma isteyen bir husustur. Benim aldığım duyumlardır. Ben burda hem Sayın Başsavcımızı, hem de Sayıştay başkanına sesleniyorum. Araştırın ve incelesin. Eğer gerçekten burda bir usulsüzlük varsa, bunu yapanlar bir zamanlar bakanlar Kurulu kararı ile işçi veyahut da memur alınsın diye karar veren Bakanları...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Ne yaptık?

- 3003 -

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Divanda yargılanmak için dokunulmazlığın kaldırılması için...

(Milletvekilleri aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dokunulmazlığın kaldırılması için Meclise müracaat eden Sayın Başsavcıyı...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Göreve davet ediyorsun.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Göreve davet ediyoruz. Bu görevi yerine getirsin ki biz de huzur içerisinde diyelim ki hayır hiçbir şekilde böyle birşey yapılmamıştır. Dolayısıyla böyle bir iddia da olamaz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Başsavcının yapacağı öyle görevler var ki bu en sonunda kalır.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu, lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dolayısıyla biz bu görüşümüzü ortaya koymuş oluruz.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

Bir de şunu söyleyeyim, APS ile ilgili...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; karşılıklı konuşmaktan vazgeçin lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şikayetler mevcuttur. Çünkü bu sistemler ismi üzerinde, acil posta servisidir ve son zamanlarda gerçekten APS ile ilgili şikayetler vardır. Gününde ve zamanında ulaştırılmamaktadır. Adresler bulunmamaktadır, iade edilmektedir. Dolayısıyla bu konuda dikkatinizi çekmek isterim. Çünkü devamlı surette tabii polste hizmetlerinde benim dönemimde de, başka dönemlerde de şikayetler yapılıyordu. Bu da doğal tabii. Bir hizmet yapılırken yanlışlıklar da olabilir, hatalar da olabilir. Ama APS ile ilgili uygulamalarda son zamanlarda daha çok şikayetler olmuştur. Dolayısıyla bu konuda Sayın Bakan eğer bu konuyu irdeler ve nedenlerini bulursa biz de çok memnun oluruz. Hepinizi sevgi ve saygı ile selamlarım. Ulusal Birlik partisi olarak böylesine yerel kaynaklardan nasibini almamış, yerel kaynağı hiç desteklenmemiş bu ülkenin temel altyapı yatırımlarını yerine getirecek bir bakanlığa bu şekilde reva gördüğünden dolayı, olumsuz oy vereceğimizi bildirir, saygılar sunarım.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Senin hizmetlerinin nemaşı kafidir bize.

BAŞKAN - Sayın Bayram, Sayın Gökmen'in bir sorusu olacaktı. Buyurun sayın Gökmen, yerinizden de sorabilirsiniz.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şimdi Sayın Bakan ben sırası gelmişken bu Bakanlığın eski patronu olarak...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Patronu değilim, ben eski Bakanım Sayın Gökmen.

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden) (Devamla) - Eski Bakanı olarak size şunu sormak istiyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Özelleştirirsek patronu olacaksınız.

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden) (Devamla) - Şimdi bu telefon alanında Türkiye büyük sıkıntı yaşamaktadır. Ben kendi köyümü örnek vereyim , Kaplıca, gerçekten bu olaydan dolayı en büyük acıyı çekenlerin başında gelmektedir köylü olarak.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden)- İki köylü konuşur, o da Kaplıcalı.

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden) (Devamla) - Şimdi ben bu konu benim ilgimi çektiği için bir araştırma yaptım ve yaptığım bazı teknik elemanlardan, geçmişte bu telekomünikasyon projesinin ile birtakım uzmanlardan niçin bu projenin istenildiği tarihte ~~ya~~ bitirilmediği konusunda bilgiler sunuldu. Bir de şöyle denilmekteydi. Deniliyor ki efendim biz önce bu proje ülkeyi, KKTC'yi belli pilot bölgelere ayırmış, ana santraller ve bağlantılar kurulduktan sonra, firma pilot bölgelerden diyelim 'x' köyden başlayacaktı, bu 'x' köye başladığı zaman 'a'sından, 'z'sine kadar tamamlayıp bir ikinci köye geçecekti. İkinci köyü yaparken birinci köy bu kez üretime geçmiş olacaktı. Yani telefonlar çalışacaktı, devletimiz bundan bir kazanç elde edecekti ve o kazancın bir miktarı ile ikinci köy tamamlanacaktı. Derken bu bir döner sermaye biçiminde proje çok kısa sürede hayata çıkacaktı. Ancak seçimler yaklaştığı için bu kez siyasetçi, siyasi irade projeye çomak sokup, o da belki

- 3006 -

haklı olarak Şu köye veya bu köye bu telefonu getireceğim düşüncesi ile 'x' köyde gitmiş bir kola atmıştır. Ben size de bunu getireceğim demiştir. Öbür köye gitmiş, telefon direği köy meydanına koymuş, size de gelecek imajı yaratılmıştır. Diğer bir köye gitmiş, orda çukur açmıştır, onlara da bir umut verilmişken...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Anladım Sayın Mustafa.

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden) (Devamla) - Derken, maddi kaynaklar bitmiş ama hiçbir yerde üretime geçilememiştir. Yani para kaynağı sağlanamamıştır. Bu nedenle ilgili firmanın sahibi projeyi alan insan ülkeyi terk etmek zorunda kalmış ve bu telekomünikasyon şebekesinin bu günkü durumu ortaya çıkmış. Siz ne dersiniz Sayın Mehmet Bey eski bir Bakan olarak?

DEVLET BAŞKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Kim yaptı bunları, eski yönetim?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; çok yanlış bir değerlendirmeye sahip olan...

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden) (Devamla) - E, tabii.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dinleyeceksiniz Sayın Özker Özgür eski yönetim mi, yeni yönetim mi yaptı, şimdi dinleyeceksiniz. Böyle mal bulmuş mağrubi gibi hemen sarılmayın. Denize düşen yılanı sarılacaksınız, başka çareniz yok. Artık dere sizi götürüyor.

BAŞKAN - Evet, Sayın Bayram Genel Kurula hitap eden lütfen.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) -Uzatsın elini.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şimdi Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; telekomünikasyon projesi şöyle gelişmiştir. Hükümet kararı ve Bakanlar Kurulu kararı ile borçlanmak sureti ile tüm girdileri temin edilmiştir Sayın Mustafa Gökmen, tüm girdileri. Yani direğinden teline, telinden borusuna, borusundan maşonuna kadar her şeyi temin edilmiş, hazır şekilde ihaleye çıkılmıştır. İhaleye çıkılan kısım doğrudan doğruya yapımı ile ilgilidir. Yani bunun teknik tarafının yapımıdır. Siz istediğiniz gibi bu projeyi tek tek köy projesi değildir. Bu bölgesel kurulacak santrallerle beraber bu bölge santralına bağlı köylerin bir birine bağlanması ve o köyün bir transmissionla, yani bir taşıyıcı sistemle ana santrallara taşımak, oradan çıkışını yapabilmesi ile ilgili bir projedir. Bu proje böyle başlatılmış ve adanın çeşitli yerlerinde bu proje yerleri tesbit edilmiş, burada hiçbir siyasi seçimle ilgili olmayan hususlardır.

ve şunu ifade edeceğim. Çünkü ifademde göreceksiniz ki, bunlar olmadı. İhaleye çıkıldı, beş firma müracaat etti. Bu beş firma arasında en düşük teklif veren firmaya bu konu Türkiye PTT'sine de danışarak, bu ilgili şirket daha önce size iş yaptı mı? Size yapmış olduğu işten memnun musunuz diye görüş de alınarak, ki zaten biliyorsunuz, siyasi iradenin şu andaki sistem içerisinde ihale Komisyonuna etki etmesi mümkün değildir. Çünkü ayrı bir komisyon. Açık teklif veriliyor. Orada herkesin gözü önünde zarflar açılıyor ve sistem işliyor orada.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mustafa'ya anlatırsın bunları, değil mi? Bana değil yani ha?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Evet. E, sen bildiğin için...

BAŞKAN - Genel Kurula anlatıyor Sayın Adaoğlu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dolayısıyla bu işlemler yapılmış ve ilgili firmaya verilmiştir. Şimdi, siyasi ve seçim dolayısıyla diyor bazı köylerin projesine çomak sokulmuştur.

Bir kere, sayın arkadaşlar; Sayın Başbakanın köyünde, o zamanın Başbakanı olan Sayın Eroğlu'nun ve şimdiki Başbakanın köyü olan Ergazi'nin telefonu olmamıştır daha.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Hep da o köyden çıkar Başbakanlar.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Senin köyde var mı?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Balalan köyü olan benim doğduğum köyde yoktur.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Köyünüze bile hayırınız yok.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şunu da söyleyeyim. Beni ikinci köylüleri olarak kabul eden sizin köyünüzde de yoktur.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kurtarmaz ama. O şey değil ki.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şimdi burada...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayın lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ama siz burada ifade ediyorsunuz. Diyorsunuz ki, çıkar sağlamak için, siyasi çıkar sağlamak için projeye çomak sokulmuştur.

Arkadaşlar; bir kere teknik kişiler ancak bu konuda karar verir. Siyasi mekanizma arkadaşım, kaynağı bulur, projesini üretir, fikrini ortaya koyar. Teknik adam değilsiniz siz. Ben Bakanlığımı böyle sürdürdüm. Hiçbir zaman teknik adamın işine karışmadım. Politikasını ortaya koydum. Projesini ortaya koydular, ben inandım, hükümetim inandı. Plāna, projeye girdi ve bu şekilde yürütüldü. Ama söyleyeyim, madem istedin, niçin proje aksadı, söyleyeyim size. Sizin basiretsizliğinizden.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hah, bu büyük ithamdır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Evet.

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden) (Devamla) - Bizim derken, Hükümetin mi, yoksa...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Evet, Hükümetin. Söyleyeyim nedenini.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Sizin deyince, Hükümeti kastediyor.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Çünkü gerçekten...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çünkü bir de hükümettir...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen aranızda konuşmayın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu seçim dönemi geldiği zaman...

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu; aranızda konuşmayın.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Seçim döneminde işler yapılmaya devam etti.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hükümetin üyesiyiz hepimiz. Sizin zamanınızda...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ve seçim bittikten sonra...

BAŞKAN - Sayın İdare Amiri; sessiz olalım lütfen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Seçim bittikten sonra...

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Kes dilimi konuşmayayım.

BAŞKAN - Lütfen efendim.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Tabii Hükümetin kurulması ile geçen süre, bir de yeni Hükümetinizin bu projeyi özümsemesi ile geçen süre...

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir yıl oldu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Maalesef zaman almıştır. Çünkü gelen idare, hatırlayacaksınız, niye unutuyorsunuz? Bütün projeler dursun, hepsini gözden geçireceğiz. Çünkü o şekilde topluma mesajlar verilmiştir ki, sanki biz malı götürmüştük. Tabii beyanatları verenler, icraatları da yaptılar ve projeleri durdurdunuz.

Aylarca bu firma bir kuruş para alamadı. Bütün memlekette ona buna b r çlu olarak memlekette dolaştı durdu. Hatta ben bile bir gün bu kişi yi gördüm. Yazıklar olsun size dedim. O kadar insanın alacağı var sizden. Dolaşıyorsunuz bu memlekette. Sayın Bakan, dedi. Benim g nahım ne dedi. Bana bir kuruş veriyorlar mı? Ben muhatap bulamıyorum. Üç aydır giderim gelirim, muhatap bulamıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Kendini hâlâ Bakan görüyor.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Evet Sayın  zkan Murat. Şunu söyleyeyim, hâlâ daha eski bir Bakana Sayın Bakanım diye hitap ederler. Bu bir nezaket kuralıdır. Bakanlıktan ayrılırsanız da, ileride size de Sayın Bakanım diyecekler.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) -  z r dilerim.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yani beni bir muhatap Bakan olarak değil, ben kendisini muhatap aldım. Niçin vatandaşın hakkını yedi ve ödemiyor.  nk  köylerde bu yurtlu yatırımcı köylülerin vasıtalarını kullandı ve paralarını ödemedi. Kiralarını  demedi. Dolayısıyla bu geçen süre içerisinde tabii ki yüzde ikiy zlere varan enfl syon olan bir ülkede, almış olduğu fiyat birimlerinden işin içinden çıkamayacağı ortaya çıkmıştır. Tabii ki bu gecikmeyi bir noktada belki de ona fırsat verilmiştir. O fırsatı çare bulan kişi, projeden çekilmiőtir.

Dolayısıyla esas temelde getirilen tıkanıklıklar ortadadır. Yoksa burada arkadaşlar şunu söyeyim. Yani geçmiş idarelerin, geçmiş kişilerin, geçmiş idareci.eri suçlamakla, onlara çamur atmakla, onlara sanki müdahale etmek sureti ile bu ülkeyi batırdı diye zihniyeti ile ortaya koymaya çalışmakla bir yere varamazsınız, kimse varamamıştır. Lütfen bu ülkede hepimiz bir arada yaşıyoruz, herkes bir birini tanıyor ve bu ülkede her görev yapan kişi bir hüsniyete ve elimden geldiğince bilgi ve becerisi olduğu kadar hizmetin en üst derecesinde vermeye çalıştığına inanıyorum. Dolayısıyla geçmiş kişilerin hepsini saygı ile bu konuya inanan, geçmişte hükümet mensuplarını ve gerçekten geçmiş hükümette olan bakanlara bu projeye inandıkları için de ayrıca kendilerine bir vesile ile teşekkür etmek isterim ve saygılar sunmak isterim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Bayram.

ALİ ÖZKAN ALTINIŞIK (Girne) (Yerinden) - Sayın Bayram'a bir sorum olacak Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen yeni bir usul açmayalım, lütfen.

KENAN AKIN (İzci Mağusa) (Yerinden) - İçtüzüğü çalıştırın Sayın Başkan lütfen. İçtüzükte öyle bir şey yok.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Benim şikâyetim yok.

BAŞKAN - Çok kısa olsun yalnız lütfen.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - İçtüzükte öyle birşey yok.

ALİ ÖZKAN ALTINIŞIK (Yerinden) (Devamla) - Eski Sayın Bayındırlık, Ulaştırma Bakanı döneminde yapılmış olan Lefkoşa-Girne yolu vardır. Girne yolu Suidi Arabistan yardımları ile gerçekleştirilmiştir ve çift gidiş, çift dönüş olmak üzere

projelendirilmiştir ve yapımı da bu sadece çift çerit olarak gidiş geliş olarak yapılmış ve bu şekilde kalmıştır. Şimdi halk arasında söylenen, seçim döneminde de hep her köylerde konuşulan bir konu vardır. Geçmiş dönem bakanlık tarafından bu yolun çift şeridinin yapılıp çift şeridinin yendiği söylenmektedir. Burada konuya açıklık getirilmesi açısından kamuoyunun bilgilendirilmesi açısından sormak istiyorum Sayın Bakana. Gerçekten o dönemde Suudi Arabistan çift gidiş, çift şeridinin yendiği söylenmektedir. Burada konuya açıklık getirilmesi açısından kamuoyunun bilgilendirilmesi açısından sormak istiyorum Sayın Bakana. Gerçekten o dönemde Suudi Arabistan çift gidiş, çift şerit yolun parasının tamamını vermiş de bu yapılmamış mıdır, yoksa parlar verilip iki şeridi yapıp diğer iki çerit için verilmiş olan paralardan yararlı görülerek başka bir alana mı kaydırılmıştır. Açıklık gelmesi açısından soruyorum Sayın Bakan. Yanıtlarsanız memnun olacağız.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerçekten arkadaşıma çok çok teşekkür ederim. Bir vesile ile bir cahilin ortaya attığı ve bu ülkede sistemlerin çalıştığını bilmeyen, gerçekten kişilerin söylediği bir sözü gündeme getirmekle bu fırsatı vermiş oldunuz. Bu proje o günün maliye bakanları hatırlayacaklar Suudi Arabistan bizden projeler istedi ve o dönemde Planlamanın, DPÖ ve Ekonomi Bakanının uygun gördüğü ve bakanlıklarla yapılan istişare sonunda projeler üretildi ve bu projeler gönderildi. Sonuç olarak yardımı verecek olan makam olan Suudi Arabistan Krallığı iki projeyi seçti. Dedi ki bizim gayelerimize uygun iki proje vardır. Biri sosyal konuttur, biri de Girne yoludur. Onun için de uçak alanı, diğer yolları, efendim göletler, feribot alımı, roro alımı her şey varkdı o projenin içerisinde. Seçilen bu iki proje ortaya

- 3014 -

ortaya konmuştur ve 10 milyon Mark yardım öngörülmüştür. Şimdi o sistemi bilmeyenler o cahalet içinde olanların söylediği konuya geleceğim. Siz zanneder misiniz ki yani Suudi Arabistan Krallığı size alın bu 10 milyon Markı bankaya koyun da alın ucundan harcayın mı dedi? Siz zannediyor musunuz ki Suudi Arabistan Krallığı her ne kadar krallıkla idare edilirse siz zannediyor musunuz ki akli istasyonu yoktur?

Yardımanın şartı da şuydu: Bu para bankaya yatacak ve bu paranın çekimi, ancak onların tayin edeceği uzman şirkete yapımla ilgili yapı yapıldıktan, iş bitirildikten sonra, siz ödeyeceksiniz, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Maliyesi ödeyecek ve ondan sonra bunu fatura ile talep edecek. Ve ödeneği ikiye bölünmek suretiyle, eğer yanılmıyorsam, 4.5 milyon Dolar Girne yoluna, 5.5 milyon Dolar da sosyal konuta verilmişti.

Ve diğer bir şartı da şuydu: Yol ve sosyal konut yapımında, kendisinin tayin ettiği bir yabancı şirket olan, eğer ismi şu anda belki aklımda kalmamış olabilir...

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Z.E.T.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Z.E.T. galiba. Z.E.T. diye bir şirket göstermiş ve bu projeden sorumlu olarak bu şirket gösterilmiştir. Ve bu şirketin burada bürosu vardı, mühendisi vardı, sekreteryası vardı. Herşeyi kontrol altında tutar ve her ödemenin altına imza atardı ve bu şekilde bu para içerisinde Girne yolu yapılmıştır. Yalnız bunu yanıltmak isteyenler ve yurttaşlar arasında bunu yaymak isteyenler, anlamadığı bir husus vardı. O anlaşmada Suudi Arabistan'ın bir şirketi vardı. Şartı şuydu: Biz istimplâke para vermeyiz. Biz, ancak üst yapıya para veririz. Dolayısıyla istimplâk size aittir. Biz de o dönemde, hatta benden önceki dönemde de istimplâk yapılırken, madem ki bu paranın bir kısmı bulunmuştur, o zaman istimplâki çift yol yapılsın da ileride bu Devletin kaynakları olur veyahutta Türkiye Cumhuriyeti yardımları olursa, bu yardımlarla ikinci şerit de yapılır diye iki yol istimplâk edilmiş ve şunu ifade edeyim, kuruluşuna kadar herkese ödenmiştir. Bu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Maliyesi tarafından ödenmiştir ve şunu da söyleyeyim. Yol projesi başlamış, ilgili uzman şirket burada yerleşmiş ve ödemeler, iş yapıldıkça, hatta şunu söyleyeyim, birçoğunuz gelirsiniz, buradan şeyi tenkit edersiniz, Girne yolundaki meyil yüksektir. Size göre yüksektir. Arabaya biniyorsunuz, arabayı kullanırken, size yüksek geliyor. Ben şunu söyleyeyim. Ben de uzman olmayan bir kişi olarak, ben politikacıydım, uzman değildim. Bana da fazla dik gelen yokuşlar olmuştu ve çağırdığımda teknik elemanları, o zaman hatırlarım

eski Karayolları Müdürü vardı. Bana verilen ifade şuydu: Uluslararası standartların altına düşürmeyeceksiniz meyili. Meyil eğer diyelim ki 35 derece, yahutta 25 derece ise, bunu 20 dereceye düşemezsin. Çünkü parayı harcatan ve kontrol eden şirket kabul etmiyordu. Dolayısıyla oraya kadar karışan ve bu ödeneklerin bu denli kontrol eden bir sistem içerisinde bu yatırımlar, sosyal konut ve yol projesi yapılmıştır. Ama biz ne yaptık? Bu ülkede çıkardığımız dedikodularla, cahilce ortaya konan görüşlerle, para gelmiştir, çift yol parası gelmiştir. Bir yol yapılmıştır, ikinci yolun parası yenmiştir diye bu yalnız o günün idarecilerini değil, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin halkını da küçük düşürücü bir eylemle gerçekleştirmiş ve gerçekten utanç vericidir. Ve şunu da söyleyeyim, çok iyi hatırlarım. Son dönemde, benden sonra Sayın Borman gelmişti, ben de Maliye Bakanıydım. Ve o ödenekler Maliye Bakanının izni ile de kullanılıyordu. Son kalan birkaç yüz bin Markla da finisherle silindir alındı ve bu para böylece kapandı ve imzaladı ilgili şirket, buradaki şirket, bürosunu kapadı. Hatta bürosunun kirasını, bürosunun masraflarını da biz ödüyorduk. Bürosunu kapadı, görevini bitirdi, imzaladı, Suudi Arabistan'dan ilgili kişi geldi. Töreni yapıldı. Teslimi yapıldı. Kendisi de teşekkür etti ve ayrıldı. İşin aslı budur. Dolayısıyla bu fırsatı verdiğiniz için sizlere ayrıca teşekkür ederim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bayram.

Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Celâl'da. Buyurun Sayın Celâl.

HÜSEYİN CELAL (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben daha önce bu bakanlığın bağlı kurumlarından birisi ile ilgili olarak, Kıbrıs Türk Hava Yolları ile ilgili olarak birkaç kez kürsüye gelmişim. Sayın Bayram da onları hatırladı. Öncelikle o konunun üzerinde duracağım. Kıbrıs Türk Hava Yolları, aslında bu tür sorunların bir tanesi. Benzer sorunları başka alanda da yaşamaktayız. 1974'ün sıcak ortamında bazı kurumların kurulması gerektiği, bazı hizmetlerin verilmesi gerektiği sözkonusu olduğunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile, Türkiye'deki benzer kurumların ortaklık sağlanmak sureti ile burada paralel kuruluşlar kuruldu. Veyahutta var olan kuruluşlar biçimi değiştirilerek daha bir şekillendiler. 74'ün hemen sonrası elbette ki bir karmaşa ortamıydı. Her ne kadar 63 Aralık'ından sonra bir devlet biçimlenmesi hukuksal olarak oluşmaya başlamışsaydı da 74'e kadar bu sorun sadece ilkel bir görünüm arzetydi bu oluşum. Devlet yani daha ortada yoktu. Sadece 63-74 arasında toplam verebileceği hizmetleri vermek için kurulmuş, onun yanında Kıbrıs Cumhuriyeti döneminden kalmış kamu görevlilerini istihdam etmiş olmak için kurulmuş müesseselerimiz vardı. Bir devlet ortada yoktu ama birtakım girişimlerde vardı. 74'ten sonra toprağımız olunca, devlet olabilmenin bir şartı daha ortaya çıktı. Toprak birinci şarttır. Bunun üzerinde bir halk var ve ona göre de bu halkın ihtiyaçları var. Ona göre...

MEHMET BAYREM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Egemenlik ne oldu Sayın Celal?

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Birini saydık, ikincisini saydık, üçüncüsünü sayacağız icap ederse.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Egemenliğimizi de sayın da.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Şimdi ben devletin ne olduğu konusunda, nalsıl oluştuğu konusunda konferans vermiyorum tabii. Yalnız bazı kurumların oluştuğunu söylüyorum.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) , Onu da söylerseniz memnun oluruz egemenlik konusunu da.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Bu kurumlar oluşurken, bir fırsatta onu da söyleriz. Bu kurumlar oluşurken Türk Hava Yolları ile de Kıbrıs Türk Hava Yolları isimli bir şirket kuruldu. Onun yanında Sanayi Holding kuruldu. Yani Türkiye'deki bazı devlet kurumları ile birlikte. Turizm işletmeleri kuruldu yine Türkiye'deki bazı kurumlarla birlikte. O günlerde teknik bilgi gereksinimi de, sermaye eksikliğimiz de bu kurumlarla birlikte hareket etmemizi belki de gerektiriyordu. Doğru olan da buydu. Ancak bu kurumlar hiçbir şekilde Türkiye kâr etsin, bir menfaat sağlasın diye kurulmuş kurumlar da değillerdi. Bunlar Kıbrıs Türküne bir yardım olsun diye, Kıbrıs Türkü kendi müesseselerini kendi kurumlarını oluşturabilsin diye kurulmuş kurumlardır. Gerek sermaye olarak veirilen miktarlar, gerekse knowhaw bilgi olarak bu kurumlara enjekte edilen kişilerin enjekte edilmeleri bana tayin edilmekteydi. Başka bunun gerekçesi yoktu, benim aklıma gelmiyor. Türkiye Bizim kurumlarımıza hakim olmak istiyordu, bunun için bur kurumlara girdi diye bir düşünceyi biz kabul etmiyoruz.

(Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Olgun Paşalar Meclis Başkanlığını Meclis Başkanı Ayhan H. Acarkan'a devreder.)

Ancak zaman içindeki gelişmeler hiç de hoş olmadı. Bu, Türkiye hükümetlerinin bir politikasının sonucu olarak değildi elbette. Daha çok bu kurumlara atanan kişilerin kendi kişiliklerinden kaynaklanan sorunlardı bu sorunlar. Ve Kıbrıs Türk Hava Yollarında da daha farklı bir sorun olduğuna inanmıyorum ben. %50-50'dir hisseler.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 'A' tipi.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - 'A' tipi ve 'B' tipi hisseleri vardır. 'A' tipi hisseler de...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Üç temsilci.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Türk Hava Yollarında olduğu için daha çok oyu vardır genel kurulda. Dolayısıyla yönetim kurulunda üç kişi ile temsil ediliyor, bizim Devletimiz de iki kişi ile temsil ediliyor. Bu, aşağı yukarı kurulmuş olan bütün kurumlarda böyledir. Bunun nedenini ben daha çok bir Türkiyeli-Kıbıslı ilişkisi içinde bizim o zamanki yöneticilerimizin Türkiyeli bir bürokratla karşılaştıklarında, bir ilişkiye girdiklerinde kendilerinin siyasi pozisyonu ne olursa olsun, makamı ne olursa olsun, Türkiyeli bürokrati Türkiye Cumhuriyeti olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır. Bunun daha başka bir sebebi olması mümkün değildir. Maalesef bizim kendimizden çok daha alt seviyeler, rütbelerde kişiler önünde düğme ilikleme zayıflığımızdan bu kurumlarda çoğunluğu başından itibaren alamadık. Çoğunlukla birlikte sorumluluğu ve yetkiyi de alamadık. Çünkü sorumlulukla yetki birlikte yürür, yürümelidir.

Elektrik Kurumunda çok farklı bir durum yoktur. Gerçi Elektrik Kurumu bizim yönetimimizde tamamı ile. En azından hukuken öyle. Ancak, bir elektrik santrali olayı oluyor. Bir elektrik santrali inşa ediliyor Tekneçik'te. Baktığımızda, bu elektrik santralının inşa sözleşmesi TEK ile, Türkiye Elektrik Kurumu ile birkaç şirket arasında imzalanmış. Bu sözleşmenin bir kopyasını temin etmek, son derece güç oluyor. Bu sözleşme yerine getirilmiyor,

zamanında yerine getirilmiyor. Sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmiyor. Bizim, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bu konuda söyleyecek bir sözü, soracak bir sorusu kimseye yok.

Benzerini karayollarında görüyoruz. Karayolları yapılıyor, inşa ediliyor ülkede. Ama olan kazalar... Yollarda bu aralarda kazalar da oluyor. Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı dava edildiğinde, ben sorumlu değilim ki diyor. Çünkü biz, karayollarının inşasını da Türkiye Cumhuriyeti Karayollarına ihale etmişiz. Bu sorumluluğu üstlenmekten kaçmışız. Bu işin siyasi yönü. Biz, bu tür ilişkileri Türkiye-KKTC ilişkilerine olumlu yönde hizmet ettiğine inanmıyoruz. Bu ilişkileri muhakkak en üst seviyede ele alınarak düzeltilmesi gerekir. Çünkü bu ilişkiler büyük ölçüde politikaları tespit edilen kişiler tarafından değil, ama oralarda görevlendirilmiş olan bürokratlar tarafından yönlendirilmektedir. Bu bürokratlar politikacı değildirler. Devlet adamı değildirler. Siyasi bir sorumlulukları yoktur. Türkiye'de yoktur.

Burda da yoktur. Bize karşı hiç bir sorumlulukları yoktur. Nitekim Elektrik Kurumu ile ilgili Araştırma Önergesinde TEK'in, Türkiye Elektrik Kurumunun Teknecik Santralındaki baş mühendisini, sorumlusunu Komitemize çağırdık, gelme lütfunda bulunmadılar. Bu sizin iç meseleniz dendi. Hiç de iç meselemiz gibi görünmüyor aslında. İç meselemiz olması istenir ve öyle olmalıdır da ve devlet gibi hareket edeceksek gerçekten bu konuları açıklığa, temizliğe kavuşturmak gerekiyor. Bu Türkiye ile daha iyi ilişkiler bakımından da önemlidir ve biz bunu istiyoruz, sağlıklı ilişkiler bakımından. Çünkü her memur bir farklı şey ortaya koyarsa, burda bir karmaşa doğar. Kıbrıs Türk Havayollarında daha farklı bir durum yoktur. Kıbrıs Türk Havayollarına Türkiye zamanında, 1974'te on milyon Türk Lirası yatırmıştı. On milyon Türk Lirası yatırırken üç yönetim kurulu üyeliğini almıştır. Bu üç yönetim kurulu üyeliğiyle bu şirket bugüne kadar gelmiştir. Son bir kaç yılda şirketin başına, yönetim kuruluna, bizim Hükümetle iyi ilişkiler içinde çalışmaya hazır olmayan, hatta bu ilişkileri torpilleyen kişiler gelmiştir. Bu kişilerin bu tutumları yüzünden ve KKTC Hükümetleriyle işbirliği yapmaktan kaçınmaları, KKTC Hükümetinin ihtiyaçlarını karşılamaktan kaçınmaları üzerine sorunlar yaşanmaya başlanmıştır. Bu şirket, başta söyledim, Türkiye Hükümeti kâr etisin diye kurulmuş bir şirket değil ki. Bu şirket Kıbrıs Türkü için, Kıbrıs Türkünün dünyayla ulaşımını sağlamak için kurulmuş bir şirket. Amaç bu olduğuna göre, bu işin ruhu bu olduğuna göre, bu şirketin sorumluluğunu da diyoruz biz, KKTC Hükümetlerinde olması gerekir. Burda olması gerekir. Biz ulaşım politikalarımızı, turizm politikalarımızı nasıl saptarsak saptayalım, eğer Kıbrıs Türk Havayolları buna uymazsa, ulaşım politikamız da, turizm politikamız da yürümeyecek, duracak demektir. Ve Hükümet

bununla karşı karşıya kaldığı için biz de fevran ediyoruz. Ancak olaylar aynı minval üzerine devam ediyor. Herhalde sekiz-dokuz aydan az bir zaman değildir. Bu zaman zarfında iki kişilik yönetim kurulu üyemiz de yönetim kurulundan atılmışlardır, üç kişi tarafından, yönetim kurulu toplantıları tamamıyla İstanbul'da yapılmaktadır. Burası bir şube olmuştur, kuruluş toplantısını da İstanbul'da yapmaktadırlar beyler. Ve bu olay devam etmektedir. Bunun sebebini araştırdığımızda, iki sebebi olabilir. Bir, biz Türkiye'de politikacılara, ülkede politikacıların saptanmasıyla görevli ve yetkili olan insanlara ya ulaşamıyoruz, ya da bazılarının yaptığı yorum gibi, Kıbrıs Türk Havayollarında yönetim kurulu üyeleri, Türkiye kanadının yönetim kurulu üyeleri MHP'lidir, MHP destek vermektedir Hükümete, bu desteğin bedeli olarak da orda kalmaktadırlar. Alınmamaktadırlar, düşüncesi de doğru olabilir. Bazılarının iddiası budur.

Türkiye'de yüzlerce kamu kuruluşu vardır. Kit vardır. Bir kaç kişi, bu bir kaç kişi orda da görevlendirilebilirler. Ama bizim ekonomimizi direk ilgilendiren, doğrudan doğruya ilgilendiren bu konuda bizim Hükümetimizin söz sahibi olması gerekir diyoruz.

Ve bunun hiçbir başka alternatifi de yoktur. Meğer ki, tamam, biz vazgeçtik bu şirketten diyelim ve başka bir şirket kuralım. Bu şirketi ayıralım. O vakit ne olacak? O hali ile Kıbrıs Türk Hava Yollarını Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tutmaya devam mı edecektir? İhtiyacı var mıdır öyle bir şeye? Yoktur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden) - Dil sürçmesi oldu.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Yok, görmedim.

BAŞKAN - Pişman mı oldunuz? Devam edin lütfen.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Hiç şüpheniz olmasın.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Filmi geri alalım ve tekrar koyalım.

BAŞKAN - Alıştık efendim bunu. Devam edin lütfen.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Alışacaksınız tabii.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Karışma be Özkan.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Kıbrıs Türk Hava Yolları bir limited şirkettir. Bir KİT yasamız vardır. Ancak bu KİT yasamızı işletemedik zamanında. Çalıştırılmadı zamanında ve güdük bir yasa olarak kaldı. Şirketlerde, bütün şirketler, Holding, turizm işletmeleri, hava yolları ve diğerleri. Petrol, iş petrol şirketi, hepsi de fasıl 113'e göre kuruldu. Görevden alınmaları sözkonusu değil. Genel Kurul tarafından

alınabilirler elbette. Ancak ortakların da oturup bu konuyu konuşmaları gerekir. Bugüne kadar ne dereceye kadar yapılabildi bu bilmiyoruz. Ancak yapılan görüşmelerde, özelleştirme Yasası çıksın, o çıktıktan sonra bu yeni düzenlemeler yapılabilir dendi. Hatta Türkiye Hükümetinin en yetkili ağızları memnuniyetle belirtelim, bu Türkiye Hava Yolları hizmetlerinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafına satılacağı, devredileceği de söylenmiştir bugüne kadar. Ancak özelleştirme Yasasına bağlandığı için, konu bugüne kadar yapılmadı.

Kıbrıs Türk Hava Yollarının yabancı bir şirket olarak Türkiye'de kaydının mümkün olmadığına biz inanmıyoruz. Türkiye'de rakam bilmiyorum. Belki binlerce, belki onbinlerce yabancı şirket vardır. Yabancı sermayesi de teşvik için Japonu, Almanı, İngilizli, Fransızlı, İtalyanı gidip Türkiye'de şirketler kurmaktadır ve iş yapmaktadırlar. Bu işin bir yönü. Kurulabilir. Havacılık hizmeti de yerine getirilebilir. Başka birtakım yollardan nitekim Sayın Bayram arkadaşımız da onun girişimleri ile yanılmıyorsa, Akdeniz Hava Yolları diye de bir Hava Yolu Şirketi dışarıya çalışmak üzere ve bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak kurulmuştu. Bu şirket orda durmaktadır. Formüllerden birisi orda bir şirket kurmak. Kıbrıs Türk Hava Yollarını yabancı bir şirket olarak kaydettirme yolları vardır.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Yoktur.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Yolları vardır. Bu konuda iyi araştırma yapalım. Yabancı bir şirket kurabilirsiniz. Onu da bırakıyorum. Ben hepsini de bırakıyorum. Türkiye Hükümeti, siz iddia eder misiniz ki, bizim dünya ile kendi bağıntımızı kurmamıza karşıdır? Ben buna inanmıyorum. İcap ederse ilgili kararnameyi değiştirir, icap ederse yeni yasa çıkarır ve bu kolaylığı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine, bir ada ülkesi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine götürür. Ama biz konuları bürokratlar seviyesinde ele almadan, esas politika yapımcılarla konuşmaktan dolayı bugünlere kadar geldik. Bürokrasiyi biz kendi içimizde de görüyoruz.

ve hepimiz en azından özel sohbetlerimizde bu bürokrasinin bir çaresine bakılması gerektiğinde de hemfikiriz. Bürokrasi bir çok işi engelliyor, bir çok işi yavaşlatıyor, insanların şevkini kırıyor. Bu olay da daha farklı değildir. Bürokrasi engelini aşmak için de ufku geniş politikacılara konuları aşmak gerekiyor. Bir elektrik konusunu bile Sayın Cumhurbaşkanımız, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına açmış, Kazablanka'da, elektrik sorununuzun bu kadar ciddi olduğunun farkında değildim demiş. Bu demek ki bir yetersizliğimiz vardır. Ama bu bugün olan bir olay değildir. Yirmi yıldır biz bu ölçüler içerisinde hareket ettiğimiz gibi, bir devlet gibi hareket etmediğimiz gibi sayın arkadaşlar, bir devlet gibi hareket etmediğimiz için buraya kadar gelebildik. Her işimiz engellenmektedir bu şekilde. Yalnız Kıbrıs Türk Hava-yolları hisseleri değil, bir petrol şirketi de aynı durumdadır. Daha başkaları da eminim vardır. Bunları topyekün götürüp düzenlemek gerekir.

Karayollarında gerçekten Bayındırlık, Ulaştırma Bakanlığının geçmişte, yeni Hükümet döneminde bilmiyorum ama, geçmişte, bu bizi alakadar etmez, karayollarımızı bize Türkiye yapar denmesini de ben çok kanaksıyorum. Kabul etmiyorum böyle bir durumu.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Öyle bir ifadeyi kim söyledi Sayın Celâl?

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Mahkemelerde söylenmiş olaylardır bunlar, mahkemelerde söylenmiş olaylardır. Kaldı ki bu Karayollarının projeleri, ihaleleri, hepsi de Ankara'da yapılmıyor mu? Ankara'da bağlanmıyor mu?

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Hepsi değil.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Hepsini Türkiyeli şirketler almıyorlar mı? Türkiyeli şirketler buraya araç-gereçleriyle, işçileriyle, mühendisleriyle gelip yapmıyorlar mı? Böyle yapıyorlar. Biz tamamıyla olayın dışındayız. Bir elektrik santrali olayında olduğu gibi. Ama orda TEK'in sorumluları, onu da görüyoruz, ateş düştüğü yeri yakar neticede, bu toplum yanıyor elektriksizlikten. Ama TEK'in haberi yoktur. Ordaki memur maaşını almaktadır, sekiz saatini doldurmaktadır, evine gitmektedir ve rahattır. Biz kendi sorunlarımıza sahip çıkmalıyız. Kendi sorunlarımızın sorumluluğunu bütünüyle üstlenmeliyiz ki yetkimizde olabilsinler. Eğer sorumluluklarımızı biz başkalarına ihale edersek, o yetkiye de layık değiliz ve zaten eğer sorumluluğumuz yoksa ve sadece yetkimiz varsa, ünlü bir düşünürün söylediği olur, "Sorumsuz yetkili zalimdir, yetkisiz sorumlu da acizdir." Bu dengeli olmalıdır. Biz de tabii yetkimiz nedir, onu da konuşmak gerekiyor. O vakit eğer Sayın Bayramın iddialarını, görüşlerini doğru kabul edersek, Hoca'nın misaline geliriz, Nasreddin Hoca'nın misaline geliriz. Ben ilk konuşmamda Kıbrıs Türk Havayollarınının, havayolları alındı, götürüldü, çalındı demiştim, eğer öyleyse, bu bir tabii benzetme. Yani onun ötesinde bir anlamı yok, bir benzetme. Çalınanın hiç bir kabahati yok. Hoca Efendi neyini kaybetmiş, bir şeyini

kaybetti. Komşuları gelmişler, ah hoca efendi, vah hoca efendi. Kapıyı kapatmadıydın, uyanmadıydın hırsızlar götürdüler. Hep hocayı suçladılar. Allah aşkına komşular demiş, insaf edin. O çalanın hiç mi kabahati yoktu?

Ben Sayın Bayram'dan olayın bu yönüne de ağırlık vermesini bekliyordum. Neticede bu Hükümet bugün bu olayın içindedir. Yarın başka bir hükümet ve kendileri bu olayın içinde olabilirler ve aynı ihtiyacı kendileri de hissedebilirler. O vakit bu ihtiyaç hepimizindir. Hepimizin duyması gereken bir ihtiyaçtır ve enerjimizi birleştirelim. Enerjimizi birleştirelim. Biz kendi aramızda suçlama ile bu konuda bir yere varabileceğimiz yoktur. Birleştirelim, daha iyi anlatalım kendimizi bu konularda . Ve Türkiye ile gerçekten daha sağlıklı ilişkiler içine girebilelim. Bu ilişkiler şimdiye kadar maalesef ihmal edilmiştir.

Sayın arkadaşlar, Kıbrıs Türk Hava Yolları elbette ki çok önemli bir kuruluş. Ancak bu bakanlığın daha başka birimleri de var. Geçen gün yanılmıyorsam İçişleri Bakanlığı Bütçesi görüşülürken Ulusal Birlik Partisi kanadından bir arkadaşımız Karşıyaka Köyünde, bir telefonun UBP'li olduğu için kahvecinin kahvesinden alınıp, muhtarın muhtarlık odasına kapatıldığını, kilitlendiğini, hapsedildiğini söylemiştir. Olayı bilmiyorum. Yani cevap verebilecek de durumda değilim. Ama anlattığı buydu. Anlattığı şekli ile de haklıydı. Anlattığı şekildedir. Detayını bilmiyoruz. Benzer bir olay, bir, birbuçuk yıldan bu yana Avtepe'de yaşanmakta. Yaşanmaktadır ve her gittiğimizde Avtepe'ye orda da bizim yüzümüze vurulmaktadır. Bir buçuk yıl önce zamanın UBP'li muhtarı telefonu kahveden almış, evine hapsedmiş ve bu hapislik durumu halâ daha devam etmektedir.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞIF
(Yerinden) - Ağır cezaya girer.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Değişen birşey yok. Değişmesi gerekir. Onu söylüyorum. Değişmesi gerekir. Ama bunlar münferit vakalar da olabilir. Onu da söyleyelim. Genel bir eleştiri olarak getiriyoruz. Avtepe'ye telefonları zaten yakında verileceğini söylemişti Sayın Bakan kendilerine arzettiğimiz. Telefonlar da verilemedi bu süre zarfında ve bu durum maalesef devam etmektedir. Daha genel prensipleri idareye hakim kılmak bütün hükümetlerin görevi olmalıdır.

Sayın arkadaşlar, Liman İşçileri Şirketi, Liman İşçileri Yasası geçeli epey oldu ve limanlarımızdaki yasa ile belirlenmiş hizmetleri yerine getirmektedir, ki bu hizmetleri ve yasayı ve şirketi öyle sanıyorum ki, yeniden ele alma zamanı gelmiştir. Liman İşçileri Şirketi hissedarları asgari ücretle ve keyfi bir biçimde işçi çalıştırmaktadırlar. Kendileri de şirketin gelirlerini paylaşmaktadırlar. Bu Mağusa'da sosyal bir sorundur. Devletin kendisinin yapmakla yükümlü olduğu bir hizmet, zamanında yasa ile bu şirkete devredilmiş. Bununla birlikte gerekli araç-gereç, ki son derece pahalı araç-gereçtir, de devredilmiş. Ve bugün hizmetin de en iyi şekilde verildiği söylenememektedir. Öyle bir iddia vardır. Hizmet iyi bir şekilde verilmektedir. Hizmet pahalıdır da denmektedir. Hatta mukayesesi de yapılmaktadır başka ülkelerle.

En pahalı hizmet veren limanlardan biri olarak gösterilmektedir Mağusa limanı, bu biçimlenme, bu örgütlenme modeli dolayısıyla. Bunun da kısa bir zamanda ele alınması ve bu duruma son verilmesi gerektiği kanısındayız. Devlet bir hizmetini burda da bir şirkete ihale etmiştir aslında.

Sayın milletvekilleri; Telekomünikasyonda son yıllarda epey ilerleme oldu. Daha da gelişmesini bekliyoruz. Telekomünikasyon son yılların çok hızlı gelişen bir sektörü, bir teknolojisi ve buna ayak uydurmak, hele bizim gibi küçük ülkeler için çok zor oluyor. Çoğu kez de bu teknolojiyi aldıktan sonra, bu imkânları getirebildikten sonra bakımın da tökezlediğini de görüyoruz. Sorunlar nelerdir? Onları iyi bir şekilde incelemek ve büyük pahalar karşılığında ülkemize getirdiğimiz bu imkânların sürmesini sağlamak da görevimiz olmalıdır. Bunun için de eğitime herhalde önem vermek gerekmektedir. Bir telefon on kezde onarılmazsa eğer var böyle olaylar demek ki bir yerde bir yetersizlik söz konusudur. Bu yalnız burda değil, yalnız burda telekomünikasyonda değildir, genel olarak bir eğitim yetersizliği, kamu yönetiminin her aşamasında, her şubesinde, bölümünde vardır. Bunu günlük tecrübelerle görmek mümkün. Daktilo yazmasını bilmez sekreter, telefoncu teknisyen telefonda anlamaz. Elektrikçi elektrikten anlamaz. Çok olaylarla karşılaşyoruz. Bu konuda genel bir seferberliğe gitmek gerekiyor kanısındayız.

Yeni teknolojileri de elbette bu toplum görmek istemektedir. Türkiye çok hızlı bir gelişme gösterdi, sonra bir yavaşlama oldu ama yine galiba onlar, o hızlı ray üzerine yeniden girmiş görünüyorlar.

Kazalarımız çok fazla karayollarında ve gittikçe de yükseliyor. Bu büyük ölçüde sürücülerin, yine eğitim noksanlığından kaynaklanmakta olmakla birlikte, sinyalizasyon, yol işaretlerinin eksikliği de ve tabii yollarımızın kalitesi de bu kazalarda büyük rol oynamaktadır. Hepsi de önemli unsurlardır kazaların olmasında ve hepsini de, özellikle sinyalizasyon ve işaretleri geliştirmek gerekmektedir.

Sayın Bayram bir beyanda bulundu. Turizm pazarlaması için Turizm Bakanlığı Müsteşarı Moskova'ya gitti dediler...

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Söyledim, Turizm Bakanlığında da söyledim.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Turizm Bakanlığında da söylendi galiba, Turizm Bakanlığı Müsteşarı Moskova'ya gitmediğini belirttiler. Bir yanlış anlama var herhalde diyorlar, bir yanlış bilgi vardır.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Olabilir, isim olarak şey olabilir...

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Moskova'ya gidilmedi, yalnız İstanbul'da Türkiye'ye Rusya'dan turist getiren ve direk getiren, yani kendi uçaklarıyla getiren şirketlerle bir bağlantı kurdular İstanbul'da.

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Olabilir.

HÜSEYİN CELÂL (Devamla) - Ve oraya gelen turistlerin bir bölümünün buraya aktarılması konusunu görüştüler, özel olarak Rusya'ya gitmediklerini belirttiler, onu da bu tutanaklarda yanlış bir kayıt olmaması için belirtmiş olayım.

Taşımacılık, ulaştırma madem ki bu bakanlığa bağlıdır, iç taşımacılığımız da bu bakanlığa bağlanmalıdır ve yeniden düzenlenmelidir. Muhakkak ki kamu taşımacılığı bu ülkede çok ihmal edildi. Özel otobüslerle yapılıyor. Her köyün bir otobüsü var. Bir seferi var. Bu çok eskilerde kalması gereken bir sistem artık. Otobüs çalıştırmak isteyenleri birleştirmek bir şirket altında. Bir kurum altında birleştirmek ve sürekli hizmet vermelerini sağlamak gerekiyor. Bu şekilde hizmetin kalitesi yükseltilerek daha çok yolcu celbedilebilir. Yollardaki araçlar da bu şekilde azaltılmış olur. İnsanlarımız da daha ucuz, daha emniyetli bir biçimde işlerine gitme fırsatı bulurlar. Bunu, bu toplumun bir sorunu genel olarak. Bugüne kadar hiç ele alınmamıştır. Ele almakta büyük yararlar görüyoruz.

Havaalanlarımız pek iç açıcı yerler değil. Tutunuz VIP salonlarından, kaba bir tabir kullanır, hamam tabiri kullanırlar. Hamama çok benzer. Çok günlerde...

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Sorma girhanı.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Siz söylemediniz Sayın Bayram. Evet ben söylemiş olayım. Gerçekten zaman zaman ordaki misafirlerden utandığımız olmuştur. Çoluk çocuk sağda solda serili. Kim oldukları belli olmayan birçok insan buraları kullanır. Ama daha büyük sorunlar, diğer salonlarımızdadır. Polis var, gümrükcüsü var, diğer dairelerin görevlileri var ve polis iki yerde var. Muhaceret polisi. Bir, girersiniz pasapotunuzu verirsiniz. Ordan geçersiniz , başka bir polis silahlı tekrar pasaportunuzu ister ve münür vurulup vurulmadığını kontrol eder. Bunu bir başka arkadaş da yakın bir zamanda dile getirmişti yanılmıyorsam. Ben de dile getirmiş olayım. Belki birileri duyar ve bu uygulamayı değiştirir. Turistin ilk izlenimi son derece önemlidir. Bu ilk izlenim bizde pek iyi olmuyor. Gümrükleme işlemlerine benden önceki arkadaşım değindi.

Ben ayrıca değineceğim. Ancak toptan bir elden geğirelim bu uygulamaları. Daha sevimli, daha sevecen, güler yzly bir havaalanı, gümrük görevlileri oluşturabilelim.

Bütün kurumlarımızda olduğu gibi, bu kurumda da, bu bakanlıkta da daha verimli çalışmanın yollarını bulmalıyız. Ve bunda da Sayın Bakan arkadaşlarımıza ve yöneticilere, üst kademe yöneticilerine büyük görevler düşer. Böyle gelmiş böyle gider düşüncesinden kurtulmak gerekiyor. Biraz daha yaratıcı olmak gerekiyor. Bürokrasi, başta değindim, gerçekten korkunç bir durumdadır lkemizde. Maliye Bakanlığında söyleyecektim, ama Maliyeye emanet olarak yatan bir parayı, vatandaş kurtarabilmek için eğer uğraşarak, ama mücadele ederek bir ay uğraşırsa birşeyleri galiba değiştirmek gerekiyor.

Yakında bir olay var. Bir kurumun, bir vatandaşın şikyeti var. Sadece idarenin bu durumuna değinmek için belirtiyorum. Herhalde Sayın Maliye Bakanımıza da arzetme imkânı bulacağım. Ancak para yatıyor, o paranın ilgili daireden bakanlığa gitmesi bir azap, bakanlıktan ödeme emri çıkacak yere gitmesi bir azap. Ondan Maliyeye tekrar gitmesi, ödemesi için yine bir azap. Bunu kısaltmanın yollarını ve her içimizde vardır. Bütün bakanlıklarımızda vardır. Yollarını arayalım.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden)
E her gün milyarlarla lira para ödenir, azap olmaz da.
Bu nasıl azap oldu?

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Ödemek belki daha azaptır sizin için. Belki de haklısınız. Ancak, vatandaş da bunu alabilmek için...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden) - Gelirse şey doğru dürüst, ödenir.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Emanet bir paradan söz ediyorum.

ONUR BORMAN (Yerinden) (Devamla) - E, tamam. Söyleyin kime aittir de bir bakalım.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Yok. Ben sistem için söylüyorum. Kime ait olduğu hiç önemli değil. Sistem hatalı diyorum. Bu sistemi gözden geçirmenin, yalnız bunu değil, verimli çalışmanın, yani personeli verimli çalıştırmanın...

ONUR BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Bir sebebi var herhalde.

HÜSEYİN CELAL (Devamla) - Hiç sebebi yok Sayın Bakan. Gerçekten hiç sebebi yok. Usül böyledir. Yani ben, usulü anlatıyorum. Yani bir yerde başka bir takıntı olduğunu da söylemiyorum. Usül, ama gelen usüller böyle. Onun için böyle gelmiş böyle gider, uymayalım. Verimli bir çalışma üretimi bütün dairelerimizde sağlamak görevimiz olmalıdır. Saygılar sunarım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Celal.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan, çok kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Şimdi mi söz istiyorsunuz? Hemen şimdi?

MEHMET BAYRAM (Yerinden) (Devamla) - Evet.

BAŞKAN - Peki. Buyurun efendim.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; gerçekten Hüseyin Celal arkadaşına çok teşekkür ederim. Birçok gündeme getirdiği konulara katılıyorum. Gerçekten de devletin etkinliğini ve devletin üstünlüğünü sağlamak hepimizin görevidir. Yalnız, tabii burda unutulmamalıdır ki, bu Kamu İktisadi Kuruluşları ile ilgili hususların gündeme gelmesi ve Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin tüm öz malı olması ile ilgili işlemler, 1986 yılında başlamıştır ve o zaman işte o devlet gibi dediğiniz, devletin karşılıklı birbirine tanınması anlamı ve tahakkuku o dönemde iki başbakanın imzası ile başlamıştır. İşte o imzadan sonra mümkün olanlar devredilmiştir, hiçbir güçlük çıkarmadan devredilmiştir.

Yalnız benim burada ortaya koymaya çalıştığım, Kuzey Kıbrıs Türk Hava Yolları ile ilgili hususta hukuksal bir sıkıntı vardır. Ama bunun çözümünün de imzaları vardır diye gündeme getirdim. Yalnız şunu söyleyim. Her şeyden önce Türkiye ulaştırması ile ilgili yasal prosedür, Türkiye egemenliğine dayanan sistemdir. Siz hukukcusunuz, daha iyi bileceksiniz. Türkiye, ulaştırmadaki egemenlik hakkını hiç kimse ile bölüşemez ve dolayısıyla hiçbir şekilde yabancı sermayenin üzerinde olan bir ulaşım şirketine müsaade etmez. Dolayısıyla, çözümü ancak metodlarla şöyle yapılabilir. Söyleyim. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşa, hem de Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olan kişilere hisse verirsiniz ve dolayısıyla yönetim kadrosunu yönünüzden, sizin yönünüzden değiştirirsiniz. Aksi takdirde, mümkün değil, kararını verme mümkün değildir. Çünkü, yasa mevcuttur ve bir egemenlik hakkıdır. Ulaştırma hakkı çok büyük bir haktır Türkiye'de biliyorsunuz.

Dolayısıyla, onda bir değişiklik beklemek mümkün değildir. Çözüm bulmaktır. Şimdi burda benim ortaya koyduğum buydu. Ben bir de şunu getirmeye çalışıyorum. Yani kişisellikten uzaşmayalım, kişilerle uzaşmayalım. Bugün Sayın Ümit Utku'dur, yarın başka gelir, öbür gün başkası. Biz, daha bu geçmiş dönem içerisinde Sayın Ümit Utku ve onun gibi kaç kişi daha geldi, geçti, bütün mesele bunun çözümünü bulmakta ve konuyu kişiselliğe dökmeden çözebilmektir. Dolayısıyla, biz, gerçekten tabii sizin vurguladığınız iki devlet gibi, karşılıklı anlaşma ile imzalandıktan

sonra, sizin bahsettiğiniz elektrik santralleri, karayolları projeleri, o makamların yapımı ve teslimi ile ilgili anlaşma imzalanmıştır. Yani doğrudan doğruya siz, devlet olarak anlaşma yaptınız Protokoldaki Başbakan olarak ve size önce onun yapılıp yani mamûlün teslimi gibiydi. Elektrik santrali da böyledir. Elektrik santralında doğrudan doğruya yapılan anlaşma, size, elektrik santrali bitecek, denenmesi yapılacak, her türlü işlemi yapılacak, denetime üretimi de yapılacak, bitecek ve size teslim edilecek. Ondan sonra sizin sorumluluğunuz başlayacak. Yapılan anlaşma buydu. Burda yanlış neresinde? Bunu anlamak mümkün değildir.

Dolayısıyla, burda biz, bizim dönemimizde yapılan bir anlaşma olduğu için söz alma ihtiyacını hissettim. Yalnız beni memnun eden bir konu var. Çok güzel birşey söylediler, bunu ilerde hatırlatacağım. Sorumsuz ve yetkili zalimdir dediniz.

HÜSEYİN CELÂL (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Evet.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Unutmayın ki Ombudsman Yasasını buraya getirirken sorumsuz ve yetkili getirdiniz. Demek ki zalim bir yasa çıkarma görüşü içerisindediniz. İnşallah bu sorumsuz ve yetkili konusunu gündeme geldiğinde tekrar konuşuruz ve ona bir orta yol buluruz. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Bayram.

Sayın milletvekilleri söz sırası Sayın Salih Coşar' da. Buyurun Sayın Coşar.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)- Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bu kürsüden hep dile getiriyoruz; 2000 yılı insanlığı bir mıknatıs gibi çekmektedir. Dolayısıyla özellikle bu dönemde Bayındırlık, Ulaştırma ve bilhassa iletişim konusu gündeme gelince bunun kıymeti var, kıymeti harbiyesi var, zaman da alacak bu Bakanlık. Nerde kaldı ki bu Bakanlık aynı zamanda bu ülkenin mühendislerini, teknisyenlerini bünyesinde bulunduran bir Bakanlık.

Muhterem arkadaşlar; şimdiye kadar konuşan arkadaşlarımız hemen hemen bu Bakanlığın her konusunu gündeme getirmişlerdir. Ben çok kısa olarak bir konuya değinilmediğini varsayıyorum. Arada belki kısmen değinilmiştir, gündeme getirmek istiyorum.

Hükümetlerin esas görevi halkını refah içinde yaşatmaktır. Refah demek, zenginlik demektir ama, refahın bir diğer anlamı hayatı kolaylaştırmadır. Yani Hükümetler halkının hayatını kolaylaştırması gerekir. Şimdi Ulaştırma

Bakanlığını belki bir oranda ilgilendirmektedir ama, bizim ülkemizde iç ulaşım konusuna zannedersen hiç değilmedi sabahtan beri yapılan bütün konuşmalarda. Şimdi ülkemizde iç ulaşım konusunu gündeme getirdiğimiz zaman dahili ulaşım, yetkili kim? Ulaştırma Bakanı devrede, Belediyeler devrede, Trafik Polisi devrede, İçişleri Bakanlığı devrede... Daha sayayım, var.

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden)- Kim var?

SALİH COŞAR (Devamla)- İşte İçişleri Bakanlığı devrede. Yani esas sorumlu kim? Bu belli değil. Peki halkımıza hizmeti, kolaylığı nasıl getireceğiz? Örneğin Lefkoşa'yı alalım. Lefkoşa'ya girmek bir dert. Çıkmak daha büyük dert. Çünkü bütün trafik akışı büyük oranda Ortaköy köprüsünden yapılmaktadır. Bir Ortaköy köprüsü Girne'den Ortaköy Fırınına kadar 10 dakikada geliyorsunuz sabahleyin, oradan Lefkoşa'ya girmek için yarım saat istersiniz, veya 5.00'te mesai biter, veya 5.00'i çeyrek geçe memurlar boşalmaya başlar. Yarım saatte Ortaköy köprüsünü geçemez. Evine, yerine ulaşamaz. Sıkıntısını bıraktık, harcanan enerji... Harcanan enerjiyi hesapladık mı? Harcanan zamanı hesapladık mı? Bunları hiç hesaplamıyoruz. Çünkü bu ülke herhalde çok zengin bir ülke. Zaman bakımından da zengin, para bakımından da zengin ki bu konularla maalesef ilgilenmiyoruz.

Peki, bu ulaşımı kolaylaştırma alt yapısı ile olduğu gibi, müsaade eder-seniz belirteyim. Düzenleme ile de olabilir.

Şimdi Ortaköy köprüsünden Lefkoşa'ya gidişte dört şerit var. Bu şeritin akışını ikişer de olabilir, üçe bir de olabilir. Dörde sıfır da olabilir. Olamaz mı? Olabilir. Peki, biz bunu niye yapmıyoruz? Biz bu dört şerit arasına bir de duvar çektik, kısa boylu bir de duvar çektik. Ve karar verdik ki, bu akış mutlaka ve mutlaka iki iki olacak. Üçe bir, dörde sıfır olamaz? Niçin olamazmış?

Muhterem arkadaşlar; bu kürsüden Sayın Bakanın ve bütün kadrosunun dikkatini çekmek istiyorum. Lefkoşa'da bir ızdırap yaşanmaktadır. Lefkoşa'da büyük bir sıkıntı yaşanmaktadır. Zaman harcanmaktadır, para harcanmaktadır, enerji harcanmaktadır. Bu hem şerit düzenlemesi ile çözülebilir, hem bazı alt yapı yapılarak çözümlenebilir. İnsanımızı birtek köprüden, Lefkoşa'ya giriş ve çıkışa mahkûm bırakmamamız gerekmektedir. İnsanlarımızı Mağusa yolu, Küçük Kaymaklı'dan çıkışta birtek çıkışa mahkûm bırakmamamız gerekmektedir. Birkaç köprü ile ve bazı düzenleme ile bu rahatlama gelebilir. Ve bunun için 15 Trilyonluk bütçede ayrılan ödenek-lerde bunu yapamayız, edemeyiz mazaretlerini de kabul etmek mümkün değildir. Bu rahatlamanın, bu israfın behemehal önüne geçilmesi gerekir. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Coşar.

Sayın milletvekilleri; başka söz isteyen var mı?...
Sayın Bakan, cevap verecek misiniz? Buyurun efendim.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞIF - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sabah başlanan oturuma bakan-lığımla ilgili değerli eleştiriler yapan arkadaşlara, ben önce-likle teşekkür etmek istiyorum. Sabah sözlerime başlarken de, söylediğim gibi, esas konuşma hakkımı cevap verirken kullanacağım demiştim. Ve ben, o konuşmamı kısa kesmemdeki gaye, söylenen birçok eleştirinin bakanlığımıza bağlı daireler tarafından, yapılmadı denen işlerin veyahutta geri kaldı denen işlerin büyük bir çoğunluğunun yapıldığını görmekteyiz. Ben kısa kısa onlara

değininip, bu arada arkadaşların, konuşmacı arkadaşların değindiği sorulara da cevap verip sözlerimi bağlamak istiyorum.

Karayollarının 94 yılı içerisinde faaliyetlerini şöylece sıralayım. Bunları sıraladığım zaman, arkadaşlarımın söylemiş olduğu ve bilhassa benden önceki bu görevi ifa eden sayın arkadaşımın, 94 yılı hizmetleri nerelerdedir ve 94 Bütçesinin hiçbir şey yapılmadığını ifade etmişlerdir. Ben de, bu bütçenin karayollarına ayrılan kısmında her şeyin yapıldığını, yapılan işleri söylemekle herhalde istediği cevabı da almış olacaktır.

Bakım, onarım ve trafik güvenlik projelerinde, asfalt yama işlemleri bugüne kadar 6500 ton asfalt kullanarak yama hizmetlerini yapmışlardır. Bunlardan en önemlileri, Lefkoşa-Girne Anayolu, ki büyük bir şikayete konu olan Girne Anayolunun büyük bir bölümünde seyahat eden kardeşlerimiz, vatandaşlarımızın, yolda çökmelerin olduğunu ifa etmişlerdi. Ve bu yol kesilerek yine uygun bir şekilde yamalanmıştır.

Bunun yanında Dikmen Anayolu, Karpaz Anayolu, Güzelyurt, Lefkoşa ve Mağusa'da muhtelif yollar yamalanmışlardır. Ve hatta yılbaşında bu yılın başında yaptığımız eski Lefkoşa-Mağusa yolunun ikinci yamalanmasını da şu an yapmaktayız.

Banket yapım hizmetleri için de 94 yılı programında yer alan muhtelif bölgelerdeki banketlerden 35 kilometresi yapılmıştır. Bunların dökümü şöyle:

Boğaz-Sentilaryon, Arapköy, Yıldırım-Akova, Tepebaşı-Koruçam, Lefke-Çamlıköy, Yılmazköy-Şirinevler, Boğaz-Dikmen, Şirinevler-Akçiçek olarak.

Stabilize yol yapım faaliyetleri yanında yine programda yer alan bölgelerde 21 kilometre uzunluğundaki stabilize yol yapım faaliyetlerinden Hisarköy-Yılmazköy yolu, Çayönü-Güvercinlik yolu. Bu bitmiştir, ordan geçebilirsiniz. Bütçe görüşülürken, 94 Bütçesi görüşülürken burdan vurgulamadan geçemeyeceğim. Çayönü-Güvercinlik yolunu yapacağız diye ben iddiada bulunmuştum, stabilize bitmiştir, astarı da atılmıştır. İnşallah önümüzdeki yıl bunun geri kalan kısmını da tamamlama nasibine erişmiş oluruz.

Ergazi-Kilitkaya stabilize yolu başlanmıştır ve bitme aşamasındadır.

Üçüncü sınıf yolların geliştirilmesi profeleri, programa göre geçmiş yıllarda başlayan ve devam eden projeler yanında yine yeni projeler de yapılmaktadır. Üçüncü sınıf yolların geliştirilmesi projesinde esas amaç mevcut stabilize ve dar asfalt yolların 6 metre genişliğe çıkarılarak gerekirse temel takviyesi de yapılarak asfaltlanmasıdır. Asfaltlamalar ya sathi kaplama veya beton asfaltla yapılmaktadır. Geçen yıl başlayıp devam eden ve bitirilen projeler: Beyarmudu yolu, Hamitköy yolu, Lefke-Gemikonağı yoludur. Bu yılki programa göre de başlatılan Kurudere yolu, Doğancı-Gaziveren yolu, Ercan Havaalanı-Akdoğan yolu, Güzelyurt-Yayla, Şirinevler-Pınarbaşı, Lefkoşa-Dört-yol, Beyarmudu-Değirmenlik, Arapköy yoludur. Bu yollarımızda genişletmeler tamamlandıktan sonra asfalt kaplama faa-

liyetleri de başlayacaktır. Bunun yanında Dipkarpaz-Manastır yolunun 10 kilometresi ihalesi tamamlanmış, sözleşme imzalanma safhasına gelmiştir.

Bilhassa karayollarında trafik düzenlemeleri ve levhalar üzerinde konuşulmuştur. Karayollarımız Trafik şubesi bu yıl muhtelif yol güzergâhlarında 1151 adet trafik işaret levhası, 427 adet yine trafik işaret levhası, 340 adet trafik işaret levhası yerinde tamir edilip değiştirmiş ve yenilerini koymuştur. 79 levha direği yenilendi, 282 adet levha direği yeniden boyandı, 225 adet kenar taşı yeniden takıldı ve 1123 adet kenar taşı da yerinde tamir edilmiştir. Ayrıca dört köprünün de korulukları yeniden baştan yapılmıştır ve bunun yanında sürücülerin uyarılması için yollara 20 adet büyük "Trafik Canavarı Olmayın" ve "İçinizdeki Canavarı Durdurun" diye ibareler konmuştur. Sayın Gülsen Hanımın liman çıkışlarındaki levhalardan bahsetti. 3 adet levha limanlarımızın çıkışında "Soldan Sürünüz" ibareli yazıları yazılmıştır.

Ayrıca önemli yol güzergâhlarında otobüslerin durması için cep durakların yapılması başlanmıştır. Bilhassa üzerinde durulan trafik sinyalizasyonu konusu üzerinde durulmuştur. Bir adet yaya geçidi Lâpta yöresinde flasörle sinyalizasyon ve 3 adet kavşağın da sinyalizasyonu yapılmıştır ve bu yıl içinde de bunların artırılması sağlanacaktır.

Karayolları bunlar dışında diğer dairelerin de bakım, onarım ve yapım işlerini yapmıştır. İçişleri Bakanlığına bağlı projelerden köyiçi yolları bakımlarını bölgelere göre...

Şimdi isim isim okumayayım. Güzelyurt, Magosa ve Lapta yöresinde başlanmış ve yapılmıştır. Bunun dışında askeri ve sivil işlere ait birçok işler yapmışlardır. Okullara, futbol sahalarına işler yapmışlardır. Bilhassa üzerinde durulan doğu yolları projesi ihalesi tamamlanmış olup, herkesce malumdur, TC master plan çerçevesinde yapılan ve tamamen TC marisli olan bir projedir. Türkiye'de ihaleye çıkılıp, bu yıl içinde yapımına başlanması beklenmektedir.

Lefkoşa-Girne çift şerit yolu üzerinde duruldu. Lekçe Girne çift şerit yolu iki etap bilindiği gibi. Birinci kısmı, ki bu yıl projeye konan, bütçeye konan birinci kısım olan, Gönyeli Kavşağından Ciklos kampına kadar olan kısmıdır, ki bu yoldaki alt yapı olarak üç adet köprüsü de yapılmış durumdadır.

Az önce Sayın Hocam, üzerinde durdu. Lefkoşa giriş yolları projesi, daha bakanlığı devraldığımız ilk aylarda üzerinde hassasiyetle durduğumuz bir projedir. Bunu biz dört proje şeklinde gündeme getirdik ve bunun projesini hazırladık ve hayata geçirmek için de çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Birinci proje olarak doğu bölgesi, trafiği rahatlatmak için, Hamitköy-Dumlupınar köprüsü ve bu yılki bütçede olan bu Dumlupınar köprüsünün yapımıdır.

İkinci proje; Kıbrıs Gazetesi önünden Lefkoşa girişi. Kaymaklı Anıtı projesi.

Üçüncü; devlet sosyal konutlar. Marmara-Kızılbaş-Yenişehir kavşağı projesi ve;

Dördüncü bölge de, batı bölgesi trafiği içinde, Gönyeli öğretmen sosyal konutlar. Kermiya-Dereboyu yolu projesidir.

Bunları biz, Sayın Hocamın da söylediği gibi, bu bütçede imkanlarımızı zorlayarak yapma gayretinde ve azmindeyiz.

Bir de Sayın Mehmet Bayram'ın, partizanlıkla söylediği teknik eleman az, karayollarında partizanca memur veya işçi alındı dedi. Ben, bakan olduğumda bu görevi devraldığımda, karayollarında mevcut personel sayısı 536'dı. Bugün itibarıyla mevcut personel sayısı 524'dür. Kadrolarımızı kesinlikle şişirmiyoruz. Kesinlikle partizanlık da yapmıyoruz.

Planlama İnşaat Dairesini vurguladılar. Teknik yönden kadro yetersizliği dendi. Yıllardır açılmayan, bakanlığın bünyesinde bulunan dairelerinin yıllardır açılmayan terfileri, çalışanları onere etmek, çalışanlara bir şevk vermek, çalışanlara bir heyecan vermek için, biz bütün dairelerimizde terfi münhallerini açtık. Şu anda tüm dairelerimizin terfi münhalleri Amme Komisyonundadır. Bir kısmı çağrılmıştır, bir kısmı da imtihanlara çağrılacaktır.

Ben sizlere kısaca terfilerin, mesela Telekomünikasyon Dairesinde en son yapılan terfiler 89. Postada en son yapılan terfiler 1985. Ve bu terfiler açılmazsa, bu kadrolar nasıl dolacak? Bu çalışanlara nasıl bir şevk, nasıl bir heyecan gelecek? Bu vatandaşa nasıl hizmet yapacaklar? Evet, biz bu şevk ve heyecanı vermek için, öncelikle çalışanları özendirmek ve onlara bir şevk, heyecan vermek için tüm birimlerimizde, içte münhaller açtık ve terfileri verdik.

Bir de Planlama İnşaatta, işte daha doğrusu tüm birimlerimizde teknik okul, bu da bir üniversite veya bir okul dendi. Ben sorarım. Biz geldik dışardan, daha bu okula öğrenci almadık. Ama siz kaç yılda bu okula öğrenci aldınız? Bari bir şeyi eleştirirken, okula öğrenci almadınız ki, bize soruyorsunuz kaç öğrenci aldınız. Veya eğittiniz diye. Biz, içinde olanları onore edelim dedik, onları onore ediyoruz. Ondan sonra da yeni talebeler alacağız.

SÜHA TÜRKÖZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hangi okuldadır Sayın Bakan?

AHMET KAŞIF (Devamla) - Tüm birimlerimizin okulları. Esas üzerinde durulan postaya ve suç duyurusunda bulunan konuya da açıklık getireyim.

Yılbaşı geliyor, postada hizmetler aksamaktadır. Vatandaşımıza hizmetler anında ulaşmamaktadır. Telefon hizmetleri yaygınlaştığı için, telefon makbuzları da vatandaşımıza anında ulaştırılması için, biz bu dairelerimizin hizmetlerinin aksamaması ve vatandaşımıza daha iyi hizmet vermek için, diğer birimlerimizde, kendi uhdemizde olan birimlerimizde bulunan, kendi çalışanlarımızı kadrolu çalışanlarımızı geçici bir süre olarak bu görevi yapmakla görevlendirdik.

Bu görevdeki sıkışıklık geçtikten sonra tabiidir ki herkes kendi görevine dönecektir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Evet Sayın Bakan , mal kararını buluyor. Uzayıp giden o tren yolları...

AHMET KÂŞIF (Devamla)- Esas üzerinde konuşulan konu Kıbrıs Türk Hava Yolları konusu. Devraldığım günden beridir yönetimde bir sorun yaşandığı hepimizce malumdur. Biz de, ben şahsen Bakan olarak ve birimlerimle bu konuda biz de huzursuzuz. Bu sorunun uhdesinden gelmek için var gücümüzle çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Yalnız bir ada ülkesindeyiz. Bir adada yaşıyoruz ve ada ülkesinin de ekonomideki temeli turizmdir ve hava yolu ulaşımının da bu yönde randımanlı çalışması da kaçınılmazdır. Malûmunuz olduğu üzere benden önceki konuşmacılar da havayollarında hisselerin ne olduğunu, 50'ye 50 olduğunu, "A" hisselerinin Türk Hava Yollarında fazla, Kıbrıs Türk Hava Yollarında az olduğunu ve bu nedenle de yönetimdeki üçe iki oranının o şekilde doğduğu malûmunuzdur. Biz Bakanlık olarak en üst düzeyde girişimlerimizi yapmaktayız. Türk Hava Yollarındaki hisselerin özelleştirme kapsamında sonra, Türkiye'deki özelleştirme kapsamında sonra, belirli bir kısmının bize devredilmesini ve Türk Hava Yollarının teknik desteği ve diğer tüm yer hizmetleri ve ulaşım hizmetlerinden de yararlanmak suretiyle bu şirketimizi daha iyi, ülkemiz için, vatandaşımız için daha iyi bir konuma getirme çalışmalarını yapmaktayız ve bu işi de sonlandırmak için gerekli tüm üst düzey girişimler yapılmaktadır.

Meteoroloji Dairemize gerekli hizmetler, Meteoroloji Dairemizin çağı yakaladığı ve hizmetlerini de ilmin en üst düzey seviyesinde verdiğini sözlerimin başında söyledim.

Konuşmacılardan bu konuda herhangi bir şey gelmedi. Bu birimimiz de en üst düzeyde çalışmalarını devam ettirmektedir.

Üzerinde en fazla konuşulan konu Telefon Dairesi. Telefon Dairesi 94 yılı içerisinde tüm güç şartlarına rağmen elindeki elemanlarla sabahki konuşmada da söylediğim gibi, elindeki elemanlarla sonuna kadar kullanarak insan üstü bir güçle ve gayretle çalışarak yaptığı hizmetleri kısaca şöyle sıralayım.

Fiber optik kaplo hizmete alınmıştır. Konuşmacılardan Sayın Mehmet Bayram fiber optik kablonun sadece görüşmeler için değil, teleks, data bağlantı sistemleri ve televizyon da dahil vanası sistemlerinin çalışmaları yapılmaktadır. Bu sadece telefon için değildir, bunun bilincindeyiz ve bu çalışmalar da sürdürülmektedir. Telefon konusunda yine Gülsen Hanımın hesap faturalarda bakiyelerin de geldiği söylenmişti. Şu an Telefon Dairesinde hesap faturaları tamamen bilgisayardan çıkmaktadır ve isim bazında değil, mahalle bazında çıkıp postaya mahalle bazında ambalajlı olarak gitmektedir. Bilgisayara yeni geçildiği için bakiyeler olabilir. Yalnız dikkat ederseniz faturanın altında bir not vardır. "Eğer bakiyeniz ödenmişse dikkate almayınız" diye bir ibare vardır. Bunu da burdan hatırlatmak istedim.

Yine Gülsen Hanım Karşıyaka, Lapta yörelerine telefon verilmesiyle ilgili bir eleştirisi olmuştu. Bu yörelerde çalışmalar devam etmektedir ve kısa bir sürede bu çalışmalar tamamlanıp her isteyen vatandaşa da telefon gitmiş olacaktır.

Bizim dönemimizde 94 yılının başından bugüne kadar kırsal alanda 47 yerleşim biriminde şebekeler tamamlanmış ve evlere yaygın telefon hizmeti götürmüştür. 42 yerleşim biriminde çalışmalar tamamlanmak üzeredir. Kısa bir çalışmayla bu yerleşim birimlerine de telefon hizmetleri götürülme aşamasına gelmiştir. Geriye kalan 40'a yakın yerleşim biriminde projeleri tamamlanmış, tamamlanma aşamasında olan birimler bittikten sonra bu yörelerimizin de telefona kavuşması gündeme gelmiş olacaktır.

Bir de yine, yanlış hatırlamıyorsam Gülsen Hanımın telefon ücretleri, yurt dışı telefon ücretleri görüşmeleriyle ilgili bir deyişi olmuştu. Biz yurt dışı görüşmeleri Türkiye üzerinden yaptığımız için Türkiye PTT'sinin uygun görüşme ücretleri, yurt dışı görüşme ücretleriyle aynı olmak mecburiyetindeyiz. Bu bundan dolayıdır. Ayrıca bir de konuşma süresine de bağlıdır tabii.

Cep telefonu ihalesi GSM sistemiyle 28 Aralık'ta son bulacak ihalesi, gazetede okuduğunuz gibi ve ondan sonra da artık hangi firma alacaksa tabii bu tamamen Hükümetin yatırımı olmayan bir projedir. Yap işlet devret modeli olan bir projedir ve paylaşım şeklinde olacaktır. Bize göre %30 veya %40'ı KKTC'ye verilmiş olacaktır. Şu anda kısaca verebileceğim cevap bu.

Bunun yanında Sayın Mehmet Bayram'ın yine Yayla Köyüyle ilgili, yollarla ilgili bir şeyi olmuştu. Yayla Köyünün yolları 94 yılı master plân çerçevesinde vardır. Şu an köyün asfalt kaplaması yapılmış olup bozuk olan yolun genişletilmesi de bugünlerde yapılacaktır.

Ben toparlayabildiğim kadarıyla tüm sorularınıza şu şekilde bunlarla cevap vermek durumundayım.

Liman işçilerinden Sayın Hüseyin Celal arkadaşım bahsetmişti. Liman İşçilerinin de Yasasının çalışmaları başlatılmıştır. Biz de hassasiyetle o konu üzerinde durmaktayız ve en kısa sürede liman işçilerinin yeni yasasını çıkaracağız.

Hizmet içi eğitim dendi, hem fikirim, hizmet içi eğitimin olması şarttır. Bizim birimlerimizde hizmet içi eğitim başlatılmıştır. Hatta sivil havacılıktan 3 adet personelimizi Ankara'ya gönderdik, onlar geldi şu an 4 adet personelimiz şu an Ankara'da eğitimdedir. Diğer birimlerimizde de meteoroloji, karayolları, Plânlama İnşaat Dairesi ve posta da hizmet içi eğitimlerimiz devam etmektedir.

Havaalanlarının güzelleştirilmesi babında çalışmalarımız vardır. Havaalanına biz kendi katkılarımızla, birimlerimizin katkılarıyla ücretli bir otopark yapıyoruz. Şu an bitme aşamasındadır ve oradan gelecek olan gelirle biz havaalanımızın boyanması ve güzelleştirilmesi için çalışmaları sürdürüyoruz.

Ve sözlerimi şöyle bağlamak istiyorum. Böyle gelmiş böyle gitmez. Biz o zihniyetle geldik böyle gitmez ve çalışacağız bu milletimize, bu halkımıza layık olduğu hizmetleri vereceğiz, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkürler.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Çok küçük bir açıklamam var Sayın Başkan.

BAŞKAN- Buyurun Sayın Bayram.

MEHMET BAYRAM (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; zamanınızı almayacağım. Şimdi, bu konuşmamda, tabii ki bunu araştırarak konuşmuştum. 1994 yılında uygulamalarda ve 1994 yılının kayıp olduğunu söylerken, bunu sırf Sayın Ahmet Kâşif arkadaşımı kırmak için veya ona birşey söylemek için söz almış değilim. Şimdi bu nedir? Bu, devletin 9 aylık uygulama raporudur. Yani, bu devletin 9 ayda bakanlıklar bazında, daire bazında, kalem kalem bazda yapılan harcamayı gösteren bir belgedir, resmi bir belgedir, bu kanunla düzenlenmiştir ve kanun emreder ve bu Meclise sunulur. Şimdi, buna bakarak biz değerlendirme yapıyoruz. Biz, falan köyün yolunun çukuru dolduruldu veyahut da falan köyün şeyi yapıldı diye, ordan birşey bulmamız mümkün değildir. Ben size şimdi, Maliye Bakanlığının sunmuş olduğu 9 aylık uygulama raporunda, bu bakanlıkla ilgili uygulama sonuçlarını size söyleyeyim. Ondan sonra siz, biz bu kaniya vardığımızda yanlış mı, doğru mu kaniya vardık, ona siz karar verin. Karayolları için bu raporda 73 milyar ödenek var, toplam ödenek var yatırımlarla ilgili. Bu raporun 9 aylık uygulamasında harcamayla ilgili rakam, 9 milyar 449 milyon. 73 milyara karşılık harcanan 9 milyar. Biz, o zaman ne diyecektik? Yapıldı diyecektik? Yani, 73 milyar harcandı mı diyecektik? Bir nispet var. Diyelim ki 9 aylıktır. Buna 1/4 daha ilâve edeceksiniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hadi Mehmet.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Sayın Beşerler, biz konuşurken bazı belgeleri ortaya konuşuyoruz.

AYTAÇ BEŞERLER (Yerinden)(Devamla)- Doğrudur.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Burda, keyfimizden veyahut da birine sataşmak için konuşmuyoruz. Posta İdaresine 147 milyon bir yatırım konmuş. 21 milyon para harcanmış. Bu raporda yazılıdır. Bunu ben uydurmuyorum.

AYTAÇ BEŞERLER (Yerinden)(Devamla)- Tam destek sana benden.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Telekomünikasyon Dairesine 140 milyar ödenek konmuş, 55 milyar harcanmış. Bu da burda yazılıdır. Limanlar Dairesine 19 milyar 160 milyon konmuş. Bu raporda sıfır. Ne bekliyorsunuz söyleyelim? Sivil Havacılık, Meteorolojiye 500 milyon ödenek konmuş. Burdaki rapora göre, harcama sıfır. Ne söyleyelim bekliyorsunuz? Sivil Havacılığa 20 milyar para konmuş, 54 milyon kullanıldığını gösteriyor bu raporda. Ne diyelim? Bunlar gerçekler. Bu 9 aylık raporu sunan Hükümet. Biz bir araştırma yaparken, tabii ki bu rapora dayalı olarak araştırmamızı yapıp veya rakamları ortaya koyuyoruz. Varsa değiştirilen rakamlar, o zaman bu bütçe çalışmaları başladığı zaman, 9 aylık raporun dışında bir rapor daha hazırlanır, getirilir ve dağıtılır. O zaman da rakamlarımızı ona göre düzenler ve konuşuruz. Diğer bir konu ise, Postada gündeme getirmek istediğim husus o değildir. Efendim, sıkışıklık vardır, falan daireden üç, beş tane adam oraya aktarılmıştır, bu iş yürüsün değildir. Burda, Meclise sunulan listede olan kişiler işe alınmakla ilgili kişilerin listesindedir. Odur esas. yani orda bir acaiplik var. Hükümet buraya bir liste sunuyor. Listede isimleri sıralıyor. Bunlar Posta İdaresine 03'ten işçi alındı diye ifade buluyor. Bunlar sizin, Sayın Başbakanın Meclise sunduğu bir belgededir. Nasıl oluyor da başka belgede bunlar farklı oluyor?

Bunu ben söylüyorum ve Sayıştay ve Savcılığı göreve çağırıyorum. Yoksa, efendim, sıkıştığında tabii ki Posta İdaresi yılbaşında o sıkışıklığı gidermek için tedbirler alacaksınız. Ona karşı değiliz. Karşı olduğumuz, buraya sunulan bir belgeyle esas uygulamadan...

İÇİŞLERİ BAKANI TANER ETKİN (Yerinden)- Tamam, bir yanlışı bilgilendirmeden kaynaklandı.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Kardeşim, ben bilemem. Yanlışı bilgidir midir? Başka bir konu mudur? Dolayısıyla bu konunun araştırılması ve doğruların ortaya çıkması için göreve çağırdım. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkürler. Sayın milletvekilleri; Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesi üzerinde başka söz isteyen var mı? Olmadığına göre, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmış oluyor. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi de Program 12, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KATİP - Program 12, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, alt program 01, Yönetim Hizmetleri, Personel Giderleri 4 milyar 955 milyon Türk Lirası, Cari giderler, 1 milyar 324 milyon Türk Lirası. Yatırımlar, 1 milyar Türk Lirası. Transferler yok. Alt program toplamı 7 milyar 279 milyon Türk Lirası.

Alt program 02, Çalışma Dairesi. Personel Giderleri 15 milyar 285 milyon Türk Lirası. Cari giderler 639 milyon 400 bin Türk Lirası. Yatırımlar, 300 milyon Türk Lirası. Transferler, yok. Alt program toplamı 16 milyar 224 milyon 400 bin Türk Lirası.

Program, alt program 03 Sosyal Sigortalar Dairesi personel giderleri, yok. Cari giderler, yok. Yatırımlar, yok. Transferler, yok. Alt program toplamı, yok. Program toplamı 23 milyar 503 milyon 400 bin Türk Lirası.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı üzerinde söz isteyen arkadaşlara sırayla söz verilecektir. Sayın Bakan önce mi konuşmak istiyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden) - Önce.

BAŞKAN - Takdim konuşması yapmak istiyorsunuz. Sayın Bakan buyurun efendim. Takdim konuşmasını yaptıktan sonra size söz vereceğim Sayın Koreli.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT - Pek muhterem milletvekili arkadaşlarım. 1995 Bütçesini değerlendirirken, muhakakk ki Cumhuriyetçi Türk Partisi, Demokrat Parti Hükümet Programından başlayarak ne gibi vaatlerde bulunduk, neler yaptık, neleri neden yapamadık ve önümüzdeki yıl bu eksikliklerimizi nasıl gideririz üzerinde duracağız.

Bugün bir hesap verme günüdür. Biz bu hesabı vereceğiz. Ama öncelikle, bizden önce bu bakanlığı yürüten değerli arkadaşlarıma, bugüne kadar 1994 başına kadar verdikleri emekten ve yarattıklarından dolayı da teşekkürlerimi bir borç bilirim.

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden)- Çağdaş ve uygar bakan.

ÖZKAN MURAT (Devamla)- Değerli milletvekilleri; Hükümet Programımızda belli başlıklarla Çalışma Bakanlığının neler yapacağı hususunda ipuçları vardır. Bundan önce şunu belirtmek istiyorum. Çalışma Bakanlığı 1986'dan sonra ki hakkını yememek lâzım Toplumcu Kurtuluş Partisinin değerli o dönemin bakanı, çalışma Bakanlığı ayrı bir bakanlık olarak örgütlenmemiştir. Bizce bu bir hataydı ve gerçekten Çalışma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bir büyük bakanlıklar kadar da önemi olan bir bakanlıktır. Çünkü, çalışma yaşamı belli başına her alanı ilgilendiren, ekonomiyi ilgilendiren, toplumun geleceğini ilgilendiren, istihdamı ilgilendiren, demokrasiyi ilgilendiren, sendikaları ilgilendiren, yani başlı başına yaşamı ilgilendiren bir bakanlıktır. Bizce Demokrat Parti-Cumhuriyetçi Türk Partisinin bir özelliği de, böyle bir bakanlığın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını ayrı bir bakanlık olarak örgütlenmesi olmuştur. Bundan önce ya sağlıkla, ya gençlikle, ya İçişleri Bakanlığıyla örgütlenmiş, dolayısıyla bizden önceki bakan arkadaşlarımız tabii ki bu alanda da önemli ürünler vermişlerdir ama, diğer bakanlıklarına kıyasla biraz daha fazla ağırlık vermişlerdir. Bir sağlık, çalışmayla birlikte olunca doğal olarak sağlık daha çok önem verilmiş veya bir içişleriyle birlikte olunca daha fazla önem verilmiştir. Bizce önemli bir nokta bu hükümetin. Programımızda bizim, tek tip sosyal güvenlik konusu yer almaktadır. Programımızda mücahitlik yıllarının aynen memurlarda olduğu gibi, kamu görevlilerinde olduğu gibi, sigortalılara da mücahitlik yıllarının ikiye çarpılarak emekliliğinden veya emeklilik hizmetlerine eklenmesi konusunda bir ibare var. Askere alınan gençlerin,

askerlik yılları ve kazanımları bakımından sigortalılık süresinden sayılması var. Asgari ücretin stabil bir değere bağlanana kadar, enflasyondan asgari ücretliyi korumak için, yılda üç kez belirlenebilmesi konusu var. Kanayan bir yara olan kaçak işçi sorunu var. İLO konvansiyonlarının, sözleşmelerinin onaylanması var. Çalışma yaşamının demokratikleştirilmesi var, toplu sözleşme, referandum yasası var. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Danışma Meclisi var, çalışanların çeşitli sosyal güvenlik sistemlerindeki hizmetlerinin birleştirilmesi, yani, hizmetlerin birleştirilmesi yasası var. Evet, bunlar Hükümet Programımızda var. Hükümet Programı, tabii ki beş yıllık bir programdır. Bunu bir yılda, hepsini, Hükümet Programının hayata geçirilmesi diye bir iddiası kimsenin olamaz. Bunu kimse de iddia edemez. Beş yıllık icraat içindir Hükümet Programı. Doğaldır ki biz bunu, daha erken yapmamız gerekir. Hükümet Programında olmayan bazı şeyleri de yaparak atılım göstermemiz lâzım. Bunu da belirtmek isterim. Ancak, bütün programda yazılanın, 11 ayda bir anda gerçekleştirilmesini de bekleyemedik.

Hükümet Programımızda bizim asgari ücretle ilgili konularımızın yanından, en önemli yeri tutan kaçak işçi sorunu var. Kaçak işçi konusunda Hükümete geldiğimiz günden beri bir mücadele içerisindeyiz ve kaçak işçi konusunu biz her zaman söyledik ve yine tekrarlamak istiyorum. Kaçak işçi konusu hem ekonomimizi ilgilendiren, hem sosyal güvenliği ilgilendiren, hem kaçak işçi olarak çalışan insanların sosyal güvenceden ve sağlık koşullarından mahrum bir şekilde yani insan haklarına aykırı bir şekilde, İLO konvansiyonlarına aykırı bir şekilde çalışmasını getiren, yani demokratik ve sosyal hukuk devletine aykırı olmayan ve ülkemizde de derin yara olarak ortada duran bir sorun. Bunun çözümüyle ilgili her zaman söylediğim bir şey vardı. Giriş çıkışların etkin bir şekilde denetlenmesi. Çalışma Bakanlığının etkin denetimlerinin yapılması ve kaçak işçi olarak çalışmakta ısrar edenlerin yurt dışına, geldikleri ülkelere geri gönderilmesi üçgeni içerisinde çözülür. Biz Hükümete geldiğimiz günlerde yaptığımız bir yoklamaya göre 10 bin civarında kaçak işçi vardı. Bunların bir kısmı narenciye sektöründe, bir kısmı inşaat sektöründe, turizm sektöründe ve bir çok sektörlere dağılmıştı. Ve ilginçtir, bütün bunları denetleyecek olan Çalışma Dairemizin bir tek arabası vardı. Bir tek arabayla ve 14' tük, sonradan 11'e düştü, 11 müfettiş de bütün bu denetimleri yapmakla karşı karşıyaydı. Öncelikle şunu belirteyim ki Çalışma Dairesini çalışmayan bir daire olarak bulduk ve bunu motive etmek birinci görevimizdir. Hepiniz takdir edeceksiniz ki Çalışma Dairesi, kamuoyunda yer eden bir Daire durumuna gelmiştir. Yetersizlikleri yok mu? Vardır. Ama özellikle kaçak işçi denetiminde etkin bir rol oynamıştır ve sesini duyurmuştur.

Biz tabii ki bu kaçak işçilerin aynı zamanda sağlıklı koşullarda yatıp kalkmasını ve sosyal güvenlikten de yararlanması için elimizden geleni yaptık. 2 bin civarında, hatta 2500 civarında narenciyede kesim işçisi vardı. Her yıl bu insanlar geliyor, kesimi yapıyor ve bir kısmı gidiyor, bir kısmı kalıyor. Biz bu konuda şunu denedik. Bize milletvekillerimizin de yaptığı müracaatlar uyarınca Karpaz'a gittik. Ben bizzat kendim gittim ve o yöreden narenciye kesimine işçi aradık. Maalesef o konuda başarılı olamadık. İşçiler bize dediler ki o yörenin insanı bizim bölgeye yatırım yapın, biz sabahleyin kalkıp geceyarısı evimize dönmek istemeyiz. Bu nedenden dolayı oralara gidemeyiz. Dolayısıyla bu alanda bir iş açığımız olduğu bir gerçek. Tabii iş açığının olmasının aynı zamanda bir gerekçesi de ücret konusudur. Eğer piyasada dolaşan emek arzı fazlaysa, emeğin fiyatı da ücret de düşer. Biz yine de geçen yıl bulduğumuz gibi bu insanların en azından sosyal güvenceleri yatırılarak, bu insanların, özellikle de ekonomiyi dümura uğratmamak için narenciye sektöründe kesiminin yapılmasını bekledik. Bu kesim yapıldı fakat kendileriyle özellikle kontraktörlerle yaptığımız bir anlaşma vardı. Gelecek yıl yani bu yıl 94-95 kesim döneminde artık herkes pasaportla gelecek, çalışma izni alacak ve özellikle kaldıkları yerler, yatı evleri sağlık koşullarına uygun olacak.

Biz bu sene bunu yapıyoruz ve bütün işçiler pasaportla geliyor, çalışma izinleri için müracaatlarını yapıyorlar. Aynı zamanda belediye, Çalışma Dairesi, Çevre Dairesi ve Temel Sağlık Dairesiyle birlikte bu yatıevleri denetlenmiş ve biz, bu denetlemeler sonucunda 90 tane kontraktöre izin verdik. Yani, böylelikle narenciye sektöründe kesim işçilerinin kaçak işçi çalışmasını önledik. Tabii bu yeterli mi? Değildir. Diğer sektörlerde yine bu mücadelemiz devam etmektedir. İleride Çalışma Dairesini bahsederken bunların rakamlarını da vereceğiz. Aynı zamanda bu kontraktörlerimize yatıevlerini düzenlemeleri için de ucuz kredi sağlamaları için yardımda bulunduk ve 50'şer milyon %40 faizle kredilendirdik. Böylelikle yatıevlerinin düzenlenmesinde de kontraktörlerimize yardımcı olduk. Aynı zamanda konfeksiyon alanında, bizim işçi ve emek açığımız olduğu ortaya çıkmıştır. Bu konuda da yine ileride bahsedeceğimiz gibi, meslek edindirme kursları düzenledik. Bu meslek edindirme kurslarıyla Türkiye Cumhuriyeti Yardım Heyetinin ve Eğitim Bakanlığımızın katkılarıyla ilk kez böyle bir kurs düzenlenmiştir. Mali katkılarıyla TC Yardım Heyetinin ve Eğitim Bakanlığının gönderdiği öğretmenlerle bu kurslar düzenlenmiştir, eğitim yapılmıştır. Kısa süreli kurslar ve bu kursları tamamlayan işçilere de istihdam sağlanmıştır. Bu alanda da belli sorunlarımız vardır. Bu sorunları gidermek için önümüzdeki günlerde turizm alanında da meslek edindirme kursları düzenleyeceğiz. Ama, özellikle konfeksiyon alanında, gerçekten bir açığımız vardır. Bu açığı kapatmak için de yine mali kaynaklar kullanılarak bu kurslarımızı devam ettireceğiz. Kısacası, kaçak işçi konusuna bakarken, başından beri söylediğimiz konu halen gündemdedir. Biz gerek narenciye sektöründe, gerekse konfeksiyon veya diğer alanlarda meslek edindirme kurslarıyla uğraşırken, şu bir gerçektir ki, bizim etkin denetimlerimize rağmen giriş çıkışların kimlik kartıyla

devam ettiği sürece ve denetimler sıklaştırılmadığı sürece ve hepsinden önemlisi 2051 civarında kaçak işçi tespit ettik. Bunları yetkililere, yani, Çalışma Bakanlığının yetkisi yoktur alıp işçiyi göndersin ülkesine. İçişleri Bakanlığına, Polise ve Savcılığa gönderdik. Bu dosyalar her üç yerde de mevcuttur. Kimlik kartıyla ilgili iki kez komite kuruldu. Son komite toplantıları devam etmektedir. Bunun sonuçları henüz Bakanlar Kuruluna gelmemiştir. Kısa sürede bunların belgeleri gelir ve dileriz bu konuda da kesin tavırlar alınarak bu kaçak işçi sorununa temelli çözümler getirilir. Biz açık konuşuruz. Benim Çalışma Bakanı olarak görüşüm budur. Bu denebilir, siz hkmettesiniz yapın. Onun da daha açığını söyleyeyim.

Ben üzerime düşen görevi yapıyorum. Çalışma Bakanı olarak etkin denetimler yapıyorum. Bu tarihte görülmemiş derecede denetimlerdir kaçak işçi denetimleri. Kamuoyuna da mal olmuştur. Hatta Birlik Gazetesi adımızı çeşitli şekillerde de anmaya başladı. Kelle avcılığına çıkıyormuşuz. Tebdili kıyafet yapıp, kontrollara çıkıyormuşuz. Evet, bu memleketin eğer kanayan yarası ise, adımız nereye çıkarsa çıksın, bu yola devam edeceğiz biz. Çünkü kaçak işçi sorunu hem o insanların insan haklarına aykırı yaşamalarını, hem de öncelikle vatandaşımızın ekmek davasını savunduğumuzdan dolayı. Bunun için sonuna kadar bu mücadeleyi vereceğiz.

Asgari ücret programımızda, tabii ki programımızda var olanları bir bir saymaya başlıyoruz. Asgari ücret programımızda biraz önce bahsettiğim gibi stabil bir değere bağlanana kadar üç kez belirlenmesi hedeflenmiştir programımızda. Biz asgari ücreti bu yıl iki kez belirledik. tarihinde ilk defa oldu bu. Hatta tarihinde ilk defa Ocak ayından itibaren sayılan asgari ücret, yani ilk asgari ücret %118, %120 civarında bir rakama baliğ olmuştu. Bir milyon 373 bin'den 3 milyona çıkarılmıştı. Arkasından Ağustos ayında yine belirlendi ve şu anda ikinci toplantısını da gerçekleştirmiş oldu Asgari Ücret Komisyonu. Şu anda belirlenecek olan asgari ücret tabii ki Ocak 1'den itibaren geçerli olacak bir asgari ücret olacaktır. Yani biz iki kez belirledik. Tarihinde ilk defa oldu bu. Bunun bazı rakamlarını vermek istiyorum. 1 milyon 373'ken Aralık ayında, şu anda Aralık 1993'te, şu anda 5 milyon, %264.2'lik bir artış. Tabii bunları söylerken, 5 milyonla ihya ettik asgari ücretliyi de demiyorum. Bu da yanlış anlaşılmasın. Fakat geçen yılda, yıl boyu 1 milyon 373'te devam etti, gitti. İkinci kez belirlenme imkânı olmasına rağmen belirlenemedi. Toplam olarak 1993'te 16 milyon 476 iken, bu yıl 46 milyon civarına ulaştı. Tabii üçüncü kez belirlememizin nedeni, açık söyleyeyim yasa çalışmalarını gündeme geldi. Yasayı değiştirdik. Belli bir süre aldı Ağustos ayına girdiğimizde. Ağustos ayından sonra, özellikle son dönemde belli bir enflasyonist tırmanış oldu. Bununla beraber bunu Ekim veya Kasım ayında yapabiliydik. İki ay sonra tekrar Asgari Ücret Komisyonunu toplamak zorunda kalacaktık. Böylelikle bu yıl bir aksama olmuştur. Gelecek yıl buna mutlaka riayet etmeye çalışacağız. Zaten asgari ücreti yılda üç kez belirlenecek yasasında böyle bir ibare koymadık. Sebebi de muhakkak ki hükümetler bunun baskısı altında kalacaklardır. Belirlenebilmesi

için, hükümetlere belli periyotlar da vermedik biz. Bu periyotları vermememizin nedeni, enflasyonist aralıkları şimdiden belirleyebilme imkânı olmadığı için. İsterse bir hükümet iki ay sonra de belirler, isterse beş ay sonra belirler. Bu tamamen hayat pahalılığı seviyesine göre değişen bir olaydır.

Ancak esas çözüm asgari ücretin.. şunu da belirtmek istiyorum. Gelişmiş ülkelerde asgari ücret yoktur. Dilerim seviyemiz, hayat standartı olarak yükselir ve buna hiç gerek olmaz. Asgari ücret, çünkü koruyucu bir ücrettir. Halbuki gelişmiş ülkelerde bunlara hiç gerek duyulmaz. Tabii şu da bir gerçek. Asgari ücret maalesef birçok şeye endeksli olduğu için de hükümetler her zaman bu baskı altında kalır. Örneğin sigortanın prim, esas kazançlarının baskısı altındadır. Örneğin Üniversite harçları bile bu baskı altındadır. Eğitim Bakanlığında sorun olan bursluk ödeneği asgari ücretle hesaplanır. Örneğin burslar asgari ücretle hesaplanır ve hepsi...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yani muhalefette iken böyle konuşmazdınız ama.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Efendim biz tabii ki stabil para brimine geçilene kadar, stabil bir değere geçilene kadar bu üç kez belirleme konusunu biz oluruz, başkaları olur. Bu artık yasallaşmış bir olay da olmuştur. Hiçbir hükümet bundan kaçınamayacak. En azından biz bunu başardık ve şunu da belirtmek istiyorum. Elimizde bir tablo vardır bu konuştuklarımı tabii ki bütün milletvekili arkadaşlara dağıtacağım ellerinde bir döküman olsun diye. Asgari ücret döviz bazında 1993-94 mukayesesidir. 31/12/1993'de 95 Dolar olan asgari ücret 12/12/94'te o günün tarihlerine göre 137 Dolar'dır. Sterlin olarak 64. 12/12/94'te.Yani döviz bazında %41,%44 Dolar'da. %36 Sterlin'de, %24 Kıbrıs Lira'sında bir artış sağlamıştır. Yani reel olarak bir ilerleme olmuştur asgari ücrette. Ki bu... yani bütün bu hesapları yapmaya da gerek yoktur. Geçen sene 1 milyon 375 senebaşından sene sonuna kalan bir ücret doğaldır ki iki defa belirlenince ve bu %264'e bali olunca reel olarak bir yükseliş olacaktır.

Şu tartışmaya da bir cevap vermek istiyorum. Çünkü hiçbir konunun şey kalmasını da istemem ben. Bir eleştiri var bize. Asgari ücret vergiye girdi. Doğrudur. Yalnız söyleyim ben rakamları da bilinsin. İki çocuklu bir aile muafır. Yani ikinci asgari ücret belirlenirken 5 milyon olduğunda bir kısım vergiye girdi. İki çocuklu bir aile muaf, bir çocuklu bir aile için ayda 2400 vergi çocuksuz aile için 74. Bekar için 160. Şimdi bu neden oldu? Biz üzerinde aslında çok durduk, hatta sendikacı arkadaşlarla da çok görüştük bu konuyu. Maliyeden teknik adamlara da sorduk. Asgari Ücret Komisyonuna da ısrarla dedik ki bir çare bulun, teknik olarak bu doğrudur. Yani girmemesi lazım asgari ücrete. Ne yapabiliriz diye. Tabii teknik olarak çözümü yok. Neden yok? Şöyle muafiyet senebaşında belirlenir. Götürü vergiden peşin olarak alınan vergiler vardır. Hade askari ücretlinin çalışırken onu o dilimin dışına çıkardınız. Bu defa bütün gelir vergiye tabidir deniyor ve belli bir meblağı vardır. Muafiyeti vardır. Bu muafiyeti içinde girip de alınacak vergiler vardır. Bunlar ne olacak? Bu büyük bir düplakasyona neden olacak. Haksız olarak vergi kesimine neden olacak. Ve ben açığım halen, varsa bir teknik uzman bu konuda bize yardımcı olsun. Hiçbirşeye çekince duymadan hemen onu uygulayalım bu yıl. Veya çok güçlü öngörü sahibi olacak hükümet. Bu yılda olduğu gibi değil tabii. Çok güçlü bir öngörü sahibi olacak ve senebaşında üçüncü defa belirlenecek asgari ücreti muaf tutsun şeyden. Yani o kadar iyi bir tespit yapacak ki üçüncü asgari ücreti kapsamassın. Bunu da böyle.

Bizim sendikal yaşamla ilgili üzerinde durduğumuz konu. Bütün sendikalarla hiç ayırım yapmadan. İşçi, memur sendikaları görüş farklılığı gözetmeden herkesle eşit mesafede durduk.

Ve zannetmiyorum ki herhangi bir sendika çıksın ve desin ki Çalışma Bakanı bize karşı tavır koydu veyahut da bizim üzerimize yürüdü veya ne bileyim bir baskı yaptı. Ben bütün sendikalarla görüşüyorum. Sağ tandanslı olsun, sol tandanslı olsun, hangi noktada, hangi yelpazede olursa olsun. Bizim Hükümet Programımızda referandumla ilgili bir de ibare vardır. Yani yetki uyuşmazlıklarını bizim hükümetimiz eskiden olduğu gibi üye formu üzerinden değil ve bir gecede 3 bin tane işçinin sendika değiştirmesine neden olacak düzeyde değil, tamamen nasıl ki seçimlerde sandıklar kurulur ve gidilir oy atılır ve bütün prosedürü de seçimlerde olduğu gibi olur, biz yetki uyuşmazlıkları da, yani bir işyerindeki yetkili sendikanın belirlenmesinde bu usulü takip ettik ve Kıbrıs Türk Hava Yollar, BRT, Kıbrıs Türk Sanayi İşletmeleri Holding ve 27'sinde de, önümüzdeki günlerde de devlet işçilerinin gayet centilmence ve demokratik bir biçimde her iki sendikanın da sürecin içerisinde olarak, komitede birlikte çalışarak, tabii ki herkes kendi taraftarına propagandasını yapma aşamasında bir referandum gerçekleştiriyoruz. Biz üç yerde, üç işyerinde gerçekleştirdik, devlet işçileri de şunu da söyleyeyim, bir problemimiz oldu. Mahkemeye gitti konu, mahkeme bir emir verdi. Biz mahkeme emrine uyduk. Ondan sonra mahkeme kararı ortadan kalktı, iki taraf bir araya geldi ve şu anda devlet işyerlerinde ilk defa olmak koşulu ile, ilk defa yapılıyor, bir referandum yapıyoruz. 3100 civarında çalışan işçi, gidip sandığa serbest iradeleri ile oy kullanacaklar ve istedikleri sendikayı seçecekler. Bunun yanında bazı talepler var bize. Bunları da incelemekteyiz. Sırası geldikçe onlara da bu konuda taleplerini yerine getireceğiz.

Son olarak sendikalarla ilişkilerimiz bütün kamuoyunun da bildiği, milletvekili arkadaşlarımın da bildiği toplumsal muhalefet plâtfomu denen bir plâtfom oluştu. Her tür görüş-ten ve tandanstan sendikalardır. Bizce gerçekten önemli bir aşama. İlk kez bu kadar sendika bir araya geliyor ve hakları için mücadele veriyor. Biz hiçbir zaman sendikal hareketin, sendikal mücadelenin önünde durmadık, aksine yollarını açtık ve yasalarda varolan pürüzlerin de, sorunların da ortadan kaldırılması için, biraz sonra değineceğim gibi bazı yasa tasarılarımız da vardır. Tamamen onların haklarını alabilmeleri için ve demokratik biçimde yasalar çerçevesinde mücadele edebilmeleri için, önlerini açmaya çalışıyoruz. Bence, Çalışma Bakanlığının zaten önemli görevi de işçi, işveren ilişkilerini uygar biçimde, demokratik biçimde düzenlemek, ama anayasal hakları olan grev olsun, eylem olsun, bunları da tabii ki yapacaklar. Biz bu sendikalarımızla görüştük. Tabii zaman zaman aksamalar oldu bütçe görüşmeleri nedeni ile, komitedeki görüşmeler nedeni ile. Çünkü Maliye Bakanı ile, Çalışma Bakanı hükümet tarafından görevlendirilmişti. Zaman zaman aksamalar olmasına rağmen, yine biz sonuna kadar görüşmelerimizi sürdürdük ve bir de genel grev oldu. Biz kimsenin, kimse iddia edemez ki bir işçiye gerek Çalışma Bakanı olarak, gerekse herhangi bir yetkili, baskı kullandı. Aksine özgür bir şekilde ilk defa böyle bir grev gerçekleştirildi. Bir şikâyetimiz de yoktur. Arkasından hükümet pozisyonunu belirledi ve sendikalara cevabını verdi. Dolayısıyla zaten önümüzdeki günlerde toplu sözleşme görüşmelerinin, protokol görüşmelerinin olacağı günlerdir. Sendikalarla ilişkilerimiz de böyle.

Bizim Bakanlığımızın bir özelliği de yasa ve tüzük, yani mevzuatla ilgilidir. Birçok yasalarla ve tüzüklerle uğraşırız. Tabii bir kısmını yasallaştırdık, bir kısmını hazırlık aşamasındayız. Bir kısmı Bakanlar Kurulundan geçti, bunların böyle başlıklar şeklinde geçmek istiyorum. Asgari ücret konusuna değinecek değilim. O zaten bahsettiğim bir konu.

Özörlölerle ilgili bir Yasa değişikliğimiz oldu. Tabii bizden önce çıkarılan bir Yasa idi. Bizden önceki ilgili bakanlara başından beri söyledim ben, teşekkür ederiz. Gerçekten güzel bir Yasaydı. Yalnız bazı eksiklikleri vardı bu tamamlandı. Bu eksiklikler ise en önemlisi hangi bakanlığın belirleyeci ve yönlendirici olacağı Yasada belli değildi. Bunu belirledik ve Çalışma Dairesi ile Çalışma Bakanlığının ilgili Bakanlık olarak belirledik. Hepsinden önemlisi bu Yasanın özelliği çalışanlar arasında özörlöler ve özörsüzler diyelim ona bir tabir bulamadım. Ama bir ayırım vardır. Barem yükselişi yoktu özörlölerde, biz bunu eşitledik. Bu Avrupa standartlarında önemli bir değişiklikdir ve gurur duymamız lazım, bütün Meclis olarak. Ayrıca bütün milletvekilleri de buna oy verdi, bütün partiler. Kendilerine burdan teşekkür etmek isterim. Gerçekten çok uygar bir Yasamızdır, bunu eşitledik. Yani bir özörlö diğer çalışan normal vatandaşlar gibi, memurlar gibi veya diğer çalışanlar gibi ne hakları varsa aynen o haklardan yararlanabilecekler. Bir de çalışamayacak durumda olan özörlölerimiz, yani 18 yaşını bitirmiş fakat çalışamayan veya 18 yaşını bitirmiş istihdam edemediğimiz veya 18 yaşından küçüklerin de ailelerine asgari ücretin azalması ve artan oranlara göre yardım verilmesini öngörür. Buna bağlı olarak tüzük çalışmaları da tamamlanmıştır. Ve bir komite oluşturulmuştur. Bu komite de ilk toplantısını 2 Aralık'ta yaptı. Önümüzdeki Ocak ayından itibaren tabii bu tüzük çalışmalarının tamamlanıp yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Yani sosyal güvenliğin asgari normları üzerinde Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 102 sayılı sözleşmesi Meclisten onaylanmıştır. O da oybirliği ile olmuştur. İhtiyat Sandığı ile ilgili Yasanın 10'uncu maddesine bağlı olarak bir Avans Tüzüğü çıkarılmıştır. Bu Avans Tüzüğüne göre...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çıktı mı o avans tüzüğü?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet çıktı. Bu Avans Tüzüğüne göre Yasada da bu belirlenmiştir. Tedavi, sosyal konut, evlenme, doğum ve bu gibi konularda öğrenimdeki çocuk için bir yardım öngörmektedir. Bu da son bir yıllık prim, depozit, Toplamlarının, yatırımlarının ikiye çarpılması ile verilecek bir yardımdır. Bu Yasada öngörülüyor. Fakat bizden önceki hükümet bunu herhalde yetiştiremedi çıkarsın. Bize nasip oldu bu tüzüğü çıkardık ve 3 Ocak'tan itibaren de bu yatırımların alınması başlanacaktır. Bizim demokratik katılımçılık anlayışımız gereği ve hükümetin programında da olduğu gibi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Danışma Kurulu, yani sendikaların katıldığı bir kuruldur. Ve aynı zamanda 5 yılda bir toplanacak olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Kurultayı Tüzüğü hazırlanmıştır. Ancak orda bir teknik sorun çıktı. Başsavcılıktan bize verilen mütalâaya göre Yasalarımızda böyle bir tüzük yapılacağına dair bir ibare yok. Onun için yasalarınızda bir düzeltme yapın, ve bu tüzük de bu şekilde Bakanlar Kurulundan geçsin" diye bir ikazda bulunulmuştur. Bu nedenle biz de Çalışma Dairesindeki Yasada bazı değişiklikler yapıyoruz. Bu önümüzdeki günlerde de Bakanlar Kuruluna ulaşacaktır. Ve böylece katılımçı demokrasiyi yaşama geçirmiş olacağız. Hem bütün sendikalarından oluşan Çalışma Bakanlığında bir kurul, Danışma Kurulu. Tabii ki bu kurul kesin kararlar almayacaktır. Bu kurulun şeyi istişare anlamında olacaktır. Ama biz Bakanlıkta bulunduğumuz sürece ve dileriz bizden sonra gelecek olanlar da bu Bakanlıkdaki Danışma Kurulunun kararları veya tavsiyeleri karar anlamında alsınlar. Çünkü sendikanın onay vermeyeceği konuların Çalışma Bakanlığında olmaması düşünülemez.

Bu nedenle biz bunlara uyacağız. Dileriz bizden sonra gelenler de uyar.

Bir de yine Bakanlar Kurulundan geçirdiğimiz çok önemli bir yasa tasarısı vardır. Bilmiyorum, komiteye herhalde ulaştı mı, ulaşmadı mı, herhalde daha gündeme gelmiş, gelip gelmediğini bilmiyorum. Fakat Bakanlar Kurulundan geçti. Farklı sosyal güvenlik kurumlarına tabi hizmetlerin birleştirilmesi. Bu şu demektir: Birçok vatandaşımız vardır ve sosyal sigortalı ve kamu görevinde farklı zamanlarda görev yapmışlardır. Fakat bu farklı zamanlar ayrı ayrı telâkki edildiği için, hiçbirinden emekli olamayacak vatandaşlarımız vardır. Dolayısıyla biz hem bunu ortadan kaldırmak, hem de her halükârda vatandaşın çalıştığı ve priminin kesildiği, yani sosyal güvenlik kurumlarına yatırım yaptığından dolayı, bunların hiçbirinin heba olmaması gerekir. Bundan dolayı da böyle bir yasa tasarısı hazırladık. Bu yasa tasarısının özelliği, yasallaştığı takdirde, iki farklı sosyal güvenlik kurumunda gerçekleşen süreler emeklilik hakkı bakımından birleştirilecek. Emeklilik maaşları ise, her sosyal güvenlik kurumunun kendi fonundaki yatırım oranlarına doğru orantılı "Provaka Usulüne" göre belirlenmiş olacak. Burada sadece bir hak verilecek ki kanımca buna bütün partilerden de onay alacağız ve bu yasamızı da tahmin ediyorum, oybirliği ile geçirmiş olacağız.

Yine yasalardan Toplu Sözleşme ve Referandum Yasa Tasarısı var. Savcılıktan geldi. Biz bunu sendikalara ulaştırdık. Hatta bu konu ile ilgili Türk-Sen, İş Hukuku Profösörü Sayın Murat Demircioğlu'nu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine davet etti ve bir de konferans verdi sayın profösör. Eğitim seminerine katıldı. Bizimle de görüştü. Bu Yasa ile ilgili görüşlerini bize sundu. Bu Yasanın çok kısa geçeyim, özelliği toplu sözleşmeyi yasallaştırmak ve hepsinden önemlisi çoğu zaman tartışmalara neden olan ki bugüne kadar hep gelenek olarak, teamül olarak uygulanan referandum konusunu yasallaştıracak. Yani bir referandum nasıl yapılır, ne zamanlar yapılır, nasıl bir oylama yapılır, yani bütün prosedürünü yasallaştıracacağız. Gelenekten çıkarıp, teamülden çıkarıp yasallaştıracacağız. Bu da önemli

kazanım olacak kanaatime göre. Bu tabii iyice sendikalarda tartışılacak, belki eksiği var, belki fazlası var. Bunlar tartışıldıktan sonra bize gelecek ve biz de Bakanlar Kuruluna sunacağız.

İhtiyat Sandığı Yasamızda bazı değişiklikler yaptık. Bu da oybirliği ile oldu. Yine huzurunuzda bütün milletvekillerine teşekkür etmek isterim. Yalnız bir pürüz çıktı. Bir maddesinde Savcılık, daha doğrusu Cumhurbaşkanlığından geldi, onu da Cumhurbaşkanlığı Savcılıktan aldığı mütela üzerine. Halbuki aynı yasa Savcılığa daha önce verilmişti, herhangi bir itiraz gelmedi. Sadece bir maddesi ile ilgilidir. Kanımca bu da kısa sürede giderilir. Fazla detaya girmek istemiyorum. Çalışma Dairesinin kuruluş, görev ve çalışmaları ile ilgili bazı değişiklikler var. Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasasında önemli değişiklikler içeren bir tasarı hazırlığı içerisinde Sigortalar Kurumumuz. Bu da İdare Meclisindedir henüz. Onun için bu konuda fazla birşey söylemek istemiyorum. İdare Meclisinden bu geçtikten sonra yine sendikaların tabii ki görüşlerine de başvurulacak ve böylelikle Bakanlar Kuruluna sevkedilecek. Yani bu konuda da bir hazırlığımız vardır. Sendikalar Yasasını, 1971 Sendikalar Yasasını tekrar tadil ediyoruz. Sendikalar Mukayyitliğimiz de bu konuda bir hazırlık başlatılmıştır. Henüz tamamlanamadı.

Dairelerimize gelecek olursak. Efendim bizim sadece bir dairemiz vardır, iki de kurumumuz vardır. Biri İhtiyat Sandığı, biri Sigortalar. Çalışma Dairesinin benim her zaman dediğim gibi burda da söyleyeceğim. Yasası gerçekten güzel hazırlandı. Bizden önceki hükümet yasasını hazırladı. İş Yasasını hazırladı. Güzel güvenceler içeren bir İş Yasası. Fakat Çalışma Dairemiz bana göre çalışmama dairesi idi. İş Bulma Dairesi, iş bulmama dairesi idi. Biz bunların hepsini hallettik demiyorum. Yani...

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) -Ertuğrul Bey...

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Ertuğrul Bey İş Yasasını geçirdi. Ona bir diyeceğimiz yoktur. Efendim Çalışma Dairemiz gerçekten çok ihmal edilmiş bir daire idi. Dediğim gibi başında da bir arabası vardı. 14 tane müfettişle, 41 personelle 83 kadrosu var. Bir defa galiba Ertuğrul Bey'in zamanında münhalleri açıldı. Uzun süreden beri hiç açılmadı münhalleri. Biz de terfi münhallerini açtık ve bugün tabii büyük bir katkıda bulunduk. Epeyi de Sigorta'dan Çalışma Dairesine terfiler oldu. Böylelikle rakam daha da yükseldi personelin. Ben bazı rakamlar vererek Dairemizin çalışmalarını anlatmak istiyorum. Toplam 1869 teftiş yapılmıştır 1/1/1994 30/11/94 tarihleri arasında 2051 kaçak işçi tespit edilmiştir. 1993'te bu 11 ayda sadece 342 tespit yapılmıştır. Çalışma... izinsiz çalıştırılan işverenlerden 93'de 51 milyon ceza kesilmesine rağmen. 1994'te 437 milyon 550 bin.

Meslek kursları düzenlenmiştir biraz önce bahsettiğim gibi. Bu meslek kursları konfeksiyon alanında düzenlenmiştir. Önümüzdeki günlerde turizm alanında da meslek kursları düzenlenecektir ve belli alanlarda da bu kurslar düzenlenecek.

4-10 Mayıs tarihlerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası Sempozyumu gerçekleştirildi. 90 kişiye narenciye kesiminde kontraktörlük izni verildi. Bunlar çoktu. Biz bu konuda bir disiplin getirdik ve yatı evlerini denetleyip onay verilmeden kontraktörlük izni vermedik. Ve bu rakam tabii yukarılardaydı, 90 kişiye düştü. Bazı tablolar var. Bu tablolardan bu dairenin nasıl adım attığını anlatmaya çalışacağım. Aktif kayıtlı işsizler 93'de 586-706 94'te yani belli bir ilerleme vardır, çok yüksek bir ilerleme değil bu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İşsiz sayısı arttı yani.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Hayır, işsiz sayısı arttı değil. Bu Daireye güven arttı. Eğer bir İşbulma Dairesine, Çalışma Dairesine fazla kayıtlı işçi olunca bu onun güvenidir. Yoksa işsiz sayısı şimdi artmadı ya. İşsiz sayısı... vereceğim, burda rakamlar vardır. İşsiz sayısının arttığını göstermez, güvenin arttığını gösterir. Çünkü ilk defa bu Çalışma Dairesi genelgeler yayınladı. Tam yaptığımı iddia etmiyorum. Ama ilk defa tarhte 03'ten münhal açıldı 3 bakanlık için. Çalışma Bakanlığı için, Sağlık Bakanlığı için, Devlet Bakanlığı için. Eğer varsa bir örnek bizden önce onu da çıksın arkadaşlar söylesin. Ha bu demek değil ki bütün plasmanlarımızı biz münhal açarak yaptık dairelerde değil. Biz bunun kavgasını veriyoruz ve bütün dairelere bütün bakanlıklara genelgelerimizi verdik. 3 tane. İş Yasası gerğidir bu. Ve bunu başlattık, geç olmuş olabilir ama başlattık.

Plasmanlar 125 kişi işe yerleştirdik 1993'te bizden önceki hükümetin dairesi diyelim veya bakanlığı, 1994'te 407. Yani burda bir ilerleme var. Hem ne derse desin burda rakamlar konuşur. 125'te 407'ye. İş isteği ile müracaat edenler 1993'te yani o aktif değil, bütün rakam 2158. 1994'te 3027. Burda da bir ilerleme var. Ancak işsiz sayısının arttığı meselesi değil, ben iddia ederim ki işsiz sayısı bunların da çok üstündedir. Eğer varsa bir iddia ki bizim memleketimizde 3000 kişidir işsiz, çıksın söylesin. Ha, eleştirilecek yanımız eğer demek isteniyorsa ki işsizliğe çare bulamadınız, onu da konuşalım. Yani 11 ayda işsizliğin bütününe çare bulmak eğer öyle sihirli değnek varsa birinde bu iddialarını savunsun burdan. Ama şunu gösterir bu. 2158'den 3027'ye çıkmasının bir nedeni bir daireye bir güven artışı olduğunu gösterir.

MUSTAFA AKINCI (Lefkoşa)(Yerinden) - Bu rakamların dışında işsiz sayısını bulabileceğim rakam var mı?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Efendim, ben ondan da bahsetmek istiyorum. Tabii eleştirecek yine arkadaşlar, ama bu Meclis kürsüsü...

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - Öğrenmek için sordum.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Gerçeklerin dile getirilmesi gereken bir kürsüdür ve bütün milletvekilleri burda bildiklerini anlatmaları gerekir, kamuoyunun aydınlatılması gerekir. Bir kere bizi Devlet Planlama Örgütü'nün çıkardığı programlar vardır. ben kendim inceledim geriye doğru, kendi bakanlığımla ilgili. Eminim benden önceki bakan arkadaşlar da inceledi. Rakamlar belli bir baz alınarak ve belli bir yöntemle artırılarak gelir. Öyle bir rakam çıkar ki 10.000'nin üzerinde işsiz var. Yani nüfus oranı belli, 180.000 civarında nüfus. 75.000 çalışan, bunları yaş gruplarına göre, 20000 emekli vardır sigortalı ve kamu görevlisi. Yaş gruplarına göre lisede varolan rakamlar vardır, askerde olanlarla beraber, topladığınızda, böldüğünüzde, çıkardığınızda 10.000 civarında çıkar. Ama

- 3072 -

bu gerçekten işsiz rakamı mı? Gerçek işsiz rakamı olabilmesinin yolu daireye güvenin artarak gerçekten ben işsizim, iş istiyorum diyenlerin rakamıdır.

MUSTAFA AKINCI (Yerinden)(Devamla) - 180.000 nüfus var mı? Ne ara o kadar?

ÖZKAN MURAT (Devamla) - E, öyle der program ve bunu açıkça konuştuk, bu memlekette envanter bugüne kadar çıkarılmamıştır. Bunu bütün milletvekilleri bilir. Gizlisi, saklısı yok bu işin. Envanter çıkarılmamıştır bu memlekette. Gerçek bir sayım yapılmamış. Biz bu sene koyduk. Her sene konur tabii, onu da söyleyeyim, bu sene de koyduk ve biz bu konuda ısrarlıyız. Bu sayımı yapacağız. Gerçek anlamda. Bakın çok ilginç bir şeyimi de anlatmak istiyorum. Çalışma Dairesinin görevleri yalnız kaçak işçi peşinde koşmak değildir. Bu aslında günümüzde ilkel bir konudur. Çalışma Dairesinin çok daha çağdaş, çok daha modern görevleri vardır. Ben bir kaç soru sordum Çalışma Dairesine gittiğimde. Bizim işgücü potansiyelimiz nedir sektörlere göre ve bu işgücü potansiyelinin sektörlere göre dağılımı, yelpazesi nedir, nelerde açıklarımız vardır ve bu konuda çalışmalarımız nelerdir. Çünkü Çalışma Bakanlığının aynı zamanda koordineli bir şekilde Eğitim bakanlığı ile birlikte bu konulara da çare aramak makamıdır, Çalışma Bakanlığı Çalışma Dairesi. Maalesef bu konuda Çalışma Dairesi bugüne kadar ilgilendirilmemiştir. Yani kimse sormadı bunu. Bizim gerçekten sanayi sektöründe, inşaat sektöründe, tarım sektöründe, konfeksiyon sektöründen hangi sektörü alırsanız alın, nedir bizim işgücü potansiyelimiz ve ne kadar açığımız vardır, nelerdir açgım ki bunun planlamasını yapalım Eğitim Bakanlığı ile birlikte meslek konusunda, eğitim konusunda ve bunu yönlendirelim.

Tabii bu konularda daire yeni yeni çalışmaya başladı. Biz görev verdik bu konularda çalışma yapılıyor. Tabii buna para vermenin en önemli koşulu da gerçek anlamda bir envanterin çıkarılmasıdır. Kim ne derse desin, bu envanter çıkmadığı sürece, dairede tabii çok yorarız onlar da belli ipucları yakalar, tamamen neticeye varmazlar. Kaçak işçi tesbiti dediğim gibi 93'te 342, 94'te 2051 kişi. Bunların üzerinde fazla duracak değilim. Yalnız şunu biliyorum ki bizden önceki yönetim kaçak işçi konusunu bir sorun olarak görmemiştir. Hatta bir milletvekilimizin meşhur lafıdır. Kaçak işçi ucuz işgücüdür, bize lâzımdır, veli nimetimizdir. Biz bu görüşe karşı olduğumuz ve hükümet programında da olduğu gibi bu konu üzerinde ısrarla duruyoruz. Ve süratle ilgili makamların da görevlerini yapmasını istiyoruz, bunu da bu kürsüden çağırıyoruz. Gerek Savcılığı, gerek polis, gerekse İçişleri Bakanı. Bizim çalışma Dairemizin dışında iki kurumumuz var. Bir İhtiyat Sandığı, bir tasarruf sandığıdır, biri de Sosyal Sigortalar. İhtiyat Sandığında sürekli işte paraları uçurduk, mahvetti, şu oldu, bu oldu diye havaya uçtu diye birkaç rakam vererek bu konuda fazla detaya girmek istemiyorum. Çünkü bu dairemizin çok büyük problemleri olduğunu söyleyemem. Gerçekten iyi çalışıyor, daha önce de iyi çalışırdı. İhtiyat Sandığından bizim bulduğumuz rakamlar 1993, 12 Aralık 1993, 611 milyar. 611 milyar 527 milyon ve kusur. Şu anda bütün toplamı 1 trilyon 716 milyar 359 milyon ve kusur. Bizim yani bu rakamlardan da görüleceği gibi böyle havaya uçurduğumuz diye birşey yoktur. Aksine %180 civarında bir artış vardı. Bunun nakit gelişleri ve çıkışları da muhasebesi yapıldığında 160 milyon da bu dönem için de verildiği, girdiği görülür. %154, tabii bunun muhasebesini çok önce hesaplar yapacak olursak,. yani bu dönemlerdeki hayat pahalılığı oranına vuracak olursak, Ekim ayı içerisindeki rakamlara göre, döviz bazında da artış vardır.

Tabii ki paranın bir anda dövize çevrilmesi diye bir iddia da olamaz. Çünkü birçok senetler vadelidir, bu senetleri kırmak faiz gelirlerini engellemiş oluruz. Döviz bazında bir ilerleme vardır. Bunların rakamlarında var, bunları dağıtacağız biz milletvekillerimize .

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Akşam Saat 03.00' te yattığımızı unutma.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bazı aksaklıklar oldu, ben onlara girecek değilim. İhtiyat Sandığı paralarını da bunların biraz düz geçeceğim. Çünkü biz daha fazla.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Onları sorular kısmına bırak.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Daha fazla ileriye yönelik bizim yaptıklarımızı ve ileriye yönelik projeksiyonlarımızı anlatmaya çalışıyorum. Geçmişte olanlar geçmişte kaldı diyebilirim. Ama fazla değilirse üzerinde de dururuz. Yani kısaca İhtiyat Sandığında nemalandırma gerçekten olmuştur, para iyi korunmuştur, artırılmıştır hatta yeni yaptığımız yasa değişikliğinde de bizim İhtiyat Sandığı Yönetim Kurulundaki arkadaşlarımıza verdiğimiz bir görev vardır. . Bu para sadece bankalarda tutularak nemalandırılması yalnız ve yalnız bu yöntemin doğru olmadığını...

Tabii ki ast olan parayı korumaktır, geliştirmektir. Fakat aynı zamanda büyük bir birikimi olan kurum aynı zamanda ülkemizde de bazı eserler yaratması gerekir. Veya bazı kârlı alanlara yatırım yapması gerekir. Bu konuda tabii ki arkadaşlar önlerine görev olarak aldılar ve çalışmalarını da yürütüyorlar. İlk etapda Lefke bölgesinde bir yatırım olması açısından da üniversitemize bir yurt yapımı planlanmıştır ve bunun gibi birçok projeler vardır. Fakat paranın da eritilmemesine dikkate diyoruz. Fakat bazı eserleri de bu kurumumuzun yaratması dileğimizdir. Bu görevi de kendilerine verdik. İhtiyat Sandığında aynı zamanda avans tüzüğünü geçirdik. Onu da anlatmış olduk.

Sosyal Sigortalara gelecek olursak, üzerinde çok konuşulan, gerçekten bazı problemleri olan ve ülkemizde iki önemli sosyal güvenlik sisteminden birisi olan ve bence esas anlamı ile sosyal güvenlik sisteminde yani ILO sözleşmelerine göre sosyal güvenlik sözleşmesine göre, 102'nci sosyal güvenlik sözleşmesine göre olan sosyal sigorta kurumudur. Doğaldır ki bir ülkede ekonomi ne kadar önemli ise sosyal güvenlik sistemi de o kadar önemlidir. Ne kadar rayına oturmuşsa sosyal güvenlik yani insanların geleceği ne kadar sağlanmışsa, ekonomiye de ayrıca ek bir motivasyon getireceği de bir gerçektir ve sosyal devlet olmanın en önemli görevlerinden biri de sosyal güvenceyi sağlamak, insanların geleceğini sağlamak. Bazı rakamlar da sigortalardan vermek istiyorum. 31.12.1993 tarihi itibarı ile sigortalardan bilançosunda 8 milyar 789 milyon küsurat döviz mevduatları, kur farkları ile birlikte İL. karşılığı olarak 65 milyar. Dolayısıyla toplam 74 milyar. Ancak bize hemen ödenmesi gereken kısa vadeli borç olarak da 18 milyar bırakılmış. Fazla rakamların içerisine girmek istemiyorum. Özellikle DP-CTP Hükümeti göreve geldiğinde pek fazla birşey bulduğu söylenemez. Çünkü bu 74 milyarı eğer biz çok önemli bir rakam olarak görürsek, bugün bizim yalnız kendi bütçemizden karşıladığımız 65 milyardır bir ayı.

0 zaman 22 milyardı, Ocak ayındaki maaş çıkışları, malüllük, yaşlılık ve ölüm çıkışları 22 milyardı. Şimdi sadece bizim sigortadan çıkan 65 milyardır, toplamı da 86 milyardır. Şimdi bizim Sosyal Sigorta kurumumuz gerçekten belli bir dönemden beridir, nakit girişleri ve çıkışları ile yani aktüeral dengede bozukluk başlamış olmasına rağmen 1990'larda bu başlamış, 1992'de belli bir safhaya ulaşmıştır ve şöyle bir seyir izlemiştir. 1990'da prim tahsilatı 29 milyar toplam olarak, özel uygulamalar hariç, kendi giriş çıkışlarından 30 milyar, eksi 968. Bu 1990'da bir ipucu veriyor. 1991'de 52 milyar, 51 milyar özel uygulamalar hariç çıkışlar burda bir artıya geçer. Bir milyarlık bir artı. 1992'de ise bunun nedenlerini iyi izah edeceğim ben. Çünkü 1992'den beri bizim emeklilerimiz de sosyal sigorta emeklilerinde bir fırlama olmuştur, bir yükselme olmuştur.

Neden? Çünkü Sosyal Sigortalar Yasasında 15 yıllıklar 92'de devreye girmeye başladı ve eksi 15 milyar 95 milyon giriş, 111 milyar çıkış. Özel uygulamalar hariç tabii. Devletin zaten girişi ile çıkışı bellidir. Yani bizim kendi girişlerimiz ve çıkışlarımız belli olmuştur ki 92'de bir dengesizliğe uğramıştır. 93'te eksi 13, bizim dönemimizde eksi 67 yani bu bir sistem meselesidir değerli milletvekilleri. Biz tabii ne söylersek söyleyelim, ben bundan öncekiler için bir şey söylerim, benden öncekiler de benim için bir şey söyler. Bu bir şey ifade etmez. Gelen bu sistem üzerinde ciddi ciddi düşünelim, bir sosyal güvenlik sistemimiz, sistem olarak aksamıştır. Bundan dolayıdır ki belli bir arayış içerisine girmiştir toplumda ve siyasiler de...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yeirnden) (Devamla) - Hastalığı teşhis ettiniz madem, gelecek için umut var Sayın Başkan.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - 1994'ten beridir ki bir arayış içindedir siyasiler de görüşler de. Çünkü bu sistem gerçekten 1992'den beri tökezlemeye başlamıştır. Ha niye bu güne kadar gelmiştir? 1993'e kadar eşel-mobil yoktu. Çok az bir maaş verilirdi emeklilere ve belli bir birikim da yapılmıştı, bu birikim de dövizle korunduğu için ki gayet iyi yaptı arkadaşlar, döviz de korudular ve bu noktaya geldik. yalnız rakamların, bir inceleyecek olursak, Aralık 93' ile Ekim 94 hayat pahalılığının üzerinde %256 artış yaptık biz emekli maaşlarına. Yani eşel- mobilden kaynaklanan. Tabii kimse bize çıkıp diyemez, niye verdiniz bunu? Sosyal Güvenlik sisteminin özelliği eğer aksama olursa bunu başka kaynaklardan ve özellikle devlet karşılaması gerekir. Çünkü biraz sonra geleceğim ben o noktaya da devletin birikmiş borçları vardır, sene başından beridir ki bu konu üzerinde duruyoruz, Haziran ayından itibaren de 3 tane önergem vardır Bakanlar Kurulunda,

bu günlerde bunun çözümünü bekliyoruz. Giriş çıkışları yine bu aktüeryal dengenin 92'den beri aktarılmasının nedenlerine gelecek olursak, bakın elimde daha değişik bir tablo vardır ve burada Kıbrıs Cumhuriyeti Sosyal sigortalardan prim yatırmış olarak emekli olanların sayısı, hem Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde, hem de Kıbrıs Cumhuriyeti sigortalarından, yatırımlarından emekli olanlar ve yalnız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yatırım yapıp da emekli olanların sayısına baktığımızda, gerçekten korkunç bir manzara ile karşı karşıya kalırız. Onun için ben diyorum ki bu sistemin fark etmiştir bizden önceki Hükümette ve yönetimde de bu konu çile ilgili olan herkes de bu sistem arktık yürümze ve bu sisteme yenilikler getirmek için de 1984'ten beridir bu Tek Güvenlik tartışması devam ediyor. Bakın yalnız KKTC Sosyal Sigortalarına prim yatırmış olanlar, 4902. 4902, 92'de yani bu büyük bir artıştır. 4902, 2774 iken, 90'da bu rakam 92'de 4902'ye fırladı. Ondan sonra Kasım 94'te yani bu içinde bulunduğumuz aylarda, 6151'e ulaştı ve toplam olarak 13.000 rakamına ulaştı. 13.000 rakamını karşılamak kolay değildi. Yani bu sistem 92'den beri aksamaya başladı gelirleri ile giderleri. 92'den beri bu tedbirler alınmalıydı. Biz bunu fark edince Sosyal Sigortalar Yasasında da bazı tadilatları önümüze koydu.

Bizim 1994 yılında iki kez prime esas kazançları yükseltmemize rağmen %256 artış emeklilere vermemizin sonucu olarak tabii ki gelirlerle giderler arasında bir dengesizlik ortaya çıkmıştır ve bu konuda Ocak ayına yönelik prime esas kazançların artırılması hatta primlerin gerçek anlamda bilimsel bir çalışma yapılarak, teknik anlamda bilimsel bir çalışma yapılarak bu primlerin de artırılmasını önümüze koyduk. Bize denilebilir ki işte yine aşıyorsunuz vatandaşa, şu, bu. Fakat bu sistemin de yürütülmesi gerekir. Taa, Tek Güvenlik Sistemine geçilene kadar. Bunun da yolu belli tedbirleri zamanında almaktı.

Eğer bu tedbirler 1992'de alınmış olsaydı bu noktalara gelmiş olmazdı. Bize bir eleştiri de zaman zaman geliyor, işte sigortalıları ezdiniz veya sigortalılara maaşları az veriyorsunuz, sefalet ücreti gibi birşey. E, hangi bazda alırsak alalım, gerçekten 1993 Aralık ile 1994 Aralık arasında önemli bir artış gelmiştir. %256 1993'ten 1994 Kasım aylığına kadar. Aradaki fark %256. Tarihinde hiç görülmedi böyle bir artış. Şimdi tabii tahmin ederim şu sorulacak. İşte verdiniz 256 ama döviz bazında ve enflasyon bazında ne oldu. Onların da rakamları var. Ama önce TL bazında söyleyeyim. En düşük maaş 1,720 idi. En yüksek maaş 2,712 idi. Şu anda en düşük maaş nedir bilir misiniz? 6.119, en yüksek 9.638. Böyle bir artış hiçbir yerde görülmemiştir şimdiye kadar. Sosyal Sigorta emeklilerine bir yerde böyle bir artış verilmemiştir. Ha, biz kısmalı mıydık ? ne münasebet? Para zaman zaman eksildi, döviz bozduk. Bozduk tabii. Sosyal güvenliğin amacı nedir? İnsanların son günlerinde iyi yaşamalarıdır. Onların son zamanlarında gerçekten refahını sağlamaktır. Ha, eksilirse para sosyal devlet değil mi bu devlet? Borcu var mı bu devletin? Karşılacak. Onun için bu sıkıntılar sigortamızda vardır. Bu doğrudur. Ancak bu sıkıntıları devlet karşılamakla da yükümlüdür. Geçen senenin rakamlarını da verecek olursak, bu senenin rakamlarını TL'si bazında verdik. Döviz bazında da

verelim. 31.12.1993'te 119 Dolar olan en düşük maaş, .
1.11.1994'te 172 Dolar oldu. En yüksek 187 Dolar iken, 272
Dolar oldu. Yani Dolar bazında %44, en düşük maaşa.
en yüksekte %45. Sterlin bazında %32-32. Kıbrıs Lirasında
%33. Yani döviz bazında da bir artış gelmiştir.

Değerli milletvekilleri; sigortaların durumu da böyle.
Bu arada şunu da belirteyim. devletin sigortalara
1993 sonu itibarı ile 151 milyar borcu vardı. Şu anda tam
kesin hesaplar 1994'ün sonuna hesaplanacak şekilde 249
milyara baliğ olmuştur.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden) - 1994 yılında...

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Benim, evet, evet. Sosyal
Sigortalara üçüncü ayak olarak, yalnız burda bir yanlış
anlaşılma olmasın. 1994 Mayıs ve Haziran aylarında üç tane
önerge ile Bakanlar Kuruluna gittim ve halen bunun tahsilatı
için uğraş veriyorum Çalışma Bakanı olarak. Bununla ilgili
de son günlerde, bu önümüzdeki günlerde de bir sonuç alacağımı umut ediyorum.

Sigortalara devletin iki otelinin devredilmesi sözkonusudur. Bu da benim görevimdir bu paraları sağlamak. Sosyal Sigortalara da geçecek olursak...

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Bakan eskiden de bu çalışmalar vardı, alındı. Emsalleri de vardı yani.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Neyin çalışmaları?

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Borçlara karşı.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet doğrudur, 2 milyar alındı doğrudur, ben onu şey yapmam. See Side alındı, birkaç arsa vardı, bunlar alındı. Bizden önceki Hükümet aldı bu arsalarından aldı ve bir otel aldı. Biz de aynı yolu takip ediyoruz.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siz bizim yolumuzu takip etmeye devam edin, korkmayın.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Efendim hiçbir şey yoktan var edilemez, oradan da yok edilemez.

BAŞKAN - Sayın Bakan karşılıklı konuşma şeklinde olmasın lütfen.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Özür dilerim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Genel kurula sunuş yapıyorsunuz, lütfen devam edin sunuşunuza.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - 1984'ten beri tabii ki bu sistemin zorlandığı görülmüş ve yeni bir sistem üzerinde çalışmalar başlatılmıştır. Raporlar hazırlandı, görüşler ortaya çıktı, son olarak da 93'te bir tasarı ortaya çıktı. Biz Hükümete geldiğimizde bu tasarımı da inceledik ve 1984'ten sonra bütün bu tartışmalar ve bizden önceki yönetimin de hazırladığı ki kendilerine teşekkür ederiz. Gerçekten önemli bir şey hazırladılar.

Zaten sistem olarak, sistemin oturduğu sigorta sistemidir. Yani emeklilik fonu gibi değil. Sigorta Sistemi yani 102'nin, ILO Sözleşmesinin asgari normlarıdır. Kim olursa olsun, ister Ahmet olsun, ister Mehmet olsun bu nöfmlerin, yani riskleri vardır. Bu risklere karşı korunma konusu. Bu normlar 9 tanedir. Ülkemizde hatta bunun üzerindedir de. Yani sigortaların üzerinde oturmuş bir sistem olarak düşünülmüş tek güvenlik sistemidir. Biz bu çalışmaları aldık, sendikaları topladık, basını topladık, bu yapılan bütün tartışmaları, hazırlanan tasarı da dahil verdik. Arkasından biz üzerinde tasarının çalıştık, belli temel konularında farklı görüşlerimizi koyduk ve bu son şekli ile tasarı ortaya çıktı. Bunu biz 200 tane olarak bütün kuruluşların, belediyeler, siyasilere dağıttık. Arkasından bunun tanıtıcı bir el kitabını bastırdık ve 5000 civarında bunu da dağıttık. Yani bu sistem gerçekten halka ve kuruluşlara çok iyi anlatılması, hazminin yapılması lâzım. Çünkü bu bir sihirli değnek de değildir. Bu sistemin gerçekten oturduğu zaman toplumun önü gerçekten açılacaktır. Birçok tıkanan mekanizmalar bakımından ancak bu başlı başına, bir sihirli değnek değildir. Tabii ki yatırımlarla, ekonomilerle ilgili bir şey. Fakat birbirini etkileyen bir olay. Şimdi bunun özellikleri nelerdir? Çok kısa değineceğim. Zaten bu broşürü eminim hepiniz okumuşsunuzdur. Tek güvenlik sisteminin özelliği, bütün çalışanların tek bir güvenlik çatısı altında toparlanmasıdır. Bütün çalışanlar derken, bütün sosyal güvenlik kurumlarının tek bir çatı altında toplanarak, bir fonun oluşturulması ve bunun eşit nimet, eşit külfet ilkesinden, yani kim ne yatırır, bunun karşılığını alacak şekilde bir sistemdir.

Bu sistem oturtulduğu zaman, yani yasalaştığı zaman neleri getirecek? veya bu sisteme girdiğimiz takdirde neleri getirecek? Bu sistem bir kere devlet üzerindeki baskıyı ortadan kaldıracak, bu sistem hepsinden önemlisi sigortalılarla memurlar arasındaki sosyal güvence bakımından aradaki uçurumu ortadan kaldıracak, anomaliyi ortadan kaldıracak. Herkes yatırımını yaptığı oranda karşılığını da alacak. Bu sistem aynı zamanda ekonomiye de yeni bir devrim kazandıracak. Topluma büyük bir moral kazandıracak. Bir kere memurlardan fazla yatırmış olmasına rağmen çalışan işçiler, sigortalılar, özel çalışanlar, aynı şeyden yararlanmıyor. Gerek maaş bakımından, gerekse ikramiye bakımından. Bu bir kere eşit hak düzeyine çıkarılacak. Eşitlenecek demiyorum, eşit para alacağız anlamında da demiyorum. Tabii bu sistem hayata geçirilirken, 25 yıl sonranın bir projeksiyonu olarak düşünmemek lâzım. Çünkü bir yasa eğer geçirildiği takdirde yirmi beş yıl sonra meyvesini verecek dersiniz herkes güler size. Onun için belli bir geçiş dönemi olacak. Bu sistemde her işe giren yasadan sonra mecburen bu kapsamda olacak. Ancak halen çalışanlar 1987'den itibaren emeklilik fonunda olan kamu görevlileri, 1977'den itibaren, yani sigorta tarihinden itibaren de sigortalılar, altı aylık bir süre içinde tercihlerini yapabilecekler. Ancak yeni işe girenler bu sisteme mecburen katılmış olacaklar ve esas bu sistemin yararı bundan sonra işe girenler ve bu sistemi tercih edenler için ve özellikle bundan sonra işe girenler açısından olacak. Şimdi tabii ki bunun hayata geçirilmesinin belli problemleri vardır, belli mali sıkıntıları olacaktır. Bundan dolayı gerçekçi anlamda bir prim konması gerekir ki biz bunu koyduk. Ki gerçekçi anlamda, yani fiziki anlamda bir fon olsun bu ve gerçek anlamda bir sosyal güvenlik sistemi olsun, iyi bir maaş verebilsin ve iyi bir ikramiye verebilsin.

Şimdi bunun tabii farklı farklı tartışmaları olacak. Bu önümüzdeki günlerde sendikalarda bu tartışılmaktadır, bize görüşler gelmektedir. Beş tane, üç tane sendikanın görüşleri de gelmiştir. Bu arada açık oturumlar düzenlenecek. Önümüzdeki bir kaç gün sonra Amme Memurları Sendikasında gün boyu bir seminer düzenlenmiştir bu sistemle ilgili. Bu tartışmalar olduktan sonra tabii ki Başsavcılıktan da geldikten sonra görüş, Bakanlar Kuruluna sunulacak ki bunu hedef olarak 95'e hedefliyoruz. 95'te bu Yasayı geçireceğiz. Zaten bütçemize de bu hazırlıklar için belli bir meblağ koyduk. Bu sistemin de 95 yılında hayata geçirilmesi için hedef ortaya koyduk. Ben daha fazla uzatmak istemiyorum. Anladığım kadarıyla bir...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Konuşsaydın biraz daha...

ÖMER KALYONCU (Girne) (Yerinden) - Mal kararını çoktan buldu.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Yorgunluk vardır.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Daha cevap hakkın da var.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bu saate kadar evet bizi can kulağıyla dinleyen tüm arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım. Aynı zamanda Meclis çalışanlarına da bu saatlara kadar her gece...

İLKAY KAMİL (Girne) (Yerinden) - Daha saat çok...

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bizleri takip ediyorlar, görevlerini yapıyorlar, onlara da teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan. Sayın Koreli, söz sırası sizde, buyurun.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Anayasamıza göre Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, sosyal demokratik bir hukuk devletidir.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Laik.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Laik bir devlettir aynı zamanda.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Laik bir hukuk devletidir.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Allaha şükür o tartışma yok şimdi.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sosyal hukuk devletinde çalışanların her türlü ekonomik sosyal hakları ve gelecekleri yasal ve sosyal güvence altına alınmaktadır. Bu bakımdan tüm demokratik çağdaş ülkelerde İLO konvansiyon ve normlarına uygun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Yasaları çıkarılmakta ve çalışanların her türlü özlük hakları ile sosyal güvenlikleri yasal güvence altına alınmaktadır. Bu yasal güvenceler bizde yok mudur? Elbette. Bir kısım çalışanlar için vardır. Sosyal Sigorta, İhtiyat Sandığı, Devlet Emeklilik Fonu, İkramiye Hakları, Toplu İş Sözleşmesi kapsamında olan, en azından güçlü sendikaların sağladığı kıdem tazminatı hakları vardır. Ancak bu haklar sadece sendikacı kalkınma programında da açıkça belirtildiği gibi, 22,000 civarında sendikacıyı kapsayan sadece 22,000 civarında çalışanın hakları durumundadır. Fakat var olan bu haklar her türlü tüketim ve kullanım madde fiyatlarının astronomik boyutlara ulaştığı, hayat pahalılığının %215 gibi bir tırmanışa geçtiği günümüz koşullarında bunlar da anlamını ve değerini yitirdiği ortadadır.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; çalışanların günlük çağdaş yaşamı bakımından konuyu irdelemek gerekirse, bugün çalışanları koruyucu ücret adı altında, ta 1975'ten beri çıkarılan Asgari Ücret Yasası, her geçen yıl reel olarak satın alma gücünü yitirmiş bir ücret durumundadır. Özellikle 1986 yılından buraya, asgari ücreti temel alanın gıda tablosundan, besi değeri yüksek birtakım gıda maddelerinin, başta et ve süt ürünlerinin gramaj miktarının düşürülmesi sonucunda bu asgari ücretin saptanmasını, daha yüksek bir rakama çıkmasına engel teşkil etmiş ve o günden buraya asgari ücret mevcut kriterler dikkate alındığında her zaman için düşmüştür. Özellikle 1994 yılındaki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin, hatta 1975'ten beri kurulan Federe Türk Devletinin kuruluş tarihinden bu yana geçen, yaklaşık 20 sene içerisinde ilk kez hayat pahalılığı endeksi rakamları %215'lere ulaşmıştır. Böyle bir durum karşısında saptanan asgari ücretin çalışanı koruyucu bir ücret olarak görmenin olanağı yoktur.

Sendikasız olarak asgari ücretle çalışanların dışında sendikalı olarak çalışan yirmi iki bin civarında insanın da uygulanan enflasyonist politikalar, üretime yönelik değil, tüketime yönelik enflasyonist politikalar sonucu satın alma güçleri her geçen gün azalmıştır, çalışan insanlarımızın onuru kırılmıştır. İnsanlık onurlarına yaraşır bir ücret, reel anlamda ücret almamakta, bunun acımasız zorlukları içerisinde bulunmaktadır. Özellikle 1994 yılından itibaren, yıllardan beridir yeterli olmamakla beraber, sendikalarla yıl sonlarına yakın günlerde yapılan ortak toplantılarında, Hükümetle yapılan ortak toplantılarda yeterli olmamakla beraber, vergi dilimlerinde ve matraklarında kısmi düzenlemeler yapılmakta idi. Ne acıdır ki, 94 yılından itibaren uygulamaya konan yeni ücret ve maaş düzenlemeleri, 1993 yılındaki aynı vergi sistemine tabi olmuştur ve şimdi okumaya çalışacağım rakamlarla da çalışanların alım gücünün 1992 yıllarının gerisine de gittiğini kanıtlamaya çalışacağım. İlk kez onu açıklıkla ve samimiyetle izah etmekte yarar görüyorum, ilk kez Devlet Plânlama Örgütü geçmişteki gasp olayından, çalışanların hayat pahalılığını gasp olayından soyutlayarak, bir anlamda kendini aklayarak gerçek anlamda hayat pahalılığı rakamlarını saptamasına rağmen ve en az Kasım-Aralık ayları için yasal olarak ödenmesi gereken %235 oranındaki hayat pahalılığının, gerçekçi olarak tanımlamaya çalışıyorum bu saptanan rakamları, her ne kadar da KTAMS'dan %7 civarında eksik olarak saptamışsa da bunu yine de biz gerçekçi bir rakam olarak görüyoruz ve Devlet Plânlama Örgütümüze de bu vesileyle teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz. Ancak biraz önce

söylediğim vergi dilimlerinde enflasyonist koşullar, hayat pahalılığı endeks rakamları dikkate alınarak gerçekçi saptamalar yapılmadığı, çalışanların lehine vergi dilimleri ayarlanmadığı için bugün %, Kasım-Aralık ayları için ödenecek hayat pahalılığı %237 olan miktarın ancak net olarak çalışanların ücret ve maaşlarına %110'u yansımaktadır. %237 oranında uygulanan hayat pahalılığının yarısından fazlası vergiye gitmektedir ve çalışanın net ücretine ancak ve ancak %110, %112 civarındaki bir rakamı yansıtmaktadır. Ülkemizde zaten hiç bir şekilde denetim altına alınmayan, başta temel tüketim maddeleri, keyfi fiyat artışları bir yanda, beri yanda da hayat pahalılığıyla ilgili %200'lerin üzerine çıkan hayat pahalılığı karşısında vergi sisteminin ki Hükümet Programında bu mevcuttur, adaletli vergi getirileceği söylenmektedir. O Hükümet Programına rağmen vergi dilimlerinin günümüz enflasyonist koşulları dikkate alınıp saptanmadığı için tekrar ederek altını çiziyorum, çalışanların Kasım-Aralık aylarında aldığı ve alacağı maaşlarının yarısından fazlası vergiye gitmektedir.

Ve ancak bu %237 oranındaki miktarın %110'u çalışanların net olarak maaşlarına yansımaktadır.

Şimdi değerli arkadaşlar; bunu söylerken en azından sayın Hükümetin bunları gerçekçi bir gözlemlerle değerlendirmesi ve sendikalarla önümüzdeki günlerde en azından bu bütçe görüşmeleri bittikten sonra, başlatılacak müzakerelerde Hükümet protokollerine uygun olarak verdikleri sözleri tutarak gerçekçi, adaletli bir vergi sistemini en azından bu konsolidasyon çalışmaları içerisinde 1 Ocak 1995'ten itibaren uygulamaya koysunlar. Çünkü, olay çalışanlar bakımından değerli arkadaşlar, çok ciddidir. Çalışanların gerçekten alım gücü, ben bunu Ulusal Birlik Partisinin icraatlarına destek vermek için bunu söylemiyorum. Ama gerçekten, gerçek odur ki, çalışanların 1994 yılındaki alım güçleri, satın alma güçleri 1992-93 yıllarına göre gerilemiştir. Bunları, bunu çalışanların aldığı maaşlar bakımından, çalışanların aldığı ücretler bakımından ve hatta ve hatta biraz önce Çalışma Bakanının asgari ücret falan tarihte bu kadardı, bugün bu asgari ücreti biz %200'leri aşkın artış yaparak çıkardıkları rakamlar dahi, reel olarak bu memleketteki geçerli fiyatlar bakımından dikkate alındığında, belki oransal olarak %200'lerin üzerinde artış gelmiştir asgari ücrete. Veya biraz önce izah etmeye çalıştığım gibi, Devlet Plânlama Örgütünün saptadığı gerçekçi rakam olan %215 oranındaki hayat pahalılığı da maaşlara yansımıştır. Ödenmektedir. Ancak gerek vergi sisteminde yapılması gerekenlerin yapılmamasından, gerekse fiyatların en azından temel tüketim maddelerinin denetim altına alınmamasından. Dolayısıyla yapılan keyfi zamlardan, bugün gerek asgari ücret, gerekse çalışanların ücret ve maaşları 92-93 yılına göre gerilemiştir değerli arkadaşlar.

(Cumhuriyet Meclisi Başkanı Ayhan Halit Acarkan,
Başkanlık Kürsüsünü Olgun Paşalardan devralır)

1 Ocak 1994 tarihinde, barem 4'te olan bir çalışanın, Ocak maaşında, 94 Ocak'ında aldığı brüt maaşının %7.1'ini vergiye verirken, Eylül 94'te ki, bu rakam Ekim-Kasım 94'te bu okuyacağımız rakam daha da yukarılara çıkacaktır. Eylül 94'te, Ocak'ta %7.1 vergi verirken, Eylül 94 maaşında %19.5'e çıkmıştır vergi kesintisi. %7'den %19.5'e çıkmıştır.

Barem 16'dan maaş çeken bir kamu görevlisi, Ocak 94'te brüt gelirinin %18.9'unu vergiye verirken, bu oran Eylül ayı maaşında %30.1'e çıkmıştır. Bu dünyada uygulanan en adaletsiz vergilerin uygulandığı birçok ülkede dahi, bu denli adaletsizlik görülmemiş değerli arkadaşlar. Biraz önce söylediğim gibi, %235 oranında hayat pahalılığı uygulanacak. Eşel-mobil sistemi adı altında çalışanın maaşına yansıtacak. Ödenecek. Ama %237 oranındaki hayat pahalılığının ancak %111'i net maaşa yansıtacak.

geriye kalan %125 rakamı da hayat pahalılığı adı altında veya diğer sosyal fonlar veya kesintilere gitmiş olacaktır. Bunun kabullenmesi çalışanlar bakımından mümkün değildir sayın arkadaşlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmeleri bir kaç gün sonra sona erecektir. Sendikalarla bir kaç kez yapılan öngörüşmeler ve toplantılardan sonra öyle ümit ederiz ki gerek kamu görevlilerinin, gerekse toplu sözleşme kapsamında olan çalışanların ücret ve özlük hakları bir bütünlük içerisinde değerlendirilecek ve çözüm yolları bulunmaya çalışılacaktır. Bu noktada sendikaların geçmişteki hatalarını yapmamalarını, geçmişte düşürülen yanlışlara düşmemelerini salık veriyoruz. Sendikalar artık politikaların, partilerin, hükümetlerin robotu olmaktan kurtarılmalıdır. Yıllardan beridir yıl sonu konsolidasyon, ücret, maaş, özlük haklarının düzenlenmesi gündeme geldiğinde, hükümet kapılarında oturulur, toplu sözleşme kapsamında olan işçileri temsil etme yetkisi olmayan sendikalar, ücret, özlük hakları, maaşları, Kamu Görevlileri Yasasına tabi olan sendikalar oturmaktadır, hükümetle gelin güveyi olmaktadır, anlaşmaktadırlar, protokollar imzalamaktadırlar ve bu protokollardan doğan artışları, toplu sözleşme kapsamında olan on binlerce işçiye de teşmil ettirmektedirler. Nasıl yapılıyor bu? İşte devlet oturdu, belli sendikalarla görüştü, bir protokol imzaladı, %70 konsolidasyon, bakiye, hayat pahalılığı, 50, hayat pahalılığı olarak devam edecek vesaire. Gelmiş geçmiş hükümetler, memur sendikalarıyla yapılan bu protokolları tehditle, baskıyla, hatta genelgeler göndererek işyerlerine, kitlelere, bu protokola uygun olarak toplu sözleşmelerinizi yapacaksınız. Bu protokolün öngördüğü

cret artışının üzerinde artış vermeyeceksiniz, sosyal menfaat vermeyeceksiniz diye tehditler de yaydırılmaktaydı geçmiş yıllarda kit müdürlerine. Genelge de gönderilmekteydi. Bu buna benzer olaylar belki tehdit boyutuna varmakla beraber, geçen yıl da olmuştur değerli kardeşlerim, bu yıl da olmuştur.

ERTUğRUL HASİPOğLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Emekçi hem bunlar ha, hısım akraba.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Geçen yıl da olmuştur. Eğer bir yönden demokratik toplu sözleşme, ağdaş katılımcıyı ön plana çıkararak, demokratik ieriklik toplu sözleşme yasalarını gündeme getireceğiz derken, beri yanda en azından yasal bir konuma da kavuşturuluncaya kadar, sendikaların serbest pazarlık yapma, işçilerin hr iradelerine müdahale hakkını kendinizde grmemeniz gerekir ve hiç bir şart ve koşulda devletin sadece kamu görevlileri, Őęretmenler Yasası vesaire, belli yasalara bağlı olan özlük hakları, ücretleri, maaşları ve her türlü çalışma şart ve koşulları yasalara bağlı olan kamu görevlilerinin Hükümetle yapacağı anlaşmayı, toplu sözleşme kapsamında olan on binlerce işçilere teşmil etme hakkınız olmamalıdır. Böyle bir hakkın olması demokratik olarak değerlendirilemez.

En azından böyle bir hak kendinizde görmeniz ve bu yapılacak anlaşmaları genelde Toplu Sözleşme kapsamında olan çalışanlara teşmil etme yönüne gidilmesi demokratik bir girişim olamaz.

DERVİŞ EROGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bu Hükümet makam da vererek susturuyor.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sendikalar işte bu söylediğim çerçevede artık hükümetlerin, siyasilerin ve partilerin kumanda ve robotları olmaktan çıkmalıdır. Sendikaların fonksiyonları vardır. Sendikalar, çalışanlarının ekonomik sosyal hayatlarını geliştirmek, en azından muktesep haklarını korumak. Gelişen şartlara göre geliştirmek. Bunlar için uğraş vermek ve bu uğraşı verirken de politikaya mutlaka ekonomik mücadelelerini politik mücadele diye soyutlamadan, baskı unsuru olarak ancak birbirleri ile iç ve dış birliği yaparak, dayanışma yaparak hükümetler üzerinde, işverenler üzerinde ancak baskı gurubu olan vazgeçilmez demokrasinin temel öğeleridirler. Bu noktada hem sendikalarımızı uyarmak durumundayız. Geçmişte hükümetlerin robot olmaktan kurtarılmamışlar. Bağımsız hareket etmelidirler. Bu konuda da aynı noktada da hükümetin sendikaları artık bağımsız kurum ve kuruluşlar olarak görmesi, onları bir robot olarak kumandalı idare etmemesini salık veririz.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletinin, 1975'ten beri kurulan ve aradan 20 yıl geçen bir zaman süreci içerisinde biraz önce söyledim, ilk kez enflasyon, hayat pahalılığı endeks rakamları KTAMS'a göre %222, Devlet Plânlama Örgütüne göre %215. yani -7 ile kamuoyuna açıklanmıştır. Şimdi bu hayat pahalılığı, bu emekçi halkın artık kesinlikle dayanamayacağı, insanlık onurunun artık ayaklar altına alınıp çiğnendiği, her türlü sosyal ihtiyaç ve gereksinmesinden mağdur bırakıldığı bir ortamda bu hayat pahalılığının engellenmesi için

bize göre bugüne kadar Hükümet zerre kadar bir önlem, zerre kadar bir tedbir getirmemiştir. Almamıştır. Bundan sonra fiyatların denetim altına alınması. Hani eskiden arkadaşlar, kusura bakmayınız. Aracılara, tefecilere, kara borsacılara, vurgunculara karşıydık. En azından temel tüketim maddeleri üzerinde bir fiyat denetimi getirmek mümkün değil miydi? Bakıyorum, yine elimde bir tablo var. Bir tablo var elimde ve hiç de yanıltıcı bir tablo da değildir. Piyasadan da ben araştırdım birçok maddeyi. Ekmek %200 zamlanmıştır. Ocak...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - 94.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ocak'tan bu yana.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - %300. 2000 liradan 7500 liraya çıktı be Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi o matematiksel olarak senin söylediğin yanlıştır.

VASFİ CANDAN (Lefkoşa) (Yerinden) -%200, 200.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 2500'den 7500'e çıkmış efendim. %200'dür.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - E daha iyidir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi sen kat kat olarak alırsın, o 3 kattır. Doğrudur. %300. 3 katı da %300 diyemezsin yani matematiksel.Neyse.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - İlle ister büyük göstereyim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ekmek 2500'den 7500'e çıkmıştır. %200 artmıştır. Süt, %125 artmıştır.

Yoğurt; %61 artmıştır. Hellim; %180 artmıştır. Yumurta;%200 artmıştır. Fakirin eti diye bilinen kurufasulye %369 artmıştır.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kaç?...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - %369 artmıştır. 21 liradan kurufasulye 98 bin liraya çıkmıştır. Böğrülce; %557 artmıştır.

TANSEL DORATLI (Yerinden) (Devamla) - Ete geç, ete. Temel gıda maddesi.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Zeytin; %200. Çiçek yağı; %247. Şeker; %400. Kahve fiyatları %300. Kuzu eti; %300. Pirinç; %270. Patates, kendi ürettiğimiz patates, kendi ürettiğimiz patatesi sattık dışarı ucuza. Üreticinin elinden aldık patatesi 5 bin, 6 bin liraya. Arkasından 3-4 bin lira da prim verdi. Yani, 9-10 bin lira aldık patatesi üreticinin elinden, sattık. Şimdi tüketicimize, halkımıza 80 bin liraya varan, fiyatlara varan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden) - Yok da?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Evet, evet Sayın Murat. 80 bin liraya varan... Okkası 80 bin liraya varan patates satıyoruz.

GÜNAY CAYMAZ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doğrudur. Taze patates.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - 150 in torbası TÜK satar.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Sponda patates 80. 80 Dalga geçen benimle.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Her türlü sebze ve meyve fiyatı ise, yani %250 ile %350 oranında artmıştır.

Şimdi değerli arkadaşlar; yıllardan beri bu memlekette ezberlenmiş gazellerdir, diyoruz. Enflasyon türk parasına bağlılıktan kaynaklanır. Efendim, bütün alış-verişimiz, ithalatımız dövize endekslenmiştir. Dolayısıyla, enflasyonun önünü almak mümkün değildir. Geçmiş hükümetlerden beri bu gazeller okunmaktadır. Şimdi biz soruyoruz. Devlet Planlama Örgütü, enflasyonu Aralık sonu itibarı ile %215 saptamıştır. Türkiye'den kaynaklandığının iddiasında olduğunuz bu enflasyonun rakamları, Türkiye'de %130. Türkiye'de enflasyon rakamı, henüz Aralık ayının çıkmadığı, önümüzdeki günlerde çıkacak, %5'den fazla da çıkmayacak, onu söyleyim size. Bellidir trendler. %130'dur Kasım sonu itibarı ile. %135'e çıkacaktır. Hani Türkiye'den kaynaklanırdı enflasyon? Hani Türk parasından kaynaklanırdı enflasyon?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Beceriksizlikten.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Türkiye'de %135. Bizde %215. Şimdi dövizden kaynaklanır dediniz. Bütün alımlarımız, hatta burda üretilen ürünlerin de artık dövize endekslediniz. Bütün alımlarımız, dövize endekslenmiştir. Dolayısıyla, enflasyonun kaynağı Türk parasıdır. Türk parasının döviz karşısında değer kaybetmesinden kaynaklanmaktadır. Hep söylenen bu. Şimdi ben tekrar soruyorum. Türkiye'de enflasyon %135. Bizde %215. Döviz, Sterlin, Aralık 93'de 20900'dü. Şimdi oldu 58-59 bin civarında seyrediyor. Dövize gelen artış %182. Dolara gelen artış, %168.

Marka gelen artış ise %190. Şimdi hani dövizden kaynaklandı? Eğer dövize göre bu belirleyici bir unsursaydı, nasıl dolarda %168 artış da bizde %215 artış. Demek ki arkadaşlar; bütün bu olay biraz önce söylediğim sözlerde yatmaktadır. Keyfi fiyat artışları vardır. Bu memlekette üç tane aracı, beş tane toptancı, iki-üç tane ithalâtçı, ihracatçı, milyarları vursun diye keyfi zamlar yapmaktadır ve halkımız korkunç boyutta kazıklanmaktadır. Keyfi artışlar da vardır. Bugüne kadar tedbir almadınız, bundan sonra çalışanları korumak için, sizi ivedi tedbir almaya çağırıyoruz. Bunu bir uyarı olarak kabul ediniz. Bunu dostça bir eleştiri olarak kabul ediniz ve bu çalışanları enflasyona karşı acımasız tüccarlara, aracılara, tefecilere karşı korumaya çalışınız.

Değerli arkadaşlar; asgari ücretin 1986'dan bugüne nasıl satın alma gücünü yitirdiğini çok kez bu Meclis kürsüsünden söylemiştir. Hemen hemen her bakanlığın bütçesinde ilişkisi, ilintisi olmamakla beraber de yine söylenmiştir. Dolayısıyla pek ayrıntıya girmeyeceğim.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; şimdi ben 1995 Yılı Programına baktım. Ülkemizde yaklaşık 75,000 fiilen çalışan insan olduğunu yazmaktadır. Çalışabilir insan sayısı yine 95 Kalkınma Plânından aldım bu rakamları, 113,000 civarındadır. Çalışabilen insan sayısı 113,000 civarındadır. Aktif çalışan sayısı ise 74,000. 95 yılı içerisinde ise 75-76,000 hedeflenmektedir. Şimdi eğer bu memlekette sizin Devlet Plânlama Örgütünün ülkemizde çalışan insan sayısını 74-75,000 olarak belirlemişse,

bizim aktif sigortalı çalışanımızın sayısı nasıl 22-23,000'lerde seyredebilir?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden)- 22 kim dedi?

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- 22-23,000'dir efendim. 93 senesi itibarıyla 32-33,000 civarındaydı, bundan birkaç ay öncesine kadar 21-22 civarındaydı, son narenciye işçilerinin gelmesiyle birlikte ki henüz birşey daha tahsil etmediniz onlardan...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Kasım ayı itibarıyla 27'nin üstündedir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Peki efendim. 27 olduğunu kabul ediyorum. Bu konularda tabii sağlıklı herhangi bir done, veri yoktur elimizde.

Sayın Bakan buraya çıktınız, bu konularla ilgili bize tam gerçekçi şeyler de söylemediniz. Yani şimdi onu bir tarafta 22 mi, 25 mi, 27 mi tartışmasını yapmıyorum. Şimdi 75,000 çalışan var bu memlekette. 75,000 çalışanın var olduğunu 1995 Yılı Programına alan bir Hükümetin, Hükümete bağlı başka bir dairede yasal olan Sosyal Sigortalı çalışan sayısı nasıl sizin söylediğinizi kabul edelim 27-28-30,000'dir? Bu tabii İhtiyat Sandığı için de geçerlidir.

Bakıyorum yine, programdan alıyorum bunları. Tescilli sigortalı sayısı, 1993'de 100 bin gösteriyor program. 100 Bin.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Kayıt numarasıdır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Tescillidir yani. Nasıl?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Kayıt numarasıdır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Herkesin bir kayıt numarası var.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Ölenler de var.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Hade bir kişi. Kaçtır? Ölüm oranı nedir bu memlekette efendim?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Emeklilik de dahildir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ölüm oranı nedir? Nüfusun, yani o denli bir fark vardır ki, yani siz ölüme bağlarsanız bunu, nüfusumuzun yarısı öldür demektir.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Hayır, hayır. Kayıt numarasıdır o söylediğiniz Sayın Koreli. Bilmen lazım.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - E, biliyorum. Kayıt numarasıdır. Bir kişi kaç defa kayıt olur efendim? Bir kişi kaç defa? Belki istisnalar kaideyi bozmaz. Belki bir kişi bir Güzelyurt'a kayıt yapar...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yalnız 13 Bin emeklidir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Başka bir bölgeye gider, ikinci bir kayıt yaptırabilir. Bunlar istisnadır.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Şimdi kayıt memurlarının hepsi ilk girdiği anda sigortalıdır. Sonra devlet kadrosuna geçer mesela.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - O da bir kayıt numarasıdır. Hangisi devlet memuru? Geçici olarak devlette çalışan, sonradan kadrolandılar. Kaçtı onların sayısı? 2 bindir. Burda 100 binden bahsediyoruz Sayın eski Bakan.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Düşün kayıtlardan.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 100 binden bahsediyoruz. 100 binden bahsediyoruz. 100 bindendir. 100 binden bahsediyoruz.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Koreli haklı. Kayıtlardan düşünler. Doğrudur söylediği. Kayıttan düşün.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Programda 1993'de tescilli sigorta sayısı, 100,654'dür.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Tamamdır söylediği.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ne geçici işçilerin önceden sigortalı ve sonradan kadrolanan, önceden sigorta kapsamlı, 2 bin, 3 bin civarında geçici işçi, ne de bir veya iki kayıt yapan istisnalar, sınırlı kayıtlar bu rakamı, bu gerçek rakamı ortadan kaldıramaz.

Dikkatinizi çekiyorum Sayın Bakan. Bu konu ile ilgili bir araştırma yapınız. Yani sizin söylediğiniz, çifte kayıtlar veya geçmişten memurlar da geçiciydi ve sigorta kapsamındaydı ve ondan dolaydır bu 100 bin rakamı şeklinde bir yaklaşım içerisine girmeyiniz. Burda bir terslik vardır. Bir terslik vardır.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Cevap vereceğim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi, 100 bin tescilli sigortalı varsa, siz, bir ay önce siz itiraf ettiniz, ve dediniz nasıl olur 100 bin tescilli sigortadan %70 ansızdan kaybolur orta yerden?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Evet, doğrudur.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ve 30 bin kişiye, bu mümkün mü? Yani 70 bin kişiye, nasıl olur da fiili aktif sigortalıdan kurtulur? Hade diyelim ki, uygulanan ekonomik yıkım politikaları nedeni ile birçok insanımız, pırıl pırıl gencimiz, ama zaten onlar da işsizdi, sigortalı değildi ki, yüzlerce insanımız göç etti bu memleketten. Belki onların da kısmi bir payı vardır, ama kaç kişidir bunlar? Kaç kişidir? 70 bin kişilik bir fark vardır değerli arkadaşlar. Ne Sayın Ertuğrul Hasipoğlu'nun söylediği, 2 bin, 3 bin geçicinin kadrolanması, ne Sayın Murat'ın söylediği, çifte kayıtlar veya yer değiştirmeler.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Kayıt nuramasıdır o yahu.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Kayıt numarası. Bu demek değildir ki, 100 bin tane sigortalı var. E, kayıtlarını...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Emekliler de buna dahildir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - İbrahim Koreli gider sigortaya tescilini yapar, kayıt olur, bir numarası var. Nasıl kayıt numarası? İkinci numarası yoktur. İkinci numarası, istisnalar kaideleri bozmaz, işte onu söylüyorum. Eğer, İbrahim Koreli, Güzelyurt'da sigortalıysa ve iş yerini değiştirirse, Güzelyurt'dan gitti Mağusa'ya, belki aklı kesmediği için, ama bunu herkesin aklı keser, aynı sigorta numarasını alır, gider, Mağusa'da kaydını yaptırır. Sizin kompütör sistemi vardır. Kayıdı vardır. İkinci bir yere istihdam edildiğinde, kimlik kartı ile otomatik olarak o kayıt şeyi ortaya çıkıyor. Dolayısıyla, bir kişinin iki kayıt altında bulunması mümkün değildir.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ölenlerin düşülmesi lazım.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ölenleri ne kadar düşmüştü? Söyleyin bize bakalım. Siz yıllarca bakanlık yapmıştınız bu memlekette, ölüm oranı nedir? Söyleyiniz bakalım. Ne oranda bu 100 bin sayısını etkiler? Söyleyiniz lütfen? Herhalde sizin de bu konuda sorumluluğunuz var Sayın Ertuğrul Hasipoğlu ki, ölümlerden kurtulmaya çalışıyorsunuz, ölümleri kullanıyorsunuz.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Medet umar yahu.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Medet umuyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Koreli, yemek arası vermek durumundayım. Uzaycak mı konuşmanız?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Arkadaşlar çok meraklandı bu şeye. Acıkmadılar.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Biz, devam ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim?

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Biz devam edelim. Ara vermeyelim efendim.

BAŞKAN - Peki, devam edin lütfen.

BAŞKAN- Hayır hayır, bu durumda ara vermeyeceğim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Efendim yani siz şeyseniz benim için hava hoş.

BAŞKAN- Hayır hayır, devam.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Devam edin Sayın Başkan. Tamamdır. Tabii yahu ne ara verecek...

BAŞKAN- Siz devam edin efendim lütfen. Ara vermiyorum.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Şimdi Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; yeni bir Tek Tıp Sosyal Güvenlik sistemi gündeme getirilmiştir. Bu yıllardan beri bu toplumun gündeminde olan, yıllardır birçok, hemen hemen her sendikanın tartıştığı, ilgili Bakanlığın tartıştığı ve tartıştırdığı bir olaydır. Bu yeni Hükümet döneminde de yine büyük bir ciddiyetle ele alınmıştır. Belli birkaç özlü konuda ve bazı kısmi tadilatlar da yapılmak suretiyle, sendikalara dağıtılmıştır ve Hükümetin 1995 yılı içerisinde bu Tek Tıp Sosyal Güvenlik sistemini yasalaştırıp uygulamaya koyacağı vaadi vardır.

Şimdi Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben özellikle bir sendikacı olarak bu yasayı iyice etüd etmiş bir kişiyim ve hemen altını çizerek şunu vurgulamak isterim ki, böyle bir yasanın, yani birçok çalışanların en azından, bundan sonra olsun, hizmetlerini birleştirecek ve Tek Tıp Sosyal Güvenlik Sistemine geçmesini yürekten savunan ve bu uğurda da Hükümete bütün kalbimce destek vermeyi düşündüğüm bir konudur. Yalnız bu yasanın henüz toplumumuz tarafından bunca yıl tartışılmasına, gündemine gelmesine rağmen toplumumuz tarafından henüz daha bilinmediği, henüz daha özümsemediği, ne getirip ne götüreceğinin toplumumuz tarafından bilinmediğini müşahade etmiş durum-

dayım. Dolayısıyla Sayın Çalışma Bakanının ivedilikle halkı doyurucu, bilgilendirici, tatmin edici, en azından halkın da, halkı direkt olarak ilgilendiren bir olaydır çünkü, hemen hemen halkımızın %80'i, hatta %90'ı bu sosyal güvenlik sistemine tabi insanlarımızdır. Direkt onları ilgilendiren, onların geleceğini, çocuğunu ilgilendiren bir olaydır. Dolayısıyla birtakım açık oturumlarla BRT kapısını açması lâzımdır. Halka bu konuda kapısını, ekranını açması gerekiyor.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Elektrik bulursa Sayın Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- İşçi sendikalarına açması gerekiyor.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Elektrik bulursak seyredeceğiz.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Her çeşit ve nitelikli, demokratik kitle örgütlerine BRT ekranlarını açması gerekiyor. Bakanlık kendi bünyesinde sempozyumlar, açık oturumlar düzenlemesi gerekiyor. Halkın kısacası bunu çok iyi bilmesi, çok iyi değerlendirme şansına haiz olması ve çok iyi özümsemesi gerekmektedir. Aksi takdirde kaş yapalım derken göz çıkarmış olmayalım. Tabii benim spesifik olarak bu konuda getirmek istediğim bazı eleştiriler de vardır. Yani ben sistem olarak Tek Tıp Sosyal Güvenlik Sistemini benimsiyorum ve yürekten savunuyorum ama, içeriğinde benimsemediğim bazı kurallar vardır ve spesifik olarak bir tanesini söylemekle yetineceğim. İleride zaten bunu daha tartışmaya açık bir Yasa Tasarısı olduğu için oldukça büyük ölçüde tartışacağız ve daha ayrıntılı görüşlerimizi de söyleme olanağını bize vermiş olacaksınız herhalde.

Şimdi değerli arkadaşlar; ben bakıyorum demokratik ülkelere. Yani insana saygı duyan, emeğe saygı duyan, çalışanların sosyal hukuk devletlerinde, demokratik ülkelerde bahsediyorum. Çalışanların sosyal güvenliğine ve geleceğine değer veren ülkelere bir baktığımda, aynı düşünce ile hareket eden, yani çalışana saygı, sosyal güvenliğine saygı, bu hakkı teslim etme niyetinde olan Hükümetimizin de bu Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı ile ilgili bakış açısına baktığımda, bazı çelişkiler görmekteyim. Şöyle ki; demokratik ülkeler, sosyal hukuk devletler, Avrupa ülkelerinin bir çoğu çalışana, işsiz kaldığı zaman işsizlik maaşı vermektedir. Bizde olduğu gibi, ama bizim kadar değil. Daha fazla. Yaşlılık maaşı, malûllük maaşı vermektedir, geçici işgörmezliği ödeneği vermektedir. Bizde, bu yasada örneğin, işsizlik ödeneğini siyasi iradeye bırakıyoruz. Ne münasebet efendim? Bu en azından Sosyal Sigortalar Yasasında, muktesep yasal bir haktır. İşsizlik ödeneğinin hangi koşullar altında ödeneceği, Sosyal Sigortalar Yasasında vardır. Bunu hiçbir şart ve koşul altında siyasi iradeye bırakamazsınız. Ben oturacağım, bu konuda karar vereceğim, tüzük yapacağım ve bu bu şey. Bazı tüzükler yapılabilir.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yasada var. Tasarıda da tüzük altında detayları olacak.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Tamam. Bunun rakamı örneğin, Sosyal Sigortalar Yasasında, asgari ücretin yetmiş beşte biridir. Tabii ona geleceğim bilahare. Geleceğim bilahare, konuşmam da uzun sürecektir Sayın Başkan, seni şey bırakmayalım. Yani bu...

BAŞKAN - Hayır. Devam edin lütfen. Sizi ilçi ile izliyoruz efendim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi, primler konusudur esas beni rahatsız eden. Şimdi, ve mevcut sosyal sigorta sistemimizle de bu konu ile ilgili görüşleri birleştirerek, ikisi ile de ilgili.

Şimdi ben bakıyorum, biraz önce söyledim. Bu demokratik ülkelerdeki, yani insana saygı, insanın çalışma hayatına saygı, sosyal güvenliğine, geleceğine saygı duyan ve bu konu ile ilgili her türlü ekonomik sosyal tedbirleri alan ülkelerin sosyal güvenlik yapılarına ve şartlarına bir baktım ve bir de bu sizin hazırladığınız tasarıya baktığımda, oldukça farklı şeylerle karşılaştım.

Bakın değerli arkadaşlar; Ülke Avusturalya. İşçinin katkısı sosyal sigortaya veya sosyal güvenlik fonuna. Değişik ülkelerde, değişik isimlerle adlandırılmıştır bunlar.

Bekar bir işçi için, 1.3. %1.3. İşçiden kesilen prim. Gelirinin bir nokta üçü. %1.3.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hangi fon için Koreli?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bütün. Bütün

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bazı ülkelerde hiç yoktur.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Tamam geleceğim, ben şey edeceğim. Belçika'da 12.1. Kanada'da 4.2.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - 14'dür Belçika.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Belçika 12.1.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - 14.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - En son ben, Türk İş'in dökümanlarından aldım, Ekim sayısındır en son.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - İspanya'yı söyle bakalım.

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) (Devamla) - Olabilir. Esasında olabilir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Danimarka'da 2.6.
Finlandiya'da 3.2.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Danimarka'da hiç
yok.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Finlandiya'da
da yoktur.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Yahu, ben bunu Önder Akel'den
aldım. Kusura bakma. Sizin demek ki kaynaklarınız, yani bu
kadar iddialı konuşuyorum, yanlıştır. Önder Akel, Türkiye'de
tek sosyal güvenlik uzmanıdır. Zannederseniz, Sayın Ertuğrul
Hasipoğlu da çok iyi tanıyor kendini. Yıllarca Türk iş'in sosyal
güvenlik uzmanlığını yapmış, tek işi budur.

Finlandiya'da 3.2. İzlanda'da %0.3. İrlanda'da %7.7.
İtalya'da 8.5. Japonya'da %7. Norveç'te 7.8.

Portekiz'de %11, İspanya'da %6, İsveç'te kesinti yok, İsveç'te kesinti yok, Birleşik Krallık'ta 7.7, Amerika Birleşik Devletlerinde %7.7. Bu sadece işçi katkısıdır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ise şu andaki uygulama Sosyal Sigorta Yasasına göre %8. Şimdi mevcut sosyal güvenlik sistemimizi daha da geliştirmek, daha da iyiye götürmek düşüncesiyle ve birçok hizmetlerin birleştirilip, en yeni bir hak olarak ki bana göre bu bir yasa altında da o haktan, o söyleyeceğim, biraz sonra söyleyeceğim haktan mahrum olan insanların hakları da bir yasayla telâfi edilebilirdi. Kıdem tazminatı hakkı veya ikramiye. İkramiye hakkı. Özel sektörde çalışan insanlar balyozu tutar patron veya sendikanın ilgili sektörde iş kolunda gücü yetmez, örgütlenmesine giremez, balyoz elinde, parton sendikalaşamaz, kıdem tazminatı ve ikramiye hakkı yoktur o çalışanın, tamam bir yasayla bu hak verilsin, çok güzel bir şey. En güzel, yani zaten o sosyal güvenlik, Tek Tip Sosyal Güvenlik Sisteminin budur. Aslında bana göre mevcut Sosyal Sigortalar Yasası içerisinde de bu an gördüğünüz yenilikleri amalgame edip bir yasa altında da şey edebilirsiniz. Efendim hizmetlerin birleştirilmesini de aynı yasa altında yapabiliydiniz. Önemli değildir yani onlar. Hiç önemi yoktur bana göre.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sistemlerin birleştirilmesi de olabilir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Şimdi bu yeni Tek Tip Sosyal Güvenlik Sisteminde işçinin %8 olan katkısını, prim katkısını %14'e çıkarıyorsunuz. İşverenin %10 olan katkısını %15'e çıkarıyorsunuz. İnşallah işverenler kabul eder. Ben de kabul etmelerini isterim ama işçi bu yükü çekemez kardeşim. İşçi bu yükü çekemez. Devletin katkısını ise %6.5'ten %4'e düşürüyorsunuz. Ne bu bolluk? Hani Devlet

sosyal hukuk devletiydi. Hani devlet çalışanın sosyal güvenliğini sağlamakla mükelleftir? Anayasal görevidir. Yani devlet yıllardan beridir biraz önce ifade ettiniz konuşmanızda, Sosyal Sigortalara çalışanların sosyal güvenliğine yönelik anayasal zorunluluk altında bulunan Devlet, bu görevini yerine getirmeyecek ve, yerine getirmeyecek ve bu para 250 milyara baliğ olacak. Cezai müeyyidesi de yoktu, gecikme zammı da yoktu Yasaya göre, faizi de yoktu. Sadece Devletin 1977 Haziranından bugüne bu fona çalışanın sosyal güvenliğini sağlamak durumunda olan Devletin ve bu amaca yönelik, bu zorunluluğa yönelik zaten bu Yasaya bu girmiştir, Devlet katkısı da diye, bu mükellefiyetini yerine getirmeyecek ve onun içindir ki sigortalar bugün mali çıkmaz içerisine girecek. Ve Sayın Murat sizi uyarıyorum. Belki borçlanarak, belli kalemlerden ödenek bularak, belki bu Sosyal Sigorta emeklisinin, yaşlılık, malullük vesair maaşlarını ödeyebilirsiniz, 13'üncü maaş da dahil ama, biliniz ki ve biliyoruz ki borçlanarak ödeyeceksiniz. %180'lere, %190'lara, 200'lere varan faiz borcu, faiz ödeyerek borçlanarak ödeyeceksiniz. Dolayısıyla işte bu noktada Devletin sosyal, çalışanların sosyal güvenliğini savunmak, yerine getirmek gibi anayasal bir görevle karşı karşıya bulunan Devletin, ivedilikle bu görevini, bu anayasal görevini yerine getirmesi için her türlü gayreti, Çalışma Bakanlığı ve Hükümet olarak yapmanız gerekmektedir.

Aksi takdirde sizi uyarıyoruz. Sizi uyarıyoruz ve sosyal sigorta fonu biraz önce söylediniz benim söylediğim fakat öyle değil, doğru olan sizin söylediğinizdir dediniz, 30 bin kişinin yatırım yapmasıyla, 13 bin kişiye maaş vermesiyle bu fonu kurtaramazsınız. Bu fon batacaktır ve biz bunları söylerken ben siz sanmayınız ki siz üzüleceksiniz, biz de üzüleceğiz. Bunun böyle olmasını istemiyoruz. Dolayısıyla Hükümet olarak, Çalışma Bakanlığı olarak, Devletin bu 250 milyarı aşkın borcunu ivedilikle yerine getirmesi lazımdır, ivedilikle. Soruyorum bütçeye bu konuyla ilgili bir görüş koydunuz mu? Hani Devletin çalışanlara sosyal güvenliği için verdiği önem? Kusura bakmayınız işte bu noktada size kendinizi gösteriniz diyorum. Gösteriniz kendinizi diyorum lütfen bu noktada.

Biz Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu yeni tip sosyal güvenlik sistemiyle, çalışanların primleri bakımından söylüyorum bunu ve Devletin prim oranının azaltılması bakımından söylüyorum bunu. İnşallah iş verenler de bunu kabul eder tabii.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden) - Şikayet var onlarda da.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şikayet etsinler, biz de şikayetçiyiz. Biz, emek en yüce değerdir, biz emeğin savunuculuğunu yapmaktayız.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yaşa Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Dolayısıyla....

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Hasipoğlu?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bilmem, şimdi o da gösterecek kendini emekten yana mı sermayeden yana mı biraz sonra Hasipoğlu da...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Biz tavrımızı ortaya koyduk sen hiç merak etme.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Herhalde şimdi Hükümet olmamanın verdiği rahatlık içinde hem işçiden yana olacak hem sermayeden yana olacak, yani dengeli olmaya çalışacak herhalde.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Dengeler önemlidir bir tarafı memnun edip öbür tarafı yıkamazsınız.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bu prim oranlarına Devletin %6.5'tan %4 oranına düşürülmesine biz şiddetle karşıyız. Yani sendikal platformlarda buna karşı çıkacağız, Meclis platformlarında da her türlü platformlarda buna şiddetle karşı olacağımızı bu vesileyle belirtmek ve sizi uyarmak durumundayım. Şimdi bu sisteme geçmesinin bir diğer nedeni de eşitlik sağlamaktır. Efendim memurun ikramiyesi var, toplu sözleşmeli işçinin de ikramiyesi var kıdem tazminatı adı altında ama özel sektördeki işçinin yoktur. Onu getiriyor bir noktada. Peki Devlet çalışanı hani Anayasanın eşitlik ilkeleri, Devletin çalışanı kazancının yüzde kaçının ikramiye aldığı, emeklilik aldığı, emeklilik iştirak fonuna maaşının yüzde kaçını yatırmaktadır.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Şu anda %8.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - %8. Daha önce asli maaşının %5.5'ğini yatırırđı.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Hiç da yatırmadı.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Hiç da yatırmadığı oldu daha da az yatırdığı dönemler oldu şimdi niçin hiç yatırmadı, niçin az yatırdı, niçin %8 yatırır diye ben eleştirmiyorum. Yanlış olduğunu da söylemiyorum. Neden? Neden bu kadar düşük primlerle bu devlet memuru, kamu görevlisi emekli ikramiyesini alabilmekte, emekli maaşını alabilmektedir. Neden? Çünkü Devlet Sosyal Devlettir ve Devlet kamu çalışanları bakımından bu görevini yerine getirmiştir ve getirmektedir.

Getirmektedir de, alın bütçeyi bakıyorsunuz, şu anda tartıştığımız bütçeyi, Maliye Bakanlığının bütçesinde memurdan toplanacak %8'lik artı asgari ücretin %5.5 miktarlarının yanında, biliniz ki 15 misli, 20 misli de devlet katkısı vardır. Devlet çalışanlarının, kamu görevlilerinin ikramiye alacakları ve emekli maaşı alacakları bakımından, o finansmanı devlet sağlamaktadır. Neden sağlamaktadır? Çünkü, Anayasal bir zorunluluğu vardır. Devlet, işte o çalışanın sosyal güvenliğini, geleceğini garantiye almak mecburiyeti vardır, anayasal zorunluluğu vardır devletin. Ama, işte eşitsizlik ortada sınıtıyor. Devlet, belli bir çalışan kesim için bu sosyal, yasal gereğini yerine getirirken, işçi yanında, 1977'den beridir, Sosyal Sigortalar Yasasının kurulduğu 1976'dan ama yürürlüğe girdiği 1977'den beri, bu yasal zorunluluğunu, anayasal zorunluluğunu yerine getirmemektedir. Şimdi, bu devlet, yasal zorunluluğunu sosyal güvenlik amacı bakımından bu yasal zorunluluğu yerine getirmeyen bu devlete, biz afferin diyoruz, arkasını da okşuyoruz, iyi yaptın diyoruz devlet baba. Onun için %6.5 vermen gereken fakat hiç vermediğin primi bu sefer de %4'e düşürüyoruz. Olmaz böyle şeyler arkadaşlar, olamaz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- Ertuğrul hep kaldırdıydı.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Eşitlik... Neyi kaldırdı?

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Devlet...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sen devam et Koreli da biz konuşacağız. Neyin ne olduğunu anlatacağız.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- 6.5'u alamayız, onun için belki 4'ü alırız.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Bu şeyden bir tane fotokopi çekip sana vereceğim. Yani, yardımcı olsun diye bu prim oranlarıyla ilgili.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Teşekkür ederim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla), Şimdi, Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; ülkemizde önce İhtiyat Sandığına kısaca değinerek bu birkaç spesifik konuyu geçmek istiyorum. Bir kere İhtiyat Sandığı memnuniyetle söylemek gerekiyor ki, bir 15 gün önce geçirdiğimiz bir yasayla işçinin trilyonu aşkın, hatta 1.5 trilyona yakın parasının özel bankalarda, kim ne derse desin, biz bu konuda gayet açık ve net söylüyoruz. Efendim, ekonomiymiş zarar görecektir. Kimin ekonomisi? Türk Bankasından para çekildiğinde memleket ekonomiymiş zarar görecektir. Böyle gerekçelere tanık olduk da onun için söylüyorum. Efendim, Endüstri Bankasından çekişirse, memleket ekonomisi zarar görecektir. X veya Y bankasından bu paralar çekilirse, memleket ekonomisi yangına dönüşecek, tutuşacakmış. Hayır efendim, öyle birşey yoktur. Tutuşan memleket ekonomisi, ancak işçinin parasını sosyal güvenlik bankası kurulmak ve yasada da daha açık, gerçi eski yasada da vardı. Yani bir engel yoktu. Bu işçinin parasının verimli sahalarda çalıştırılması, erozyona karşı korunması, efendim, faiz oranları %170, %200'lere çıkarken, %100 olarak işçiye verilmesi karşısında bu paraların ilgili bankalardan çekilip, sosyal güvenlik bankası altında, o birim altında toplanması ve ayrıntıya girerek şunu öneriyorum. Üretimin artırılması, üretime katkıda bulunmak bakımından seracılık kooperatifi kurulabilir, hayvancılık kooperatifi kurulabilir, üretim kooperatifleri kurulabilir. Hem bu işçi kendi parasıyla istihdam olanakları doğar işçiye, hem üretim olanakları doğar, hem daha fazla üretim olur, hem daha fazla memlekete ucuzluk gelir ve özellikle tabii altını çizerek söylüyorum, bu paraların verimli sahalara yatırılması, gerçekten kâr edecek,

o parayı erozyondan kurtaracak verimli sahalara yatırılmasının da kaçınılmaz olduğunu vurguluyorum.

Değerli arkadaşlar; ülkemizde kangren haline gelen bir kaçak işçi sorunu vardır. Şimdi, yani kangren haline gelen, memlekette bir işsizlik sorunu vardır. Çünkü, yıllardan beridir bu memlekette, rahmetli Turgut Özal'ın gelip dayatmasıyla, yıkım paketi dediğiniz paketlerin uygulamaya girmesiyle, yüksek faiz, zam ve düşük ücreti içeren bu politikaların, bu yıkım politikalarının uygulanmasıyla ülkemiz insanı üretimden kopmuştur.

Üretim, her sektörde üretim kim ne derse desin, bu rakamlar bazı yerlerde yanıltıcıdır, yanıltıcıdır. Kim ne derse desin insanlarımız üretimden kopmuştur. Üretimden kopan insanlarımız ekme kapağını Londra'larda, Avustralya'larda aramaktadırlar. Getirin bize bakalım bu Hükümet, bu memlekette son 93 yılı içerisinde kaç kişi göç etmiştir. 94 yılı içerisinde kaç kişi göç etmiştir. Bu memlekette pırıl pırıl insanlar. Var mı bunların çalışması sizde? Getirin. Bunları getirmemiz gerekirdi. Bunları hep birlikte görmemiz, hep birlikte bilmemiz gerekirdi ki bu konuları, bu toplumsal sorunlarımızı çok daha sağlıklı bir şekilde tartışalım ve sağlıklı sonuçlara varalım.

Şimdi işte ülkemizde 1986'dan beridir dayatılan yıkım politikalarının, yıkım paketlerinin sonucu olarak ülkemiz insanı üretimden koptu. Ülkemiz insanı buna paralel olarak istihdamdan koptu çünkü o imkanı bulamadı. İşsizlik sorunuyla karşı karşıya kaldı. Göç sorunuyla karşı karşıya kaldı ve her geçen gün insanımız bu memleketi, kendi öz toprağını, vatanını terketmek durumunda kaldı. Bütün bunun karşısında sermayedarlarımız ve geçmiş Hükümetten başlayan ve bu 94 yılı içerisinde de çok acımasızca seyreden bir kaçak, sırttan bir kaçak işçi sorunuyla, olgusuyla karşı karşıya bulunmaktayız. Ben iddia eder ve diyorum ki, ben iddia eder ve diyorum ki, gözlemlediğim kadarıyla elimizde sağlıklı istatistiki bilgiler, doneler olmadığı için Sayın Çalışma Bakanı bile bana bunun rakamını söyleyecek durumda değildir. Sayın Başbakan da söyleyecek durumda değildir. Ama ben en azından

kendi kişisel gözlemlerime dayanarak şunu söylemek isterim ki, bu memlekette kaçak işçinin olgusu sayı bakımından 93 yılından da, 92 yılından da daha fazladır değerli arkadaşlar. Daha fazladır. Ben bunu kesinlikle birisini suçlamak için söylemiyorum. Ben ülkemizin içinde bulunduğu toplumsal boyutu itibarıyla halkımız bakımından patlama noktasına gelen gerek işsizlik bakımından, gerek hayat pahalılığı bakımından, gerekse kendisine ekmek bulamayan insanların acıları ve ızdırapları bakımından bunu söylüyorum. 94 yılında kaçak işçi sayısı artmıştır Türkiye'den gelen. Başka ülkelerden de gelen vardır çok sınırlı olarak, belki 2, belki 3, önemli değildir. Önemli olan prensibidir, ilkesidir. %99 Türkiye'den gelen kaçak işçilerdir. Şimdi bu memleketin evlatları, doğup büyüdükları vatanlarında, kan döktükleri vatanlarında bu özgürlüğe kavuşmalarında büyük katkıları olan bu insanlar kendi memleketlerinden gidecek, ama Türkiye Anavatanı aman rahatsız olmasın, aman kızmasın o bizim hamimiz diyerek, Türkiye'deki kaçak işçiler buraya gelecek, Mantığıyla hareket etmek yanlıştır değerli kardeşlerim. Bu memleketin kaçak işçi bakımından toplumsal yarasını bu çok önemli toplumsal sorununu görmek ve bunu ağzımızın çıktığına kayırmak ve söylemek Anavatan düşmanlığı değildir. Anavatan düşmanlığı değildir ve sizin Hükümetinizin böyle bir girişim içerisine girmesi karşısında hiç kimse sizi Anavatan düşmanı olarak suçlayamaz.

En azından böyle bir durumda biz sizin yanınızda olacağız. Hükümet olarak, biz Toplumcu Kurtuluş Partisi, bir muhalefet partisi olarak siz hükümetin yanında olacağız. Şimdi, Sayın Çalışma Bakanı Murat diyor, ben tespitlerimi yaptım. Kaç kişi yaptın? 2051 kişi. Ben sana diyorum ki bu rakam 2051 değildi. Demek ki herhalde siz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- Yakalayabildiklerimdir bunlar.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Yakalayabildiğiniz kadarınca- dır bunlar. Ya da cırladınız da diğerlerini yakalamaktan. Vazgeçtiniz, cırladınız.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Yok.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Neden? Çünkü, 2051 kişi şey ettiniz. Sözlerinizle ifadelerinizin içerisinde bu vardır. Dediniz ki ben bu kadar yakaladım, tespit ettim. Giderim hükümete, ilgili bakana, sonuç yok. Yani, sanki iki başlı bir hükümet var ortada. Biri yapmak ister, biri yapmaz. Bu hükümetinizin sorunudur. Bu, sizin hükümetinizin sorunudur. Kendi iç çelişkileriniz varsa bunları çözmenin sorunu da size aittir. Biz, o yanı bizi ilgilendirmiyor ve büyük ölçüde ben politik yanına da girmek istemiyorum. Bir politikacı olmama rağmen girmek istemiyorum. Toplumumuz bu konu karşısında erimektedir değerli kardeşlerim. Erimektedir. Bunu Anavatan düşmanlığı boyutuna getirmeye hiç kimsenin hak ve yetkisi yoktur. CTP'yi de bu konuda hükümetin diğer kanadının veya bu çevrelerin ve mihrakların o boyutta hedef almasını ve suçlamasına hak ve yetkisi yoktur, olmamalıdır. Bu, bu toplumumuzun, partiler bazında alırsan, UBP'nin de, TKP'nin de, CTP'nin da, DP'nin da, tüm siyasi partilerimizin ve tüm bu siyasi partilerin ve demokratik kitle örgütlerinin temsil ettiği tüm halkımızın toplumsal bir sorunudur.

Benim memleketimin insanı, bu memlekette faşist EOKA çetelerine karşın göğüs vermiş, savaşmış kan dökmüş, ter dökmüş, ölmüş, şehit olmuş insanım, benim bu memlekette gidecek ve aman Türkiye Cumhuriyeti, Elçilik, asker, kim ise, rahatsız olmasın diye, on binlerce kaçak işçi gelecek. Olamaz. Bu, bu toplumun hazmedebileceği, bu toplumun rıza gösterebileceği bir olay, bir gelişme olamaz değerli kardeşlerim. Şimdi, bu toplumun belli işgücüne ihtiyacı vardır. Evet, doğrudur. Bu ihtiyaç gözönünde bulundurularak tarihini hatırlayamayacağım, işgücü anlaşması yapılmıştır. Narenciye sektöründe 2000 kişilik kesim işçiliğine ihtiyacım vardır. Sana bu yetkiyi veriyorum, işgücü anlaşması var TC'yle KKTC arasında. Gidersin, o kişi, getirmek isteyen kişi veya Çalışma Dairesi aracılığıyla, İş Bulma Dairesi aracılığıyla gidilir, o insanlar getirilir, bir denetime tabi tutulur, sicilleri, kayıtları tutulur. İhtiyat Sandığı, Sosyal Sigortası ve benzeri fonları, her türlü barınakları, geçimleri çağımız sosyal gereklerine uygun olarak düzenlenir ve bu ihtiyaç bu çerçevede, bu işgücü çerçevesinde gerçekleşebilir. Bizim ona bir itirazımız yoktur. Kaldı ki narenciyenin, bu da bizim bir toplumsal gerçeğimizdir. Sayın Bakan da bunu söylemiştir. Bizim Kıbrıslı maalesef, bu narenciye kesimini, hasadını yapmaz. Bu bir ihtiyaçtır. Bu toplumsal bir ihtiyaçtır. Bu ekonominin duyduğu bir ihtiyaçtır, bir gereksinimdir ve bu yapılıyor. Bizim ona karşı birşeyimiz yok. İnşaat sektörü için de bu düşüncelerimizde farklı birşey yoktur. İnşaat sektöründe de, turizm sektöründe de ve diğer sektörlerde de, eğer açık işgücümüz varsa ki bu sağlıklı tahlil edilir. Belli birimsel verilere dayandırılarak ortaya konur. Böyle işte bu kadar da bunda vardır, gidip al da gel meselesine zaten şimdi öyle yapılıyor. Şimdi zaten öyle yapılıyor. Şimdi, işgücü açığımızı biz bilmiyoruz ki. Tarım sektöründe, sanayi sektöründe, turizm sektöründe ve sair sektörlerde biz işgücü açığımızı bilmiyoruz ki. Var mı bu plânlarda, programlarda böyle birşey? Hiçbirinde yoktur. Böyle bir çalışma da yoktur. Böyle çalışmalar olmadığı için, tabii, bu çalışmalara uygun olmadığı için, sonuç almak da haliyle olmaz ve memleketimiz işte sorma gir hanına gelir. Ondan sonra bir ağızdan hep birlikte bağırırız. Memleketimiz kaçak işçi cenneti haline girdi. Memleketimiz sorma gir hanına girdi. Ücretlerimiz düşüyor. Eriyip gidiyor diye hep birlikte haykırıyoruz ama, çözüm yolunu da gitmiyoruz. Gidilmek istendiğinde de birisi engeller diye mazaret buluyoruz. Bunlar, kabul edilebilecek şeyler değildir değerli arkadaşlar.

Şimdi, biz Hükümeti tekrar %100 destek vereceğimizin altını çizerek tekrar vurgulamak isterim. Kaçak işçi sorunu bu Hükümetin gerekli her türlü tedbirleri, ama her türlü tedbirleri alarak çözmesi gerekmektedir. Ortaya koyacağı bir mazaret hiçbir zaman ve hiç kimse tarafından kabul edilebilecek bir mazaret olamaz, olmamalıdır. Şimdi memleketimizde biraz önce konuşmamın başında vurguladım 75 bin çalışan insan vardır. Fiilen çalışan. Bu rakamların ben doğru olup olmadığını bilmiyorum ben kalkınma, yıllık programdan aldığım rakamlardır. %5 artı eksi bunu değiştirsem bile 70'dir efendim 68 bin veya 80 bindir, neyse. Şimdi ben bakıyorum ki Sosyal Sigortalarımızda ben Sayın Özkan Murat'ın yine söylediği rakamı kabul edeceğim. Gerçekçi rakam olarak kabul edeceğim, 30 bin sigortalı var.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nerden buldu yahu?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ben öyle kabul ediyorum. Ki o benim söyleyeceğim şey değildir yani yanıt teşkil etmez. Bakın eğer bu memlekette çalışan insan sayısı yani ücret maaş karşılığında değil, kendi nam ve hesabına çalışan insanlar da var o 70-75 bin kişi onları da kapsar. Kendi nam ve hesabına çalışan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden) - Memurları da kapsar.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Memurları da kapsar, hepsini kapsar. Şimdi memurların bu memlekette sayısı belli.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - 50 bin olması lazım ben sana söyleyim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ha 50 bin peki 20 bin nerde? Demek ki 20 bin de bu memlekette başka yönlü kaçak işçi vardır.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Doğrudur.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Onu söylemeye çalışıyorum.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yıllardır böyle.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Yani bizde, iki kategoride kaçak işçi vardır.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bütün mesele budur, bütün sigortayı batıran budur.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bir, Türkiye'den gelen ve her türlü hırsızlığın, soygunluğun yapıldığı ve toplumsal huzurumuzu, insanımızı rahatsız eden kaçak işçi olgusu vardır Türkiye'den gelen, bir kaçak işçi olayı vardır. Bir de kendi bünyemiz içinde kendi insanımızı kaçak çalıştıran, aynı soysuzluğu yapan, yasaları çiğneyen patronlarımızın bu zulmüne maruz kalan kaçak işçiler vardır ve bunların sayısı da biraz önce siz itiraf ederek söylediniz, ben diyorum ki 20 binden de fazladır. Şimdi Çalışma Dairesi, hemen Çalışma Dairesinin fonksiyonu ortaya çıkar, nerede Çalışma Dairesi? Geçmiş Hükümet bir arabayla, iki memurla kaçak işçi tespitini yapan, ben yaptırdığına inanmıyorum size onu peşinen söyleyim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hiç olur yapmadı.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Böyle bir tespit yapmadınız Sayın Ertuğrul.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) (Devamla) - İstatistikleri gösteririm sana.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ancak yeni Hükümetin de sağlıklı bir çalışma içerisine girdiğine inanmıyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Onun adına konuşaman sen dostum, o cevap verecek yapıp yapmadığına.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ben şahsen inanmıyorum yapıldığına çünkü böyle bir şey görmedim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ona sorma sen sorup sen cevap vereceksen.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi İhtiyat Sandığı Yasası bir başka vesileyle, bir başka vesileyle bu Meclis gündemine getirildi ve geçirildi, oybirliğiyle. Yanılmıyorsam oybirliğiyle geçirildi İhtiyat Sandığı. Başka bir amaçla getirildi ordaki memurun Şubat'ta yapılması gereken intibaklarının yapılması düşüncesiyle Yasaya rağmen yapılmadı. Bir huzursuzluk oldu, yapılabilmesi için de yasa değişikliği gerekti bu sefer ve yaptınız onu getirdiniz o vesileyle. Bu değişiklikler de getirdiniz o vesileyle. Şimdi ve kadroları da 43-44 kişiye çıkardınız. Şimdi ben, Cıkla Yasasını da çıkardınız demeyeceğim, ama Çalışma Dairesinde yani kaçak işçi olayı bu memlekette bir yangın olarak bir toplumsal felaket olarak ortada dururken, Çalışma Dairesi de fonksiyonlarını yerine getiremezken niye getirmediğiniz Çalışma Dairesi Yasası ve kadrolarını artırmak için münhalleri?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden) - Münhalleri açtık yahu onu izah ettik artırdık
terfilerini açtık daha kadrosunda münhal var haliyle.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Yani yeterli kadronuz
var diyorsunuz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - 83 kadrosu şu
anda.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Peki niçin tespit etmediniz
bu kaçak işçilerin, 20 bin tane var bizim memlekette 15
bin tanede ~~de~~ memleketli 35-40 bin tane kaçak işçi var
bu memlekette, son hepsi iki bin tane tespit edildi. Nasıl
olur madem kadron tamamdı.

Şimdi Çalışma Dairesi bir kere Çalışma Dairesi olmak-
tan çıkmış.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çalışmama Dairesi

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Çalışma Dairesi olmaktan
çıkmış, adı Çalışmama Dairesi olmuştur.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Ne zamandan?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Yıllardan beridir aynı
devam eder, aynı hamam aynı tas, biçare Özker Hoca da şey
eder.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Hoca ne yaptı
sana?

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Şimdi, bak samimiyetle söylüyorum arkadaşlar. Geçmiş yıllarda Ulusal Birlik Partisinin nerde bir ilçe başkanı varsa bir ve nerde bir işçiye ihtiyaç doğarsa, bir istihdam olanağı doğarsa, o vatandaş, geçmiş hükümetin ilçe başkanlarının kapısına gitmeden, o kapıyı içeri girmeden işe giremezdi. Dolayısıyla, Çalışma Dairesinde bu çalışmama dairesinde vatandaşın ne işi. Gidecek de işsizlik kaydı yaptırısın. Bu ne münasebet efendim. Bu, yıllardan beri, 1984'te, 1984 yılında Bakanlar Kurulunuz, o günkü Bakanlar Kurulunuz en azından kamu kuruluşlarına, KİT'lere, kamuya, işçilerin işe alınması ancak Çalışma Dairesi kanalıyla olacaktır gibi bir Bakanlar Kurulu kararı...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Genelge.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Genelge çıkartmanıza rağmen, o çıkarttığınız genelgeye siz de uymadınız ve siz bazan kendiniz, bazı kişileri almak isterdiniz ve kendi ilçe başkanlarınız size bile onay vermezdi. Çünkü, partinizde öyle karar aldınız. İlçe başkanının onayından geçecek ve ilçe başkanları yapardı. Şimdi soruyorum arkadaşlar. Şimdi soruyorum.

SERDAR DENKTAŞ (Lefkoşa)(Yerinden)- DP'de yoktur öyle birşey.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Sayın Günay Caymaz geçenlerde bir soru sordu ve cevap aldı. Baktım, 600 kusur insan alındı bu şeye.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla)- O daha bir kısmı.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Verilen yanıtın sonucunu söylüyorum ben. 649, 650 civarında istihdam yapıldı bu 1994 yılı içerisinde. Belki ilçe başkanlarınız vasıtasıyla bunları almadınız. Ama, hangi vasıtayla aldınız? Çalışma Dairesi aracılığıyla mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Üç bakanlığı öyle yaptık. Açıkladım onu.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Yani, söylemek istediğim şudur arkadaşlar. Bu memlekette çalışma hayatının yönlendirilmesinde ve belli kriterlerin, çalışma açığının, işgücü açığının ne olduğu, memleketimizde işsiz sayısının kaç olduğu, çalışan sayısının kaç olduğu, kaçak işçinin kaç sayı olduğu. Koşturup da kaçak işçiyi Don Kişot gibi sağda, solda aramaya gerek yok. Çalışma Dairesi gerçek fonksiyonlarını yerine getirdiği takdirde, sen hiç birinin peşine düşmeden, belli istatistikler, işveren tescilleri, işveren kayıtları ve işveren kayıtlarına paralel olarak, işverenin çalıştırdığı işçi sayısı kayıtları, sağlıklı bir şekilde yapılırsa, kaçak işçinin peşine düşmeye de gerek yok. Bu memlekette hem işsizlik sayısı da ortaya çıkar. İşsiz insanımızın sayısı da ortaya çıkar. Hem işgücü açığımız da ortaya çıkar. Kaç kişi bu memlekette çalıştığına da ortaya çıkar. Kaç çtane kaçak işçi olduğu da ortaya çıkar. Ama, Çalışma Dairesi bu fonksiyonlarını yerine getirmek durumundadır. Şimdi bu fonksiyonlarını Çalışma Dairesi yerine getirmediği için, kalkınma plânınızda bile büyük çelişkilere düşüyorsunuz. Bakınız efendim, 1993 yılında işsizlik ödeneği diyor. İşsizlik ödeneğinden 1992'de 2000 kusur kişi işsizlik ödeneği aldı 1992'de, bu plânda vardı bu. 1992'de 2000 kusur kişi işsizlik ödeneği alsın. 1993'te 1800 kusur kişi işsizlik ödeneği aldı. Yani, bunlar işsizdi. Nerden tespit edildi bunların işsiz olduğu. Sosyal sigortalardan, fonundan işsizlik alırlar. Yani, giderler oraya residential yaparlar, haftada bir işsiz kaldıklarına dair imza atarlar ve budur sağlıklı bir tespit sonucudur. Ama, diğer yandan, Çalışma Dairesinden aldığınız rakamlara göre 1993 yılı içerisinde 560 tane işsiz olduğunu söylüyorsunuz. Bu, yanıltıcıdır.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Gerçek 3 bindir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Matematik formüllerini öğrendim. Eskiden böyle kuvvetli değildi senin matematiğın.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Hoca; kusura bakma, gene kaşınıyorsun. Ortalama dediğın nedir Sayın Bakan?

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Ortalama 3 bin.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 1993'te 560 işçi olarak gösteriyorsunuz bu memlekette. 560. Ben de size diyorum ki 1993'te yine bu programın içerisinde işsiz sayısının 1800 küsur olduğunu, 1992'de işsiz sayısını 500 küsur gösteriyorsunuz bir bölümünde, bir diğer bölümünde...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Aktif işsiz.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - %100 çelişkiye düşerek, sosyal sigortalardan işsiz parası alan insanların...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Sendikacı olarak, aktif işsiz başkadır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayısının 2 bin küsur...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Kayıtlı işsiz başkadır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Nasıl kayıtlı işsiz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Aktif işsiz başkadır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Kayıtlı işsizdir burada verilen.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Kayıtlı işsiz 3 bindir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Hayır burada kayıtlı işsizdir verilen.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Aktif kayıtlı 3 bindir. Bütün sene boyunca başvuran.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Peki. Şimdi Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;....

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Kaç tane konuşacak UBP'den?

BAŞKAN - Üç kişi kaldı Sayın Hocam. Devam edin Sayın Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Çalışma hayatı ve dolayısıyla çalışanlar ülkemizde uygulanan yılların, yıllardan beri uygulanan enflasyonist politikalar nedeni ile, çalışan insanımızın alım gücü dayanılmaz boyutlara düşmüştür. Kaçak işçi sorunu fiziki yönü bir yana, psikolojik yönünden bile insanımızı rahatsız etmeye başlamıştır. Dolayısıyla biraz önce söyledim, sözümü bitirmek üzereyim. Hükümet kanadının birisi biz bunu yapmak isteriz, bir diğeri buna meyilli değil, engel teşkil eden, şu bu falan yaklaşımları kesinlikle tarafımızca mazaret olarak kabul edilemez. Hükümet bu sorunu varsa, kendi içinde aşmalıdır. Bu sorunu kendi içinde açacak olan hükümet, bilecektir ki bu toplumsal sorunu ortadan kaldıracaktır. Kendi içindeki aşmanın açılması, bu toplumun önünü açacak değerli arkadaşlar. Bu toplumun önünü açacaktır. Demografik yapısı bakımından, ekonomik sosyal hakları bakımından, istihdamı bakımından, ekmeğini kazanması bakımından bizim insanımızın önünü açacaktır. Ben tekrar ediyorum. Bu Türkiye düşmanlığı değildir. Bunu hiç kimse istismar etmeye kalkmasın. Eğer kendi memleketimin insanının göçüne zemin hazırlamak, başka bir memleketin, Anavatan da olsa, Anavatan'dan gelecek insana yerleşmesi, rehabilite edilmesi kaçak altında zemin hazırlamak, belki birinci derecede kendi insanımıza ihanet boyutundadır. Kendi insanımızı korumamak, onu göçe zorlamak gibi eylemlerimiz ihanet boyutunda olabilir. Ancak Türkiye'den gelen kaçak işçiye karşı çıkma, hiçbir zaman Anavatan düşmanlığı değildir.

MUSTAFA GÖKMEN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Çok doğru.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bu düşüncelerle, hepimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Koreli.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Yağın yüreğinden eksilmesin sevgili oğlum.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Biz çekeriz Hoca bunları, çünkü biz sendikacıyız. Yıllarca...

BAŞKAN - Sayın Caymaz, buyurun efendim. Söz sırası sizin.

MUSTAFA GÖKMEN (Yerinden)(Devamla) - Son atakların çok güzeldi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Şimdi çok heyecanlı konuşmadan sonra, çok sakin, eleştirileri keskin sözlerden oluşan bir konuşmacı dinleyeceğiz.

GÜNAY CAYMAZ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çalışma Bakanlığı'nın Bütçesini görüştüğümüz bugün ben de bu Bakanlığa ilgili olarak, görüşlerimi çalışan insanların örgütlendiği federasyon, federasyonlarında örgütlenmiş olduğu... sendikalar ve sendikaların da örgütlenmiş olduğu bir federasyonun kısa bir süre önce yapmış olduğu bir basın bildirisinden birkaç cümle okuyarak başlamak istiyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Onları okuduk, hepsini. Bu Basın Bildirilerini okuduk.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - 1994 yılı ülkemizin içinde bulunduğu şartlar ile KKTC tarihinde krizler dönemi olarak hatırlanacaktır. Enflasyon, pahalılık, üretici sektörün çıkmazı, küçük esnafın her gün erimekte olması Avrupa Mahkemesinin her gün ihraç ürünlerimize koyduğu ambargo kararı, koalisyon hükümetinde yaşanmakta olan deprem, ilkesizlikler ve son zamanlarda partizanlığın ülke çalışanları kamu görevlileri, öğretmenler arasında yarattığı huzursuzluk ve kaygılar, toplumun sosyal yapısında derin yaralar açarken, ülke insanımızı umutsuzluk noktasına getirmiştir. Üretimsizlik, ekonomik darboğazlar, politik karmaşa ülke yönetimlerindeki tutarsızlık ve çalışma hayatımızda artık olağan hale gelen vurdumduymazlık herşey ters yüz etmiştir. Bu bağlamda KKTC'de de istikbalini ve geçimini sosyal sigortalara bağlamış 10 binlerce çalışanımızın karanlık geleceği sigortalılar arasında büyük endişe yaratmaktadır demektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kısa bir süre önce gündem dışı yapmış olduğum sigortalılarla ilgili bir konuşmamda, sosyal sigortanın çok güç şartlar altında olduğunu Yüce Meclisin bilgisine getirmiştım. Ve Sosyal Sigortanın yalnız hükümetin ilgili odak noktası olmadığını vurguladım. Ben o günkü gündem dışı konuşmamda, rakmalarla

sosyal sigortanın durumunu detaylı bir şekilde bilginize getirdim. Ben o günkü konuşmamda Aralık ayı ve Ocak ayında ödenecek maaşların durumunu, nasıl sağlanacağını bu paranın ancak büyük rakamlarla borçlanılarak elde edilebileceğini söyledim. Bugünkü manzara gözümüzün önüne gerçekten ibret verecek bir şekilde gelmekte ve bu bizi üzmektedir. Sosyal sigortalar tarihinde ilk kez sahip olduğu binaları ipotek göstererek borçlanmış ve sigortalılara maaş ödeyebilmiştir. Bu hepimizi üzmektedir. Eğer sosyal sigortalıların geleceği borçlanmalar ile devam edecek ise, ben şurdan hükümete ve Meclise diyorum ki sigortalar batmıştır. Bu yalnız hükümeti değil, hepimizi üzmektedir. Çünkü sosyal sigortalar ülkenin en büyük sosyal güvenlik kurumudur.

Sosyal Sigortaların batması demek, ülkenin temelden dinamitlenmesi demektir. Bugün sosyal sigortalı kayıt sayısı az önce bunun tartışması olmuştur. Eğer burada bir hata var ise, ilgili daire kayıtlardan düşmelidir. Kayıtlı olarak 103 bin dolayında kayıtlı sigortalı vardır. Fakat prim ödeyen sayısı 32 bin dolayındaki mükelleftir. Yani, kısacası şunu söylemek isterim ve derim ki çok seri bir şekilde hükümet, Maliye Bakanlığı, Sosyal Sigortaya olan borcunu ödemelidir. Aralık ve Ocak ayında ihtiyaç duyulan 186 milyar dolayındaki paranın temini kaçınılmazdır ve bu borçlanma faizlerle beraber ilerdeki aylarda Sosyal Sigortanın içinden çıkamayacağı bir durum arz edecektir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sistem tıkanı ise dostum?

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden) - İşveren olarak Maliyenin borcu yoktur Sayın Caymaz.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Vardır Sayın Bakan. Maliyenin borcu yoktur dersiniz seviniriz.

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Hayır hayır. İşveren olarak yoktur. Devlet katkısı olarak vardır. O da 20 seneden beri hiç ödenmedi zaten.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- 3'üncü ayaktan.

ONUR BORMAN (Yerinden)(Devamla) - 3'üncü ayak.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Ben yani devlet 20 seneden beri ödemedi. Evet. Bu hata, siz de o zamanlar Maliye Bakanlığı müsteşarıydınız. Biz de hükümettik. Ben bunu, biz öyle yaptık, biz doğru yaptık demiyorum. Ödememizde hatalıydık. Bu hata devam mı edecektir? Konu budur. Yani biz ödemedik ise, hata ettik, ben bunu söylüyorum. Fakat bugün Sosyal Sigortanın durumu hiç bu kadar acı duruma düşmemiştir. Ben bunu vurgulamak istiyorum. Eğer istiyorsak Sosyal Sigortalar batsın, vermeyelim,

öyle bir iddianız da yoktu zaten. Var idi. O da hatamız, eğer hata ise bizimdi. Kabul ediyoruz. Ve bu hata, bu devlet ödemek durumundadır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Öyle o kadar masumane hatalar değildir. Hata ettik demekle de geçiştirilemez Sayın Bakan.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - 1977'den beri Sosyal Sigortaya borç ödenmemiş ise, bugün bunun bir çaresi bulunur, verilir. Çünkü gerçekten Sosyal Sigortalar çok güç durumdadır. Sayın Bakan az önce konuşmalarında bu konuyu dile getirdiler. Bu konu hepimizin konusudur. Aziliyet arzetmektir ve ivedilikle bu sorunu çözmemiz gerekmektedir diyorum ben.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde ve dünyada çalışma hayatı içerisinde işçinin memurun, yani çalışan ve üreten insanların önemli bir payı vardır. İnsansız bir çalışma hayatı ve ekonomik düşünme olanaksızdır. Çalışma yaşamında, iş yaşamında, ekonomik yaşantı içerisinde sistem gereği insanların ekonomiden pay almaları ve çalışma şartlarını düzenlemeleri, çalışma yaşantısının bir gereğidir. İnsanlığın gelişmesine bağlı olarak yapılan çeşitli sosyal mücadeleler sonucu, çalışma şartları ve yaşam koşullarının düzenlenmesi ile ilgili konan kurallar yasalaşmıştır. Çağdaş devlet anlayışı ve buna paralel olarak gelişen demokratik kavramlar içerisinde işçinin haklarını koruyacak kitlesel örgütler olan; sendikalar gündeme gelmiş ve sendikalar demokrasilerin vazgeçilmez öğeleri olmuşlardır. Çalışanların verdiği mücadelede en belirleyici öğe, çalışan insanın korunmasıdır. Yani çalışma hayatının odak noktası insandır. Son zamanlarda ülkemizde çalışanların durumlarına baktığımız zaman, herşey çalışanın aleyhine gelişmekte, hükümet, çalışanın yanında olmaktan çok, "mış-mış"larla zaman öldürmektedir. Vurdumduymazlık işsizlik ordusunun her geçene gün çoğalmakta olduğunu üzümlere görmekteyiz. Göçler, ilticalar, alabildiğine süratle gündemde durmaktadır. Çalışan insanlar karın tokluğuna çareler aramaktadırlar. Tabii bu sorunlarına çare bulabilen insan, mutlu olarak ülkemizde durabilmektedir. 1995 Bütçesi, Koalisyon Hükümetinin iflâsının ve perişanlığının bir belgesidir. Karşımıza çıkan bütçe yalnızca rakamlar manzumesidir.

Hayat pahalılığının %200'leri aşan bir ortamda işçinin, memurun, emklinin hayatını idame ettirebilmesine olanak var mı? Elbette olmaz. Peki çare nedir? Hükümet bu konuda ne düşünüyor? Hangi alternatif ekonomik modeli halkın bilgisine getirecektir. Kaybedilecek bir günün telafisi çok zor olacaktır. Bugün Çalışma Bakanlığının Bütçesini eleştirirken isterdik, ki hayat pahalılığının enflasyon ve asgari ücret sorun olmadan üretime yönelik bir bütçe olsundu. İnsanlarımız mutlu, huzurlu ve geleceğe güvenle baksınlardı. Olmadı. Seçimlerden önce herşey daha güzel olacak, yüzler gülecek, geç bunları sloganları ile seçim meydanlarında nutuklat attı. Sayın Başbakan 100 gün süre istedi, verdik. Bir yıl verdik. Şimdi halk ne diyor? Şimdi halk bize aynı şeyi söylüyor. "Geç bunları" diyor. Biz de geçiyoruz.

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) - Çok sevdim bu sloganı.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet, tuttu. Dün bizi tuttu, bugün de sizi tutuyor. Onun için güzel bir slogandır.

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Söyleyişinden bellidir çok sevdiğin.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet çalışma hayatı, Çalışma Bakanlığının görevleri içerisine giren yalnızca dar bir kalıp değildir. Çalışan hayatını idame ettiren her insan bu düzenin bir parçasıdır. Ülkenin ekonomisine büyük yararları olan sanayi bölgelerindeki sanayi kuruluşlarının durumları yürekler acısıdır. Son Avrupa Mahkemesinin almış olduğu karar sonucu ihracattaki tıkanıklığın gidrilebilmesi için gerekli katkının hükümet tarafından yerine getirileceği açıklamasına karşın maalesef bunların yerine getirilmesi

çok zaman almaktadır. %14'lük gümrük farkının ödeneceği söylenmesine karşın, ki bu fark %30'lara varmaktadır. Maalesef sanayici kendinin borçlandığı bu paraların faizlerini dahi ödemekten aciz bir duruma düşmektedir ve iflasa sürüklenmektedir. Fabrikaların işçi bulamamaları, Çalışma dairesinin göstermelik eleman yetiştireceğimiz aldatmacaları, sanayicinin özellikle konveksiyon alanındaki sanayicinin makinelerini boş bırakmaktadır ve bu ihracatta da büyük düşüslere sebep olmaktadır. Ulaşım da sorunlar bitmez, tükenmez, dizboyu şeklinde karşımızda durmaktadır. Yeterli kargonun olmaması sanayicileri fason olarak yapmış olduğu işlerin, maalesef fabrikalarda dayalı olarak kalması bu sektörü çok zor durumda bırakmaktadır ve yeni iş almalarına imkan vermemektedir. Bu imkanları kaybeden yalnız işveren değil, kaybeden ülke ekonomisidir. Dolayısıyla işsizlik bu sektörde de dizboyu kendini göstermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çalışma izni ve kaçak işçi konularını arkadaşlarımız enine boyuna tartışarak gündeme getirmişlerdir. Çalışma izni demek, çalışma hayatını disipline etmek, özlenen düzeye çıkarmak demektir. Hükümetin şu anda uyguladığı politika maalesef yatırımcıları korkutmakta atılım yapmalarını engellemektedir. Çünkü Çalışma Dairesi çalışma yerlerini denetlerken çalışan insanlara ve işverenlere karşı tutumu maalesef onları bir yerde hasım olarak göremekte ve bu konuda Çalışma Dairesinin daha titiz davranması gerektiği inancındayım.

Kaçak işçi olayı ile çalışma izni olayını ayırmak lazıdır. Kaçak işçi kontrolü hükümetin ilgili bakanlıklarının sorunudur. Hiçbir siyasal parti kaçak işçi olayına sıcak bakmaz. Bu konu ile istismar etmenin de bir anlam yoktur. Yani bu hükümetin kaçak işçi sorununu çözeceğiz dedi de , çözebildi mi?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZEKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Çözmeye çalışırız.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Hayır. Her hükümet aynı konu üzerine gitmiş, her dönemde aynı yöntemler izlenmiş. Fakat yine karşımızda bu sorun durmaktadır. Evet biz de kaçak işçiye karşıyız. Ve bunun mücadelesini hep beraber sizinle de yapmaya hazırız.

Çalışma ve sosyal güvenlik konuları tamamen bir keşmekeşlik içerisine itilmiştir. Hiçbir ilmi çalışma yapılmadan yasa ve tüzük değişiklikleri ile daireler kendi hizmet alanları dışına sürüklenmiştir. Çalışma Dairesinin hizmet verebilmesi için, araç-gerece ihtiyaç duymaktadır. Biz hükümete daha önce önerdik, yine öneriyoruz. Diyoruz ki; bütçeye baktığımız zaman, yüzlerce araç görülmesine karşın, bu araçların bir çoğu atıl olarak durmaktadır. Bu araçlar Maliye tarafından satılsın ve üretime yönelik yeniden bir araç parkı yaratılsın.

Çalışma Dairesinin, Sakatları İstihdam Yasası Tüzüğünde yapılan değişiklikle 18 yaşının altında olup, çalışma yasağına bağlı olmayan sakat çocukların Çalışma Dairesi tarafından malûliyet tespiti yapılacak ve ailelerine maaş bağlanacak denilmektedir. Sosyal hizmet niteliğinde olan bu uygulama, Çalışma Dairesinin bize göre görev alanına girmediği gibi, çalışma ruhuna da ters düşmektedir. Bu aşamada olan çocukların Eğitim Bakanlığı denetiminde olması gerekmekte, sosyal yardımın da, Sosyal Yardım Dairesi tarafından sağlanması gerekmektedir.

İşgücü Anlaşması, TC ile yapılmış, ancak rafa kaldırılmıştır. İşgücü Anlaşması uygulanabilse bugün kaçak işçi olayı bir yerde değil de, büyük oranda çözülmüş olurdu. Çalışma Dairesinin asli görevleri iş bulma, işçi bulma, işyerlerinde İş Yasası, Asgari Ücret Yasası gibi yasaların uygulanıp uygulanmadığını, İş Yasası altında çıkarılan tüzüklerin uygulanmasının işçinin sağlık konuları, ücret konuları, fazla çalışma saatleri, çalışma koşullarının uygun olup olmadığı, ağır işte çalışan, Çıraklık Yasası altında çalışıp çalışmadıkları gibi konuların denetlemesidir. Fakat çalışma ortamı içerisinde bunlar denetimden uzak, yasa ve tüzüklerin aksine devam etmektedir. Bugün Sayın Bakana soruyorum. Girne'deki Çalışma Dairesinde kaç tane müfettişiniz vardır? Çalışma Bakanlığı halâ büyük ihtiyaç duyduğumuz Sendikalar Yasası, Toplu İş Sözleşmesi Yasasını gündeme getirememiştir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Getirdik ya.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Tek Tip Sosyal Güvenlik Yasası bizim tarafımızdan da desteklenmektedir. Tek Tip Sosyal Güvenlik Yasası gündeme gelir ve tartışmalar sonucu bu Yasa hayata geçirilirse, bizler de inanıyoruz ki, ülkede büyük oranda artık devletin, vatandaşın aşındırdığı kapı olmaktan çıkacağı ortaya çıkacaktır. Gerçekten yasayı incelediğimiz zaman, bugünkü şekli ile birçok anomalileri de beraberinde getirmektedir. Bu tartışmaya açık bir yasa olduğu için, fazla vaktinizi almadan, bu konuyu ileride görüşlerimizi ortaya koyduğumuz zaman, ele alcağa ve bu Yasanın geçirilmesinde de katkımız olacaktır. Biz bu Yasayı parti olarak şiddetle destekliyoruz. Çalışma Bakanlığının son günlerde çalışma hayatı ile ilgili, doğrudan doğruya yorum yapması gereken konular vardır. Bugün Jasmine Court'ta, ülkemizde geçmiş dönemlerde yaşanmamış olan bir çalışma ortamı sürmektedir. Bu nedir? Bugün devlet borçlarına, Sosyal Sigortaya ve ihtiyat Sandığı borçlarına karşı mahkeme kararı ile işverene, ara emri kanalı ile elkoymuş, gelirlerini, borçlarına mukabil toplamaktadır. Bugün bu gelirleri sağlayan kesim, orada maaş almadan çalışan işçilerdir.

Bugün turizme katkıda bulunan otelleri çalıştıran işçidir. Fakat ne gariptir ki, gelir sağlayan kesim hükümetin emek en yüce değerdir dediği bu kesime karşı göstermiş olduğu bu duyarsızlık gerçekten düşündürücüdür.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Duyarsızlık var mı Günay Bey?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Ben işçi açısından söylüyorum Sayın Başkan.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - E, her gün uğraşıyoruz, bu sorunu aşmak için.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Siz borçlarınızı almak için uğraşıyorsunuz. İşçinin hakkını vermiyorsunuz. İş Yasasının madde 21, bend (2). İşçi ücreti en geç bir ayda ödenir. Ancak bu süre hizmet akitleri veya toplu sözleşmelerle bir haftaya kadar indirilebilir. Aylık ödemelerde gecikme bir haftayı geçmez. Yine madde 42. (1)inci bend'de diyor ki: Otel, lokanta, eğlence yerleri ve benzeri yerlerle yüzde usulünün uygulandığı müesseselerde, işveren tarafından servis karşılığı veya başka isimlerle müşterilerin hesap pusulalarına yüzde eklenerek veya ayrı şekillerde alınan paralarla kendi isteği ile müşteri tarafından işyerine bırakılan veya işverenin demetimi altında bir araya toplanan paraların işveren işyerinde çalışan tüm işçilere eksiksiz olarak ödemek ve bunu kaydetmek zorundadır. İşçiler, temsilcileri veya sendikalar aracılığı ile usulüne uygun olarak dağıtım yapılıp yapılmadığını veya tam olarak kaydedilip kaydedilmediğini denetleyebiliriz demektir. Bugün orda çalışan işçidir. Bu işçiler hizmetlerine karşı bir ücret alıyorlar mı, almıyorlar mı? İşte bu konu Çalışma Bakanlığını direk olarak yorum yapmasını gerektiren bir konudur.

Ben devletin borçlarını işverenden alması için hükümetin bu gayreti sarfetmediğini demedim. Ben çalışanın ücret almadığını ve işçinin haklarının birinci dereceden ilgili bakanlık tarafından takip edilmesi gerektiğini söyledim. Yine, bazı işyerlerinde çifte ödeme bodroları çıkarılmaktadır. Bundan amaç sosyal sigorta ve ihtiyat sandığı yatırımlarını düşük ücretler üzerinden göstermektir. Bu konular Çalışma Bakanlığına sendikalar tarafından ihbar edilmiştir. Özellikle bunlar turizm sektörlerinde vardır, olmaktadır. Bu bir yerde devleti çalmak demektir. Bir yerde vergi kaçırmaktır. Örneğin işkolu bazında söylediğim için söylüyorum resepsiyon sorumlusu ile mutfaktaki bir ahcının bodroda aynı ücret olarak gösterildiğine şahit olmaktayız. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir uygulama yoktur. Ben burdan Çalışma Bakanlığını uyarıyorum. Sendikaları zaten bu konuda ilgili bakanlığa ihbarları verdi. Vergi Dairesi, Sosyal Sigorta ve Çalışma Dairesinin müfettişleri bu işyerini kontrol edip bu konuları gündeme getirip çözebilirler.

İhtiyat Sandığı hakkında çok özet olarak birkaç şey söylemek istiyorum. İhtiyat Sandığı Fonu devletin en güçlü fonudur. İhtiyat Sandığı gelirleri gerçekten her gün hızla artmaktadır. İhtiyat Sandığı Yasası ve ordaki sistemin oturmuş olması İhtiyat Sandığında gerçekten başarılı bir çalışma düzeni vardır ve bu devam etmektedir. Yalnız bizi zamanında eleştiren hükümet özellikle bir kanadı CTP kanadı. İhtiyat Sandığındaki uygulamaları eskiye oranla pek değişik şekilde gündemde olduğunu görmemekteyiz.

Yani bugün için evet bir yasa gündeme gelmiştir. Fakat bugün için üretime yönelik bir yatırımı olduğunu görmemekteyiz. Şunu da açık söylüyorum, en azından İhtiyat sandığının paraları gerçekten hızı artmakta kontrolleri de yapılmaktadır. Ben İhtiyat Sandığında çalışanları kutluyorum. Bu devletin fonunun böylesine güçlü, ayakta durması da güzel birşeydir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Bizi kutlamaz mısın yani?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Bakanı kutlamaz mısın?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Kutluyorum, Sayın Bakanı da kutluyorum. Niçin kutlamayım? Zaten Sayın Bakan gündeme geldiği zaman yapmış olduğu esprili konuşması ile ve sevecen tavırları ile zaten gönülleri fetetmeye gitmiştir, birşey çekmiştir bize. O bakımdan ben de aynı duyguyu kendilerine burda iletiyorum ve diyorum ki...

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Sempatik bakar.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Sempatik bakar ve diyorum ki Sayın Özker Hoca beni birazcık dürtmese, konuşmamı nerde ise bağlardım. Ben diyorum ki Sayın Bakan işsizlik oranının ülkede ne olduğunu söyleyemedi. Asgari ücret hâlâ tespit edilemedi. Kıdem tazminatından vergi alınmayacaktı, hayat pahalılığından vergi alınmayacaktı. Eh, bir zaman bunların şampiyonluğunu yapan bu kesim, bundan bir dem vuramadı bize. Onun için Sayın Hocam ben bunları hiç gündeme getirmezdim, sen istedin ben bunu söylüyorum.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Dürttü.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet. Bir de yine zamanında özel sektörde çalışanların, çalışma hayatının iyileştirilmesi konusunda hayat pahalılığı getireceğiz deniyordu. Biz de bunu destekliyoruz, özel sektörde çalışanlara da hayat pahalılığı getirilmesi konusunda zannederim ilgili Bakan arkadaş çalışmasını sürdürecektir bu konuda da bunu kendilerinden bekliyoruz. Anayasamız devletimizin demokratik, sosyal bir hukuk devleti olduğunu yazmaktadır. Demokratik, sosyal bir hukuk devleti demek, hukukun üstünlüğünü, demokratik hak ve özgürlükleri yasal hukuki güvence altına alması demektir. Bu nedenle anayasamız çalışanlar ve çalışma hayatı ile ilgili olarak birçok kural içermektedir. Çalışma hakkı ve ödevi, çalışma koşulları, sendika kurma hakkı. Çalışanın ekonomik, sosyal durumlarını düzeltme açısından sendikakurma hakkına sahip oldukları, bu durumlarını düzeltebilmek için toplu sözleşme ve grev yapma haklarının olduğunu açıkça vurgulamaktadır. Hükümetimiz dönemlerinde Anayasamızın emrettiği birçok yasalar ve İLO sözleşmeleri Meclisten geçirilerek yürürlüğe koymuş, toplu iş sözleşmesi ile sendikalar yasası hazırlanmıştır. Fakat 1993 seçimleri ile nöbet değişikliği yapılmış ve biz bu yasaların şimdiki hükümet tarafından çalışma hayatımıza güç katacak olmaları nedeni ile süratle geçirilmesini bekliyoruz. fakat bu konuda daha herhangi birşey yok. Sendikalar hepimizin bildiği gibi demokrasinin vazgeçilmez öğeleridir. Bu konuda çok titiz ve dikkatli davranmalıyız. Bu kurumları eleştirirken yıpratmadan eleştirmeliyiz, sendikaları siyasal irademiz için kullanmamalıyız.

Muhterem arkadaşlar; ben bu konuda gerçekten çok ciddiyim. Ve bunu söylerken şu anda ülkemizde uygulanmakta olan sendikal hareketleri de kuşku ile izlemekteyim. Sendikacı arkadaşlarım hiçbir zaman için beni yanlış anlamasınlar.

Sendikacı arkadaşlar hiçbir zaman için beni yanlış anlamasınlar. Ben Çalışma Bakanlığı yaptığım dönemlerde sendikalara hiçbir şekilde müdahale etmedim. Konuşmamın içerisinde sendikaların demokrasimizin vazgeçilmez öğeleri olduğuna inandık ve Anayasamızda yeri olan ve bu kurumların da bu doğrultuda hareket etmelerini isteyen bir kişiyim. Neden bunları söylüyorum? Bir kere şimdiki Hükümet sendikalarla bu yıl geçmiş sendikal hareketleri dışında bir görüş ve bir çalışma temposu içerisinde dirler. Her sendika başkanı ülkemizde ya müdür, ya müsteşar veya danışman yapılmıştır.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Çalışanlar iktidara geldi.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Bugün, geç bunları, geç bunu Ahmet Derya. Bu yarattığınız bu düzen ve sendikalara getirdiğiniz bu uygulama ileride içinden çıkamayacağınız sorunlarla bizi karşı karşıya bırakacaktır.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - 90 seçimlerinden sonra sendikalara polis yolladığını unuttun galiba.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Bugün sendikaların...

BAŞKAN - Sayın Derya.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Sendikaların Çalışma Bakanlığında olma nedeni ise...

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Nutuk çeken.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Ben nutuk çekmem. Ben sana gerçekleri söylerim. İçinde bulunduğun...

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Bütün sendikalar....

BAŞKAN - Sayın Derya.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Senin içinde bulunduğun sendikalara yaptığını herkes biliyor Sayın Ahmet Derya. Burada gerçekten konuşurken hiç kırılmayalım, bozulmayalım da. Sendikalar hepimizin üzerine titrediğimiz kurumlardır, sen nerden bahsediyorsun. Senin içinden çıktığın sendikanın ilk defa olarak basında böyle yayınları olmuştur, böyle duyuruları olmuştur. Sen bunu okudun.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Hafızai beşer isyan ile maluldur.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Hafızai beşer meselesi değildir. Gerçekten hiçbir zaman alınma, gocunma da ben görüşümü söylüyorum.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Onlar size yazdıklarıdır.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Sendikalara yazık ediyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Derya lütfen.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Sendikalar yalnız sendika yönetim kurulları değildir, sendikaları üyeleri teşkil eder ve bu üyelere bundan rahatsız olduğunu herhalde sen de hissediyorsun kusura bakma.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Caymaz daha Korelinin sıfırları var. Onları da ...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Birşey değil efendim.

BAŞKAN - Efendim Sayın Caymaz Genel Kurula hitap eden. Devam edin Sayın caymaz. Derya gelmeden önce ne güzel gidiyordu.

GÜNAY CAYMAZ - Sayın Derya ne yapsın üzügündür çünkü o da sendikaları zanneti ki böyle idare edecek ama günü gelir o da bunu yaptığına pişman olacak.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Sendikalar daima doğruyu yapar.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Bugün yine yeni bir uygulama görüyoruz sendikalarla ilgili olarak. Bir bakıyoruz sendikalar eyleme girecek? Neden sendikalar eyleme girer? Sendikalar sosyal ve ekonomik haklarını almak için eyleme girer. Sendikalar...

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Bu kadar sene hükümet ettin de neden sendikalar greve gider öğrenemedin?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Ben gurur duyuyorum, bizim hükümetimiz zamanında her gün sendikalar grev yapardı. Hiçbir hükümet sendikanın grev yapmasını istemez. Neden? Önceden tedbirini alır. Sendikaların sosyal, ekonomik hakları verilir, bu da önlenir. Ama veremezse eğer sendika bundan tatmin olmazsa elbette bu harekete girecektir. Sendikaların silahı yok ki. Sendikaların bir tek silahı var Sayın Ahmet Derya o da grevdir. Bir o hakkını da kullanacaktır. Bundan kimse gocunmasın.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Öyle zannet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)- Biz gocunmadık ki grevlerden.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Evet Sayın Bakan bir şey söylemez çünkü kendinin de sendikadan çıkması, sendikasının kendisine karşı tavrından dolayı herhalde Ahmet Derya gocunmuştur. Ben gerçekleri söylüyorum ve diyorum ki, bugün yapılan bu hareket en azından bana göre yanlıştır ve bu ileride içinden çıkamayacağımız durumlara bizi karşı karşıya bırakacaktır.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Geldiğin çizgiden mutluyuz, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Bitirdin yani, tamamdır Sayın Derya?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Çalışma Bakanının bir hareketi var mı sendikalara karşı Sayın Günay? Var mı Çalışma Bakanının bir tavrı.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Sendikaları savunacak çizgiye de geldi.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Ahmet Derya ben güneşi senden önce gördüm. Kusura bakma ben senin hocalığını yaptım, sen benim öğrencimdin ve sendikalarla kimin önceden tanıştığını, sendikalarla kimin içli dışı olduğunu kusura bakma da ben senden iyi bilirim, müsaade et.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) , Öğretmen olarak iyi yetiştirememişsin bunu, öğretmene karşı geliyor.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Hayır gurur duyuyorum benim yetiştirdiğim bir öğrenci bugün milletvekilidir. Gurur duyuyorum bundan. Onu da söylemekten gerçekten mutluyum.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Tamam da öğretmene karşı geliyor. Zamanında iyi dayak atmadın sen buna, öğretmene karşı geliyor.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Yine bir zamanlar Cumhuriyetçi Türk Partisi, bugün Koalisyonun bir kanadını teşkil eden parti. Devlet çalışanlarının özlük haklarının Çalışma Bakanlığının dışında bir bakanlığında görüşüldüğünü ve bu konunun yanlış olduğunu bu Mecliste defalarca gündeme getirmişlerdi. Fakat bakıyoruz ki yöntem aynı yöntem. Bugün çalışanların özlük haklarını ve ekonomik haklarını Çalışma Bakanlığı değil, yine sendikalar Ekonomi ve Maliye Bakanlığında görüşülmekte ve eski yöntemin devam ettiğini görmekteyiz. Bugün...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Bu herhalde çok eskidendi.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Eskiden değildi. Son Mecliste de yapılan tutanaklara bakarsanız, göreceksiniz. Bugün yöntem yine aynı. Yine sendikalarla ilgili olarak kısa bir değerlendirmemi yapmak istiyorum. Kısa bir süre önce toplumsal muhalefet platformu altında sendikaların oluşturduğu bir eylem komitesi vardı. Sendikalar ekonomik ve sosyal haklarının da iyileştirmek için yola çıktılar. Bir eylem yaptılar. Bir bakıyoruz ikinci bir eyleme gitmeden, ancak bir-iki sendika aradan, sendikalar deyimi ile oyun bozanlık yaparak bu platformu da bozdular.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Cevap verdik isteklerine yani.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Ben bu ülkede yaşıyoruz. İşte takdik, bir-iki sendikadan çekiyorsunuz müdürünüzü, müsteşarınızı, danışmanınızı, ona birşeyler veriyorsunuz. Zaman kazanmak, biz bunları verdik, düşünüp değerlendireceğiz ve bu sendikalar çıkıyor diyor ki evet Hükümetin önerileri vardır, bunları görüşelim, tartışalım, filan filan. Gerçekten, işte az önce Sayın Ahmet Derya herhalde bundan gocunarak bana laf atmıştır. Demek ki Hükümet...

AHMET DERYA (Lefkoşa)(Yerinden) - Sevdiğimden Sayın Hocam, sevdiğimden.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Bilmukabele. Demek ki Hükümetle sendikalar arasındaki diyalog şekli değişmiştir. E, kolay gelsin. Bugün bir sendika ile bu uygulamayı yaparsınız ama genelde. Geçen hafta sendikaları bir ziyaret ettim. Bir de baktım ki sendikalarımız eskisinden daha çok ateşli de, netice? hatice. Yani öyle bir konuma geldik.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - Anlaştık, anlaştık, onun için.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - İnşallah, inşallah. Şimdi Sayın Maliye Bakanı masaya oturacak. Az kaldı.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla) - O ayrı birşey.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - İnşallah onda da anlaşırız. geçen sene sendikalar Maliye Bakanlığına görüşmeye gitti. Bir anlaşmaya vardılar. Sorduk, nedir yani hemen böyle anlaştınız. Döviz üzerinden ödeme, stabil para birimi. İşte birkaç tane geçiştirdiler. Bir de baktık bir yıl geçti aradan, hangisi oldu? Hiçbiri. Günler çabuk geçer. Bu ay sonunda önümüzdeki ayda bu toplu sözleşme ile ilgili olarak yine sendikalarla Maliye Bakanı ile ilgili bakanlık oturup bu konuları görüşecek. Peki, geçen seneden bugüne o sözler acaba ne oldu? Hisar altı, hasır altı. İşte onu hep beraber göreceğiz.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla) - Sayın Caymaz, sahip çıkamadin öğrencilerin, bütün okuttuğun öğrenciler CTP'li oldu.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Serbesttir herkes istediği partide olur.

Şimdi son olarak Sosyal Sigortalarla ilgili olarak bir kaç değerlendirmem olsun müsaade ederseniz.

Çünkü son günlerde Sosyal Sigortalarla ilgili olarak epeyi konuları Sosyal Sigortaların durumlarını gündeme getirdik. İyileştirilmesini istediğimiz için önerilerimizle birlikte Sayın Bakana...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Doğrudur.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Hükümete yardımcı olmak istiyoruz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Teşekkür ederiz.

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Bizim Sosyal Sigortalar için söyleyebileceğimiz en güzel söz herhalde bu olsa gerek. Yalnız ne yazık ki bu 94 yılı içerisinde Sosyal Sigortalar açısından 87 milyar liralık döviz ve vadeli mevduat birikimi tamamen tükenmiş, dövizler bozdurularak maaşlar ancak ödenebilmiştir. Ekonomik koşulların da etkisi ile prim ödeyen aktif sigortalı sayısı sürekli olarak düşmektedir. Mart 93'te prim ödeyen sigortalı sayısı 32,000 iken bugün en iyimser rakamlarla bu sayı 20-21.000 dolaylarına düşmüştür. Bu primler neden ödenmiyor? Demek ki sistemin gereğinden olmasa gerek. Primler, herhalde Hükümete olan güvensizlikten dolayı ödenmemektedir. Önümüzdeki yıllardan itibaren ben iddia ediyor ve diyorum ki, primler yeniden yükseltilecek ve bu aktif ödeyen 20,000 kişinin sayı olarak daha da aşağılara düşecektir. Bunun için Sayın Bakan süratle Tek Tip Sosyal Güvenlik Yasasını gündeme getiriniz. Sosyal Sigortalardan malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık alanların sayısı 13,000 civarındadır. Bunu 20-22,000 civarındaki aktif sigortalar sayısına oranlar isek, en iyimser tahmin ile her emekliye iki çalışandan az düştüğü görülmektedir. Bu oran hiçbir sosyal güvenlik kuruluşunun kaldırabileceği bir oran değildir. Sosyal Sigortalarla ilgili olarak bir önerimiz vardır. Çok ivedi olarak gelir getirici, gelir gider dengesini sağlayacak tedbirler alınmalıdır. Bu meyanda primlerini ödemeyenlere caydırıcı cezalar getirmeliyiz, prim tahsilatının

etkin bir şekilde takip edilmesi, yönetim giderleri ve sosyal sigorta memurlarının maaşlarının devlet bütçesinden karşılanması ve devlet borcunun derhal ödenmesi.

Kaçak işçi çalıştırılmasının önüne geçilmesi, ilk akla gelen tedbirlerdir. Memurların devlet tarafından ödenmesi, sendikalar tarafından da benimsenen bir husustur. Burada bir anomali vardır gibime geliyor. Sosyal Sigortada çalışan memurlar devlet memuruymuş gibi o şekilde emekli olmaktadır. Fakat maaşları sigortadan çıkmaktadır.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Öneriniz nedir?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Eğer bu konuda çalışmalar Bakanlık, Maliye Bakanlığı ile istişare eder ve bu istişare sonunda sorun çözülür ise en azından 4.5 milyarlık bir tasarrufa gidilmiş olacaktır. Bu da sosyal sigortalar açısından büyük bir kazançtır.

Yine Sosyal Sigortaların kayıplarının başında gelen bir husus vardır. Özel eczanelerin Sosyal Sigortaya getirdiği ek külfet. Şu an için ortalama 150, belki de bugün 200 milyon, ama ilerideki günlerde bu rakam katlanarak gidecektir. Bu sistem Almanya'da da başarılı olamamıştır, İngiltere'deki bu sosyal güvenlik fonuna büyük ölçüde tahrip etmiştir. Alman Hükümeti bu konunun üzerinden devlet, sigortalıların güvenlik borçlarını ödemiş ve bu sistemi değiştirmiştir. Bugün Sosyal Sigortalara gelen para, bir torbada toplanıyor kalemler olarak yazılıyor, yalnız bu para ne oluyor? Maaş olarak ödeniyor. Bugün özel eczanelerde ve özel doktorlardan gelen reçetelerin iyice irdelenmesi, incelenmesi ve ona göre ödenmesi gerekmektedir. Türkiye'de sosyal sigortalar ve Bağkur bu konuda acı tecrübelerle çok kötü durumlara gelmiştir ve bu acı tecrübe sonucu Türkiye'deki bu sosyal güvenlik kurumları büyük açıklar vererek hayati çok zor koşullar altında sürdürmektedirler.

(Meclis Başkanı Sayın Ayhan Halit Meclis Başkanlığını Sayın Aytaç Beştaşlar'den devralır.)

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; hayat pahalılığı canavarının mevcut olduğu, insanımızın alım gücünün sıfırlandığını, bu bütçenin de bir tüketim, enflasyonist yatırımlara yer vermediğini eğer görmüyor iseniz, bizim sizlere söyleyebileceğimiz hiçbir sözümüz olamaz. Bütçeye yazdıklarınızın çok azını gerçekleştirebileceğinizi söylüyoruz. Bu görüşler doğrultusunda ülkede çalışma hayatının yok edildiği bir ortamda Çalışma Bakanlığı Bütçesini eleştirmenin burukluğunu yaşıyoruz. Beni sabırla dinlediniz. Bu bağlamda sözlerime son verir, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Caymaz.

Sayın milletvekilleri; söz sırası sayın Ertuğrul Hasipoğlu'nda. Buyurun efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın başkan, değerli milletvekilleri; söz sırası gecenin bu ilerlemiş saatinde hele böyle yemekten sonra rehavet çöktükten sonra bize geldi. Biraz uykunuzu kaçırayım. Diğer iki arkadaşım genel olarak değindiler. Ben fazla zamanınızı da almak istemiyorum. Akşam çok yorulmuşsunuz. Onun için ana başlıklar olarak konulara değineceğim.

Arkadaşlar; gerçekten çalışma hayatı çok önemlidir. Hepimiz aynı geminin içerisinde yaşadığımız göre, bu konuya özel ve gerekli önemi gösterme zorunluluğumuz vardır. Sayın Bakan hesap verme günümüzdür dedi. Bizim de bugün hesap sorma günümüzdür. Bundan önce bakanlıkların oluşumunda gerekli itinanın gösterilmediği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ayrı bir bakanlık olmadığı üzerinde durdular. Halbuki 1992 yılında biz Kasım ayında Bölge Ülkeleri Sağlık İşbirliği Toplantısına gittik. İstanbul'da yapıldı. Orda İLO da vardı. Dünya Sağlık Teşkilatı da vardı ve orda söylenen şu idi. Toplum sağlığını genel sağlıktan ayırmanız mümkün değildir.

Toplum huzuru, toplum sağlığı bozulduğu takdirde genel sağlık da bozulur. Bunun içerisinde de buna en fazla titizliği gösteren de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetidir. Çalışma ve Sağlık Bakanlığını bir arada tutmuş demiştir. Onun için Çalışma ve Sağlık Bakanlığının bir arada götürülmesi gerçekten doğru idi. Ben Sayın Bakanla bu konuda aynı görüşte olmadığımı ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti genç bir devlettir. Genç bir devlet olmasına rağmen sosyal devlet olma yönünde gerçekten önemli mesafeler bugüne kadar katedilmiştir. Bunda da Ulusal Birlik Partisinin Hükümetlerinin gerçekten yadsınamayacak payları vardır. Kanıt mı istiyorsunuz? İşte Sosyal Sigortalar Yasası, İhtiyat Sandığı Yasası, İLO sözleşmeleri. Bizim zamanımızda 12 İLO sözleşmesi geçmiştir. 9 tane de İngiliz zamanında vardı 21, bir tane de Sayın Bakan 102'yi geçirdi. Yani 22 tane şu anda İLO sözleşmesi bizim ülkemizde geçerlidir. Ama bu yasal olarak geçerli mi? geçerli değildir. Çünkü sizi bugün devlet olarak Birleşmiş Milletler tanımamaktadır. Onun için bunlar geçerli değil. Ama biz, önemli olan niyettir, niyet olarak bunun ortaya konması bile bana göre çok önemlidir.

Bunun dışında yine Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri zamanında toplu sözleşme, Grev Yasası, Sendiklar Yasası hazırlanmış, Bakanlar Kurulu gündemine kadar getirilmiş, Tek Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı hazırlanmış Bakanlar Kurulu aşamasına getirilmiş ve en önemlisi bize göre Anayasamız çalışma hayatı ile ilgili çok önemli maddeler, kesin ifadelerle girmiştir. 54'üncü madde, biliyorsunuz Anayasamızın 54'üncü maddesi grevi hak olarak verir, aynı zamanda da dördüncü fıkrasında işverenin haklarını yasa ile düzenler der. Bunun anlamı, bize göre çok önemlidir. Evet mağdur durumda olanların, daha aciz durumda olanların koruyup kollamak devletin görevidir. Ama dengeleri de bozmamak gerekmektedir. Onun için yasa tasarıları hazırlanırken olaylara tek gözle bakmamak lâzım, dengeleri çok iyi koruyup kollamak gerekmektedir. Eğer bunu sağlamadığınız takdirde toplum barışını bozarsınız, toplum huzurunu bozarsınız, toplum sağlığını bozarsınız. Biz İş Yasasını hazırlarken bana çok önem verdik ve büyük bir konsensusla bu Yasa Tasarısı geçirilmiştir. Dün gibi hatırlıyorum, orda bu günkü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müsteşarı o günkü Dev-Sen Başkanı, İş Yasasına karşı çıkan kişi idi ve oldukça da çok sayıda öneri getirilmiştir. Açınız Hükümet Programını ve okuyunuz orda der ki, "mevcut İş Yasası gözden geçirilerek, uygulanır hale getirilecektir." Yani İş Yasası uygulanamayacak bir Yasa mı? Yani şimdi sizin yapmak istediğiniz işleri engelleyen bir Yasa mı İş Yasası? E, peki öyle idi, değilse Hükümet Programına da koyduğunuza göre niye getirip de değiştirmediniz bu güne kadar bu İş Yasasını? Bunu sormak istiyorum. Yoksa işin içine girdiğiniz zaman muhalefette başka konuşmak, icraata geldiğiniz zaman, sorumlu mevkiye geldiğiniz zaman farklı konuşmak özelliğiniz mi? Bu ortaya çıkıyor. İnsan gerçekten bu konuya üzülüyor. Yani bizim söylemek istediğimiz şudur: doğruları söyleyecek bağınaz bir muhalefet değil, yapıcı önerileri de ortaya koyarak çünkü başta da söyledim. Aynı geminin içerisinde yaşıyoruz, bu gemi batarsa hep beraber batarız. Onun için muhalefette başka şey söylemek, iktidarda başka şey söylemek bize göre doğru bir felsefe değildir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT (Yerinden)-
Özker Hoca söyledi onu.

DEVLET BAŞKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Hepimiz sorumluyuz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Şimdi ben biraz da Hükümet üyesi arkadaşlarıma sormak istiyorum. Hükümet Programına aldığınız konuların hangisini bugün gündeme getirdiniz veyahutte icraata soktunuz veya söylediklerinizi yaptınız? Gerçekten insan üzümlüyor işte, en basiti stabil para birimi. Tek Sosyal Güvenlikten bahsediyorsunuz....Efendim?

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Daha getireceğiz, daha 4 sene Hükümette olacağız. Daha Hükümet yıllarımızın bir tanesini geçirdik, 4 sene daha ister. Ağır, ağır hepsini sokacağız yoluna.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Sen Ahmet Derya hayal aleminde yaşıyorsun. Bak Sayın Bakan bile güldü sana bu söylediğine.

Kimlikler girişleri mi engellediniz? Ben kişi olarak söylüyorum, ben kimlikle girişlere karşı değilim ve kimlikle girişler gerçekten işsizliğin bana göre nedeni de değil. Eğer bir insan kaçak işçi olarak gelecekse, pasaportla da gelir. Bugün dünyada artık gümrükler kalkmıştır, bugün gidiniz Amerika'dan Meksika'ya geçerken size pasaport değil, kimlik dahi sormazlar. Bugün Avrupa'da başka ülkelere geçiniz, kimlik dahi sormazlar. Siz bugün Anavatanla Yavru Vatan arasında geçişlerde pasaport. Yani bunun anlamı bana göre çok daha farklıdır, bunun altında yatan düşünce de daha farklıdır.

Onun için bana göre kimlikle girişler, kaçak işçiliğin nedeni değildir. Dünyada bugün kaçak işçiliği çözen ülke de yoktur. Sayın Bakan iddialı konuşmuştu...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Sizin niyetiniz yoktu zaten, onun için.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Bozduklarınızı düzeltmede geç kalıyor muyuz diye mi kızılıyorsunuz?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Hayır efendim, bakınız Sayın Bakan Hükümet Programının takdiminde gayet iddialı konuştu ve çıktı dedi ki ben kaçak işçiliği önleyeceğim, göreceksiniz dedi. Ben de çıktım dedim ki, büyük lokma yiyin, büyük laf söylemeyiniz, tutanaklarda da vardır. Bugün dünyada...

SAĞLIK BAKANI ERGİN ABDULLAH (Yerinden) - Deneyimlisin bu konuda.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bugün dünyada kaçak işçiliği ortadan kaldıran ülke yoktur. Mümkün de değildi. Bugün Almanya'da mı kaçak işçi yok, İngiltere'de mi kaçak işçi yok.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Bizdeki kadar çok kaçak işçi olan ülke var mı?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - İşte bütün gider. Bunu kesinlikle tasvip ettiğim anlamında almayınız. Kesinlikle karşıyım.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - O anlamı çıkardım ben, söylemeyin onu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Kesinlikle karşıyım ama bu şekilde iddialı da beyanlarda bulunmayınız, gün gelir işte böyle size sorarlar.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bellidir endişelerinizden, 500 kişi tespit ettiniz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Biz yasayı yeni geçirmiştik o zaman Sayın Bakan, yine iyiydi. En azından size o fırsatı yarattık. Bu fırsatı yarattık. En azından bunu şükranla ifade etmeniz lâzım, o fırsat yaratılmıştır size. Ha, polisi içişlerine bağlayabildiniz mi? Bağlayamadınız. Yine aynı şeyi söyledim, bağlayamayacaksınız dedim, büyük söylemeyin, büyük lokma yeyin, büyük laf etmeyin. Bırakın, icraatlarınızı yapın.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Mümkün olduğu gibi gitsin.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Üretin bir şeyler üretin, laf yerine bir şeyler üretin, getirin bu ülkede istihdamı sağlayın, üretim yaratın, ekonomiyi düzeltin, bırakın kaldırın, yapın bir şeyler. Ama hiç bir şey yapmadan laf üretirseniz işte bu gelinir buraya ve sorarlar adama niçin yapmadın, söyledin de yapmadın.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Şartlardan.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar; siz Hükümet oldunuz ama maalesef iktidar olamadınız. Çünkü bu bir yürek işi, başarı işi, olmadı.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Siz olabildiniz mi? Siz iktidar olabildiniz mi?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Olduk.

- 3156 -

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Niye kaçak işçiyi engellemedin, niye polisi bağlamadın, madem iktidar oldun.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Benim öyle bir iddiam olmadı ki, benim öyle bir iddiam olmadı ki, senin oldu.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - İktidar olmadın ki onun için.

BAŞKAN - Sayın Derya, karşılıklı konuşmayın efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ben böyle bir iddiada bulunmadım, ben açık olarak da söylüyorum, ben kimlikle girişlere karşı değilim ve bana göre kaçak işçiliğin nedeni kimlikle görüşler değildir. Eğer kaçak işçiyi veya hırsız bu ülkeye gelecekse pasaport çıkarmak zor bir iş değil ki, çıkarır gelir.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Peşin peşin teslim oldun. Biz hiç olmazsa karşı çıkıyoruz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Onu bugün dünyada artık hudutlar kalkmıştır. Bırakın gümrükleri, hudutlar kalkmıştır. İşte söylüyorum size, bugün Amerika'dan Meksika'ya geçin, size kimlik bile sormazlar.

Şimdi ben demin bir şey söyledim, iktidar olamadınız dedim. Derya ordan feveran etti. Halbuki Hükümet Programını alalım, tek tek okuyalım ve hakikaten bugün söylediklerinizi yaptınız mı, yapmadınız mı görelim.

Bakınız değerli arkadaşlar; "Hükümetimiz diğer sorunların tespitinde ve çözümünde olmadığı gibi çalışma yaşamında olan büyük sorunları da tespit edip ele alarak çalışma yaşamının demokratikleşmesine, mevcut dengesizliklerin giderilmesine, çalışanların ekonomik ve demokratik haklarının geliştirilmesine yönelik önlemleri alacaktır." Alındı mı? Hade buyurun, alındı mı? Ekonomik ne önlem aldınız? İstihdam mı yarattınız ülkede? Ne oldu, sendikalar yasası mı geçti?

Toplu sözleşmeler yasası mı geçti? Hep bunlar Programınızda var. Bakınız Anayasa grev haktır der. Ama başta da söyledim. Ama işverenlerin hakları da yasayla düzenlenir der. Yaptınız mı bunu? Bir toplu iş, vallahi bunun başlığını da, Yasanın başlığını da okumak bir problem, ifade bile bana göre yanlış. "Toplu İş Sözleşmelerinin Yapılmasında İş Uyuşmazlıkları ve Yetkili Sendika Belirlenmesinde İzlenmesi Gereken Yöntem ve Kurallar Yasası." Siz burda toplu sözleşme ve Grev Yasasını geçireceğinize, işçiyle işveren arasındaki dengeyi sağlayacak bir yasa çıkaracağınıza böyle bir yasa yazdınız. Düşününüz, Yıldız...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yasa değil daha, tasarı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Tasarı yahu ama, tasarı yasalaşmak için getirilir Sayın Bakan.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Tartışacağız onu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet, bakınız Türk-Sen'in 40'inci yılı kuruluş yıldönümünde bir etkinlik düzenlendi. Bu vesileyle Türk-Sen'in 40'inci etkinlik yıldönümünü de kutluyorum ve Türk-Sen'e bundan sonraki yaşamında da başarılar ve nice 40 yıllar diliyorum. Yıldız Teknik Üniversitesi Dekanı Profesör Murat Demircioğlu, İş Hukuku Profesörü, gerçekten Türkiye'de bu konuda uzman ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının, her iki bakanın da, yani şimdiki bakanın da, bundan önce Sayın Mehmet Moğultay'ın da danışmanı, bu konulardaki danışmanı olan kişi,

Bu Yasayı irdeledi. Gerçekten o toplantıda bulunmak istiyordum. Davet almadık gidemedik. Bulunamadık. En azından biz de görüşlerimizi orda söyleyebilirdik. Bu konulara gerçekten büyük emek verdik. Ama davet olmadığımız için de gidemedik. O toplantıda bulunamadık. Söylediği ifade şuydu. Altı üstünü tutmuyor. Sendikacılığı öldürüyor. Toplumun barışını ortadan kaldırıyor. Sendikacılık memlekette ölüyor ve memlekette kaos usule geliyor. Düşünün, bir iş hukuku profösörünün söylediği, gazetelere kadar yansıyan ifadeler bunlar. Ve bundan önce bizim hazırladığımız gerçekten dengeli. Gerçekten dengeli. Ve bu çoğu sendikanın da bu konuda dağıtılmış tüm sendikalara ve bu sendikaların da hep görüşleri alınmış. Bunların hepsi dosyalarımızda mevcuttur.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden) - Hepsi de karşı çıktı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ha, öyle demeyin. Karşı çıkmış olabilir mi? Ha, gayet tabii bir...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Lock out da vardı içinde?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E gayet tabii. Şimdi bir işçi sendikası kalkacaktır. E bugün grevi destekleyecektir. Ama lock out dediğiniz zaman, hayır olamaz. Bugün dünyada lock out olmayan bir tek İsveç vardır. Başka yoktur. Yani bütün bu dünyadaki ülkelerde, gelişmiş ülkelerde dahil, hepsinde lock out varsa ve sizin Anayasanızda da eğer derse ki, grev haktır, işverenlerin hakları da yasa ile korunur der.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Anayasada lock outtan bahsetmez Sayın Ertuğrul.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Peki Sayın Bakan, siz bana çıkın biraz sonra izah edin. 0,54'üncü maddenin (4)'üncü fıkrasının anlamı nedir?

Onu izah edin bana.

SAĞLIK BAKANI ERGİN ABDULLAH (Yerinden) - Lock out yoktur.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Öyle olsaydı Anayasada da vardı.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - 75'te konmadı lock out kelimesi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Neyse bırakın. Ben size Anayasadan bahsediyorum ve doğruyu söylüyorum.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Kurucu Mecliste çok tartışıldı ve konmadı lock out. Ben Kurucu Meclisteydim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Sayın Özgür, lock out kelimesini koymadınız. Ama lock out'un anlamını koydunuz Kurucu Mecliste. 54'üncü maddenin (4)'üncü fıkrası budur.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Murad edilmediği için hiç konmadı.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - O anlamda konmadı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E, ama şimdi lock outa alerji doğdu o gün. E, ne? Ama bir yol bulalım dendi. Yani kulak tutacak diye sağ eli ile sol kulağını tuttu. Sol eli ile tutsaydı doğruydu. Ama yine tuttu. Evet, şimdi hal böyle olunca siz çalışma yaşamının demokratikleşmesinden bahsedebilir misiniz değerli arkadaşlarım? Gelin Hükümet programını okumaya devam edelim.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - İyi malzeme buldun ha.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E ne yapayım, siz yaptınız bu Hükümet programını. Ben yapmadım. İddalı olarak geldiniz.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - Yani bu kadar olmasaydı eleştirmeyecektin.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E zaten birşey yapmadınız. Sen geçen gün de söyledin. Hiçbir şey yapmadık dedin. Neyi eleştireceksiniz? Yani kendi ağzınla itiraf ettin birşey yapmadığını. Ben de deyim?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yok, yok. Yapmadık.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - İnsanımızı her şeyin temeli sayıyoruz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Ne güzel.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ekonomik kalkınmada günümüzde insan faktörünün önemi artmıştır. Verimli ve adil bir çalışma yaşamı açısından çalışanlara ve emeğe gerekli değer verilecektir. Ekonominin büyümesi ve büyüyen bu ekonomik değerlerin adil bölüşümü esastır. Üretken, verimli, yarından önce duymayan bir çalışma ortamının çalışanlara sağlanması Koalisyon Hükümetinin temel amacıdır. Peki emeğe gerekli değeri verdiniz mi? Gerçekten bunu vicdan huzuru içerisinde söyleyebilir misiniz? Biz emeğe gerekli değeri verdik diyebilir misiniz? İşte, bilmiyorum, Sunzest'deki çalışanların durumunu hallettiniz mi? Ama bugün Caymaz arkadaşım da şu anda belirtti. Jusmine Court'la Palm Beach de çalışanlar, hem maaşlarını alamıyor, hem de üstelik yasada olmuş olmasına rağmen servis ücretlerine de el koydunuz. Yani siz geldiniz, "biz emekçiden yanayız" dediniz, emekçiyi sömürdünüz. Olacak şey değil.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Gerçek hayat pahalılığını açıklayarak ve ödeyerek.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Devleti küçülteceğinizden bahsettiniz. Değerli arkadaşlar;...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Hayat pahalılığı ne oldu o zaman?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Anlatacağım. Ona da geleceğim. Devleti küçülteceğiz dediniz. Hatta gayet iyi hatırlıyorum çünkü gibi. Sayın Başbakan çıktı ve devleti büyülteceğiz dedi. Sonra birileri hatırlattı herhalde ordan. Dedi ki, yahu devleti küçülteceğiz olur. Ha, sürçü lisan ettim dedi. Devleti küçülteceğiz dedi. Çünkü gibi hatırlıyorum. Zabıtlarda da vardır eğer silinmediyse o ifadesi. Ama benim kafamdan kesinlikle silinmez. Devleti büyülteceğiz dedi. Gerçekten öyle yaptı. Devleti büyüttü, milleti küçülttü. 3000'e yakın istihdam yapıldı. Yüzlerce müdür, müsteşar danışman yapıldı.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Nerden çıktı bu şimdi?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E öyle. Verdiğiniz rakamlar var burda. Onlara geleceğiz daha.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Siz 1200 kişi aldınız seçime beş kala. 3000'i nerden çıkardınız?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Peki siz ne için geldiniz? Yani sizin mazaret üretmeye hakkınız yoktur. Sizin iş üretmeye hakkınız vardır.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Kaynak nerde 3000 kişi...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Siz icraattasınız, siz Hükümettesiniz. Ama söyledik, Hükümettesiniz ama iktidar : değilsiniz. Bütün önemli olan odur.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Vallahi siz de olmadınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Şimdi hep emekçi dediniz, edebiyatını yaptınız. Bir şey üretmediniz. Yalnız bir tek şey ürettiniz, laf. Yapacağız, edeceğiz, alacağız, asacağız. Başka hiç bir şey yoktur. Evet gelelim...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Uyukladım...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - İşte ben onun için dedim, birazcık sizin bu yemek rehavetinizden sonra alayım, uyukunuzu kaçırayım dedim.

Evet, Tek Sosyal Güvenlik Yasasına gelelim, o da bu Hükümet Programı içerisinde vardır. Birazcık o konuya değinelim. Gerçekten biz üç buçuk yıl bu konuya çok büyük önem verdik. Hem de ehemmiyet verdik.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Onu takdir ettik, teşekkür ederiz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Hem ehemmiyet de verdik ve bu yasa tasarısını hazırladık. Bu Yasa Tasarısı kabı yeşil...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Kabı yeşil?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bu da bizim hazırladığımız, beyaz, Tek Sosyal Güvenlik Yasası. İkisini de inceledim, iki bölüm hariç, noktasına, virgülüne kadar bizim hazırladığımız Yasaydı. Ben şimdi bunu...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Sigortalara...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bir dakika Sayın Bakan...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Sigortalara oturur zaten bu anomali bir şey değil ki.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ben bunu hani çok affedersiniz, kesinlikle öyle bir niyetim yok, kendimi öveyim. İşte ben yaptım bunu, kesinlikle onun için söylemiyorum. Bunu söylemek istememdeki maksadım şu, madem ki bunun aynısını yapacaksınız bir sene beklemenize ne gerek vardı?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Aynısı değil, temel konularda farklılık var.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Hiç bir farklılık yok. Ben size farkı göstereceğim şimdi. Farkı göstereceğim. Hiç yani sizin bu Yasayı gündeme getirmek için bir sene beklemenize gerek yoktu. İki ay inceleseniz bana göre bu yeterdi. Aynısı çünkü, virgülüne, satırına, noktasına kadar...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Sigorta Yasasının gelişmişidir bu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Tamamen aynısı, bizim yaptığımız Yasanın aynısıdır. Onun için bir sene, üstelik de siz kalktınız dört defa basın toplantısı yaptınız Sayın Bakan ve dediniz ki 1.1.95'te ben bunu yürürlüğe koyacağım. Yapamayacağımız şeyi lütfen söylemeyin.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yasalaştıracacağız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bu insanlarla da lütfen bu şekilde alay etmeyin. Ha, ne getirdiniz bir değişiklik? Sosyal Hizmetler Bölümü diye bir bölüm bu. Yalnız burda siz, Sağlık Bakanlığıyla herhalde anlaştınız da aldınız Sağlık Bakanlığının elinden Sosyal Hizmetleri getirdiniz bunun içerisine koydunuz? Bilmiyorum.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Sosyal güvenliğin bir parçası değil mi?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Efendim? Onu Sayın Bakana sor, bana göre değil. Ha bakınız bugün eğer Türkiye'de sigortalar batmışsa bu sosyal yardımlardan, belki de siz oradan esinlendiniz ama yine yanlış esinlendiniz. Bu sosyal hizmetlerdir, o sosyal yardımdır. Yani yakacak zammıydı, çocuk zammıydı, şuydu, buydu, o bugün Türkiye'deki sigortaları batıran en önemli faktörlerden bir tanesidir ve Türkiye'de sigortalar, sosyal sigortalar bundan kaçmak için çare arıyorlar. Maliye bakanlarıyla boğuşuyorlar. Çünkü buraya giden paralar, siz bunun içerisine, bunun parasını kim ödeyecek?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Devlet ödeyecek.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E, koymadınız ki. Maliye Bakanına da sordunuz mu onu? Yarın çıkar Maliye Bakanı derse, senin yasanın altındadır kardeşim, ben bunu ödemem derse ne yapacaksınız? Yok çünkü bunun içerisinde. Bu bir. İkincisi de farklı konu, biz bugün dünyada üçüncü bacak diye bir bacak yoktur. İnceledim ben bütün dünyadaki sistemleri, bizde var, benim gözümde kaçan ülke varsa, Sayın Bakan çıkar söyler.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Kimi yerde hepsini devlet öder Allah aşkına.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Gayet tabii, ben oraya geliyorum...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Devlet öder hepsini de.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ha, şimdi siz biz ne yaptık? Türkiye'deki OECD ülkelerindeki esas olan şeydi, %35 giderlere kadar sıkıntıya düştüğü zaman devlet katkıda bulunur, der. Biz de onu buraya koyduk. Siz hem onu koydunuz, hem %4 devlet bacağına getirdiniz, hem yerel gelirlerden ki o yerel gelirlerin ne olduğunu da tam olarak ben anlamadım, gayri safi milli hasılanın mı olarak kabul ediyorsunuz, her ay dediniz %10'u sigortaya verilir, bir de %10 araç sigortalarından, gerçekten o araç sigortalarından çok doğruydu tespitiniz, o öyle de, siz nerden bulacaksınız öyle Maliye Bakanı, size yerel gelirlerin %10'unu verecek, %4 devlet katkısı, %35 de girdilerinizde. E, vallahi bu güzel. Bizim ona bir itirazımız yok. Eğer öyle bir Maliye Bakanı bulduysanız...

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bütçenin %50'si zaten açık.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bulduysanız gerçekten takdirle karşılarım, öyle Maliye Bakanını da alkışlarım.

Eğer öyle bütçesi varsa da, o bütçenin önünde selam dururum.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - Kışkırtıcılığı da iyi becerin ha.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Onun için olmayacak şeyleri, hayal olan şeyleri de lütfen bunun içerisine koyup da bunu biz değiştirdik de demeyin.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - E o kadarcık farkımız olsun yahu bu konuda.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sen, değiştirmedin diye söyler.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Eh, kardeşim değiştirmedin diyorum ben sana. Noktasına, virgülüne, satırına kadar aynısı, tıpa tıp. İki ay yeterdi size. Dört defa basın toplantısı yaptı Sayın Bakan. Ve dedi ki, ben 1.1.95'te bunu yürürlüğe koyacağım dedi. E, 1.1.95 geldi, daha yasa Meclise gelmedi. Birakın Bakanlar Kuruluna gelmedi.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - 96'ya da koyamayacak.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Onun için biz hep söyleriz. Bu biraz tabii hükümet olmanın vermiş olduğu...

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - Sütten dilin yandı da onun için gayet emin konuşun.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Gayet tabii. Onun için sorun.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - Bilirim ben seni. Anlarım ben seni. Mesajını aldım ben. Aldın iki kişiyi karşına. Kolay mı?

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - 97'de yine bunu görüşeceğiz.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - 3 defa tarih verdi ve geçirmedi yasayı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Şimdi bir de 62 yaş vardı. Bir de o değişti. 60 yaşına indirdi . 0 da tabii 62 yaşın bir espirisi vardı. Konu şudur: Biz, dünyadaki sistemleri inceledik ve ordaşöyle bir sonuç ortaya çıktı. Bir fon, eğer 10 yıldan fazla olursa batar der. Adamlar bunu almışlar, dünyada incelemişler.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - E,o yanlıştır.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ve demişler ki...

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - 10 yıl yaşayacan diyecen adama, da 11'inci yıl maaş vermeyeceğim kendisine?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ortalama bir fon, 10 yıl ödeyecek. 10 yıl daha. Ne yapmış? Mesela İngiltere'de ortalama yaş, 75'tir ortalama yaş. 65 emeklidir. Efendime söyleyim İsveç'te 67'dir emekli yaşı. Ortalama yaş, ölüm 77'dir. Biz de Devlet Plânlamanın verilerini aldık, 72'ydi. Emekli yaşı 62 dedik. Ha, bu pazarlık konusu olabilir 60. Pek önemli de değil, yani bir veya iki sene. Ama, ne kadar önemli olduğu da gün gelir ortaya çıkar ödemelerinizi yapamadığınız zaman.

Bir de CTP'liler hep bu tip kurumların, kuruluşların, yönetim kurullarının anti demokratik olduklarını her zaman, muhalefette oldukları zaman söylediler. Ve dediler ki, işcinin parasının olduğu yerde devletin sözü mü geçer?

Böyle şey olur mu? İşçiler egemen olacak bu kuruluşlarda. Aldık, biz hazırladık bu yasada yönetim kurulunu, bir de dedik bu yeşil kablıdaki yönetim kuruluna bakalım. Uh! Aynı. E hani? Hani siz bir zamanlar söylüyordunuz ki, işçinin parasıdır. İşçinin malıdır. İşçinin sözü geçecektir. E niye devlet yine burda hakim? Yani demek ki, sorumlu mevkiye geldiğiniz zaman conta yerine cuk oturur.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - O zaman işçi devletini savunurduk Ertuğrul Bey daha o zaman.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Efendim? Ha, şimdi ne devletini? Patron devletini savunuyorsunuz. Pak doğrudur o? Ona da geleceğim. Evet Hükümet programını yine...

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - İşçiler iktidardadır. Hükümet tarafı da işçi, işçi tarafı da işçi.Çoğunluk ezici bir biçimde sağlanmıştır.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - İşçileri de patron yarattınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Senin de işine gelmedi bu iş Derya, onun için.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Hoşuna gitti, cevap bulamadı, ama neyse.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet, yine diyor ki, sosyal sigortalı çalışanların emeklilik hakları hesaplanırken, kamu görevlilerine tanındığı gibi, mücahitlik yılların 2 ile çarpılarak emeklilik yıllarının eklenmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır. Şimdi burda iki şekilde düşünmek lazım. Yapamadınız bunu. Yapmadınız. Yapacağız dediniz, yapmadınız. Biraz evvel Sayın Bakan yine çıktı...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Tasarı vardı bu konuda.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Efendim?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Hazırladığımız tasarı vardı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E, hani gelmedi Sayın Bakan. Siz bunu yapacağınız dediniz. Hükümet programına koydunuz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - E, 5 seneliktir Hükümet programı. 11 ayda...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ha, şimdi ne oldu? Şimdi bir taraftan şikâyet edeceksiniz, fazla para ödüyor diyeceksiniz. Ama bir taraftan da, namütenahi artıracak tedbirleri de beraberinde getireceksiniz. Ha, bu yapılmalı mıydı? Bu bir haksızlık mıydı? O ayrı tartışılacak konudur.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - O haksızlığı gidermek görvi değil mi Hükümetin?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E, ama bir taraftan da şikâyet etme hakkınız olmaz Sayın Bakan. Şikâyet etme hakkınız olmaz ve arkasından diyorsunuz ki, sosyal yardım alan insanlarımızın çağdaş. Bakınız iddialı lafa. Çağdaş ve onurlu bir yaşam sürdürmeleri için gerekli önlemler alınacaktır. Gerçekten çok önemli önlemler aldınız. Çok gerekli önlemler. Çok çağdaş ve çok onurlu önlemler aldınız kutlamak gerek sizi. Düşünün, daha geçen gün açıkladınız. %215 hayat pahalılığı ve siz bu insanlara %20 artış verdiniz bir yılda. Çağdaş ve bizim zamanımızda olsaydı, ooh! Yollara dökülürdünüz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Siz de dökülün.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Her gün bağırırdınız. Bu kadarın kadrine uğramış zavallı fakir, aç, insanları ezdiniz, öldürdünüz.

-3170 -

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Herhalde Özkan Murat yürüyecekti.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet. E, ne oldu?
%215. Bu ülkenin tarihinde yok hayat pahalılığına karşılık
%20 artış verdiniz bu insanlara.

ve Hükümet Programına koydunuz, çağdaş ve onurlu bir yaşam sağlayacaksınız bu insanlara. Kargalar da gülerler bu işe.

Asgari ücret konusuna gelince, şimdi Sayın Bakan hep bizi tenkit etti ve dedi ki asgari ücreti biz bu yıl üç defa yapacağız. Siz iki defa yaptınız ama uygulayamadınız, biz de çıktık o zaman dedik ki gerçekten iki defa yaptık, niyetimiz oydu ama doğru olan, eğer Tek Sosyal Güvenlik geçerse ya bu eşel mobile bağlanacak, ya da stabil para birimine bağlanacak. Aksi takdirde siz...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bizde de stabil para birimi...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Siz devletle özel sektör arasındaki farkı bu yasayla ortadan kaldıramazsınız bu yapılmadığı takdirde. Mümkün değil. O zaman yine cazip olan devlet olacaktır. Cazibe merkezi devlet olacaktır. Burda amaç ne, tek sosyal güvenlikte? Devlet istihdamı devletin sırtından bu yükü kaldırmak. Ancak bunu bu şekilde yaparsınız.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Küçülteceğiz devleti.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E, sizin Sayın Başbakanınız büyülteceğiz diyor, siz küçültecek misiniz? Küçültün. İsteddiğiniz bu ama büyütüyorsunuz, büyütüyorsunuz. Efendim?

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) - Ertuğrul Bey, hizmet sektörlerini büyülteceğiz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Maşallah. Ne kadar büyüttünüz o hizmet sektörlerini?

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - %45.

ERTURĞUL HASİPOĞLU (Devamla) - Allah.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Niteliğini büyüteceğiz, niceliğini küçülteceğiz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet, şimdi biz gerçekten iyi niyetle iki defa yapalım dedik. Bu hayat pahalılığı karşısında bu asgari ücretlileri mağdur olmaktan bir nebze olsun kurtaralım, birden bire yapamıyorsunuz. Adım adım, çünkü biz ikiye çıkardık. Siz yol buldunuz, uç yaptınız. Uç yaptınız. Ama yapamadınız. İki defa uygulayamadık. Nedeni şuydu, Cumhurbaşkanı Meclise iade etti geri.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Neyi iade etti?

ERTURĞUL HASİPOĞLU (Devamla) - Asgari Ücret Yasasında vergi var dedi, vergi var bunun içinde, olmaz, iade etti Meclise. Meclis de görüşmeler uzadı, arkasından Asgari Ücret Başkanı Londra'ya gitti. İşçi kesimi ayrıldı.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yasa geçti efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Efendim?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Nerden asgari ücreti döndürdü geri Cumhurbaşkanı? Yasa vardı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Yasa, biz iki defaya çıkardık bunu. Döndürdü...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Uygulayamadı yani komisyon yapamadı bunu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Döndü kardeşim, Cumhurbaşkanı Meclise geldi, tekrar geldi.

ERGIN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Ondan sonra seçim sathı mahaline girdi.

- 3173 -

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ve olmadı bu. Ve Sayın Bakan bizi bu konuda eleştirdi. Biz de dedik ki siz üç defa yapın, görelim, biz de sizi alkışlayalım. Ne yaptı? Üç tarafının yasasını, benim iki defa geçirdiğim gibi geçirdi.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yasayı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Yasayı, ben de geçirdim iki defa.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - O zaman nerden döndü Cumhurbaşkanından, ne döndü?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Vergi olduğu için döndü o zaman, niyeti vardı döndürecekti, döndürdü canım, o...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yasa dönmedi, yasa geçti, sizin onayınızda da iki defa.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Her neyse, şimdi Sayın Bakan üç defa yaptı. Uygulayamayacaksınız dedik. Uygulayacağız dedi. Hatta bir defasında sordum, süren yok, yapamayacağım, ben yapacağım dedi, koridorda sordum, ben yapacağım dedi. Bu konularda iddialı olmayın. İşte ne oldu?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yetiştirirsek yapacağız dedik Ertuğrul Bey.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Siz de... Hayır...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden) - Büyük lokma yesin, büyük laf etmesin ha.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Sen söyle Sayın Bakan. Hep ben mi söylüyeyim. Biraz da siz söyleyin. Ne oldu? İki defa yaptınız. Üstelik de vergi de aldınız.

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Haklısın bu konuda.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Buna da teşekkür etmek lâzım.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Yani, şimdi konu şu, siz de bize teşekkür edin en azından iki defa yapıp yolu açtık size. Üç defa çıkardınız siz de, açık artırmaya çıktı.

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Vallahi yüreğin yanığıdır bu konuda, anlarım.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Onun için, onun için, siz bu gibi konularda fazla iddialı, Sayın Bakanın dediği gibi, büyük söz söylemeyin, büyük lokma yeyin de büyük sözleri söylemeyin. Üstelik de demin öyle bir saptama yaptınız ki milleti burda uyuttunuz...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nasıl büyük lokma yesin, UBP'yi yediler.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Aldınız, aldınız...

ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden) (Devamla) - Asgari ücrette...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Asgari ücreti, ben de size rakam vereyim, siz rakam verdiniz. 1.1.93'te asgari ücret 165 Dolar'dı. 1.1.94, sizin geçirdiğiniz zaman 175 Dolardı.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yok o kadar...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ben rakamları aldım. 1.1.93'te o parayla 30 okka et alınabilirdi. Bugün asgari ücret dört buçuk milyon, vatandaşın eline geçen o, dört buçuk milyon yaptınız, 13 okka et alabilirsiniz Sayın Bakan. Yüzde şu kadar artırdık demeyin, bu iddialarda

bulunmayın. Bunlar yani rakamları alıp da böyle yüzdelliklerle oynamayın. Deyin ki, biraz evvel söylediniz, asgari ücretin doğru ifadesini, yine sizin sözleriniz içerisinde vardır. Bu sorumlu mevkiye geldiğiniz zaman söyleyebileceğiniz sözlerdir. Yani muhalefetteyken siz kalkıyorsunuz bunları hep eleştiriyorsunuz. Ama hayatın gerçeği iyi ki iktidar oldunuz

Ben açık olarak söylüyorum. Ben her konuşmamda da söylüyorum. Biz Ulusal Birlik Partisi olarak iktidardan düştüğümüz zaman, %30 oy aldığımız zaman gerçekten üzülümüştüm. Demiştim ki, Ulusal Birlik Partisinin bu ülkede yapmış olduğu hizmetlere karşılık almış olduğu oy oranı bu olmamalıydı. Bize göre vefasız yapılmıştır. Gerçekten üzülümüştüm. Ama şu anda huzur içerisindeyim. Huzur içerisinde, ki yalnız bunu ben söylemiyorum. Herkes söylüyor. Herkes aynı mukayeseyi yapıyor. Çünkü siz umut olarak kalacaktınız. Sizin umut olmadığınız en azından ortaya çıktı. Bu halk farklı iktidarları da görmüş oldu. Onun için...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - İyi ya, demokrasinin güzelliği.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Gayet tabii. Onun için ben gerçekten huzur içerisindeyim. Gerçekten mutluluk duyuyorum.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şimdi tamam da. Büyük lokma yemedin, ama büyük parti dediğiniz bir vakayı yutturdular bana göre.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - Vallahi önce kendilerine baksınlar.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Vallahi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet. Ve birşey daha söyleyim. 1.1.94'te 175 dolar olan asgari ücret, bugün kaç dolardır Sayın Bakan biliyor musunuz? 118 dolar. Ya, bunu hiç söylemediniz. Bu işinize gelmiyordu çünkü.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yoo, bugünkünü de söyledim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ama işinize geldiği gibi o rakamları aldınız, şişirdiniz ve bize de...

ÖZKAN MURAT (Yerinen) (Devamla) - 14'dü Aralık'ta dolar, 36'dır şimdi. Çarpın, onu bulacaksınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Kaçtır, kaçtır?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Doların...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Kaçtır dolar?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - 36.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Maliye Bakanı yanınızda durur.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden)-
38.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - E, tamam.38'i çarptığında bulun.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E, 38'i 4 buçuğa böl. Hade 5'e böl.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Ne 4 buçuğu? 5'e böl.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - 5'e böl. Onu da kabul ettim kardeşim. 119 dolar.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Evet. E öyle dedik biz de.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Öyledir yahu.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Sen öyle dedin.
14'dü Aralık'ta.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ha, 118 dedim de
sen 119 dedin. E peki, sene başında kaçtı ya?

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - E hesaplayın.
14'le çarpın Aralık'ta.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Onun için almayın
bu rakamları. Almayın ve orda sözü içerisinde olan Sayın
Bakan...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Matematiği olsun.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Adaoğlu, orda
Erbilen dururdu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ha, sonra yaşı benzemesi
olun Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ha?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Sonra yaşın bensemesi
olun. Onun için siz...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Siz, aktörlük
yapıyorsun.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Yok. Onun için siz
daima rakamları...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; biraz ciddi olalım
lütfen efendim.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Bu saatten sonra.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Birazcık da şey
olur Sayın Başkanım, uykuları dağılır.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yok, yok tamamdır.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - Gayet güzel.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Devam etsin Sayın Başkan.

BAŞKAN - Dozunu biraz kaçırdınız efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Avam kamarası modeli efendim. Serbest konuşma.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet, şimdi Çalışma Dairesine gelelim. İş Yasası ile Çalışma Dairesine hem fizik olarak, hem işlev olarak gerçekten büyük bir güç kazandırılmıştır. Hiç kimsenin bunu yadsımaması lazım ve doğru ~~da~~ ifade etmesi lazım. Biz, bizim zamanımızda bir baktık ki, münhaller çok. Gerçekten. Ama terfileri yapılmamış, alt kademeler boşaltılmamış. Biz geldik, terfileri yaptırдық, alt kademeleri, altları boşalttık. Şimdi gerçekten memnuniyetle görüyorum, kadroları açılmış, doldurulmak için bir niyet var. Bir çalıma var. Bundan mutluluk duyarız. Doğru olana doğru demek, eğri olana da eğri demek bizim felsefemizdir.

Yalnız bir şeyi Sayın Bakan saptırdı. Biz dedi, şöyle teftiş yaptık dedi. Büyülttük dedi. Şu dedi, bu dedi. E bizim zamanımızda büyük olmadığı halde alın aylık istatistikleri, ayda 300 teftiş yapılırdı. Siz şimdi 100 teftiş, 120 teftiş yapıyorsunuz ayda. Siz verdiniz bu istatistikleri. Sakın başka birinden aldım demeyin ha, da Sayın Sağlık Bakanı gibi atasınız daireden kendini. Yollayasınız bu defa siz Sağlık Bakanlığına. Öyle birşey yok. Sizin verdiğiniz istatistiklerdir bunlar. Bizim aylık teftişimiz o kadro ile 300, sizin 100-120 ortalama. İşte sizin verdiğiniz aylık istatistiklerden aldık biz bu rakamları. Onun için hani, şöyle yaptık da, böyle yaptık da demeyin. Doğruları da söyleyin. Biz yaptığınız her güzel şeyi takdir ediyoruz. Takdir etmeye de devam edeceğiz. Ama saptırmayın. Gerçekleri de söyleyin.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - E sen saptırıyor sun bu konuda yahu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Tenkit olarak da söylemeyin. Yapmadı, teftiş olmuyordu. İşte biz o kadro ile , o eksik kadro ile bu teftişleri yaptık.

Bir de dikkatimi çeken, şu Özürlüler Yasası yapıldığı halde bu hususa gerekli titizliği göstermediniz. Ama, bize Başbakanlığınızın göndermiş olduğu, Sayın Caymaz'ın sorusu üzerine göndermiş olduğu bir yazı var. Bunu inceledik. Aşağı-yukarı 2000 kusur işçi, memur aldınız bu 11 ayda.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yok canım.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Öyle yahu Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hesap kitabı bilmen galiba.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - E sanki de, yahu aldık. Adaoğlu, bırakın bunları.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Mercani okul, yoksa idariden mezundur?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Hayır, hayır. Ve üç tane sakat istihdam yaptınız. Dilerdik ki, bu sayı daha fazla olsun. Bu kaderin kadrine uğramış insanlarımızı, istihdam yönünden bundan sonraki yaşamları yönünden daha esenlikli, daha mutlu bir ortama getirebilelim. Bunu yine de Sayın Bakandan bekliyorum.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Saygılar sunarım...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Acele etme Sayın Beşeler. Acele etme.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - İyi hazırlandı canım. Yaklaşımları da, güzele güzel der. Olgun ve dolgun.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Şimdi kaçak işçilik konusuna bir nebzecek değirmek istiyorum. Başta değindim, ama çok iddialı konuştunuz bu konuda. Erdiremediniz. Kaçak işçilik sona ermedi. TC ile bu sizin Hükümet Programında vardı, TC ile yapılan protokollar hayata geçirilecek, uygulanır hale getirilecek dendi. Maalesef, hiç de hayata geçirilemedi.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bu sistemi bozdunuz. Hiç uygulayamadık. O sistemin dingili kaçtı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Sayın Bakan, siz geldiniz, biz yapamadık.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Biz geldik, bu işçiler portokal keserlerdi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Peki, siz niye yapmadınız? Yani, sizin mazaret üretmeye hakkınız yoktur. Siz icraattasınız.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Şimdi hepsi çalışma izni alıyorlar içerden.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Hepsi aldı. Ve ihtiyat Sandığı ile Sigortanın...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Çalışma izni almadı sizin zamanınızda, onu söyleyin.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ben parasını aldım, beni alakadar etmez.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Kümeslerde yattı o şu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Siz dediniz ki, hayır, ben pasaportla gelmeyi çalıştırmam, dediniz. Pasaportla gelmeyi de kontröktör çalıştırır, giden, eğer bin kişi çalışıyorsa, orada...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Şu anda yoktur efendim. Hepsi de pasaportla çalışır.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bin kişi de kaçak çalışır, hiç bundan şüpheniz olmasın. Onun için kimlikle de gelse, ben sosyal güvenliği alacağım. Ya ansızın sakatlınsa,...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bin kişi çalışmaz şimdi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Alacağım ve bu bizim için gelirdir. Ve biz öyle yaptık ve doğru yaptık.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Yahu, nerden çıkardın?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Sayın Bakan, bu kaçak işçiye, siz söyleseniz de, aksini iddia etseniz de, inşaatlarda da vardır, narenciyede de olacak, başka yerlerde de olacak. Ama önemli olan, biz bunu kesinlikle tavsiye ediyoruz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Mücadele edelim?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Gayet tabii. Önemli olan, mücadele etmektir. İyi niyetle, çıkın deyin ki, biz iyi niyetle mücadele etmeye çalışıyoruz. Ama bunun zorlukları vardır. Vardır. Bunu kimse inkar edemez. Mümkün değil. Bugün en gelişmiş ülkeler bile bunu engelleyemedi. Bugün Almanya'da mı kaçak işçi mi yok? İngiltere'de mi yok? Amerika'da mı yok? Gırla. Daha da fazla.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bu düzeye getirdiniz bunu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ha, bir iddiada bulunuruz. Ama kalktık dediniz ki, Sayın Bakan, mühendislerle ben anlaşma yaptım. İlk defa bu anlaşmayı yaptım. Ben de çıktım dedim ki, siz ilk defa yapmadınız. Ben bu insanlarla konuştum. Size yalan bilgi verdiler. Sizi de bu insanlar yanıltacaklar.

Hayır olamaz dediniz. Bir süre sonra koridorda ne söylediğinizi hepimiz, ikimiz gayet iyi biliyoruz. Beni de yanılttılar dediniz. Gerçekten öyledir. Yani ilk olmak veyahutta ilk olmamak meselesi değildir. Ben size gayet titizlikle, hayır, bu insanlar sizi yanıltıyorlar, dikkatli olun. Çünkü bana da aynı şeyi yaptılar dedim. Ben kendi deneyimimi ortaya koydum. Hayır, böyle birşey yoktur, olamaz. Hayır, ilk defa benimle konuşuyorlar dediniz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Öyle birşey demedim Allah için.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ve ondan sonra da itiraf ettiniz bana. Beni de yanılttılar, dediniz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Ne güzel tatlı başladın, sonunu da tatlı bitir.

ERGİN ABDULLAH (Yerinden) (Devamla) - Yok yahu, o kadar kusuru olacak.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet. Bir de, Anayasada ilgili maddelerin ruhuna uygun, sendikalaşma hakkının önündeki engeller ortadan kaldırılacak. Demokratik bir Sendikalar Yasası çıkarılacak deniyor. E, ben merakla bekledim. Sendikalar Yasası nerde, hem de hazırlanmış olduğu halde. Ki, Sendikalar Yasası çıkarılmadığı gibi, yandaş, yoldaş sendikaların bütün yöneticileri de, gayet sorumlu mevkiye getirildi ve bir yerde taltif edildi. Nitekim; bakınız, bugün memleket yanıp tutuşuyor. Pahalılık, karanlık almış götürmüş. Bizim zamanımızda olmuş olsa, tencere, tavalarla, benzin bidonları ile Başbakanlık kapısındaydınız kara çelenklerle.

Bugün bakıyoruz, hiçbirinin sesi soluğu çıktığı yok. Düşünün siz, Ulusal Birlik Partisi karanlığa ve açlığa paydo, pahalılığa paydos mitingi yapıyor, obür taraftan da sendikalar kerme düzenleyip, efendim ağaç dikiyor ve bakınız ve işin güzel tarafı da, yanlarında üyelerini de bulamıyorlar. İşte bu şükran duyulacak bir husustur. Demek ki sendikalara, sendikaların yöneticilerine üyelerinin yapmış olduğu en güzel ikazdır bu bana göre. En demokratik. En güzel bir eylemdi. Bundan daha güzel bir eylem olamazdı. Onun için şimdi o sendikaların yöneticilerinin iki defa düşünmesi lâzımdır artık.

BAŞKAN- Dua et %216 hayat pahalılığı verir Maliye Bakanı da sen öyle şey yap.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI ONUR BORMAN (Yerinden)- Hem de net olarak.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Bak yine halk gaz çukuyruklarında, mazot kuyruklarında, efendime söyleyim benzin kuyruklarında, hatta Ordu Evlerinin, daha ucuz gıda alsın diye, Ordu Evlerinin, askeri kantinlerin kapılarında kuyrukta ağaç olur bekler, obür tarafta sendikalarımız maaşallah alâ-ül Allah ağaç diker.

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI AHMET KÂŞİF (Yerinden)- Bugün ucuzluk yaptık yine şikâyet ettiniz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ağaç diker. Bırakın kardeşim, daha ciddi, daha sorumlu olalım. Görevlerimizi daha iyi yerine getirelim.

Toplu Sözleşme Grev Yasası dendi. İşte getirilen, biraz evvel başta da söyledim, o yasada henüz bu programda var, Hükümet Programında, o da gündeme gelmedi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden)- Nasıl gelmedi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Gelmedi Sayın Bakan,
geçirmediniz.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Hükümet Programı
11 aylık mı?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Siz dediniz ki bunu
geçireceğiz dediniz bu programa koydunuz.

BAŞKAN- Sayın Bakan; size söz hakkı vereceğiz
efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Çalışma ve Sosyal
Güvenlik Danışma Meclisi demokratik ve güncel bir yapıya
kavuşturulacak ve işlerlik kazandırılacak. Daha öyle bir
şey görülmedi. Doğrudur, alkışlarız. Yok ama. Ama programda
var, yani vaad bol, lâf bol.

SAĞLIK BAKANI ERGİN A. İLKTAÇ (Yerinden)- Temenni
bol.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Temenni bol, iş yok.
Evet.

AHMET KÂŞIF (Yerinden)(Devamla)- Yani bu Ergin de
her söyleyeceğini bilir.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Nedir o Sağlık
Yasasıydı, geçmedi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ya çok işin enteresan
tarafı o sendikalardan bir tanesi o Sağlık Yasası için
hele on-call tüzüğü için her gün, her hafta ama haftada iki
defa benim kapıda tehdit, grev, şu bu, bir bakarız bir

sene oldu daha yok. Hiçbir şey yok. Ne grev var, ne tehdit var ne birşey var. Ne Yasa var orta yerde. Demek ki gaye üzüm yemek değil, bağcı dövmek. Ama bizim gayemiz üzüm yemek. Bu vatandaşın hakkıysa o yasanın çıkması, çıkarmak lâzım. Doğru olayı yapmak, imkânları ona göre zorlamak. Yoksa efendim benim siyasal görüşüm, benim siyasal niteliğim bu yöndedir, onun için iktidarı zora sokayım, yok öyle bir şey. Bizim felsefemizde en azından o yoktur. Ama bu şekildeki sendikacılığın da bu ülkede hiçbir yere varamayacağı da bu kürsüden, bu milletin kürsüsünden açık olarak ifade ediyorum. O sendikacıların hiçbir şekilde bu zihniyetle bir yere varacağına da inanmıyorum.

Şimdi İhtiyat Sandığı konusuna birazcık değinmek istiyorum. Kasım ayı itibarıyla Sayın Bakan da ifade ettiler 1,7 Trilyon bir birikimi var ve gayet güzel bir birikimdir. Biz aşağı yukarı 620 Milyardı bıraktığımız zaman. Tabii bu enflasyonun, faizlerin artışıyla biz bir de dövizle bırakmıştık, bu sene çok az döviz alındı. Dövizin bu derece yükseldiği bir ortamda 2 milyon dolarlık döviz almak bana göre azdı. Dövizde daha fazla yatırım yapılmış olsaydı, bu benim bir temennimdir, sanırım bu birikimler daha da büyümüş olacaktı. Çünkü döviz çok feci şekilde fırladı. Halbuki zannediyorum yanılmıyorsam 2 milyon dolarlık bir dolar alışması var, 485 bin de bir Sterlin alışması var, onun dışında da başka birşey bildiğim kadar yoktur. Şimdi 93 yılında biliyorsunuz biz İhtiyat Sandığı Yasasını, 71'de geçmişti İhtiyat Sandığı Yasası, değiştirdik ve cezai müeyyideler getirdik, çünkü ceza yoktu sigortadaki gibi.

ve birtakım çalışanlara haklar verilmiş oldu.

Yalnız geçenlerde ben Mecliste yoktum, Komite safhasında da olmadı ve bir değişiklik getirdi. Gayet de masumane. İşte özlük haklarından, intibaklardan doğan rahatsızlıklar var. Onun için getirdi. Araya sıkıştırmış, bana göre çok tehlikeli bir madde var. Sosyal Güvenlik Bankası kurar.

Değerli arkadaşlar; biz bu konuyu çok düşündük, çok...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bozma işi. Oybirliği ile geçti.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bir dakika, bir dakika. İş bozulacak. Öyle olmaz. Biz bunu çok düşündük. Onun için Avans Tüzüğü koydu. Koreli yanlış. Evet, bir işçi sendikasının temsilcisi olarak, Sosyal Güvenlik Bankası cazip gelebilir. Ama Avans Tüzüğü onun, o görevini görebilir, görür de, görür. Ama siz, Sosyal Güvenlik Bankası kurduğunuz zaman, bugün ihtiyat... Ben hepimizi tenzih ediyorum. Ama yarın bir iktidar gelir, istediği gibi birikimlerle oynadığı takdirde,...

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Avans Tüzüğü çalışanlara birşey getirmez.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bu memleketteki istediği bankayı batırabilir. Hele, sizin Everest Bankası gündemdeyken, Everest Bankası olayı varken. Bana göre...

SAĞLIK BAKANI ERGİN ABDULLAH (Yerinden) - Civa duymasın seni.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Buna girmiş olmanız çok risklidir. Partimiz açısından da dostça söylüyorum. Çok risklidir. Meydana gelecek en küçük bir banka batması, sizi şaibe altında bırakacaktır. Onun için isteyen, ardnıyetli bir hükümet, kesinlikle bu fonları kullanarak, istediği bankayı batırabilir, devletin ekonomisi üzerinde istediği gibi at oynatabilir. Bana göre çok tehlikelidir. Bakanlar Kurulundan nasıl geçtiğine hayret

ederim. Amaçtır önemli olan. Amaç. Amaç, eğer işcinin, çalışanın orda parası olanın bu parasını kullanabilmesi idi ise, Avans Tüzüğü bir senede çıkarılmalıydı. Ve Avans Tüzüğü öyle bir çıkarıldı ki, bir yıllık birikimin iki katı. 5 Milyon deyin, %15 işveren, 5 de işçi katkısı 10. 500 Bin ayda. Bir senede 6 Milyon, iki katı 12 Milyon. 12 Milyonla siz bir işçiye, yüz milyonlarca birikimi olan bir işçiye ne sağlarsınız ki, ne hak vermiş olursunuz ki, işçiden, emekçiden yana geçiniyorsunuz da, 12 Milyonla İngiltere'ye bile gidemez, uçak bileti bile alamaz. Onun için siz, gelin, Avans Tüzüğünü düzeltin. Eğer amaç, o işcinin parasını vermekse, o işçiyi esenlendirmekse, bu mümkündür, Avans Tüzüğü. Ama, böyle banka kurup da, niyet farklı ise, ekonomi ile oynamak veyahutta bankalarla oynamak veya o bankaları disiplin etmek gibi bir ardnıyet, ki olabilir, sizleri tenzih etmek istiyorum. Ama ben olabilecekleri söylüyorum. Hele sizin başınızda...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Bu bankalara fazla girme.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bakın, bir daha söylüyorum. Everest Bankası gibi bir olayınız varsa, sakın ola bu işe girişmeyin.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Bankalardan fazla bahsetmeyin.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Biz, bu madem ki iade edilmiştir. Tanrının lütfudur, biz buna karşı çıkacağımızı da şimdiden peşin olarak ifade ederim.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden) (Devamla) - Nasıl yahu? Yasaya oy verdiniz, nasıl karşı çıkacaksınız?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Gerçekten bu konuda değerli arkadaşlar; çok önemli ve bazan geri tepebilen, bazan da karşısındakini çok feci yaralayan bir silahtır. Bu silahı da sanırım, hükümetlerin eline vermemek lazımdır. Ne kadar iyiniyet olursa olsun. Ama amaç, işçiler o formülleri Avans Tüzüğü içerisinde vardır ve bunu bulabilirsiniz. O şekilde

de çözüm yaratabilirsiniz. Bir düşünün, eğer Sosyal Güvenlik Bankası kurulursa, bugün aşağı yukarı Kooperatif Bankasında yanılmıyorsa, 1 Trilyona yakın parası vardır. Çektiği anda, Kooperatif Bankası batar. Vakıflar Bankasında çok büyük birikimi vardır, o da batar. Onun için bu hususa sayın milletvekilleri, partilerin gerekli hassasiyeti göstereceğine olan inancımı da bu vesile ile belirtmek istiyorum.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Biraz daha, bankadaki paraları da aldınız deycek.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Şimdi, biliyorsunuz, Asil Nadir. İşte bu hükümetin yapmış olduğu acemiliklerden bana göre bir tanesidir. İşte kalktı, para verdi, Asil Nadir'in bankasında yatırılmıştı, çekeceğiz, çekiyoruz, şuydu, buydu, bankalara, iki bankanın batırılması da, zaten memlekette bankalara, yerli bankalara olan güveni sarsılmıştır.

Bir de bu şekilde bir güvensizlik ortamı ülkede yaratılmıştır. Bunlar ekonomi için güzel şeyler değildir değerli arkadaşlar. Bakın, bugün aldığım duyular eğer doğruysa Sayın Bakan beni doğrulayacaktır, antlaşma tekrar imzalanmış veya imzalanmak üzeredir.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Yok efendim, öyle birşey yoktur. Nerden çıkarıyorsunuz bunları?...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Öyle. Zaten...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Onun hesabı bir kere görülecek. 200 milyarın hesabı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ha siz zaten paranın bir miktar sterlin hesabını aldınız. Bir kısım paranın faizini de aldınız. Zaten bugün bütün özel bankalara veya diğer bankalarda yapılan yatırımlar da ne olur? Vadesi geldiği zaman faiziyle beraber tekrar bir senet yapılır, tekrar devam edilirdi. Ha orda da bu şekilde ben Asil Nadir'i koruyacak değilim. Ama biz...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Nasıl oldu da 15-20 günde yatırdı dört buçuk milyon doları?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ben kardeşim onun defaten bu kürsüden söyledim.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Onun hesabını zor vereceksiniz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Bunun hesabını her zaman vermeye hazırız. Biz Asil Nadir'in otelini, biz lâf söylemeyiz, biz iş yaparız. Ne yaptık? Borcu mu vardı bu Devlete? Aldık otelini sattık. Borcu mu vardı Vergi Dairesine.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Onun için iki buçuk sene hiçbir şey yapmadınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Aldık, ICP'yi, ilâç Fabrikasını sattık. Biz...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Ne İhtiyat Sandığı, ne Sosyal Sigorta'da dava açmadınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Anlamadım. Bizim açtığımız davayla götürüyorsunuz şimdi siz bunları.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Nerde açtınız dava?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Evet.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- İhtiyat Sandığı ve Sigortadan dava...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Eavet, bizim açtığımız davayla götürüyorsunuz siz bunları, onun için. Biz adamın otelini sattırdık ve bütün borçları da kapattık.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Vergiydi o sizin dediğiniz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Şimdi birikti tekrar. Tekrar açacaksınız, tekrar alacaksınız. Bu hakkınızdır ama bir memlekette...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)- Vergi borçlarıyla ilgili mahkeme kararı var. İhtiyat Sandığı, Sosyal Sigorta ile ilgili yoktur.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Dava bile açmadınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Biz aldık Hoca, sattık otelini aldık, ondan sonra birikti tekrar.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Yoktur öyle şey.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Yok kardeşim.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- 92'den buraya bir dava açmadınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Bak Sayın Bakan, ben size hep söylüyorum, siz hep afaki konuşursunuz, vazgeçin.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- 92'den bura dava açmadınız hiç.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Bundan, doğruları tamam itiraf edin, doğruyu söyleyin. Ben sattım.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- 92'den bura dava açmadınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ben. Zaten adamın parasını aldım. Ha....

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Yok, borçları vardı ve hiçbir şey yapmadınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Hepsini kapattık biz. 17 milyarı aldık, otelini sattık, bütün borçlarını kapattık.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- 30 Ağustos 1993'e kadar.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ondan sonra tabii tekrar borçları birikti adamın. Açacaksınız, alacaksınız. Hiçbir zaman işçinin, emekçinin hakkını yerde bırakmamak

gerekir. Ama bir görevi vardır Hükümetlerin. O da şudur? Memlekette istihdam yaratan ekonomik değerlere de saygı duymak lâzım. Onları da koruyup kollamak da gene Hükümetlerin görevidir. Yani siz hep değneğin tek tarafına değil, iki tarafına da bakacaksınız. Dengeleri gayet iyi koruyacaksınız. Korumanız lâzım, bu sizin görevinizdir. Ama bir tarafını yıkayım, istihdam ortadan kalksın, obür tarafını da düzelteyim, olmuyor, düzelmiyor.

DERVİŞ EROĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Jasmine Court işçileri iki aydır maaş almıyor.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Maaş almıyor. Sayın Başkan, söylüyoruz bunu. Emekçiden yana diyoruz ama işçinin parasını ödemiyorsunuz. Servis ücretini bile ödemiyorsunuz. Olacak şey değil bu. Şimdi...

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Bir nala vurun bir mıha. Burda doğru konuştun, başka olaylarda tam tersini söyledin.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Şimdi bu konuları fazla...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Bankalar konusunda tam ters konuştun. Derdin Onur Hanımı...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Uzatmak da istemiyorum, gecenin bu ilerlemiş saatinde.

BAŞKAN- Evet Sayın Coşar buralarda mı? Bundan sonra söz sırası sizdedir efendim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Bir süre önce yine Mecliste bu kürsüden yaptığım konuşmada Sosyal Sigortalar batmıştır dedim. Hiç unutmam, Sayın Adaoğlu, Sayın Hasipoğlu felâket tellallığı yapıyorsunuz dedi. Ama bugün

Sayın Bakan da bunu doğruladı ve gerçekten sigortanın battığını itiraf etti her şeyiyle.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Zamanında almadınız tedbir. Biz rakamlarla konuşuyoruz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Şu anda bakınız Sayın Bakan; 0 günkü döviz bazında... Biz de size rakamlarla konuşacağız şimdi. Rakamlarla. 82 milyar lira para bıraktık.

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- 160 milyar lira döner yalnız sigortada bir aylığına...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Bırak onu, senin acemiliklerini söyleyeceğim şimdi, dikkat et.

82 milyar para, 32,000 de aktif sigortalı bıraktık. Bakınız; sigortalıların siz iddia ediyorsunuz ki, sigortalı sayınız, aktif sigortalı sayınız bugün 30,000'dir. Değildir. Sizin bugün aktif sigortalı sayınız 23,000'dir. Bunu çıkın ve bu halka açık açık doğru olarak söyleyin. Sizin en büyük eksiğiniz bu, doğruları söylememek.

Burda hiç şaşırmayın. Bakınız, biz aldık Mart 90'da 28 Lndi. Mart 94'de 24 bindi. Mart 92'de 28 bindi. Mart 93'de 32 bin kusura çıktı.

ÖZKAN MURTA (Yerinden) (Devamla) - Mart 94'de idi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Mart 93'de. Aralık 93'de 32 bindi. Ocak 94'de başlıyor aşağıya inmeye. 32 bin, 29 bin. Mart 94'de 28695 ve bugün 23 bin. İşte bütün problem burda. Siz neden sigortayı batırdınız? Onu da söyleyim.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yanlışsınız.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Siz dediniz ki, bu namütenahi artış yaptık, efendim emekli maaşlarına %256.

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Evet.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Hayat pahalılığının %215 olduğu yerde, 256'yı niye yaptın? Niçin Maliye Bakanı sormaz sana da, sen Maliye Bakanından para isten? Ha, yaptın. Mecburdun yapmaya? Neden? Prime esas kazançları artırdın. Artırınca %285 prime esas kazançlar mı artırılır? Artırınca otomatik olarak, hele eşel-mobil de varsa, otomatik olarak maaşlar artar ve sen bunun altından kalkamazsın. Halbuki bunun başka formülleri de vardı, 95 yılına kadar araştırdın, projeksiyonu yapılmıştı bunun. Sizde olması lazım. Biz, 95 yılına kadar beş yıllık bunun projeksiyonunu yaptık. Ama ne yaptınız? Har vurdunuz harman savurdunuz. Güya şirin görüneceksiniz dediniz, e, ne oldu? Gitti. Şu anda -8 milyardasınız. Yılbaşında kullandığınız over-draft için 8.5 milyar siz faiz ödeyeceksiniz. Faiz değerli arkadaşlar. 8.5 milyar ödeyeceksiniz, bunu söylemediniz. Ha, gittiniz, 50 milyar almak için, ipotek verdiniz. Sea Side, Çalışma Bakanlığını...

ÖZKAN MURAT (Yerinden) (Devamla) - Yoktur öyle birşey yahü. İddia etme de yoktur.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Verdiniz, Savcılıktan döndü. Çünkü, devlet malları ipotek edilmez dendi. Devlet kefaleti istediniz, inşallah alırsınız. Almanızı da temenni ediyorum. Almanız lazım. Devletin borcudur, verecektir, vermesi lazımdır. Almanız lazımdır. Aksi takdirde, eğer bu çekler yarın geri dönerse, bu, bu ülke için çok büyük talihsizlik olur. Ve sosyal güvenliğe de bu ülkenin güveni kalmaz. Onun için mutlaka devlet vekaletinin verilmesi lazım. Bu konuda Sayın Bakanın görüşlerini de desteklediğimi ifade ederim. Siz iddialı geldiniz ve dediniz ki, biz, devletten alacağız bu parayı dediniz. Ama Ek Bütçe yaptınız, getirmediğiniz, alamadınız. Bu üçüncü bacak her zaman için fiyasko ile sonuçlanmıştır. Sonuçlanmaya devam edecektir. Tek sosyal güvenlik de aynı hatayı yaparsanız, yine aynı duruma o sistem düşecektir. Çünkü, bu, dünyada bu insanlar bu işi yapmışlardır. Bu devletlerin deneyimleri var. Bunları alıp inceleyeceksiniz. Ahmet'e ben bunu koydum, ben şu kadar artırdım. Size hangi Maliye Bakanı, yerel gelirlerin %10'unu verir? Üstelik %35 katkı, üstelik %4 de üçüncü bacak.

AHMET DERYA (Lefkoşa) - Ha bire Maliye Bakanını tahrik eden yani.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Tahrik etmiyorum. Ben doğruları söylüyorum. Yoktur öyle biri. Olamaz da.

AHMET DERYA (Yerinden) (Devamla) - Yani işin gücün iş karıştırma.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Evet, değerli arkadaşlar; bakınız, sizin aktif sigortalı sayılarını söyledim. Ben size sigortanın, içinde bulunduğu durumu söyledim. Şimdi bütçeye 550 milyar para kondu, sosyal transfer olarak. Bu yıl, yıl sonuna kadar devletin sigorta olan borcunun 300 milyara yakın olması lazım. Eğer bu, 550 milyar devletin sigortadaki alacağı ise, alkışlarım. Ha yok, devletin kendi çalıştırdığı işçilerin, kendine düşen işveren katkısı ise, bu sigorta temenni mayna etti.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Öyle olsa, uygulamazlar maaşları da.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Ha, o zaman mayna etti. Bitti bu iş. Bu iş bitti. Bu konuda da hiç konuşmayın. Ha, eğer ki, tahmin ederim, gelen yıl devletin üçüncü bacak katkısı, bu 300 milyar aşağı yukarı 500 milyar olacak. Ben onun olmasını temenni ediyordum. Eğer, Koreli'nin dediği gibi değilse, demek ki, bu iş bitmiştir. Hiç bu konuda konuşmaya gerek yoktur ve gerçekten üzülecek durumdur. Bir şeyi daha...

BAŞKAN - Bağlıyor musunuz Sayın Hasipoğlu.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Süre kısıtlaması var mı Sayın Başkan?

BAŞKAN - Efendim?...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Süre kısıtlamamız var mı?

BAŞKAN - Hayır. Bitiriyorum demiştiniz de, bitirmenizin uslubünü anlamak istedim.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla) - Bitiriyoruz, bitiriyoruz. Şimdi bu işten nasıl kurtulur? Sigortanın belli gelirleri vardır. Herhalde önümüzdeki yıl Sayın Bakan, gerekli tedbirleri alacak, gelirleri artıracak, Maliye Bakanlığı da en azından borcunu ödemesine bile, üçüncü bacak katkısını verse, bana göre yine rahatlar. Yani, o borç bir kenarda yine dursun. "Ak akçe kara gün için". Ama 95 yılı için üçüncü bacak katkısını bile koysa, bana göre Sosyal Sigortaları rahatlatır.

Sosyal Sigortalarda Müdür görevinden alınmıştır. O, kendi siyasi tercihleridir, onun için birşey söylemiyorum. Ama bugün, hala Müdürün olmaması, bana göre çok büyük bir eksiklik. Bir sigortaya bir Müdür atanmaması, bana göre bir huzursuzluk kaynağıdır. Biz, Sosyal Sigortalar Dairesi (Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı, diye de senede bir Yasa Tasarısı gerçekten de buna da büyük emek verildi.

Bu çalışanlar açısından da çok önemlidir ve aynı zamanda gelirlerin artması açısından da çok önemlidir. Siz bugün faizleri ve cezai müeyyideleri artırmadığınız zaman gelirleriniz artmaz. Onun için esas olan böyle ıvır zıvır konular üzerinde durmaktansa esas bu yasaları gündeme getirmek lâzım. Bu bana göre bunun çok önceden gelmesi lâzımdı. Bugün Sosyal Sigortalar Dairesinde eğer bir huzursuzluk var ise, en önemli nedenlerinden bir tanesi, bu Yasanın çıkmamış olmasıdır ve bu yasa hazırdır ve bu yasa üzerinde gerçekten büyük emek verildi ve çok çalışıldı. Onun için...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Ne çıkarmadınız?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ha?...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Ne çıkarmadınız?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU(Devamla)- E yetmedi ömrümüz. Size devrettik yahu. Bu bir bayrak yarışı değil mi? Alın götürün. Bir sene halâ daha koydunuz bu şeye, çıkaramadınız. Onun için bakınız; biz size gelirleri nasıl temin edeceğinizi de öneri olarak söylüyoruz. Yollarını da gösteriyoruz. Başta da söyledik, biz aynı geminin içerisinde olan insanlarız. Eğer bu gemi batarsa hep beraber batarız. Onun için değerli arkadaşlar...

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Siyaset değişikliği var bakarım da Ertuğrul Hasipoğlu...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ben hep...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Güzel, iyi bir yaklaşımdır, takdir ederim sizi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Ben hep konuşmalarında bu temayı işledim.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Başta şahin idin, şimdi iyi yola giriyon.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Hayır. Ben hep doğruları söyledim. Hep önerileri de gösterdim ve kendi inancıma göre de hep doğruları yaptım. Hep doğruları yaptım. Şimdi artık Sigortayı çok kötü günler bekler. Elbirliğiyle, gönül birliğiyle, Sigortayı kurtarma zorunluluğumuz vardır. Artık Sosyal Sigortaların masraflarını giderip, gelirlerini artıracak tedbirleri getirmesi lâzım. Muhalefetteyken söylediklerini, yani Devletten olan alacağı alması lâzım. Eğer bütün bunları başarabilmeleri için zaman da vardır bu Mecliste, zemin de vardır. Yalnız konuları politize etmeden, partizanlık yapmadan, dengeleri çok iyi kurarak, yani bir yerde Civa gibi hem emekçi olacaksınız, hem patron olacaksınız. Biraz da Civa'ya çatayım. Hem patron, hem emekçi. Nasıl olacak bu?

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- Marksıs burcu var.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Marksıs burcu var. Marksıs burcu var.

Onun için siz ülkede dengeleri kurabildiğiniz taktirde biz...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Biz tercihimizi emekten yana koyduk Sayın Hasipoğlu. Beni öyle görmeye çalış.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Devamla)- Muhalefet olarak her türlü desteği özellikle tek sosyal güvenlik konusunda her

türlü desteği vermeye ve bu ülkede gerçekten kalıcı, ilmi bir yasa hazırlanmasında her türlü katkıyı da göstereceğimizi belirtir, hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN- Çok teşekkür ederiz Sayın Hasipoğlu.
Sayın Coşar...

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Tamamsın, yola geliyorsun. Hep böyle olursanız gayet güzel idare ederiz işleri.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Patron ha...

SALİH COŞAR (Lefkoşa)- Sayın Başkan, konuşma ortamını yaratırsanız...

BAŞKAN- Evet. Sayın milletveki arkadaşlarım, Sayın Bakanlar, Eski Bakanlar; lütfen konuşmacıya konuşma olanağını verelim, ortamı yaratalım.
Buyurun Sayın Coşar.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)- Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; öncelikle Sayın Bakana ve ekibine teşekkür ederim. Çok güzel bilgiler ihtiva eden bir broşür aldık, bir döküman aldık, teşekkür ederiz. Ve temenni ederiz, her Sayın Bakandan böyle dökümanlar gelsin ki bilinçlenebilelim. Bilinçlenmeden de bu kürsülerden konuşmayalım.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; insanca ve hakca bir düzenin temel gereği sosyal güvenlidir. Eğer insanlarımızın huzur içinde olmasını istiyorsak, insan ilişkilerinin daha yumuşak olmasını istiyorsak, sosyal güvenlik olayına önem vermemiz ve sosyal güvenliği yaygınlaştırarak toplumsal güvenlik derecesine getirmemiz gerekir. Sosyal güvenlik, aynı zamanda toplumsal adaletin de bir gereğidir. Bu kadar önemli olan toplumsal güvenlik, bildiğiniz gibi Anayasamıza da girmiştir. Anayasamızın 55'inci maddesinde herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve benzeri sosyal güvenlik kurumlarıyla sosyal yardım örgütleri kurmak ve kurdurtmak Devletin ödevlerindedir. Anayasamız ödev olarak bu işi Devlete vermiştir.

Muhterem arkadaşlar; Anayasayla verilen bu ödev ve sosyal güvenliğin önemine binaen bu ülkede gerçekten çalışanların sosyal güvenliği konusunda çok şeyler yapılmıştır. Bunu kabul etmemiz gerekir. Bir kere öncelikle Devlette çalışanların, yani kamu görevlilerinin sosyal güvenliği çok güzel koşullara bağlanmıştır ve bugün Devlette çalışanlar emekli oldukları zaman hayat düzeylerinde, herhangi

bir değişiklik olmadan hayatlarını idame ettirebilmektedirler. Bu bir gerçektir. Ve bu ülkede başarılan ve kıvanç duyulan bir olay olması gerekir mukayese yapıldığı zaman.

Yine 1977 tarihinden Sosyal Sigortalar Kurumu kurulmuştur. 1977'ye kadar 57'den 77'ye kadar Kıbrıs Cumhuriyeti'nde kurulan Sosyal Sigortaya üye olan sigortalıların bütün yükümlülüklerinde Kıbrıs Türk Federe Devleti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından yükümlenilmiştir. Devlet bu sorumluluk üzerine olmuştur. Devlet bu sorumluluğu üzerine alırken primsiz güvence vermek yükümlülüğü altına girmiştir. Yine Devlet bu ülkede 1987 yılına kadar kamu görevlilerinden prim almadan emeklilik hakkı vermek yükümlülüğü altına girmiştir. Dikkatinizi çekerim, 87'ye kadar prim almamaktadır, devlet 87'ye kadar Devletin aldığı iştirak payı eşine, menfaati intikal ettirmek için konan bir primdir.

Şimdi dünyada böyle örnekler yok mudur? Vardır. Dünyanın bazı ülkelerinde devlet, prim almadan sosyal güvence vermektedir. Birçok ülkelerde devlet prim alarak sosyal güvence vermektedir. Ama şunu da vurgulayalım ki, yirmi birinci asra gittiğimiz bugünlerde sosyalist felsefe işi bitirmiştir. Refah devleti işi bitirmiştir. Yani bu işlerin içinden çıkamamıştır ve bugün en zengin ülkelerde yapılan, liberal ülkelerde ve liberalleşmede yapılan sigorta, çeşitli sosyal güvenlik konularını devletin dışına atma çabaları vardır. Bugün bildiğimiz bir ülkeden örnek verelim. Hemen hemen hepimizin İngiltere'yle irtibatı vardır. İngiltere'de sosyal güvenlik vardır ama, devletin sosyal güvenliği kimseyi tatmin etmemektedir. Her çalışan devletin sosyal güvenliği yanında, başka bir sosyal güvenlik kuruluşuna da üyedir ve dolgun prim yatırmaktadır. Bu gerçekler ışığında, yani 1987'ye kadar prim almadan kamu görevlisinin sosyal güvenliğini teminat altına almak. 57'den 77'ye kadar Rum tarafında çalışanların sosyal güvenliklerini teminat altına almak ve 1977'de Kuzey Kıbrıs'ta sosyal güvenlik sistemini kurmak, geliştirmek ve bugünkü seviyesine kadar getirmek. Bu olayları bir kenara koymamız gerekir. Bunları iyi irdelememiz gerekir ve gerçekleri ortaya koyarak, önümüzdeki yıllar için projeksiyonlar yaparak, gerçek projeksiyonlar yaparak, gerçek aktüel hesaplar yaparak, tüm toplumu güvence altına alacak, iyi çalışan bir sosyal güvenlik sistemi geliştirmemiz gerekmektedir. Arkadaşlar, bu konu çok ciddi bir konudur. Bu ülkenin açmazıdır. Bunlar yapılmıştır ve güzel işler yapılmıştır ama hesabı iyi yapılmamıştır. Bunu da bu kürsüden söylemek bir parlamententer olarak benim görevimdir. Bu işin hesabı ve

projeksiyonu iyi yapılmamıştır. Yapılmadığı için zaten bugün bu noktaya geldik ve bir eski sayın Bakan burdan çıkıyor ve diyor ki, bugün sigortanın durumu şudur veya budur. Bunun böyle olacağı çoktan söylenmiştir. Amerika'yı baştan keşfetmiyoruz. Çünkü sigorta 1977'de kurulmuştur. Asgari prim yatırma süresi 5400 gündür. yani, 15 yıldır. 15 yıl eklerseniz 1992'den sonra emekli vermeye başlamıştır. 1992'ye kadar emekli verme yoktur ki sigortadan. Sigorta emekli vermediği süre elbette herşey güllük gülistanlıktır. Ne zaman emekli vermeye başladı? 1992'de emekli vermeye başladı ve bu emekliler bundan sonra çığ gibi büyüyecek. Çığ gibi bundan sonra büyüyecek. Bundan sonra bunun projeksiyonunu yapmak marifettir. Bunları da bilelim. Şimdi, 1993, 1994, 1995, emekliler şimdi başlayacak ve ne olacak? İşte onun hesabını, kitabını yapmak lâzım.

Ben bir gerçeği daha bu kürsüden aktarmayı görev biliyorum. Onu tenkit etmek için söylemiyorum. Şimdi Tek Tip Sosyal Güvenlik bu memlekette 1984'te başlamıştır. Yeni bir olay değildir. 1984'te başlamıştır. 84'te başladığı zaman o dönemde ben Maliye Bakanıydım ve Maliye Bakanı olarak da hasbel kader bir katkı vardı. O dönemde düşünülen neydi onu da söyleyim. Her emekliye full emekli alan yani tam emekli alan, primi tam yatırana primi esas en yüksek maaştan %60 menfaat getiren bir sistem çalışması yapmıştık. Ve bu sistem çalışmasını o dönemde bu ülkeye davet edildi, Anavatan'dan davet edilen aktüel hesap yapan uzmanlara da inceletmiştik. Sonradan bu çalışmalar bir kenara kondu, yavaşlatıldı şu veya bu sebepten. Şimdi tek tip sosyal güvenlik diye bir çalışma başladı. Yıllardır da bunu söylüyoruz. Elimde de bir el kitabı var. Bize dağıtılan bir Yasa Tasarısı var. Eski hükümetlerin de hazırladığı bir Tek Tip Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı var. Ben bunları inceledim arkadaşlar. İnceledim. Bu işi ben intibalarımı söyleyim, iki intibamı söyleyim, bu işi hem yapmak istiyoruz hem istemiyoruz. Evvelâ bunu söyleyim. Niçin istemediğimizi izah edeceğim.

Tarif yapmak çok zor bir iştir. Tarif yapmak, tanım yapmak çok zor bir iştir. Onun için bir çok ahvalde tanım yapmaktan kaçınılır da betimleme yapılır. Sayın Özker beni düzeltsin. "Definition" yapılmaz da "Discription" yapılır. Tamam mı?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Evet.

SALİH COŞAR (Devamla) - Yani tanım yapmak fevkalâde zor bir iştir. Şimdi biz bir el kitabı hazırladık, Tek Tip Sosyal Güvenliği tanıtacağız. Kime? Çalışana. Ben bunları inceledim, açık, somut, sayısal rakamlara dökülmüş. Kavram olarak sayısal, şekil olarak rakamlara dökülmüş, örnek yok. Yani ben bir memursam ve beni mecbur etmiyorsa ve bana yeni bir sisteme gir diyorsa, buna somut olarak gelen menfaati söylemen lazım. Bugün aldığın maaş emekli olduğun zaman 30 seneden şudur. Bu sisteme girersen hesaplaması böyledir böyle olacak. Alacağın ikramiye budur. Hesaplaması şu olacak bu olacak. Ben, biraz rakamdan zannedersem anlarım, sayıdan biraz anladığımı zannederim, ben bu tasarıların tanımını okudum ve ben anlamadım. Bak gayet açık söylüyorum, ben anlamadım. O tanımın da eksik olduğunu iddia ediyorum. Anlamadım ama eksiktir. Fazla mütevazî davranmayım, eksiktir. O tanımları alırsanız bir şey çıkmaz. Bir şey tarif etmiyor. Maaşın yapılan tanımını bir şey tarif etmiyor. Somut olarak da zaten el kitabına da bir şey konmamış. Şimdi bugün şikayet ettiğimiz emekli maaşlarının yüksek olduğunu şikayet ediyoruz biz. Bir memur emekli olduğu zaman tabii en yüksek maaştan çıkar ve ilk çıktığında da maaşının %51'ini alır. O civarda maaş alır. Şimdi biz bazı tanımlar getiriyoruz. Şimdiki uygulama en yüksek dört maaştır. Sayın Hasipoğlu zamanında da yapılan on maaştır. Şimdiki on beş maaştır. Onların ortalaması alınıyor ama tanımları ben tam anlayamadım burda getirilen neticede %80 maaştır.

Bu nasıl olacak? Ama ikramiye o oranda da düşürülüyor. Özetle söylemek istediğim şu: Bu iş pişmemiştir. Bu iş daha hiç bana göre pişmemiştir. Daha somut hale getirilmesi gerekir. Yalnız somut hale getirilirken, şunlara çok iyi dikkat etmemiz gerekir. Çalışan fevkalâde yüksek prim ödeyecek, emekli olanı, 30 sene, 40 sene besleyecek. Böyle sistem olmaz. Biz zaten bu sistemlerin yürümediğini şimdi gördük, yaşadık, yaşamaktayız. Neydi bizim yaptığımız hata? 60 yaşında başlattığımız sigortayı, 55'e indirdik, daha sonra 50'ye indirdik. Yani, çok güzel bir iş mi yaptık 50'ye indirmekle? 50'ye indirdik. Bu işin de tabii bayraktarlığını TKP yaptı. CTP de destek verdi. Biz de o popülist havaya, sağ parti olmasına rağmen Ulusal Birlik Partisi, uydu. yani, aslında 1977'den itibaren sosyal güvenlik amaçlı yapılan işlere baktığımız zaman, yapılan işleri bir sağ partinin yapması, burda açık söyleyeyim, beklenen bir olay değil. Ama yapmıştır. Şimdi, eğer bu ülkede Tek Tip Sosyal Güvenliğe gireceksek ki behemehal girmemiz lâzım. Çünkü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bana göre büyük bir açmazdır sosyal güsistemleri. Buna behemehal girmemiz lâzım. Girerken projeksiyonlarımızı iyi yapacağız, hesabımızı iyi yapacağız, 60 yaş dendiye, 60 yaşta tutacağız. Taviz vermeyeceğiz. Ben bu yasayı yapacağım ama şunlar, şunlar, şunlar da bunun dışında kalacak. Bu da yanlış. Biz bunu geçireceksek, en az 10 yıl daha prim yatırma süresi olan, örneğin, benim değerlendirmem, yani 50 yaşın altında olanlar behemehal bu yasaya girecek. Efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden)- Zorunlu olarak.

SALİH COŞAR (Devamla)- Zorunlu olarak girecek kardeşim. Hem o da, hem bu da olmaz. Bu toplum bunu çekecek durumda değil. Kaldıramaz. Ve göreceksiniz, kaldıramayacak. Biraz evvel söylediğim, 1992'de emekli vermeye başlamıştır

sistem. Devletteki emekli sayısı 6738'e çıkmıştır. Ortalama yılda 300, 350, 400 emekli çıkmaktadır bugün devletten. İstatistiklere bakınız. 350'nin altına hiçbir zaman düşmez. Bunları 350, 350 ekleyin. Bu rakam nereye çıkacak? Bunu kim ödeyecek? Çalışanlar mı ödeyecek? Peki, çalışanların günahı ne? Şimdi ben böyle bir temayül görüyorum. Nedir temayül? Yasayı inceledim. Biraz evvel söyledim incelediğimi. Şimdi, yasaya bakıyorum, halen mevcut yasada çalışanın verdiği prim toplamı %8. Bugün verilen %8. Devletin verdiği 6.5. Evet, 6.5. tabii bu 6.5'un içinde üçüncü ayağın %3 olayı da var. Ben verdiği varsayıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden)- Ayrıdır o Hocam.

SALİH COŞAR (Devamla)- Tamam canım, verdiği varsayıyorum, devletin verdiği. O 3'ü çıkarırsak demek ki devlet şimdi 3.5 veriyor. Ama önemli olan işçinin verdiği. İşçinin verdiği 8'dir. İşverenin verdiği iş kazasıyla beraber 10'dur şimdi. Yenide bu nereye çıkıyor? 18'e çıkıyor. İşveren için ...

ÖZKAN MURAT (Yerinden)(Devamla)- %15. 3 de şey.

SALİH COŞAR (Devamla), 3 de iş kazası. Onunla beraber 10'u söyledim. 10, iş kazası yüzde yarım dahil 10'dur. İşverenin 18'e çıkar. İşçinin 14'e çıkar ve tabii bu primler bu işi götürür mü, götürmez mi, aktüel hesap nedir, o projeksiyonları görmedim, bilmiyorum. Onların da yarın yapılsın, çıksın görelim, o zaman daha rahat konuşacağız. Bu, bu işi götürür mü, götürmez mi? Benim söylemek istediğim şu:

Eğer bu konuya gireceksek önümüzdeki 10 yılın, 15 yılın, 20 yılın projeksiyonlarını yapacağız, iyi inceleyeceğiz ve ondan sonra bu şeyi göreceğiz. Yoksa işte şudur sendika bunu söyledi bu sendika bunu söyledi efendim şimdi yaş 50'ydi, bu 50'yi ben 55'e, 60 nasıl çıkarırım dersek yarı yolda kalırız arkadaşlar. Yarı yolda kalırız. Biraz evvel tabii çok şey söylendi ben bu geç saatte vaktinizi almak istemiyorum. Yasa ileride yine görüşülecek ve bunun üzerinde konuşacağız. Yalnız gerçekten üzerinde durulması gereken bir husus var. Sayın Bakanın konuşmasında var, arkadaşların konuşmalarında var. Faal nüfusu biz bu ülkede 75 bin olarak kabul ediyoruz. Faal nüfustan vazgeçtim ben, resmi 93 bin seçmen sayısı bellidir bu ülkede. 110 binin üstündedir. 110 bin üzerinde seçmeni var bu ülkenin. Yarısının sigortalı olmasını hesaba katarsak 50 binin üstünde aktif sigortalı olması gerekir. Aktif sigortalı sayısı 31-32 bini aşmıştır. Bir yerde bir çarpıklık var, arkadaşlar kabul edelim. Bu ülke küçüktür. Biraz evvel bir şey hatırlamaya çalıştım Sayın Özker'den anımsadım basında okumuşsunuz, Amerika'da Başsavcı adayı olan bir muhterem zat...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden) - Bayan.

SALİH COŞAR (Devamla) - Bayandı hem, pardon bayandı. Evinde kaçak işçi çalıştırdığı ortaya çıktığı zaman adaylığı alındı, adaylıktan geri çekildi. Sigortasız işçi çalıştırma fevkalâde büyük bir suçtur medeni ülkelerde, batıda. Biz eğer batı standartlarına gireceksek, bu işi götürecekseniz bu işi ciddiyle ele alacağız, kanunları ona göre yapacağız.

Caydırıcılık kurallarını ona göre koyacağız. Gerekirse hapislik cezası koyacağız. Kimse kimseyi angarya çalıştıramaz, güvensiz çalıştıramaz. Eğer sosyal devlet ve bu Anayasanın amir hükmünü yerine getireceksek, bu kuralları getireceğiz. Ve bu kurallar da müeyyideler ağır olacak. Yaptırımlar ağır olacak ve tavizkâr olmayacağız. Hakkımız yok. Tavizkâr olmaya hakkımız yok.

Şimdi ben bakıyorum Sayın Bakan burdan bize yeni Hükümet olduğunda bir liste okuduk, herhalde şimdi de o listeyi okuyabilir. Yanında çalıştırdığının sosyal güvenlik primlerini yatırmayan çok müessese var bu ülkede, hakkı yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT
(Yerinden) - Üç bin tane dava var.

SALİH COŞAR (Devamla) - Hakkı yok. Davalar çoğalmış olabilir. Bu parlamentoda gerekirse bu gibi özel davaları görecektir. Özel Mahkemeler Yasası da getirecek. Vergi konusunda da bu sıkıntı var. Devletin kamu alacaklarına ait sosyal sigorta, ihtiyat sandığı gibi başka alacaklar için de bu sıkıntılar daima bu ülkede varit olmuştur. Geciken bir adalet var. Bunu düzenlemek için yasa gerekiyorsa o yasaları bu parlamentoda yapmak mecburiyetindeyiz ve yapmalıyız. Geciktirmemeliyiz. Hem hukuk devleti olduğunu söylüyoruz hem bu işler yıllarca böyle gecikip gidiyor, müesseseler perişan oluyor.

Ben çalışma konusunu, giriş çıkış konusuna değinmek istemiyorum. Sadece giriş çıkışlarla ilgili çok kısa iki cümle söyleyerek konuşmamı bağlamak istiyorum. Sosyal güvence konusunda daha derinliğine inceleme yapacağım, her türlü görüşü, katkıyı, yardımı vermeye hazır olduğumu da beyan etmek isterim, yeter ki iyi çalışma yapılsın, bu çok önemli bir konudur.

Giriş çıkışlar konusuna gelince; bu parlamentoda her nedense kaçak işçi konusuyla, bu ülkeye giriş çıkışların kolaylaştırılması konusunu devamlı karıştırmaktayız. Bunu gerçekten öyle düşündüğümüz için mi karıştırmıyoruz, kasıtlı mı karıştırmıyoruz, onu bir türlü anlayamadım. Tesadüfen TKP'den kimseyi de göremiyorum burda ama söyleyeceğim. Özellikle TKP kanadından da bu konu benim anlayışıma ters bir şekilde devamlı gündeme getirilmektedir. Onun için fırsattır burdan söyleyeceğim. Avrupa Birliğini devamlı bu kürsüden gündeme getirmektedir TKP. Nedir Avrupa Birliği? Avrupa Birliği...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden)- Serbest dolaşım.

SALİH COŞAR (Devamla)- Serbest dolaşımdır. Hem insan, hem hizmet, hem mal. Bakın, insan, hizmet, mal, sermaye de serbest dolaşabilmeli. Hedefi budur, anlaşma budur, Maastricht Anlaşması budur. Avrupa Birliğine can veren, ruh veren anlaşma budur. Bu anlaşmaya göre ...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Ama Avrupa Birliğindeki şart ve koşullar burda yoktur. Türkiye'de hiç yoktur.

SALİH COŞAR (Devamla)- Müsaade buyur bitireyim, cevabın varsa söylersin Sayın Koreli. Müsaade et bitireyim.

BAŞKAN- Sayın Koreli lütfen.

SALİH COŞAR (Devamla)- Avrupa Birliğine can veren Maastricht Anlaşması açıktır. Hepsini bunlar serbesttir. Bir kapıdan girersin, kimse sana başka birşey sormaz. Ve biz bu kürsüden devamlı AB'ye girelim, AB'ye gireceğiz, AB'ye müracaat ettik, etmedik. Yani bir 12, yarın 14 olacak, yarın 20 olacak. 20 ülkeyle bu bütünleşmeyi savunuyoruz. Ben

de savunuyorum. Ama, ben burdaki samimiyeti anlayamadım veya-
hut başka birşey anlamadım. Ha, 20 ülkenin birliğinde bunlar
olabilir, ama Anavatanımızda bu iş olamaz. Bunu nasıl izah
edeceğiz? Niçin olamaz? Bu ülke, küçük bir ülke. Bu ülkeye
giren çıkanı ben dünyanın teknolojisinin bu kadar ilerlediği
kompüterays olduğu diyelim, her yerde bilgi işlem merkezle-
rinin kurulabildiği bir dünyada, ben bu ülkeye giren çıkanları
kontrol edemez miyim? Niçin etmeyim? Şimdi amaç nedir? Üzüm
yeme mi, bağcıyı mı dövmektir. Amacımız ne? Onun için kimlik
kartıyla bu ülkede girişleri gündeme ikide bir getirmek,
diğer savunmalarımızla terstir. Bu konuda ben şahsen böyle
düşünmüyorum ve ilâve olarak İçişleri Bakanlığında söyleye-
medim. Bu kürsüden ilâve olarak söylüyorum, İçişleri Bakanı
da duysun. Bugün Yunanistan'la Güney Kıbrıs arasında çifte
vatandaşlık, " Dual Nationality" için anlaşma imzalanmıştır.
Yüz bin kişiye çifte vatandaşlık verme anlaşmaları Güneyde
görüşülmektedir. Biz Kıbrıs'a gelip yerleşen vatandaşlarımızı-
za çifte vatandaşlık veriyoruz. Peki, Türkiye bize niye
çifte vatandaşlık vermiyor? Türkiye'de yerleşen, iş kuran,
10 yıl, 20 yıl çalışan vatandaşlarımız var. Yabancı muamele-
si görmektedir. Çift vatandaşlık alamamaktadır. Bunları niye
gündeme getiremiyoruz? Hem entegrasyon diyeceğiz, hem işin
aslına inemeyeceğiz, bunlar olmaz sevgili arkadaşlar. Daha
samimi olalım, daha rasyonel olalım, daha ciddi olalım. Te-
şekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkürler Sayın Coşar. Evet, söz sırası
tamamlanmıştır. Sayın Bakan konuşma, tabii konuşma özgürlüğü-
nüz olduğu kadar, dinleyenlerin de dinleme özgürlüğü vardır
karşılıklı bir denge içerisinde.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR
(Yerinden)- Yanıtlama hakkını kullanacak.

BAŞKAN- Evet, muhakkak. Buyurun Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI ÖZKAN MURAT - Sayın milletvekili arkadaşlar; tabii bu saatten sonra arkadaşlarımız da yoruldu, fazla konuşacak değiliz ama, bazı cevapları da vermemiz gerekir herhalde. Öncelikle Koreli arkadaşımın yaptığı eleştiriler vardır, çok kısa birkaç konuya değinmek istiyorum.

Asgari ücretle ilgili yapılan eleştiride 1 milyon 373 bin olan asgari ücret 5 milyon 11'ye yükseltildi, %264 bir artış var. Bunun hayat pahalılığını, 215'i düştüğümüzde zaten enflasyonun üzerinde %49 bir rakam ortaya çıkar.

TANSEL DORATLI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ekmeği alamıyor. Biz yediğimiz ekmeğe bakarız. Herşey değişti.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Emekli maaşında da 1 milyon 720 bin... Efendim bunlar rakamlardır. Rakamlara göre konuşacaksak, rakamlara göre konuşurum. 1 milyon 720 bin 11 olan en düşük emeklilik maaşı 6 milyon 119 bin 11'ye yükseltildi. Bu da %256'lık bir artışla, 215'ten çıkardığımızda burada da %41 artış vardır. Enflasyonun üzerinde. Dolar bazında da emeklilik maaşlarında sözlerime başlarken %44 artış olduğunu söyledim döviz bazında.

Vergi kesintilerinden bahsedildi. Ben bunu asgari ücret konusunu dile getirirken, tablodan da okudum. İki çocuklu bir aileye muaftı, asgari ücretten. Bir çocuklu bir aile 2040 lira idi. Bekâr için belli bir oranda yükseliyordu. Sendikalara bir haksızlık yaptı Sayın Koreli. Şeyin robotu olmasınlar dedi, hükümetin. Hiçbir sendika hükümetin robotu olmamıştır. Daha öncekilerden bahsedildi. Ben o konuya girecek değilim. Önceki hükümetin sorunudur bu. Ama şu anda hükümetin robotu oldukları

oldukları kanaatinde değilim. Bence haksızlık yapılmaktadır sendikalara. Bir de Sayın Koreli, sigortalı sayısının 100 bin rakamından bahsetti. Bu 100 bin rakamı belki bunun ayıklanması gerekir. Fakat yılların bir sendikacısı...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Ben bahsetmedim Sayın Bakan.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Kim bahsetti?

İBRAHİM KORELİ (Yerinden)(Devamla) - Programda, 1995 Programında tescilli 100 bin sigortalı vardır.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet bu yıllarca sendikacılık yapmış arkadaşımın bunu bilmesi gerekirdi. Bu sadece bir kayıttır. Ölenler de vardır, memleketten kaçanlar da vardır. Düblikasyon olarak başka bir bölgeden kayıt olup, başka bir bölgeden kayıt olanlar da vardır. Kaçak gelip de, bir günlük dahi kayıt olan vardır.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Koreli de meselâ kayıtlı örneğin.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Ve Sayın Ertuğrul Hasipoğlunun dediği gibi memurların da geçici işçi statüsünde iken...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden) - O anlaşılıştır.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Yani bu sigortalı ile hiçbir ilgisi yoktur bu 100 bin rakamının.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Kayıt numarasıdır o.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Tamam, kayıt numarasıdır. Yani bu örneğin 10 yıl sonra belki de bunu ayıklayamazsak olur 200 bin.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Nüfustan fazla.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Nüfusla da hiçbir orantısı olmaz. Nüfusla da ilgisi olmaz.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Ama aktif sigortalıları ayıklamak lâzım.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Evet. Sosyal Sigortaların, devlet ayağının ödenmesi ile ilgili söylediklerine katılıyorum. Bu sosyal devlet anlayışı çerçevesinde de ve Yasanın emredici bir hükmüdür, bunun ödenmesi gerekir. Zaten biz de bu konu ile ilgili Bakanlar Kurulunda gündemimizdedir. Bu konuyu çözeceğiz. Bu konuda verdikleri derslere de teşekkür ederiz. Kaçak işçi konusunda da ne isterse olsun, muhalefet partisinin milletvekili olarak savundukları doğrudur.

Ben de sonuna kadar aynı fikirleri savunuyorum Çalışma Bakanı olarak. Kaçak işçi sorunu memleketimizde önemli bir yaradır ve bunu kesinlikle çözmemiz gerekir. Bu sadece o partinin, bu partinin sorunu değildir. Toplumun bir sorunudur. Dünyanın hiçbir yerinde bizim ülke nüfusumuz ve çalışan nüfus oranımızda bu kadar yüksek miktarda da kaçak işçi bulunmamaktadır. Biz narenciye sektöründe bunu çözdük. Bu iddiadayız. Yani narenciye kesim işçileri pasaportla geliyor ve çalışma izni alıyor. Ve yatı evleri de beldeyede, Çalışma Dairesi ve temel sağlığın denetiminden geçirilerek kontraktörlere izin verilmiştir. Bu konuda bir adım attık. Diğer konularda doğrudur. Kesin bir çözüme ulaşamadık, onun problemlerini de yaşıyoruz. Ama boynumuzun borcudur. Çalışma Bakanlığı olarak da hükümet olarak da kaçak işçi sorununu çözelim. Bunun da 3 noktadan kaynaklandığı iddiasındayım. Her zaman bunu iddia ettim ve Kimlik kartı ile giriş ve çıkışların bir etkisi olduğuna inanıyorum. Bunun zaten komite raporu yakında çıkacaktır. Ordan da belli olacaktır. Biz hiçbir zaman turizmi etkileme amacında da değiliz. Toplu turizmle ilgili, turlarla ilgili kimlik kartı kalabilir diyoruz. Ama bugün ben iddia ediyorum ki KKTC atandaşları, hepsi pasaportla seyahat ediyor. Bizim böyle bir sorunumuz mu var? Pasaportla ülkeye gelişin bir zorluğu mu vardır? Turizmi etkiliyor mu? Ben iddia ediyorum ki şimdi turizmi ters yönden de etkiler. Gelen insanlar da rahatsız olur bazı şeylerden. Ve size tavsiye ederim, gidin limanlarda bir dolaşın göresiniz manzarayı ve gecede Lefkoşa'nın belli sokaklarını, gezin görün manzarayı. Sosyal Güvenlik Bankası ile ilgili Koreli'nin söylediği zaten bizim görüşümüzdür. Sayın Ertuğrul Hasipoğlu'nun bu konuda söylediklerine hiç katılmıyorum. Sosyal Güvenlik Bankası bu memlekette kurulması gereken bir bankadır. Bütün kesimlerin bankaları vardır. Çalışanların bankası yoktur ve bizim bir trilyon 700 milyon birimimiz vardır. Ve kimse de iddia etmemiştir ki bu bankalardan bütün parala çekilecek ve tek bir Sosyal Güvenlik Bankasına yatırılacak.

İşçilere şu anda yatırılan İhtiyat Sandığında %100 faiz uygulanmaktadır. Bu Avans Tüzüğünde de çok düşük bir faiz karşılığı bu verilecektir. Bu paraların nevalandırılması ve yatırımlara dönüştürülmesi için de arkadaşlarımız Yönetim Kurulu Çalışmaları yapmaktadır. Sayın Günay Caymaz'ın sosyal sigortaları devletin üçüncü ayağı olarak borcundan bahsetti. onu geçmek istiyorum. Zaten biraz önce da bahsettim.

Konfeksiyon makinelerinin boş kaldığı konusunda pek anlayamadım. Konfeksiyonda biz her müracaat edildiğinde çalışma izni de veriyoruz. Yardımcı da oluyoruz. Bizimle herhangi bir sorunu yoktur konfeksiyon alanının. Aksine biz ilk kez konfeksiyon alanında meslek edindirme kursları düzenledik ve bunu devam ettirmeye de çalışıyoruz.

Özürlüler konusunun Çalışma Dairesine verilmesi konusunda Yasayı arkadaşımız iyice incelerse görecektir ki Çalışma Dairesi aynı zamanda Eğitim ve Sağlık Bakanlığı ile birlikte bu konunun düzenleneceğini yazmaktadır.

Yani özürlüleri konusunda, Sağlık Bakanlığının da, Eğitim Bakanlığının, işbirliği halinde yapılacağı yazılmaktadır.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Sosyal hizmetler. Özürlüleri değil.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Özürlüleri konusunda tabii. Özürlüleri konusunda...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Onda birşey yok ki.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Hayır, Günay Beyin bir itirazı var ona. Tek Tip Sosyal Güvenlik konusunda bütün arkadaşlarımın, milletvekili arkadaşların söylediği bir konu vardır. Bu daha çok tartışılacak. Doğrudur, daha çok tartışacağız biz bunu. Çünkü hazmı gerekir. Toplumda gerçekten iyice irdelenmesi gerekir, neler getirir, neler götürür ama kesinlikle sosyal güvenlik sistemimiz tıkanmıştır ve bu Tek Tip Sosyal Güvenlik geçirilmesi gerekir. Bu sisteme girmemiz gerekir. Yalnız bazı arkadaşların söyledikleri vardır. İşte primler yüksektir. Devlet bacağıının olmaması gerekir ve ben iddia ederim ki bazı ülkelerde, devlet olduğu gibi karşılar bunu. İşte burada tablolar, en son tablolar.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Vergi de alır ama.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - En son tablolar. Ben burada tablolardan bahsedeyim. Almanya'da minimum 35, maksimum 39 primler işçi, işveren toplamı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yüksektir.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Belçika'da 36-37, Fransa'da 45, Finlândia'da 21 ve devam eder bu. Lüksemburg'ta 26-32. Daha yüksek rakamlar var. 35'e varan rakamlar var. İspanya'da 35,20.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bayağı yüksektir.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - İsveç'te 40. Yani bunlar gelişmiş ülkeler olmasına rağmen, bu primleri öngörmektedirler. Sosyal Güvenlik sistemi hiçbir zaman devletin yardımından mahrum bırakılmaz. Dünyanın her yerinde devlet zaman zaman vergi bakımından olsun, topladıkları ile tekrar çalışanlara sosyal güvenlik amacı ile verdikleri, yani bir sosyal adaleti sağlamak anlamı ile veya devlet bacağı olarak veyahut da doğrudan doğruya devlet karşılar. Onun için devleti tamamen sosyal güvenlikten arındırmayalım. Sosyal güvenlik zaten devlet ne kadar küçülürse küçülsün, yani yeni eğilimlere göre çağımızın son tartışılan konularına göre devlet küçülecek, niceleyerek küçülecek nitelik olarak büyüyecek, ekonomiden elini ayağını çekecek, fakat sağlık, savunma, sosyal güvenlik bunlar devletin içinde olacağı konulardır. Hiçbir zaman bunu sarfınazar edemeyiz. Biz 6 idi, 4 yaptık. Gördük ki fiiliyatta devlet bu borcunu ödemekte zorluk çıkarıyor. Bu kadar açık ve net. Ne diye olmayan şeyi ille de ısrar edelim? Sayın Ertuğrul Hasipoğlu tasarısında hiç koymadı. Onu tamamen ~~kurtardı~~ devleti ama yine de tasarısına koydu ki %35 sıkıntıya girdiğinde karşılayacak. Yani sonuçta gene devlet işin içinde var. Devleti arındıramayız sosyal güvenlikten.

Sayın Ertuğrul Hasipoğlu bazı konulara değindi ve girmek istemiyordum ama bir parça değinmek istiyorum. İlle bankalardan bahsetti, yatırımlardan bahsetti. Eğer bu kadar titizseydi Sayın Bakan, bu kadar rakamlar üzerinde titizseydi, döviz hesabının %50'sini bir ay kadar kısa bir dönem içinde sadece bir bankaya yatırmazdı. Gerisini fazla söylemek istemiyorum. Çünkü geçen defa da dedim. Bankalarla ilgili fazla şey söylemek doğru olmaz. Çünkü bu sektör, ürkek bir sektördür. Çoğunun...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - İşte hep söylediğinizle ürküttünüz zaten. İşte benim söylediğim de yanlış oldu.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Biz bunu başından söylüyorduk. Hatalısınız Sayın Ertuğrul Hasipoğlu. Bir ayın içinde %50 döviz hesabını bir bankaya yatırmamanız gerektiğini bilmeniz lâzımdı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yüz bin defadır söylüyorum. Yönetim Kurulu karar verdi.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Nasıl oldu seçimlerden 3 gün kala seçime gittiniz, yatırdınız. İşte şimdi belli sorun çıkarıyoruz. Daha fazlasını söylemeyeyim. Bize eleştiri getirdi Sayın Hasipoğlu. Toplu sözleşme konusunda bir tasarı getirdi ve başlığını beğenmemiş. Okuyayım kendisinin başlığını da. "Toplu İş Sözleşmelerinin Yapılmasında Grev ve Lokavt". Ne kadar da güzel sendikalar açısından.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Dengeli.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - **Ve** iş Uyuşmazlıklarında izlenmesi Gereken Yöntem ve Kurallara İlişkin Tasarı.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Koreli 54'üncü maddeyi oku.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Yoktur öyle birşey.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - 54'üncü maddeyi oku yahu. 54'ün (4)'ünü okuyun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) - Tartıştık uzun boylu ve koymadık sözleşmeye.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Yahu ismini koymadı, adını koymadı, çocuk doğdu.

İBRAHİM KORELİ (Yerinden)(Devamla) - İşverenin hakları yasa ile düzenlenir.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Tek sosyal güvenlik konusunda yine fazla birşey söylemeyeceğim. Çünkü bu konu...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşur)

BAŞKAN - Konuşmayın efendim. Sayın milletvekilleri; aranızda konuşmayın

ÖZKAN MURAT (Devamla) - Başında da söylediğim gibi önümüzdeki günlerde arme memurlarının düzenlediği, gün boyunca bir seminer var, oraya katılacağız. Arkasından sendikalarla birlikte oturup, tartışacağız bunu.

Çeçitli açık oturumlarla da bunu halkın bilgisine getireceğiz. Biz hiçbir zaman bu konuda bencil davranmadık. Ve her zaman da dediğim gibi Tek Tip Sosyal Güvenlik konusunda hazırlanan temel bir tasarı vardı. Zaten bu aynen Sigortalar Yasasının kendisidir. Ahmet'e de verseniz, Mehmet'e de verseniz aynisini hazırlayacak. Temel konularda bazı farklılıklarımız vardır. Budur tartışılacak olan, önemli olan sen ben kavgasından öte gelin oturalım hep beraber bu sosyal güvenlikte kilitlenen bu sistemi aşalım.

AHMET DERYA (Lefkoşa) (Yerinden) - Mal kararını buldu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa7 (Yerinden) - Mal kararını buldu Sayın Bakan. Bütçenizi tatlı, tatlı geçirmiş olalım.

ÖZKAN MURTA (Devamla) - Efendim ben başından da söyledim. bu sigortalar 92'den beri tıkanmıştır. İşte burda eksilen, 1990'dan itibaren sadece 1991'de bir artıye geçmişti ondan sonra gerileme ve giderleri ekside. Primlerden, aktif sigortalıdan bahsedildi. Öyle bir manzara çizildi ki sanki biz yollattık eve aktif sigortalıları da toplayamayız para. İşte burda rakamlar. Okuyayım ben size. 1978'de 19 bin.

MUSTAFA ADAOĞLU (yerinden) (Devamla) - Okuma, okuma ilkokulda değiliz ya.

ÖZKAN MURAT (Devamla) - 93. Mart ayıdır bunlar. 28 bin bizde 32 bin. 94... bunlar şey rakamlardır. Bana daireden verilen rakamlardır. Kasım ayından itibaren ise 27 bin kusur. 28 bin civarında.

Bu kadar ısrardan sonrad devam etmemize imkan yok. Daha verilecek çok cevaplar var. Ama mal kararını buldu diyorsunuz. Ben tekrar bu konuda çalışma hayatı ile ilgili bundan önceki yönetimlerde de bakanlık yapanlar ve çalışma yaşamına katkıda bulunanlar ve çalışanlara da tabii ki. Bu konuda emeği geçen özellikle de bu Tek Tip Sosyal Güvenlik konusunda Ertuğrul Hasipoğluna da teşekkür ederiz tabii ki.

Ancak sendikalarımızı lütfen bu derece küçülmeyelim, bu derece horlamayalım. Sendikalarımız demokrasimizin vazgeçilmez unsurlarıdır. Hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım. Bütçemizin hayırlı ve uğurlu olmasını dilerim.

BAŞKAN - Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri günlük program gereği görüşmeler tamamlanmıştır. Yarın 21-25 Aralık Mücadele ve Şehitler Haftası dolayısı ile Lefkoşa Şehitler Abidesi önünde saat 10.00'da anma ve çelenk sunma töreni yapılacaktır. Bu nedenle genel kurulun çalışmalarına başlama saatinin 11.00'e almamız gerekmektedir. Genel kurulun yarın çalışmalarına 11.00'de başlama hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Program gerçince yarın Başkanlık sunuşlarından sonra Program. 10 Tarım Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanlığı Bütçesi. Program. 13. Gençlik, Spor ve Çevre Bakanlığı Bütçesi görüşülecektir. Birleşimi burda kapatıyorum.

Kapanış Saati:10.30

- 3223 -

DÖNEM : III

YIL : 2

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ
22'nci Birleşim
20 Aralık 1994, Salı
Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

- 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesi:

(1) Program 08; Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi;

(2) Program 12; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

